

Simona Panaitescu

OGLINDA DE DRAGOSTE

2013

Pentru Venus, Stelian, Bogdan

*și pentru toți ceilalți dragi ai lor
pe care i-au regăsit dincolo*

***"Lăsați toate cele trecătoare – Ancorați-vă
numai în dragoste."***

*(Interpretările Scripturilor 108
f., Jakob Lorber)*

*Dacă te-ajută s-o știi
- la sfârșitul capitolului
ochii mei încă pândeau
fiecare mișcare
a ta
și chiar
ar fi fost de ajuns
o a doua mișcare sinceră
- tăcuta respirație însăși
exprimă ființa mai bine
ca orice cuvinte.*

18 ani - Micul jurnal

Nu există nimeni care să-mi știe curgerea. Să mă bucur oare?... Să nu mă mai gândesc la asta?

Bine, să nu mă mai gândesc deocamdată. Să mă întreb, însă: de ce aș scrie acum, de ce aș face totuși efortul?

Ca niciodată mă simt golită de orice idee, complexată de insuficienta capacitate de exprimare a minții mele. Dar vreau să nu uit că am trăit astăzi, chiar dacă o astfel de insipidă, depersonalizată și cenușie stare de a fi nu merită nici măcar un singur cuvânt de aducere aminte. Un polonez plin de bun simț spunea odată că orice om rămâne în istorie în cel mult șapte cuvinte. Din ziua aceasta îmi vor rămâne, cu siguranță, numai cuvintele pe care le pun acum pe hârtie.

Ieri am descoperit cu uimire că sinceritatea nu îl face neapărat pe om mai ușor de înțeles. Discutam cu o prietenă despre niște posibile studii comune, iar ea a intervenit la un moment dat ca să-mi declare fără nici o ezitare că își propune să facă o facultate doar ca să nu stea degeaba.

Întâmplător, cu asta eu nu pot fi de acord: e în contradicție cu toate aspirațiile mele. Care deocamdată, nu se deduc decât dintr-o singură idee esențială: aceea de a te realiza cât mai mult într-un domeniu care îți place și, evident, se potrivește abilităților tale, de a crea ceva original, ceva specific care să îți poată defini cu adevărat personalitatea. Iluzie sau nu, este neîndoielnic o motivație: eu chiar sper că posibilitățile mele se vor împlini în domeniul pe care mi l-am ales. Lucrez douăsprezece ore pe zi și nu îmi pot descoperi o altă motivație decât această speranță. Prin urmare, admit, am foarte serios de gând să mizez decisiv pe propria mea persoană.

Interes egoist? Ambiții adolescente? Luciditate? Nu mă interesează câtuși de puțin să studiez mai departe cauzele. Acum a venit în sfârșit timpul să încep propria-mi modelare interioară. Bucățică cu bucățică, după un plan bine gândit, astfel ca, treptat, să rezulte o persoană mult mai apropiată de ceea ce aș vrea eu să reprezint pe această lume.

Legat însă de ideea inițială: nu mai puțin decât această fată ciudată, prietenul meu cel mai bun rămâne și el o veritabilă enigmă pentru mine. De a cărei descifrare, ținând seama de cursul evenimentelor, mă aflu astăzi tare departe... Și totuși, m-ar interesa de exemplu să știu de ce îi place așa de mult să vorbească despre anumite lucruri: doar pentru că îl destind amintirile, sau poate pentru că se simte bine când e ascultat, sau pentru că urmărește să se convingă singur de o idee, sau, pur și simplu, încearcă să își pună astfel ordine în gândire, sau combinați de doi până la patru din aceste motive, sau, în sfârșit, ceva care spre marea mea părere de rău, îmi scapă... Trebuie să recunosc că sunt deosebit de interesată să aflu dacă a reușit deja să își clarifice vreo idee pentru care să lupte, dacă este serios atunci când pretinde că vrea cu adevărat să se implice în viața socială și să încerce să schimbe unele lucruri.

Dar prietena noastră comună?... Îmi vine să afirm mai degrabă că nu, deși rămâne întrutotul posibil ca ea să aibă propriile și neștiutele sale aspirații, poate religioase... e doar fiică și soră de preot și crede într-un fel pe care cu mintea mea de acum îmi este imposibil să mi-l apropiu.

În fine, ceea ce-mi place să cred că nu mă interesează (aproape deloc) este imaginea pe care fiecare din ei și-a construit-o despre mine. Și asta din două motive esențiale:

1. Pentru că eu însămi mă cunosc prea puțin.
2. Pentru că din puținul pe care îl cunosc nu obțin nici o satisfacție (și n-am de gând să adaug în plus nici un cuvânt de consolare).

Mă-ntreb însă cum va schimba timpul situația? Aș fi extrem de curioasă să știu cum ar arăta o discuție între noi cam peste cinci ani, să zicem, la încheierea studiilor... Dar mai bine să las baltă poveștile și să-mi văd de datorie în continuare.

Încă o dată am scris pe un bilețel mizerabil că suntem norocoși că ne-am născut. O fi așa... dar nu știu cum se face că norocul ăsta nu m-a umplut niciodată de prea multă recunoștință ori satisfacție. La urma urmei, de ce eu și nu un altul dintre aceia care, din nefericire pentru ei, au fost mai puțin doriți de ființele care ar fi trebuit să-i aducă pe lume?... Chestiunea asta îmi întoarce de fiecare dată stomacul pe dos. Mai bine să mă fixez cât mai repede la o altă perspectivă.

Ei, apropo de perspectivă, mi-am amintit cum la școală se spunea despre mine că am ceva aptitudini pentru compunere. Uitasem amănuntul asta... În fine, mă voi folosi odată de tot ce va mai rămâne din aceste posibilități și voi dedica rezultatele strădaniilor mele unui singur om pe care...

Dar ce-mi veni?! Nici dacă mi le-ar fi dictat cineva, nu ar fi sunat mai străine de mine aceste cuvinte...

Am fost noaptea trecută la ziua unei colege de clasă. E după-amiază acum și parcă tot nu-mi vine să cred că în urmă cu mai puțin de unsprezece ore mă aflu încă acolo...

S-a nimerit să fim destul de mulți de data asta și aș fi categoric răuvoitoare dacă aș spune că petrecerea a ieșit prost; în mod cert, cu nimic mai prost decât altele. Am dansat mult, dar și mai mult timp am vegetat cu răbdare. E vorba aceea inspirată: "uneori

stau și gândesc, dar cel mai adesea, stau și atâta”. Eu totuși am gândit puțin și prin urmare am ajuns într-un timp record la o concluzie de-a dreptul deprimantă.

Adevărul este că nu prea înțeleg nimic din ce mi se întâmplă. Să încep prin a da un altfel de exemplu.

Cu câteva zile în urmă, încercând să-mi alcătuiesc o minimă părere în privința comportamentului pisicii noastre, am emis ipoteza că cea mai mare parte din inițiativele ei scapă înțelegerii și poate chiar percepției mele. Micul animal pare să ascundă o putere de decizie foarte rapidă, mult mai rapidă decât cea umană. Ceea ce determină aceste decizii fulgerătoare pare să fie, cel mai adesea, ceva mai elaborat totuși decât instinctul în stare pură. Un fel de logică bizară, o inteligență care se deosebește structural și fundamental de a noastră, aparent un spațiu inaccesibil forțelor specializate ale rațiunii umane.

Revenind la ideea de la care-am plecat, nu-mi rămâne decât să observ cu tristețe că diferența între puterea mea de înțelegere a unei ființe aflate pe o altă treaptă a evoluției și cea a uneia de exact aceeași teapă cu mine, e minimă. De fapt, eu nu îi înțeleg câtuși de puțin pe cei care mă înconjoară... Ei stau împreună cu mine, se agită dezinvolt pe lângă mine, respiră alături de mine, gândesc (prefer până la capăt să cred astfel) și, aproape în permanență, tac răbdători, evitându-și privirile.

Pentru mine, o stranie și apăsătoare conjurație a tăcerii. La naiba! Oamenii ăștia chiar nu găsesc nimic să-și comunice?... Gândurile fiecăruia cad grele și misterioase, pentru că fiecare nu gândește decât pentru sine. Un zid invizibil, dar perfect impenetrabil pare să-i înconjoare, iar eu nu voi fi niciodată în stare să aflu la ce se gândeau ei numai pentru ei, în clipele acelea. Dar poate că tocmai am dat un exemplu din categoria “curiozităților imbecile”!...

Și totuși, aș spune că ceva absolut nenorocit blochează în acest grup al nostru toate posibilitățile de comunicare.

O formă colectivă de timiditate, născută din lipsa de experiență ori de inițiativă în discuții, poate o inhibiție legată de o idee despre sexualitate care afectează inevitabil relația dintre sexe -

problema mă depășește prin complexitate. La urma urmei, nu știu deloc de ce se întâmplă astfel, dar mă doare, pentru că această teribilă neputință de comunicare este una din cele mai greu de suportat realități ale vieții mele. Cum să luptăm împotriva ei fără să cădem în grotesc ori ridicol? Ce mijloace acceptabile, care să nu fie în mod imperios scuzate de scop, ne stau, fără s-o știm poate, la dispoziție?... În orice caz, mirabila telepatie rămâne un ideal utopic într-o societate încă atât de egoistă și lipsită de scrupule ca aceea în care trăim.

Nu ne e dat, deocamdată, să comunicăm astfel, dar să vorbim, pe cât posibil, cu sinceritate... asta ne este, cu certitudine, perfect accesibil. Din păcate, se pare că deocamdată nu suntem decât tineri și fără minte. Cine oare va aprinde în cele din urmă lumina?

Unele lucruri pe lumea asta par anume create pentru a umple, asemeni unui balsam misterios, înspăimântătoarele goluri de suflet.

Eram într-o stare tipic proastă când, urmărind un episod din documentarul « A Personal Voyage », am auzit pentru prima dată acea inefabil cosmică melodie a lui Vangelis. În mod exemplar, ea a fost atunci pentru mine revelația cea mai profundă a muzicii. Mintea mea, impregnată de ea, o repetă de-atunci hipnotic, iar sufletul meu o savurează cu o plăcere fără de margini. Cât de puternică este muzica!

Acum, în sfârșit, pot și eu înțelege cum un om poate trăi numai pentru asta.

Cu doar câteva ore înainte, încă mai scriam la ultimul examen de bac. Acum însă, regăsindu-mă în calmul și solitudinea camerei mele, nu mă pot gândi la vreo problemă școlară nici cât la cel mai puțin important lucru de pe lumea asta.

Nu mă pot gândi decât că îi sunt perfect indiferentă... Adevărat că toată relația noastră e doar un satelit de circumstanță în jurul unor studii comune, că nu ne leagă decât o seamă de idei vagi

pentru care împărtășim amândoi un fel de vibrație. Dar eu îl admir prea mult ca să trec mai departe, netulburată...

Mi-a trebuit ceva timp înainte să încredințez această mărturisire hârtiei. Nu e un loc sigur, știu. Dar nu mai pot. M-am săturat. Trebuie să scap odată de gândurile astea idioate pe care le port după mine ca pe o mantie a lui Nessus. Să mi le scriu aici și apoi să ard hârtia... ori poate să o păstrez undeva, numai pentru mine.

Și iar mă revolt, mă revoltă felul debil în care m-ascund de toți, chiar și de mine... mă revoltă felul în care scriu - cuvinte schiloade, penibile, lipsite de esența simțirii, da... aceste cuvinte pe care nu le simt și care nu mă reprezintă (de unde naibii or veni ele toate!), mă revoltă că mă mai gândesc încă la el, că îmi pun întrebări fără răspuns, mă revoltă când scriu ce gândesc, ca acum... și mă revoltă când scriu ce nu gândesc, ca mai totdeauna...

Dar ce dulce revoltă!

Ea îmi demonstrează că, măcar pe hârtie, pot să îmi înfrâng timiditatea.

De fapt, ce simt eu pentru omul acesta?... Doar nu aștept să vină cineva să îmi dicteze pe-o temă dată!

Și totuși, ce rost mai are să îmi pun asemenea probleme, odată ce singură am ajuns la marea concluzie că îi sunt pe deplin indiferentă... Nenumărate argumente mă trag fatal în direcția asta, în frunte chiar cu propriile mele demersuri reflexive. Nu vreau să mă amănesc... Atâtea fapte mărunte care-ar fi putut însemna ceva pozitiv pentru relația noastră, însumate cu tot atâtea fapte mărunte care ar fi însemnat mult mai degrabă contrariul, nu pot da decât 0 (zero)... cu o aproximație lipsită de orice semnificație.

Sau poate mă înșel! Ce cald și bine ar fi să mă înșel în sentință... Dar asta nu înseamnă oare că mie, în schimb, el nu îmi este deloc indiferent?

Să fie micul amănunt, pe undeva, o umilință?... Nu vreau să mă gândesc și, cu atât mai puțin, să recunosc asta. Poate ar fi cazul să mă revolt din nou pentru bieteile mele subterfugii, dar chiar dacă

mă revolt acum, o să încerc din toate puterile să nu recunosc nici asta.

Pentru că nu mi-ar fi deloc ușor să recunosc că întreaga lui personalitate mă uimește și mă încântă deopotrivă, că nu am reușit să-i descopăr până acum nici cea mai neînsemnată slăbiciune a firii, că aș vrea să cunosc acele misterioase gânduri nerostite pe care le păstrează cu strășnicie numai pentru el, pentru că aș vrea nespus ca măcar pentru un singur minut să gândesc și eu alături de el și să visez alături, pentru că eu cred cu adevărat că am putea fi...

Pe de altă parte, ar fi o stupiditate din partea mea să confund omul cu propriul meu ideal. Ce sugestiv era Labiș când spunea "femeia aceea există în mine..."

Dar idealul... Dumnezeuule, cât de trufașă pot fi!

Mi-e cât se poate de clar că nici măcar sub chipul cel mai permisiv al închipuirii mele, eu nu mă apropii în vreun fel de idealul feminin al omului acesta. Zadarnic însă... ciudata mea nevoie de atașament este un egoism pe care nu mi-l pot controla. Din fericire, persoana vizată nu va citi niciodată rândurile de mai sus, iar cum eu nu voi mărturisi nimic din ceea ce ascund în spatele acestor cuvinte, probabil că lucrurile vor evolua singure, după legile obscure ale naturii și doar timpul ne va lămuri deopotrivă.

Oricum e timpul să mă opresc. Am mintea obosită și îmi doresc mult să dorm... pe cât posibil, un somn fără vise. Ar fi poate de preferat să nu mai scriu deloc despre subiectul acesta. Am o puternică bănuială că astfel de stăruințe nu vor face câtuși de puțin ca întrebările mele să își găsească răspunsul.

Astăzi a fost ultima zi de liceu; o tensiune nedefinită și stranie mă împiedică să-mi concentrez, fie și numai pentru câteva minute, atenția. Un film e acum prea complicat pentru mine. Încerc să mă relaxez ascultând o casetă cu Queen, împrumutată de la o colegă.

Observ un lucru care mi se pare miraculos: pisica ascultă și ea muzica, ascultă cu plăcere și cu o atenție evidentă. Îi plac melodiile lente, o calmează, închide încet ochii... S-a oprit să asculte la numai o palmă de unul din difuzoarele casetofonului.

Mă liniștește mult imaginea asta - nu-i nici o îndoială că un lucru sublim subzistă într-o astfel de muzică pe care natura întreagă pare să o întâmpine cu plăcere.

M-am pleoștit iarăși. Inevitabile despărțiri - înfrângerile noastre de toate zilele... Există în mine o sfâșiere pe care nu o pot traduce în cuvinte.

Aproape întotdeauna am avut posibilitatea de a mă detașa într-o măsură rezonabilă de evenimente - strategie care îmi oferea ocazia să îmi analizez reacțiile fără probleme. Drept consecință, nu m-am luat niciodată prea în serios, m-am îndoit întruna, câte puțin, de toate... Dar iată că încă îmi mai apare uneori de neconceput această viață.

Vechii greci s-au eliberat făcând din om victima destinului. Destin ori hazard, eu nu pot găsi nicăieri o adiere de aer proaspăt, nu înțeleg nimic, nu reflect nici o rază de lumină, nu pot trăi bucuria comuniunii cu nimeni pe lumea aceasta. Disperarea fără speranță a cabotinului îmi este cea dintâi certitudine... și încă o dată îmi amintesc, fără să vreau, poezia aceea ciudată...

*singur în pădurea cu ochi,
mai întinde mâna, mai netezește o cută
mai mută un bolovan...
și azi are pe buze același cântec
de umbră
lălăit și straniu
în care nu crede.
nebunia picură clipocind din frunză
în frunză pe ochii fără pleoape;
prin sângele îngreuiat de nemernicie
începe diviziunea sufletului.*

*fericit trăiește în fiecare privire
lipită de corpul său,
bucățică cu bucățică.
religia lui sunt ochii
aceștia,
o lume de vis strecurată
în fibrele sclerozate ale inimii*

*el sigur nu știe altă emoție -
maligna iubire de sine
prea puțin alterată de spaima
că într-o zi, neiertătorul Horus
va strânge cu mâna-i divină
dintr-o mișcare
evantaiul păunului.*

Recunosc... de nenumărate ori mi s-a părut că fiecare din gesturile și vorbele mele a fost doar o posibilitate mediocră din zecile care-mi stăteau la îndemână. Căci eu nu m-aș fi putut opri niciodată asupra celei mai bune. Pentru asta s-ar impune să îți rezervi un mic interval pentru reflecție, ori în viața de toate zilele nu e deloc simplu să fii un cerebral în acțiune. Eu nu m-am priceput decât să improvizez slujindu-mă de o discutabilă inspirație... iar propria mea partitură a fost și ea un fel de ruletă.

Aceste cuvinte, la rândul lor, nu sunt nici ele mai mult decât niște evenimente probabile; din zecile de posibilități imaginabile, aleg cât se poate de repede una singură. Aproape fără calcul.

Urmăresc doar ideea, cuvintele urmează într-un fel de la sine (vorba bătrânului Pliniu), dar, din păcate, nu spun niciodată exact ce simt eu că ar trebui să spună... Uneori spun mai mult și atunci mă uimesc și jocul îmi place, de cele mai multe ori însă spun puțin sau spun altceva. Există această imperfecțiune fatală a limbajului nostru, dar asta e o dramă care se uită. Poate și pentru că n-am descoperit încă o consolare.

În fine, nu aici voiam să ajung, pesemne că pe undeva am greșit drumul... Aș fi dorit să spun, mai curând, că acum nu mă mai pot detașa cu aceeași ușurință de realitate. Acum, când trăiesc o

despărțire.

Firește, timpul rănește neîncetat sufletele, dar tot el e și marele lor vindecător, iar eu simt în chestia asta un fel de nedreptate ambiguă, sau mai bine zis, o mulțime neclară de mici nedreptăți ambigue. Nu-mi vine deloc ușor să suport gândul că oameni lângă care am trăit până astăzi, pe care i-am întâlnit aproape zilnic, nu vor mai apărea niciodată, poate, în fața ochilor mei... și tot așa, locuri familiare ale vieții mele de-acum și animale și stări unice ale ființei mele...

Dar este evident că nu se poate trăi într-o lume a despărțirilor inevitabile, dacă le gândești în felul acesta. Îmi amintesc de o ingenioasă povestioară S.F. în care era vorba despre contactul dintre oameni și o anumită civilizație galactică...

Aflați pe o treaptă de dezvoltare superioară pământenilor, străinii nu cunoșteau amintirile. Ei aveau puterea anticipării totale, dar trecutul lor era mort, uitat clipă de clipă, pentru totdeauna. Lor li se părea îngrozitor de trist și de straniu că umanitatea era incapabilă să-și prevadă viitorul, comparativ cu care trecutul constituia un timp cu totul lipsit de însemnătate. În schimb, oamenilor le apărea drept insuportabil faptul că ceilalți urmau să-și prevadă inevitabil propria moarte. Uitând însă că pentru ei, acest eveniment firesc nu avea nimic insuportabil...

Mie totuși nici una din perspective nu mi se pare mai bună decât cealaltă. Atunci când, încercând să te afli pe tine însuți, nu faci decât să te cauți în permanență fie în trecut, fie în viitor, rămâi un prizonier, mai mult, un creator permanent de captivitate. În ce mă privește, o soluție destul de simplă ar putea fi aceea de a înceta să mai fac o problemă obsesivă din mine însămi (încă o dată mă lovesc de acest egocentrism supărător, născător al tuturor suferințelor... dar poate și tuturor bucuriilor mele...). Cunoașterea, arta, anticipația, toate acestea îmi par să îndepărteze pe om de condiția sa de inconstient damnat. Dar nu vreau să uit că există și amintiri frumoase, cu siguranță există... Ele ne umplu pentru o clipă sufletele de bucurie și lumină, dar, din nefericire, doar pentru o clipă... în următoarea ne regăsim de cele mai multe ori triști, complexați de

conștiința unui prezent incomparabil.

În fine, m-a obosit prea tare inutila mea zbatere. Ar trebui poate să iau hârtiile astea și să le arunc în foc, dar simt că nici asta nu m-ar încălzi cu adevărat.

Mai bine un punct... și de la capăt.

E clar acum. M-am săturat de stilul meu de a fi, de particularitățile și de nuanțele care mă exprimă. Aș vrea să fiu cu totul alt om!... Dar, chiar dacă aș fi o fire deosebit de complexă, un actor desăvârșit și subtil, cu o mie de fețe, m-aș sătura, cred, în cele din urmă până și de rolul "o mie de stiluri în unul". Ori tocmai am mai consacrat o prostie?...

Ar fi tare interesant totuși să gândesc câteva minute cu mintea altcuiva, cel mai frumos, cu mintea unuia mai înțelept decât mine. Firește, nu mai mult de câteva minute, altminteri ar fi probabil pusă în pericol întreaga mea individualitate.

Dar deocamdată nu îmi rămâne decât să îmi cultiv aspirațiile imposibile, întotdeauna numai aparent imposibile. În fond, îndoiala rămâne o premiză fundamentală a progresului... sau, cel puțin, așa se mai aude din când în când prin lumea noastră.

Brusc, m-a cuprins teama. Oare mi se întâmplă mereu să repet același refren, numai cu vocea schimbată?

Am vorbit cu prietena mea de la scara învecinată. Până acum zece minute, în total cam o oră. În mod surprinzător pentru mine, am ajuns la un moment dat să discutăm despre moarte - motiv care o obsedează, se pare, în aceeași chinuitoare măsură ca și pe mine.

Am reușit să-i ofer câteva argumente oarecum optimiste - voiam să o liniștesc, desigur... însă abia acum mi-a venit în minte o idee care, prin paradoxala ei doză pesimistă, pare să anihileze în

bună parte teroarea. Aș fi putut să-i sugerez de exemplu, că în viață băntuie amenințări mult mai grele decât aceea a propriei dispariții.

Poate cea mai importantă ar fi moartea celor apropiați nouă.

Sună patetic, dar e chiar de crezut că fiecare dintre prieteni, fiecare membru al familiei care se stinge înaintea unui om anumit, duce cu el o părticică unică și de neînlocuit din sufletul acestuia. În orice caz, eu nu văd nimic care ar putea să mortifice mai temeinic un suflet aflat încă în viață. Iată unicul avantaj de a muri tânăr, înaintea celor mai mulți dintre cei dragi. Dar sigur că nici ideile astea nu oferă câtuși de puțin o opțiune liniștitoare... s-ar zice că nu sunt prea ușor de găsit niște consolări veritabile...

Probabil însă că oamenii tineri (ca mine și prietena mea, de pildă) ar trebui să nu se lase dominați de astfel de obsesii. Mi se mai întâmplă câteodată să descopăr și ceva lumină în visurile mele... Aș vrea chiar s-o pot face tot timpul, pentru că lumina aceasta este pentru mine singurul argument care îmi îngăduie să sper încă într-un echilibru oarecare cu lumea.

Astăzi, în afara oricărui context magic - dar poate că toate lucrurile minunate în viață nu pot apărea decât pe căi perfect imprevizibile imaginației omului - pentru câteva minute am fost, fără doar și poate, fericită.

Deși m-am căznit peste măsură la câteva probleme, pe care altă dată le-aș fi rezolvat destul de rapid cu puțină inspirație, deși am vrut să culeg un pisoai amărât de pe stradă, dar nu am făcut decât să mai cedez încă o dată înaintea previzibilelor reacții ferme ale familiei... deși ziua asta întreagă a fost o formulă tipică și comodă de ratare între patru pereți. Dar ea există totuși... timida mea fericire, o bucurie care nu mă lasă să mă concentrez. Cum să spun?... Simt nevoia să o mărturisesc, dar nu îmi pot găsi în nici un fel cuvintele. Îmi dau seama că am început să pierd considerabil din acea continuitate a gândirii care mă făcea să mă simt până acum stăpână pe vorbele mele. Nu aș vrea să las să pătrundă în mine îndoiala, acel coplesitor microb pe care odată l-am apreciat mai mult ca pe cele mai înalte adevăruri. Și totuși...

*poate că
nu-s decât nebuni
fluturii albi
amețiți de miresmele tari ale primăverii;
au aripi fragile, duhnind a lut încins
și înfrângere
poate e mai comod așa,
ferestre închise ca niște morminte,
tihnită,
tihnită cameră
îmi spun
- și muzica vieții o poți asculta
în surdină.*

Am încă trei examene de dat. A mai rămas puțin. Dacă voi avea puterea să mă abțin câteva zile de la visările mele fericite, voi reuși. Și voi reuși!... Chiar dacă pentru asta va trebui să mă izolez de lumea întreagă, în mica mea hrubă cenușie și să-mi repet până la scârbirea ireversibilă - poate că...

Acum...

Acum că scopul a fost atins, mă întorc din nou la frământările mele sentimentale. Ele sunt examene pe care n-am fost în stare să le promovez încă.

Categoric, pot spune că propria mea relație cu mine este unul din lucrurile cel mai puțin puse la punct din această viață. Vreau pentru mine atât de puțin... și totuși, nu îndrăznesc să duc până la capăt ideea... Uneori găsesc că e minunat să fii timid, alteori că e, pur și simplu, insuportabil.

Se poate întâmpla oare ceva când îți legi toate speranțele de un cățel și o bicicletă?

Astăzi am hotărât că trebuie să găsesc, cu orice preț, o poezie de dragoste. După vreo oră de căutări, am descoperit o culegere pe tema asta și am studiat-o apoi cu înfrigurare, din scoarță în scoarță.

Inutil!... Toate mi se par atât de jalnic îndepărtate de ceea ce simt eu acum... Dar poate că dragostea nici nu se poate exprima în cuvinte și toți acești celebrii făuritori de poeme, n-au manevrat decât o iluzie. Iar eu, la rândul meu, mă las se pare pradă unei bizare sugestii de a stoarce vorbe din ceva cu totul inexprimabil.

Dorința de a-l revedea, de a-l asculta, de a-i fi într-o permanentă vecinătate - asta e totul. Desigur, pe teme secundare s-a dus deja toată concentrarea...

Iată-mă deci în așteptarea unei expediții care, după cele mai recente socoteli ale mele, ar trebui să îmi schimbe întreaga viață.

Deocamdată, cam la atât mă mai duce mintea.

Ce trist... Citesc rândurile dinainte. După cele câteva săptămâni la care am visat mai bine de jumătate de an, pot spune că nu m-am înșelat decât în ceea ce privește schimbarea posibilă. Pentru că ceva s-a schimbat, nu e nici o îndoială... iar eu resimt această schimbare la modul cel mai dureros cu putință.

Marea noastră prietenie s-a blocat într-un punct obscur, care face imposibilă orice dezvoltare ulterioară. Nu pot să îmi dau seama exact de ce. Poate că o mai mare apropiere m-a adus în fața unor intuiții care țin de adevărata natură a relației noastre și asta mă sperie. Oricum, visul de dragoste s-a spulberat cu totul... și încă nu mi vine să cred cu ce semnare iremediabilă pot să-mi permit deja o asemenea mărturisire...

Trăiesc acum cu un sentiment acid de "ultim supraviețuitor rămas pe planetă" - tot ce am strâns timp de atâta vreme pentru un

singur om, a devenit dintr-o dată un reziduu otrăvit care mă macină până la cădere. E seară și mă plimb cu pași automați la marginea mării, scrutând linia de întuneric a orizontului. Și, pentru prima oară, orizontul îmi pare îngrozitor de aproape.

(septembrie 1983)

*Nu știi dacă vei înțelege
firul de iarbă plătând
crescut între pietrele albe ale orașului;
nimeni nu-i știe visul,
nimeni nu-i bănuie lăcomia ascunsă,
nimeni nu-i împărtășește credința
prea sinceră poate, pentru gusturile oamenilor*

*de ce-ai face-o tu, tocmai tu
cel din naștere, cel din fire hărăzit gloriei?
prea simplu mi-e chipul, prea simplu vestmântul,
prea simple cuvintele - ele nu pot atinge
un suflet, ca glasul cel dulce ale harfei
sau versul duios al poezilor...
asemeni neștiutorului fir de iarbă,
eu îmi ofer
doar viața.*

20 ani - Scrisori neexpediate

Stă la o palmă de mine pe nisipul încins al plajei.

Îi spun: Dă-mi un cuvânt... și el răspunde aproape imediat:

Melc.

“Ochii noștri de melci plutesc suspendați deasupra lumii.

Aerul este atât de greu când te zbați în pânza lipicioasă a iluziilor tale de melc nebun...

Ochii Tăi cuprind toate complexele speciei.”

Încă unul, te rog...

Dimineața.

“Șezând în pat, cu mintea aproape zdrobită de șocul realității. Din nou, față în față cu idoli de mucava ai cotidianului.”

Of, Doamne, sunt tristă astăzi, nu râde...

Eu nu râd, doar te imit din simpatie. Poți să îmi dai o temă mai optimistă?

Se gândește adânc pentru câteva clipe, apoi îmi zâmbește:
Brave New World.

“O.K. Cel mai minunat sprijin nu-l poate oferi decât posibilitatea de a studia rațional faptele. Dar și ipoteza cea mai plauzibilă se poate dovedi la un moment dat falsă.

La ce bun atunci să ne luăm prea în serios unul pe altul?

Douăzeci de ani mașina a funcționat silențios în spatele cortinei. Astăzi mașina s-a programat singură pentru întrebări fără răspuns.

Iată prima sugestie:

Caută începutul; măsoară straniețea. Mai mult nu vei reuși niciodată.”

Acum am realizat în deplinătatea conștiinței mele micul amănunt că am început să nu mai scriu doar pentru mine. E mult mai bine să poți admite asta, dar o simplă recunoaștere nu te poate scuti de inevitabilul nod în gât - nu mai ești singur, trebuie să devii controlat, vigilent, să creezi cât mai artistic aparența că ceea ce scrii coincide fără nici o marjă de eroare, cu ceea ce crezi și ai vrea să spui. În față urmează să îți apară tabelul normativ al situației. Nu îți sunt îngăduite aberațiile, incoerențele, efuziunile sentimentale, intimitățile și, în general, nenumărate alte lucruri care te împiedică

cu succes să devii un sfânt în viața cotidiană.

În orice caz, eu nu mă pot concentra asupra tuturor limitărilor acestora; o parte din negațiile impuse au făcut însă corp comun cu conștiința, așa că evit anumite atitudini, aproape din instinct. Altfel însă, reprezintă tipul comod. O scriere normată necesită un efort de elaborare superior, așa că e greu de crezut că până la urmă voi reuși să mă conformez regulilor. Și totuși, voi începe cu o justificare. Nici pentru mine nu am construit deocamdată una și nu cred că e prea sănătos să pornești la drum fără un motiv, oricât de cârpăcit ar putea arăta el pe post de fațadă.

Ei bine... găsesc că e dificil să trăiești racordat permanent la imaginea unei anumite persoane. Mai ales când amintirile sunt puține, iar întâlnirile rare și scurte. Ca om circumspect în asemenea chestiuni, mi-am pus la un moment dat și întrebarea dacă nu cumva dorința de afecțiune, de comuniune sufletească nu e de fapt mai importantă decât subiectul atenției, în sine. Nu vreau să mă eschivez. Dorința este copleșitoare, dar, din păcate, insuficientă.

Simt nevoia să-mi ordonez puțin gândurile. Tare mi-e teamă că până la urmă va rezulta un proiect demonstrativ, un fel de "Magna Charta" a spiritului mic-egoist din mine, deși unicul scop conștient pe care pot să-l descopăr aici este eliberarea de tensiune.

Singura mare problemă este aceea că tu vei ajunge să citești aceste rânduri și, după toate probabilitățile, vei fi tentat să le iei mai în serios decât ar fi cazul. Dar desigur că n-ar fi deloc obligatoriu să le citești... Nu pot găsi motive raționale pentru posibile păreri de rău la alternativa asta. Ar fi oare nefiresc dacă toate aceste gânduri care se suprapun peste imaginea obsedantă din creierul meu, mi-ar rămâne numai mie?... Și ce dacă par să aibă o dedicație implicită?

Ah, cred că n-am încă destul curaj ca să-ți vorbesc cinstit. Va trebui probabil să ai un sac de răbdare cu mine.

E adevărat că nu am nici un drept constituțional să bat câmpii, dar nu cred că mă voi putea abține să-mi emit propriile aberații speculative. Dacă genul ăsta te lasă rece, ar fi de preferat să renunți la lectură. Pentru nimic în lume nu îmi doresc să încep prin a te plictisi cu teoriile mele. Dacă însă te decizi să alegi drumul

virtuții, nu-ți pot dori decât să îți păstrezi simțul umorului până la capăt.

Ciudat, dar am acum sentimentul că, din tot ce voi reuși să scriu aici pentru tine, această șovăielnică introducere va fi, în cele din urmă, singura parte coerentă și demnă de luat în seamă. Ceea ce e o altă deșertăciune... dar noi suntem tineri, să facem deci puțină abstracție de gusturi amare...

Apar din când în când unii oameni care au curajul să pună măcar o singură întrebare adevărată... De data asta s-a nimerit să fie un bătrân pe jumătate nebun care mai bânuie uneori prin sălile de cursuri din Facultatea de Matematică. Se pare că face asta de mulți ani, poate ca urmare a faptului că prin anii '50 ar fi încercat și el să urmeze facultatea, dar grație unor conjuncturi neprielnice (politice, desigur), nu a mai ajuns să o termine niciodată. Între timp, pe măsura suferinței acumulate, a luat-o și puțin razna, așa că astăzi apare când nu te aștepți prin amfiteatrele facultății, asemeni unui comediant burlesc, îmbrăcat ponosit, purtând în spate doi saci transparenți plini cu maculatură școlară - în special manuale vechi de matematică.

Are deja celebritatea fantomei de la operă; dacă nu oricine a avut privilegiul de a-l observa cu propriii ochi, nu e nimeni în zonă care să nu-i fi auzit măcar povestea. Și pentru că este liniștit și inofensiv ca o fantomă veritabilă, are privilegiul de a se plimba după dorință, în interioarele universității; uneori chiar intră în amfiteatre, se așează în ultimul rând și asistă imperturbabil la câte un curs de matematică.

Când l-am întâlnit eu, apăruse la sfârșitul unui seminar de psihologie. A intrat în clasă cu un aer firesc, și-a depus manualele pe o masă, după care s-a îndreptat spre catedră, a luat o bucată de cretă și a început să scrie pe tablă cu litere imense, perfect caligrafice:

*Cine a uitat în amfiteatrul Negreanu
această haină?*

Pe brațul stâng îi atârna o scurtă de fâș albă care, spre marea mea uimire, aparținea într-adevăr unuia dintre colegii noștri. Inevitabil, mi-a trecut prin cap ideea că noi avusesem un curs în amfiteatrul Negreanu chiar înaintea celui seminar și că, doar intrând acolo la finalul cursului și apoi urmărind în mod întâmplător pe cei din grupa noastră pe culoarele universității până în sălița în care ne găseam acum, ar fi putut să deducă bătrânul că numai dintre noi putuse vreunul să își uite haina acolo. Însă de ce apăruse atunci, tocmai la sfârșitul seminarului?...

Mai degrabă, părea probabil ca, în decurs de o oră, să fi luat toate clasele la rând înainte de a fi ajuns aici, dar chiar și așa... de unde siguranța cu care întrebarea lui indica anume pe unul dintre noi care și-ar fi uitat haina?... De ce “cine a uitat...” și nu “a uitat cineva această haină”? Oare omul ăsta era totuși mai întreg la minte decât lăsa să se întrevadă aparențele?

N-am apucat să-mi termin raționamentul, căci personajul și-a recuperat cărțile și, apropiindu-se pe neașteptate de mine, m-a interplat cu o voce șoptită, tulburător de calmă:

- Ce ziceți domnișoară, are omul suflet?

Am realizat cu uimire că niciodată nu îmi pusesem la modul serios această problemă și am încercat să câștig ceva timp cu o precizare stupidă:

- Care om... vreți să spuneți omul, în general?

- Omul... în general, mi-a răspuns el serios, după o ușoară ezitare.

- Nu știu să vă spun, dar cred că până la urmă... fiecare din noi are ceva suflet.

- Oh, înțeleg ce vreți să spuneți, domnișoară, a surâs cald bătrânul. Adevărat că omul are suflet... numai că el este de la minus infinit, la plus infinitul.

Iată-mă cu câteva minute înainte de ora două noaptea - ultima noapte după orarul de vară (îmi cer scuze pentru imprecizia exprimării - chiar mă gândeam să o fac acum, pentru prima și ultima oară).

Mă mai gândeam și să încep o mică dizertație de întreținere, dar în mintea mea s-a făcut brusc liniște și... și pe lac broscuțe verzi se jucau pe iarba albastră, când o pasăre măiastră a trecut și le-a speriat...

Tu te speria, mi-a trecut. I se poate întâmpla oricui, atunci când încearcă să se opună cu orice preț undelor alfa. O să te lămuresc poate mai bine, povestindu-ți ceva din varianta mea de legendă pe tema marelui cutremur.

Imediat înaintea declanșării lui, eu îi făceam fratelui meu tema la desen pentru a doua zi dimineață. Îl întrebam cu amabilitate - ce-ai vrea să mai punem aici, da' aici, aici nu mai punem nimica?... și desenam cu propria lui inspirație: broscuțe verzi, băltoace albastre, iarbă verde, cer albastru, rândunele negre presărate pe cerul albastru... cât se poate de simplu, frumos și corect, după mintea noastră.

Acum, desenul se confundă în memoria mea cu un peisaj real. Îi simt liniile de parcă eu însămi aș trăi într-un spațiu bidimensional și câteodată... câteodată chiar îl simt cum se mișcă. Ai auzit poate de teoria catastrofelor?... Eu am auzit și cred... așa că din când în când mi se face frică, dar nu prea multă. Acum am douăzeci de ani și totuși, când aveam numai opt, îmi era mult mai frică. Aveam o mătușă foarte religioasă și încercam să-mi exerseze după puteri credința într-un Dumnezeu impus, dar fără nici un succes, din nefericire. Să cred ar fi fost bine, timpul nu a făcut decât să-mi confirme din plin ipoteza aceasta.

Tu nu ești de părere că oamenii foarte egoiști au o disperată nevoie de un dumnezeu care să-i mai țină câteodată departe de capcana pe care și-o pregătesc singuri cu atâta obstinație?

Să-ți mai spun?... Am o părere destul de dură despre oamenii care își permit să consume timpul altora, vorbind aiurea. Nu-i culmea?!

De fapt, de aici începe totul. Eu însămi nu am de gând să te menajez deloc la capitolul ăsta. Deși e întrutotul adevărat că nimeni nu poate fi găsit vinovat, dacă vreunul, neavând ceva mai bun de făcut, alege să îl asculte.

Hei! Îți mai amintești din vacanța asta la mare, cum mă conduceai în fiecare seară până la ușa camerei mele?

Recunosc că mi-e somn și că sunt în stare să adorm în câteva clipe. Acum însă nu mai e nevoie să mă conduci: cunosc drumul.

Poate frazele de la începutul caietului te-au pus puțin în încurcătură. De fapt, eu am început să scriu cu alte intenții. Și, evident, fără adresă.

Îți mai amintești întrebările lui Roger Waters?...

“and if i / show you my dark side, / we’ll you still hold me... / tonight?

and if i / open my heart to you / and show you my weak side, / what would you do?”*

Iată, asta este problema cu dedicațiile. Crede-mă... ne va fi mai comod amândurora, dacă nu vei trata micile mele compoziții cu prea multă seriozitate.

Uneori vreau din tot sufletul să scriu ceva și nu pot. Reflectez. Amarnic de puține posibilități de a ne exprima am fost în stare să descoperim până astăzi...

Când scriu totuși, observ că de cele mai multe ori pun la rezezeală ceva pe hârtie și apoi aștept cu neobrăzare să mă convingă propriile mele cuvinte. Dar în cele din urmă te poți controla atunci când gândești rar și puțin, ca mine.

Îți amintești?... La ziua surorii tale am dansat întâia oară împreună. A fost primul dans din viața mea care a însemnat ceva pentru mine. Cu greu mi-am putut ascunde tulburarea și, de ce nu, revolta... era cu totul în afara programului, nu trebuia, nici nu credeam măcar că poate să se întâmple.

La naiba, altfel cum rămâne cu

THE SPIRIT OF INDEPENDENT INDEPENDENT?

Am fost și găsesc că sunt încă un spirit mândru. Da...

Uneori îmi ajunge un dram de luciditate ca să îmi dau seama că și asta e o prostie, dar scurt timp după aceea uit cu desăvârșire.

Din propria mea cunoaștere, sunt tentată să afirm că, în general, femeile au în raport cu bărbații un ideal ceva mai particular în viață. Încep mai întâi prin a căuta un instrument care să le îmbunătățească propria imagine despre sine. Școala, prietena cea mai bună, profesia, cursul de aerobic, oglinda, bărbatul. Și viața demonstrează că nici unul din ele nu este atât de incredibil de eficient ca acesta din urmă. Atracția pe care o exercită propria imagine reflectată în ochii bărbatului, ca monument al judecății și forței umane, este pentru femeie ceva la fel de irezistibil ca atracția credinciosului către Dumnezeu. De aceea este deseori suficient să i se facă un compliment mai abil ori să i se adreseze vreuna din acele fatale priviri rugătoare, pentru ca ea să înceapă (în modul cel mai firesc cu putință) să viseze.

Dar toate micile ei scenarii au la bază o accepțiune implicită - bărbatul corespunde condiției inițiale. Pentru suprema lui calitate de a impune femeii o imagine a sa superioară realității - din propriul lui punct de vedere, o simplă combinație reușită între propriul său ideal abstract și o vagă imagine a obiectului atracției instinctive - și numai pentru aceasta, bărbatul merită divinizat. El se constituie într-un personaj indispensabil, pentru că a devenit sursa principală de

hrană a nesfârșitului egoism feminin. Doar astfel, întreaga distanță între sclav și Dumnezeu se anulează, iar relația efectivă le apare amândorura drept acceptabilă.

Pe de altă parte, este posibil ca nici mentalitatea bărbaților să nu difere esențial în această privință. Poate e adevărat că un bărbat se confruntă cu condiționări suplimentare, dar nu descopăr nimic în această logică perversă a egoismului care să nu poată fi asimilat propriei lor structuri mentale. Că până la urmă, ne spunem cu toții oameni...

Nu țin însă de școala scepticilor. De aceea o să mă abțin să trag concluzia (destul de transparentă, aici) că dragostea nu este în ultimă instanță decât un soi de cerc vicios, o programată, dar nu mai puțin ridicolă alergătură după coadă. Recunosc că raționamentul ăsta e prea general și prea împănăt cu lacune, așa că voi încerca să corectez puțin lucrurile, cu toate că idealismul curat nu e văzut cu ochi buni în viața de toate zilele.

Prin urmare, atâta timp cât nu există nici o definiție unanim omologată a dragostei, îmi îngădui să cred că adevărata dragoste între doi oameni este acea relație care, fără a fi impusă de natură sau de societate, implică o doză minimă de egoism personal și una maximă de altruism, în reciprocitate. Deși o grămadă impresionantă de bărbați celebri au încercat să o justifice, ideea posesiunii în dragoste mi se pare suspectă de-a binelea. Desigur, nu se poate exclude din start ipoteza că bărbatul, într-o mai mare măsură decât femeia, este un animal căruia îi place în mod fundamental să posede (mai bine zis, să-și creeze felurite iluzii că posedă o seamă întreagă de lucruri). Dar să nu uităm nici părerea lui Pascal în această privință... Mai adaug aici că și eu sunt dintre aceia care cred cu toată puterea lor că dorința posesiunii totale este o aberație, o maladie cumplită a dragostei. În multe cazuri, o tumoare devastatoare.

Și înapoi la egoism:

Este în firea lucrurilor ca individul comun să găsească drept foarte dificil să iubească cu perseverență un om care îl cunoaște, însă nu are pentru el nici cea mai mică urmă de afecțiune. Dar nici să nu poți iubi la un om decât iubirea pe care el ți-o poartă!...

Poate că nu e atât de important să respingi cu orice preț ideile măgulitoare despre tine, pe care celălalt îți lasă impresia că le cultivă cu conștiinciozitate. Nemărturisit, ai nevoie de ele ca de speranța unui izvor cu apă proaspătă. Ele îți dau credința în progresul, în evoluția ta personală... ceea ce nu-i câtuși de puțin neglijabil, de vreme ce prea puțini oameni ies din copilărie altfel decât inhibați și plini de complexe. Singurul lucru de respectat aici, ar fi să nu transformi aspectul reflectat al relației într-un scop exclusiv ori de maximă prioritate. Acesta ar putea fi, în schimb, să-l faci pe celălalt să fie fericit în compania ta. În doi fericirea se dublează de fiecare parte, pentru că prima bucurie este aceea a comuniunii, iar cea de-a doua este reflexia întreagă a bucuriei celuilalt. De fapt, dacă ar fi să introducem în punctul acesta o corecție analitică, entitatea numită bucurie nu s-ar dubla, ci s-ar multiplica la infinit, ca o imagine între două oglinzi paralele.

Sau poate că ar fi trebuit spus cu totul altfel, dar mă simt prea obosită pentru a mai permuta cuvintele. În schimb, o să scriu aici ce imaginez prin termenul de “celălalt”, pentru că pot atinge prin asta o primă definiție intuitivă (firește, mai mult sau mai puțin meschină) a iubirii.

El este deci:

- omul pe care îl iubești, adică

- persoana față de care nutrești admirație, simpatie, afecțiune - toate acestea într-o măsură care e comparabilă, dacă nu chiar depășește aprecierea propriului sine și din care o parte variabilă, dar de preferat neesențială, se datorează sentimentelor sale conjugate față de tine.

P.S. Am uitat să precizez undeva condiția de sex. Culmea!... Aici apare o dilemă supărătoare, pentru că eu am ignorat complet rolul sexualității în dragoste. Or Freud, spre exemplu, pornea întotdeauna exact din punctul acesta.

Nici o problemă. Din toată teoria precedentă (care în ultimul rând se pretinde o lecție pentru alții) mă interesează numai ideea egoismului suveran. Ea este propria mea lecție.

Dar ce Dumnezeu fac eu aici?... Încerc cumva să creez falsa imagine a unui “homo ethicus”? Dar ce e etica? Conștiința care îmi dictează să nu amănesc oamenii, să nu îi fac să sufere?

Nu o dată am călcat cu chipul senin pe conștiința asta... În ordine, m-am liniștit... Acum pot să-ți mărturisesc că oscilez permanent între teama de a-ți induce o impresie prea bună și groaza ca ea să nu fie încă suficient de bună pentru ca... în fine, să nu intrăm în detalii, îți spun asta doar ca să nu uiți (vorba ta) cu cine defilezi în continuare.

Și dacă tot n-am avut de lucru și am alunecat pe panta confesiunilor dramatice, să dezvoltăm o dată și celebra taină a umilinței...

Chiar sora ta mi-a spus de mai multe ori că afișez o modestie care nu își are rostul, cel puțin între prieteni. Cu toate astea, eu nu mă simt deloc un om capabil de o asemenea virtute. E clar că ea implică în mod automat admiterea unei oarecare valori de superioritate, în raport cu o terță persoană. Ce-i de recunoscut atunci, de vreme ce eu nu cred deloc în asemenea comparații?

În ce mă privește, adevărul e mult mai simplu. Am uneori momente de luciditate... sau de curaj, e mult mai bine de formulat astfel. Uneori am curajul de a privi în față distanța înspăimântătoare dintre realitate și imaginea mea ideală, care nici măcar nu e o secvență statică, ci una mișcată: aceea a unei ființe aflate într-o continuă perfecționare. Asta ar fi încercarea mea de analiză sintactică. În astfel de clipe îmi pot da seama că anumite chestii care contează scapă complet programului și-mi vor rămâne probabil pentru vecie înafara oricăror abordări particulare. Atunci mă simt iremediabil incompletă și mă consolez emanând tot felul de spirite amare.

Dar!... Dar cum egoismul meu are, în schimb, o nuanță de orientare optimist-constructivă, mă relaxez destul de repede meditănd că, din fericire, n-am ajuns încă un automat fără speranțe. E unul dintre motivele pentru care numeroasele mele tristeți sunt un amestec ciudat de frământări, suferință și delectare misterioasă. Uneori mă tem că tristețea însăși îmi creează o irepresibilă plăcere

estetică.

Hi, hi... doar și MICUL monstruleț e pe undeva pe aproape!...

Corect... se pare că eu fac parte dintre aceia care țin cu tot dinadinsul să sărăcească lumea de mistere. Fie măcar și de misterul propriei lor persoane. Însă am prea puțină încredere în virtuțile limbajului ca să mă tem că te vei întâlni într-o bună zi cu o creatură transparentă.

Continuu să scriu pentru că încă mai cred în dreptul oamenilor de a se cunoaște unii pe alții, în manieră desfășurată. Și în nevoia de a face puțină ordine în nebunia asta inexplicabilă. Și în ipoteza că oamenii singuri sunt o categorie primejdioasă.

Dar de ce îți scriu tocmai ție chestiile astea?...

Cunoști tu nefericita singurătate, ți-ai complicat tu vreodată pînă la absurd existența meditănd asupra acestei firești stări de spirit, ai reușit să faci la un moment dat din ea o problemă care să îți blocheze inima și să îți oprească respirația?

Sper sincer că asta nu ți s-a întîmplat niciodată.

Printre altele, m-am gândit astăzi la felul atît de static, aproape vegetal în care trăiesc eu. Puține asemănări cu al tău. Mă întreb dacă mi se cuvine, totuși, să iau ceva mai mult de la viață.

P.S. Dacă poți, încearcă să nu interpretezi nici confesiunea precedentă mai personal decît ar fi cazul.

*

Suficient! Prea multă prostie și neputință și, peste toate, această... la care nu vreau să mă mai gândesc!

Este atât de zadarnic și, oricum, randamentul meu mental se apropie vertiginos de zero...

Nu se mai poate trăi așa. În fiecare zi îmi repet încă o dată că știu ce am de făcut. Uneori aș prefera să nu mai sper nimic, să fiu o mașină fără sentimente, fără impresii sensibile, golită de orice reflexie a acestui egoism fatal care mă macină până la prăbușire. De ce să crezi că cineva poate să te înțeleagă?... Nimeni nu e interesat decât cel mult să se înțeleagă pe sine și asta anihilează în mare măsură misteriosul potențial de înțelegere interumană. Nu o dată, m-am întrebat singură... Și, în fond, ce nevoie ai tu de atenție? Ce ar avea cineva să deslușească la tine?... Că te consideri un animal ambițios, dar lipsit de voință, că nu încerci decât să îți umpli timpul cu ceva care să te facă să uiți disprețul profund pe care ți-l porți, clipă de clipă?... De ce-ar fi necesar să mai știe cineva aceste secrete?

Desigur, cu toții se vor grăbi să te consoleze - nu e nimic, noi te iubim așa cum ești, mai lasă deoparte toate prostiile astea... dar tu nici nu pretinzi că ești în stare să spui ceva mai bun decât "toate prostiile astea"... de obicei le spui cu multă dezinvoltură, spontan, uneori le premeditezi însă și le rostești cu multă grijă. Ah, e atât de ușor să găsești soluții teoretice... proaste, bune, întotdeauna poți găsi ceva dacă vrei asta cu tot dinadinsul. Dar după ce ai descoperit o mie de soluții și constăți că nici una nu te ajută cu nimic... înțelegi?... totul începe să ți se pară o imensă farsă. O farsă pe care ți-o joci singur, închis în colivia ta ermetică. Și atunci îți mai vine rapid o idee de consolare - ceea ce demonstrează că numai aparent echilibrul tău psihic este ruinat fără speranță. Probabil că ți-ai pierdut răbdarea... oh, asta e totul! Să fii doar ceva mai atent în continuare și nu ți se va mai întâmpla niciodată. Așa e rațional... Să fii în permanență ultraresponsabil de tot ceea ce spui. Să fii un mic personaj domestic, la locul tău (stabilit dinainte). Să nu uiți că încă n-ai făcut nimic important pentru nimeni - să nu stresăm deci populația cumsecade, să nu deranjăm mersul firesc al lucrurilor, să..., să..., să..., să..., să..., să...

Până și una din vocile mele îmi dă tot timpul peste degete și mă pune la colț când îndrăznesc să ajung prea departe. Acum, de exemplu, mă critică astfel:

“Cumplit de egoist poți fi: chiar ții cu tot dinadinsul să mai nenorocști o persoană nevinovată!... Și poate că nu ar fi chiar așa de grav că nu ești cuminte, dar nu îți dai seama că ai devenit rău? Un actor prost refulează de obicei prin propria-i răutate.

Te gândești acum cu un mic rictus masochist în colțul buzelor, că dacă Ei ar ști ce e cu adevărat în cruda ta minte, te-ar trimite fără ezitări la psihiatru. Ei... preabunii, Ei... protectorii, Ei... prietenii tăi, o mică lume care ține la tine în mod nemeritat, în lipsă de ceva mai bun care să le întregească peisajul...

Iată revelația. Ai ajuns în sfârșit la conștiința propriului câmp minat.

O singură scăpare. Dacă din cenușa glorioaselor tale vise umanitare a mai rămas încă o fărâamă de amintire, încearcă să nu îi rănești prea rău pe cei care îți sunt aproape... Chinuie-te puțin și rezistă tentației! Ești o creatură neîmblânzită și crudă, dar încă te poți abține... poate că, printr-un act de grație, vei reuși într-o bună zi să declanșezi un feedback capabil să îți aducă salvarea...”

Poveste scurtă despre timp și angoasă:

“Povestea unui câine fără stăpân sau a unei suferințe mute, devastatoare; nu e de crezut, bineînțeles că nu... se găsește totdeauna câte unul care să te bată compătimator pe umăr și să îți spună că e nedemn, e indecent în ziua de astăzi să deschizi un proces de partea animalelor. Să nu stresăm umanitatea!...

Mai bine, accesul câinilor interzis; câinii transmit formidabil de grava boală a câinilor care nu este precum greșit se crede în general, rabia (sau turbarea)... Am cunoscut eu un om care a pățit-o urât, fără să fi avut vreodată nimic de-a face cu un câine.

Omul acesta, să îl numim Bip pentru conveniență, era un tip mândru, ateu și nihilist în toată puterea cuvântului. Cu toate astea, în copilărie, o mătușă bătrână și cumsecade care îngrijea de el, a încercat din toate puterile să îl convertească la sublima credință... a fost chiar o vreme când se închina în fiecare seară înaintea unui perete decorat cu o minusculă icoană cu candelă. Pe atunci, Bip s-a învrednicit să învețe până la capăt rugăciunea copiilor și a încercat chiar să-și forțeze puțin imaginația în direcția asta, dar ce folos?...

Știa prea puține lucruri despre lumea de sus și încercarea de a se mai cultiva puțin citind din cărțile sfinte a avut parte de un eșec iremediabil... dar poate că era prea prost ori, pur și simplu, prea leneș pentru credință. În consecință, la vârsta de nouă ani, Bip a făcut singur alegerea care avea să-l conducă spre cel dintâi colaps psihic din scurta sa existență - senzația insuportabilă a vidului, a absenței definitive de după moarte.

Singur își spunea: “sunt copil, am înainte ani și ani și ani de viață, dar nu chiar atât de mulți (oricum nu atât de mulți încât să pot scăpa vreodată de ideea asta nenorocită!), după care se va produce totuși inevitabilul... Inevitabil!” Cu siguranță, asta a fost una dintre cele mai bine simțite judecăți din viața lui, în asta era în stare să creadă cu adevărat, pentru că era aproape asemenea unei suferințe fizice - un fel de paralizie totală, a corpului și a minții care survenea periodic, în crize fulgerătoare. Acum le știa dinainte desfășurarea, întotdeauna aceeași, fără ca această cunoaștere să diminueze cu ceva trăirea; ideea îi străbătea conștiința cu bruscătea unei lovituri de trăznet: erau suficiente cele mai sumare reflecții tangențiale, pentru ca ea să apară spontan și vioi, în chipul unui virus perfid, pus pe distrugere. Instantaneu, orice altă sursă de interes vital dispărea fără urmă. Se producea, în schimb, o scurtă emanație de întrebări disperate de genul - dar, pentru Dumnezeu (chiar așa... “pentru Dumnezeu”), cum va mai putea să existe fie și o singură ființă în întreg universul ăsta, atunci când mintea mea va înceta să existe?... - pentru ca, în fine, la momentul culminant, toate întrebările, răspunsurile și chiar toate gândurile posibile să înghețe brusc, dominate de spectrul insuportabil al neființei. Pentru o fracțiune de timp se simțea pe deplin mort, scufundat în apele negre ale eternității. Revenirea se făcea mai apoi sub forma unei spaimе îngrozitoare, care parcă îi seca de energie fiecare celulă a corpului.

Firește că bietul Bip ajunsese destul de terorizat de crizele acestea; oscila permanent între dorința de a-și impune să nu se mai gândească vreodată nici chiar la cele mai vagi teme adiacente problemei și speranța nebună de a găsi, poate chiar printr-o întâmplare neașteptată, un răspuns de domeniul miracolului. Din fericire, pe măsură ce a fost nevoit să acorde o preocupare sporită treburilor școlare, crizele au început să se repete din ce în ce mai rar și, în numai câțiva ani, au dispărut în totalitate. Din ele a rămas doar starea de vid sufletesc care mai pune din când în când stăpânire pe el și pe care de mult a trecut-o în repertoriul tristeților inexplicabile. Cu teoriile despre existență a continuat să se joace, imaginând tot felul de scenarii fragile, dar fără pasiune și aproape... fără anxietate.”

Împotriva planurilor mele inițiale, voi întrerupe aici scurta poveste. Starea mea actuală de spirit nu îmi îngăduie să o continui. Sau, cu ceva mai mult spirit cauzal, bucata vioaie de jazz pe care o ascult acuma la radio.

Să continuăm deci jocul... Dacă pui condiții suficient de restrictive și ești, pe deasupra, capabil să le respecti până la capăt, jocul tău de cuvinte va subjuga lumea. Ce-ar fi să se-ntâmple astfel?

N-ar fi bine. Sufletele oamenilor ar trebui să fie libere. Deși, în realitate, niciodată nu sunt atât de libere încât să nu mai poată fi influențate.

Uneori, granița dintre iubire și vasalitate nu se poate identifica cu precizie. E adevărat că sunt un om deosebit de egoist, dar am în plus și această ambiție de a mă abține să pretind vreo formă de atașament celor apropiați mie. Poate ar fi bine să nu mai scriu deloc. Ori poate e deja cam târziu pentru asta. La urma urmei, dacă tot am tras cortina...

Te rog, încearcă să nu mă judeci prea aspru; nu mă pot abține să nu scriu în continuare. Recunosc - am mare nevoie de puțină protecție psihică pentru a mă putea feri în tihnă de razele soarelui.

Nimic nu justifică o asemenea nebunie... Ajunge!

Sau te trezești într-o dimineată, te uiți în oglindă și ți se pare că nu vezi decât chipul răvășit al Ofeliei, așa că faci stânga-mprejur și te precipiți în căutarea unei bălți care să fie suficient de adâncă...
Te-am speriat puțin?

Îmi pare rău, nu lua în seamă. Se-ntâmplă să mă întreb câteodată dacă un om fericit poate să scrie ceva despre lume. Că dacă nu poate, ar însemna că toți cei care îndrăznim să scriem cu sinceritate, judecăm lumea de pe poziții denaturate.

Chiar și în ce te privește, îmi permit să observ că pentru un individ care se pretinde fericit, raționezi puțin cam mult în situații care nu ar trebui să-ți trezească nici o responsabilitate. Prin urmare... se pare că nici tu nu ești chiar atât de fericit pe lumea aceasta. Cel puțin, mă bucur de consolarea că nu pot tulbura ceea ce nu există.

E clar, nu sunt capabilă să mă concentrez la cursurile mele.
În general, îmi vine greu să scriu fie și câteva rânduri. Găsesc de-a dreptul straniu faptul că încă mai pot reflecta cât de cât asupra unor probleme abstracte. De fapt, e mai degrabă un fel de gândire biologică, foarte puțin conștientizată - o urmă de inerție... Cu adevărat, îmi pare că nu mă mai gândesc decât la un singur lucru. Or asta nu înseamnă că, în mod necesar, el este pentru mine lucrul cel mai important din viața mea în clipa de față?

Ei bine, recunosc... am început să simt lanțurile... Din fericire, nu am chiar atât de mult respect pentru persoana mea și pot trece cu oarece nepăsare peste micile mele suferințe. Ar fi o dovadă de orgoliu dacă le-aș băga prea tare în seamă. De acum pot spune că sentimentul individualității a început să se clatine serios, dovadă a unei supraviețuiri din ce în ce mai departe de echilibru.

Adevărat, mă simt atât de departe... încă puțin și voi începe să scriu prostii în care nici măcar eu nu cred... și totul pentru a

disimula sau, în cel mai bun caz, pentru a spune altfel.

E păcat să continui așa. Mai bine conserv cu sfințenie golul și, în rest, mă rezum la stadiul de plantă care visează.

*

Focul măsoară timpul.

Nu vreau să mă mai justific. Înaintea nimănui, dar în primul rând înaintea mea însămi; așa începe filozofia, iar mai apoi, tristețea. Poate să fie totul perfect inutil, nu-mi pasă.

Te iubesc, omule...

Și cred că tu ar fi trebuit deja să îți dai seama de asta.

Foarte penibil ar fi, în schimb, ca afirmația reciprocă să se dovedească falsă. Dar tristețea însăși este una din marile plăceri ale egoistului, așa că ar fi, pesemne, după merit... Cum tot după acest merit al meu, îmi voi permite să merg mai departe, sfidând până la capăt o presupunere atât de dureroasă.

Acum ești ființa cea mai importantă din viața mea.

Asta nu implică, în ce mă privește, nici un angajament pentru viitor. Nu pot avea decât curajul prezentului. Nici nu pot aranja raționamentul în așa fel încât mărturisirile mele să se împace cu o teorie mai veche conform căreia nu trebuie să pretinzi niciodată altuia atitudinii sufletești favorabile propriei tale persoane ori să încerci în vreun fel să te impui deliberat persoanelor care te interesează.

Chiar dacă nu se împacă, nu pot renunța definitiv la nici una din ele. Oricum, vreau să te asigur că nu sunt tipul de luptător. Mai mult... nu vreau în nici un fel să lupt pentru mine. În orice moment, ostilitățile se pot sfârși fără nici o împotrivire din partea acestei armate.

Dealtfel, din punctul în care mă aflu, totul îmi pare înspăimântător de neclar. De un lucru sunt totuși convinsă: dragostea mea are nevoie de foarte puțin ca să supraviețuiască. Și în pofida aparențelor, nici asta nu se vrea o reclamă. Îmi este teamă deja că ai fi putut să interpretezi eronat multe din gesturile mele. Dar nu ți-ai închipuit deloc că sunt un om prea fricos și comod pentru a mai putea fi, în același timp, și hotărât în acțiune?

Te iubesc... și pentru prima dată îmi place cum sună în mintea mea cuvintele astea. Indiferent de urmări, sunt fericită că am câștigat ceva după atâta zbatere...

Acum cred! Acum am și eu în sfârșit o credință.

Ascultă-mă, nu mai cred decât în dragostea mea!

Eu sunt Vangelis olimpienul, eu sunt sunetul Pink Floyd rupt din suflet, eu sunt tăcerea dintre rândurile scrisorilor și nebunia luminoasă a privirii: un strop de fericire în expansiune.

Fii binecuvântat... atât cât pot spune, voi spune aici... pentru tine.

Aș vrea așa de mult să fiu încă puțin în preajma ta, să mă bucur de prezența ta magică, să te simt...

Ești viu, ești minunat și te iubesc cum n-am mai iubit niciodată pe nimeni. Dar trebuie să mă conving că încă mai ești în aceeași fracțiune de realitate ca mine. Și că ești cu adevărat ceea ce inima mea îmi spune - un om care să aibă nevoie de această iubire...

Eu știu de pe-acum că voi fi fericită când te voi revedea și indiferent de urmări, îți mulțumesc cu recunoștință.

Deși mi-e clar că am devenit un caz patologic, mă văd nevoită să renunț la orice împotrivire. Stau liniștită și îmi savurez boala. Oh, cât de bine se poate iubi în absență!... O iubire neposesivă trăiește din amintiri până la uitarea finală. Eu o să ard chiar și cenușa amintirilor, căci în felul acesta, uitarea însăși devine o formă de amintire.

Nu fii uimit... Tu știi, firește, că cei bolnavi au o nevoie vitală de speranță și atenție și poate... un strop de iubire. Mărturisesc, îmi place deseori să mă amălesc gândindu-mă că tu ai pentru mine, măcar acest unic strop de iubire. Nu îmi dau seama în ce măsură depind de micul amănunt, dar depind... iar asta cu certitudine o pot spune. Mă consolez puțin la gândul că dacă tot nu ne putem desprinde definitiv de egoism, ar trebui să încercăm măcar să supraviețuim onorabil în situația dată; oricum, din punct de vedere științific, iubirea e o chestiune fără nici o acoperire.

Dar nu mă înșel, pentru Dumnezeu, nu!...

Nu iubesc potențiala recunoștință, admirația, sclavajul spiritual, în fine, dragostea pe care mi-ai putea-o oferi vreodată... Nu-i nici un loc aici pentru confuzie. Iubesc felul în care te miști, îți iubesc ochii, îți iubesc zâmbetul și bucuriile și, în totul, stilul tău de a fi în această lume: îl simt în esență, necuprins de demn și de bun - e pentru sufletul meu, o sursă de vrajă...

Și dacă ai fi fost nesfârșit de departe, cu totul inaccesibil puterilor și voinței mele, m-aș fi aflat la fel de incapabilă să îmi reprim iubirea. Te-aș fi iubit absurd, până când egoismul și luciditatea care mă cenzurează, ar fi separat admirația de ultimele rămășițe ale dorinței inutile.

Asta sună ciudat? Nefiresc, forțat?... Vroiam de fapt, să îți spun altfel.

Nu am remușcări că te iubesc. M-am convins după atâta vreme că nu e un sentiment posesiv, ci mult mai degrabă unul altruist, o dăruire reală, nesimulată. Nu vreau să omit aici că partea murdară a înălțătorului, imperfectului și necuantificabilului altruism omenesc, rămâne nevoia de reciprocă. Dar tu crezi în ideea pură?...

Mie mi se pare că în cele din urmă, nici dăruirea nu e posibilă fără o anumită reciprocitate.

Eu simt că aș putea fi fericită, încercând să te fac pe tine fericit. Vreau să te fac fericit... a devenit un scop vital pentru mine; existența ta fericită ar putea deveni cel dintâi sens pe care să mi-l descopăr pentru această viață.

Dar suficient pentru azi. Te simți mai bine acum, pe post de divinitate?

Eu am obosit și-mi vine să mă las în genunchi și chiar am ajuns să mă întreb dacă voi reuși să rămân până la sfârșit în picioare...

O formă de paralizie a sufletului - sunt incapabilă să mai fac ceva. O singură mare aptitudine pentru viața vegetală. Nici un gând, nici un sentiment, numai un fel ciudat de durere mută, ca atunci când pierzi pe cineva foarte drag și tot organismul este încrâncenat într-o revoltă absurdă.

Dar nu s-a întâmplat nimic deocamdată.

Din aceeași familie cu debusolații care mănâncă șobolani în beciurile împutite ale marilor orașe... Vietăți lipsite de vlagă și demnitate. Nu au voie să spere, nu au voie să mai iubească - este un lucru primejdios pentru ființele avortate de societate.

Există totuși un drum mai bun pentru fiecare; nu trebuie să te grăbești să înnebunești înainte de a înțelege ceva... singur.

Ba nu... ești deja nebun, nebun de frică și de dragoste. Idiot!

Pierdut în plasa de păianjen a visurilor și ambițiilor tale nehibzuite - când fiecare tremur al plasei pare produs de o simplă mișcare a ta, dar realitatea este cu totul alta... Până și gândurile au căpătat o anumită pasivitate, nu mai au culoare și formă, sunt doar curgeri monotone de sensuri sterile. Înstrăinate, parcă. Ți mai amintești sentimentul?

Erai copil. Ședeai în pat și, aproape treaz, visai că strângi o cutie în palma deschisă. Încordarea era adevărată, simțeai greutatea cutiei, îi vedeai ambalajul alb, strălucitor, acoperit cu o fundă galbenă, știai că e un cadou pentru tine. Minute în șir te complăceai într-o stare de nerăbdare bucuroasă, deliberată, forțându-te să ghicești ce e înăuntrul cutiei. Apoi oboseai brusc și, într-un moment de revoltă, strângeai până la capăt pumnul. Degetele se contractau lejer, fără să întâmpine nici o împotrivire. Atunci cutia pătrundea în creierul tău - era goală, dar o simțeai apăsând și asta îți producea o senzație aproape intolerabilă de greață, un fel de rău de vid, organic. Senzația asta nu făcea parte din vis, o trăiai cu adevărat, era numai ea timp de câteva zeci de secunde; încercai cu tot dinadinsul să te convingi că visezi, căci numai în vis, îți spuneai, s-ar putea desfășura cele mai stranii anomalii ale închipuirii...

Se pot furniza probabil explicații fiziologice sau, de ce nu, chiar metafizice, răspunzătoare pentru asemenea fenomene, dar asta mă interesează mai puțin decât starea aceea specifică de insuportabil.

Pentru că acum, după atâția ani de uitare... nu cred să mă fi-nșelat - senzația e încă aceeași, nu s-a pierdut nici măcar o nuanță.

Nici golul nu e greu de identificat, pentru că nu eram decât eu în cutie... dar o ființă mult diferită de cea care vorbește astăzi.

*Ușor să întinzi mâna spre tăcere
și sufletu-mi se va aprinde iar,
palpitând cu durere...*

*o mică neștiință doar,
o mică nebunie poate
și această singurătate tremurătoare și rece,*

இ

End

40

Și totuși, nu mă pot dezbăra încă de obișnuința de a spune ceva, în orice ocazie...

Nu cred că îți pot ascunde ceva important. Teamă mea nu înaintea ta e, ci a mea în exclusivitate. Sunt singurul străin de care îmi este teamă. Tu însă, nu-mi ești străin și crede-mă... nu cunosc minune mai mare.

Iubitul meu, Tu ești Eul meu cel adevărat... aroma ființei tale mi s-a răspândit în suflet ca o infuzie magnetică; te simt mai bine decât îmi simt propria entitate - și dacă acest lucru este doar o altă iluzie efemeră, puțin importă... eu spun că nimic nu merită mai mult să trăiești ca o asemenea paranteză de realitate!

Suntem liberi să iubim, să riscăm, eventual să ne facem de râs, deși poate că unui om îndrăgostit, așa ceva nu e drept să i se întâmple niciodată .

Dar pentru Dumnezeu!... Pe o foaie sortită distrugerii îmi pot permite să scriu fără ezitare:

Te iubesc, dragul meu... Încă mai sper că nu vreau nimic de la tine, deși orizontul s-a întunecat înaintea mea și vederea mi-a devenit neclară.

Nu vreau să mai scriu despre mine, pentru ca totul să devină meschin și fără ieșire. Aș vrea, în schimb, să scriu despre tine - simt că e singurul mod în care mă pot elibera de atmosfera sufocantă din mine. Așa cum te percep cu fiecare gest, cu fiecare privire, ca pe ceva dintotdeauna apropiat sufletului meu. Înțelegerea formală este o problemă de paradă. Nici chiar atunci când nu am reușit să te înțeleg, nu mi-am putut reprimă o incredibilă senzație de participare.

Încerc să scriu aici, nu dintr-un interes aparte, ci pentru că asta a rămas (și bine că a rămas măcar atât) singura activitate umană de care mă simt încă în stare. Trebuie să mă conving că nu am ajuns încă la o limită a transparenței dincolo de care totul să devină inutil și nemișcat. Doar se spune că viața începe la douăzeci de ani... Așa

să fie oare?!

În realitate, viața nu începe decât atunci când încetezi să te mai temi de ridicol. Atunci când nu mai există gesturi stângace și cuvinte mască, putem să fim altfel decât liberi?... Dar când reușim sublima performanță de a nu mai dori cu orice preț să ținem umanității lecții de bună purtare?

De-a dreptul reconfortant... fiecare cuvânt mai rupe o bucățică din orgoliul meu de animal mândru și singular, cenzurat până la sufocare. Și totuși, nu pot să-ți spun de-a dreptul ce simt pentru tine; nu cred în motivele care mă împiedică s-o fac, dar nu pot... m-aș simți ca un disperat care, în loc să încerce pe cât posibil să își domine teama, se hotărăște să se arunce în gol, asigurându-se în prealabil că ține și pe un altul de mână. Mai bine această așteptare penibilă și paralizantă. Să crezi că s-ar putea întâmpla orice și, nu în ultimul rând, să treacă de la sine totul, fără să lase vreo urmă.

Dar dacă nu îmi doresc eu să treacă?... Dacă nu-mi vine deloc ușor să mă despart de speranța unei fericiri promise și încă necunoscute?

Se-ascunde aici un joc maladiv - asta îl face și foarte complicat, de altfel, o țesătură abilă care ar trebui să acopere golul. Ei bine, da... îmi e teamă că sunt de un egoism fără egal, că până și afecțiunea pe care aș putea să o dăruiesc nu ar fi decât o construcție cu parolă a instinctului personal de supremație.

Din păcate, să-mi controlez aceste impulsuri îmi este deja cu neputință. Până și poza de sfânt altruist pe care o port neîncetat în minte nu e decât contrafacere - o iluzie jalnică și totuși, încă fanatică. Dacă aș putea să descopăr între ce limite trebuie să lupti cu tine însuși pentru a putea fi într-adevăr capabil de o iubire onestă!

E mult prea greu să-ți păstrezi echilibrul sub ploaia întrebărilor fără răspuns... așa se și face că, vrei-nu-vrei, te trezești încă o dată copleșit de nădejdea într-o secvență de fericire împărtășită care să merite tot zbuciumul tău chinuitor. Pentru că ea este genul de certitudine care poate lumina ca un far acest timp al singurătății care este viața fiecăruia.

Ani de-a rândul am obișnuit să gândesc în construcții reci, bazate pe un principiu de onestitate intuitivă, dar de fapt, întreaga mea filozofie nu a fost niciodată mai mult decât un procedeu sofisticat de a-mi acoperi fața și înăbuși respirația. Acum însă, m-am săturat să mai trăiesc astfel. Precauțiile și principiile și temerile mele sunt creaturi născute moarte. Ele nu trebuie lăsate să umbrească așteptarea acelor clipe infinite care răsplătesc totul.

E mult mai pasionant să savurezi tăcerea dinaintea miracolului, să speri că atunci când te vei naște din nou vei putea în sfârșit să uiți teama, reproșurile și încrâncenarea silnică a vieții terne de mai înainte...

Atât de fericit încât te poți trezi de-a dreptul nebun.

Te iubesc... m-am obișnuit foarte bine cu cuvintele astea, îmi plac, deși mai întotdeauna am avut senzația că sună puțin penibil. Acum și fragilitatea și bruschetea alcătuirii lor mă încântă... ca și fragilitatea ta aparentă... te simt neasemuit de uman și de adânc în relația ta cu lumea.

Nu cred că ar trebui să te temi de aceste aprecieri ale mele.

E drept că nu am fost niciodată în stare să te privesc într-un fel detașat, folosindu-mă de ochiul analitic al rațiunii. Și totuși, indiferent ce crezi tu acum despre tine, indiferent de felul cum vei evolua mai târziu, eu am nestrămutata convingere că am reușit să ajung cu adevărat la sufletul și la firea ta cea mai profundă. Știu sigur că ai o mare nevoie de cineva care să aibă încredere în tine, dar nu realizez dacă ești și convins că o meriți. Nici n-am cuvinte măcar să îți spun cât de mult o meriți!...

Am trecut deja într-un registru mult prea patetic? O să surâzi jenat și-apoi o să te îndepărtezi?...

Sunt o ființă suficient de mândră ca să-mi refuz, din principiu, acceptarea oricărei forme de idolatrie, dar n-o să caut să

mă înșel singură. E ceea ce simt și e timpul să îmi asum riscurile.

De câteva ori mi s-a întâmplat să mă simt ca un câine fără stăpân. De fapt, mai degrabă, ca un câine care-și așteaptă nerăbdător stăpânul. Dacă poți să-ți imaginezi asta!... Și, ceea ce e mai mult decât straniu, fidelitatea mea canină a reușit uneori să mă facă fericită, chiar aici, între cei cinci pereți ai cutiei mele. Chiar când începeam să simt că realitatea s-a topit în bucăți mici și, desigur, noi nu ne găsim amândoi în una singură dintre ele.

Pentru mine sunt atât de multe lucruri de neînțeles... ceea ce mă conduce inevitabil pe căile primejdioase ale blocajului. Sau poate e prea mult spus, dar oricum e jenant, pentru că sunt doar eu aici, în propriul meu labirint, care îmi întoarce ecoul. Nu știu ce fel de justificare e asta, probabil că nici tu nu vei găsi nimic de înțeles aici sau poate din contră, atât de multe că ar descuraja pe oricine. În cele din urmă va trebui să te acomodezi cu ideea că multe din manifestările mele sunt, pur și simplu, iraționale. Și cu asta, ajunge... un prim pas ce poartă emblema descurajării.

Deci iată-mă nimerind din nou în plin paradox, dacă nu cumva la mine paradoxul e doar o denumire mai elegantă pentru prostie...

Ce Dumnezeu urmăresc eu cu asemenea declarații?... Să te conving că sunt o ființă stupidă, că nu merită să îți bați prea multă vreme capul cu mine?!

Să aibă vreun rost s-o mai dreg acum cu impersonala justificare că graficul bioritmului îmi sugerează un început de săptămână sub auspicii defavorabile?...

Să-nghit în sec, să tac, mai bine. Mi-e jenă cu mine. Ar trebui poate să îmi fac rost de-o ascunzătoare.

După atâta așteptare, ce umilitoare senzație... Din nou singură și inutilă. Nici măcar să produc păreri de rău nu mai sunt în stare.

Vidul acesta palpabil pare să nu fie de data aceasta numai o nevinovată confuzie. Nimic mai ușor acum decât să mă opresc, să tac... mă simt doar mai aproape ca niciodată de starea de inexistență.

Nu doare câtuși de puțin și oricum, jocul ăsta stupid nu e pentru mine. Trebuie să fii nebun ca să crezi că s-ar pierde ceva dacă...

Un dram de curaj pentru a sparge odată bășica - e cred, singurul lucru de care aș mai avea acuma nevoie. Dar ce stupid... eu nu cunosc cu adevărat nici o părticică din chipul manifestat al curajului.

Am încercat să dorm, însă când mă trezesc, peisajul e neschimbat. Aceeași paralizie dureroasă, fără gânduri, fără vise. Fără scăpare!... Până și visele au pierit. Și numai un an înainte nu aș fi admis sub nici un motiv că aș putea lăsa să treacă o singură zi, fără să citesc măcar câteva pagini.

În ultimele săptămâni, au fost destule zile în care nu numai că am putut, dar nu am putut decât astfel!

Practic, m-am trezit incapabilă să mai gândesc coerent asupra vreunui subiect; propria mea conștiință mi-a devenit un câmp irațional și străin. Din noua mea perspectivă, îmi este mult mai ușor să mă concentrez asupra celei ce-am fost înainte ca lucrurile astea să mi se întâmple; de fapt, cred că e tot ce mi-a mai rămas pentru a nu înnebuni de-a binelea.

În jur văd încă oameni care leagă prietenii sau se implică în iubiri fără nici un fel de reținere... văd oamenii care încă mai așteaptă din partea mea mici semne de afecțiune... știu că trecutul meu le este îndatorat, iar ei consideră legăturile noastre ca ținând de teritoriul inviolabil al posesiunii... însă azi toate acestea îmi par să aibă la fel de puțină importanță ca cel mai străin lucru de mine pe această lume.

Sunt doar concepte, idei acceptabile, dar lipsite de orice substanță vie.

Oh, cum aş putea să trec peste această obsedantă dezamăgire pe care o reprezintă felul meu de a fi, viața mea întreagă? Nu mai pot continua, nu astfel...

Aş vrea măcar să ajung să țin puțin la mine, fără ca pentru asta să fie neapărată nevoie de dragostea salvatoare a vreunei persoane. Și încă un lucru...

Dacă sunt cu adevărat dintre aceia pe care iubirea îi transformă în cârpe de șters podeaua, ar fi cu mult mai bine să las de pe acum totul baltă. În orice caz, am început să mă obișnuiesc cu ideea.

Dar iată că ființa instinctuală nu și-a pierdut pentru prea multă vreme vocea. Avem din nou, o mică manifestație de protest și disperare:

- Jos protecționismul!

- Jos cerșetoria posesivă!

și

**- Jos cu Tine, în primul rând cu Tine,
acum vom curăți cu grijă soclul și vom
arunca cu apă și nu ne vom mai
îngădui să uităm că...**

-”Există cu adevărat Dumnezeu și el trebuie
extirpat fără scrupule de pe Pământul
Făgăduinței.”

-”Noi suntem niște bieți proști lipsiți de
recunoștință, incapabili să se bucure-n tihnă
de căldura dragostei Tale.”

-”Întreaga noastră viață e doar o inutilă înșiruire
de renunțări chinuite și iluzii fără acoperire.”

Inerția, inerția biruitoare a cuprins întreg universul... Un ceas roșu înaintea mea, îmi pare mai viu decât noi toți laolaltă. Dar poate chiar așa și e, în cele din urmă...

Îmi vine să-ți spun “te iubesc, dragul meu... îți mai aduci aminte de mine?”

Ce crezi, nu sună cam dubios “dragul meu”? Dar “te iubesc”?... Cum crezi că sună cuvintele mele?

Să-mi spun eu părerea: de-a dreptul ridicol!...Dealtfel, am reușit în sfârșit să mă detașez de problemă. Cu câteva ore în urmă, am decis să completez celebra metodă de relaxare a lui Schultz, cu inducerea senzației de “inimă răcorită”:

“Nu te iubesc. Deloc nu te iubesc... Sunt calmă, foarte calmă.”

Acum este liniște în locul meu de umbră, prea multă liniște, dar nu mi-e teamă. Furtuna nu va mai veni așa de repede, probabil că între timp tot s-a schimbat ceva în starea sistemului. Sau poate a fost doar o nouă ratare?...

Oricum, ajunge cu joaca! Prea multă importanță devine dezgustătoare.

O voce secundă șoptește:

“Renunță... e o prostie fără seamăn. Dragostea poate pieri, dar nu poate fi izgonită cu forța. Amintirile nu se pot exila și resemnarea nu trebuie lăsată să își facă loc niciodată în inima ta. Cu o premiză indispensabilă:

Să nu te mai întorci la trecut precum un fluture bezmetic la strălucirea blândă, dar înșelătoare a focului care-l va pierde. Să înțelegi că persoana iubită înseamnă incomparabil mai mult decât

sentimentul abstract pe care îl porți în suflet și să nu îți îngădui nici pentru o clipă să protejezi iluzia, printr-o sfidare adresată ființei. O astfel de luptă constituie o regretabilă întrupare a absurdului, pentru că în orice reflectare posibilă, imaginea despre om trebuie să urmeze omul și nu să i se pună împotriva.”

Dar acum să lăsăm sfaturile... Se-aud pe-aici și alte voci trezite de lumina neasemuită a dimineții. Ce zici, ai vrea să îți mai dăruiesc una?

“Ea spune -
Poți ierta nisipului
dorul de stele?

Așează-te puțin aici,
călătorule,
Locul acesta-i făcut
pentru tine
de inima mea.”

*

Când simți în tine o forță copleșitoare... vei fi chiar tu acela care va împlini speranța?

Ești liber, mai liber ca niciodată, dacă crezi cu toată ființa în dragostea ta și-n tine.

Eu cred cu fiecare gând, pentru că fiecare gând al meu, de fapt, îți aparține. Tot ce-a fost vis și idee ruptă de tine s-a topit într-un fluviu de foc, nestăvilit, care îmi copleșește acum întreaga ființă. Nimic nu-i de văzut în afară... ochii mei trec prin lucruri de parcă ar fi transparente, orbiți de albastrul din amintirea privirilor tale.

S-a sfârșit cu teama... Cuvintele nu trebuie să acopere totul. De ce să îmi repet obsesiv că va veni și ziua când nu o să mai am ce

spune despre dragostea mea ori, pur și simplu, n-o să mă simt în stare ?

Și totuși, că s-ar putea întâmpla să dispară iubirea noastră... la asta nu văd de ce nu m-aș gândi, căci viața demonstrează din plin că un asemenea eveniment intră în categoria fenomenelor probabile.

Cu siguranță... există și-n mine impulsul de a mă abține de la orice implicare sentimentală, pentru a evita astfel toate consecințele ruperii, dar la orice încercare mă lovesc de un zid mai puternic ca piatra; din locul acesta, mi-e imposibil să îmi imaginez cum aș putea vreodată să mă întorc la mai vechea viață.

Nu reușesc să pricep. Cum pot niște oameni care pretind că se interesează de mai binele meu să-mi pomenească în față de alți bărbați, potențiale ocazii, întâlniri aranjate și alte atente puneri la cale care necesită un pragmatism social pe care-l detest!...

Mă simt ca un vierme ambalat în noroi; un singur nerv răscolit și dureros. Asta mă atinge ca o batjocură fără seamăn. Oh, nici măcar în glumă n-ar trebui spuse astfel de lucruri!... Sufletul meu este dăruit acum, nu mă mai mândresc cu libertatea mea, ci numai cu lanțurile acestea care mi-au intrat cu totul în carne...

Urmele tale!... urmele tale pe fiecare lucru și pe fiecare gând al meu - trăiesc pentru asta... Și așteptarea e tot ce mai înțeleg eu din această viață.

Nu știam că poți fi atât de fericit când iubești... Merită orice suferință clipa asta când îți vine să cânti pe o mie de voci extatice simfonia din sufletul tău. Lupta se transformă în joacă, așteptarea în vis și în orice împrejurare te afli, simți că zbori.

Cum aș putea să nu mă bucur din toate puterile mele de viață, odată ce în sfârșit, cunosc Adevărul?

Acum știu... deci nu voi mai muri decât o dată. Și cum te iubesc, tu nu vei mai muri niciodată...

Dar dacă tu ai fi în locul meu, ce ai face?... Ce-ai gândi?... Cum ai spune?!

Firește, știu bine că asemenea stupide sugestii de transpoziție nu duc la nici un rezultat, mai ales că încă mă mai las dominată de o remarcabilă inhibiție. De fapt, nu se poate să nu-ți fi dat și tu singur seama. Așa că... dacă aștepți puținel...

Dar de ce, cu ce drept te sfătuiesc eu să aștepți?...

Să nu aștepți! Nu e deloc plăcut, nici cuminte și nici nu intră în regulamentele militare. Mai bine să faci între timp o mulțime de lucruri mărunte și folositoare, ca de exemplu, să compui scrisori îmbibate de orgoliu și timiditate, în care să declari patetic că totul e inutil, omul absurd, iar universul, mulțimea vidă.

Nu vreau să mă laud, dar am simțit eu într-un fel că nu ești nici tu un monument de optimism. Sigur, n-am urmărit să-ți forțez mărturisirea... și dealtfel, sper totuși că ai ceva mai mult capital în domeniu ca mine. Pentru că până și în ce mă privește, de cele mai multe ori, deprimarea nu reprezintă decât o turbulență locală, un accident

într-un ocean de nădăjduire. Poate e un defect, dar nu m-am putut resemna complet în nici una din problemele care m-au îndreptățit să sper vreodată. Sunt cu adevărat o mașină de elaborat vise, programe și planuri nerealizate.

Dar fir-ar să fie... încă o dată am alunecat pe nesimțite în centrul lumii!

Și asta nu e nici după regulamentele militare și nici chiar după pofa mea personală, însă măcar e mai sigur așa decât să vorbesc despre orice altceva... sau altcineva (poți observa că am prizat o mică doză de curaj, de probă; din nefericire, prea mică

pentru a schimba ceva esențial în starea sistemului).

Trebuie să admit că de la o vreme, felul meu de a mă exprima a devenit foarte confuz, ca să nu zic cu totul aiurea... și totuși, nu sunt pentru stilul capcană... sau oare sunt, dar nu vreau s-o recunosc nici pentru mine?

În fond, totul trebuie să se încadreze în paradox. Poate o s-apuc într-o zi să îți explic mai amănunțit, deși mi se pare cam îndoielnic că merită. Deocamdată, aș spune că blocajul mental anihilează distanțele și așteptările, creează un gol persistent și uneori, chiar o învăluitoare senzație-surogat de fericire; desigur că e ceva abstract, un drog al sufletului, o stare patologică de ființare, dar nu e prea grav pentru integritatea psihică atunci când totul se petrece într-o singură devenită chinuitoare...

De altminteri, e mult mai sănătos să nu reflectezi obsesiv la anumite chestii pe care, oricum, nu le poți integra înțelegerii tale. De pildă, chiar simpla încercare de a închipui locul în care trăiești tu acum, provoacă în creierul meu o stare acută de insuportabil. Să-ncerc poate să îți descriu împrejurarea?

Ei bine... pornesc prin a-mi construi în minte o schiță aproximativă, apoi încerc timp de câteva minute să mai adaug pe ici pe colo câte un element pentru a umple tabloul, pentru a-i da un oarecare aer de veridicitate, dar într-un fel dureros, constat că mi-e, de fapt, imposibil să concep că și acolo este un colț natural de pământ, un loc pe care tu ai putea chiar în această clipă să îl atingi cu mâna (acea minunată și necunoscută și nu mai puțin inimaginabilă atingere a mâinii tale...)

Nu reușesc să-mi închipui deloc că și la tine, în spatele unui geam, se aud păsările ciripind în fiecare dimineață, nu-mi pot imagina verdele copacilor și fețele de fiecare zi ale oamenilor... de parcă aș fi legat fără să vreau întreaga realitate a lumii de bucăți de pământ din stricta vecinătate a casei noastre.

E clar, din prea limitata mea perspectivă, tu riști să te transformi și să transformi deja, tot ce te înconjoară, într-un soi de legendă mistică. În partea incontrollabilă a ființei mele, la loc tainic și adăpostit de perorațiile neputincioase ale minții, mă

aflu deloc convinsă de realitatea aceluia îndepărtat peisaj în care te miști tu, în vreme ce eu respir senzația de cavou încăpător și comod, între pereții albi ai camerei mele. Pentru că astăzi, realitatea acestei lumi înseamnă pentru mine cinci pereți, o fereastră și trei uși care nu duc nicăieri. Și care nici măcar nu-mi pot întoarce ecoul.

Desigur că nu vei afla câtă speranță mi-a putut insufla ultima ta scrisoare...

Ce aş putea spune în replică pentru ca și tu să te simți mai bine?

Pentru mine nu mai contează posibilele justificări, cel puțin acum nu mai contează. Așa cum nici lumea în care trăiești tu, pe care încerci să o înfățișezi închipuirii mele, nu mi se pare prin realitatea sa, mai justificată decât o plăsmuire nefericită și confuză a vreunui zeu infuriat pe specia noastră.

Tot ce îți este exterior, nu mă poate atinge. Dar singurătatea pe care mi-o mărturisești... asta îmi pare a purta exact adresa sufletului meu... deși, iartă-mă pentru îndrăzneală, te-arăți deja a nu mai fi îndeajuns de liber pentru a fi și (cu adevărat) singur. Iar eu... să mă gândesc o clipă ce sunt în stare să-ți spun foarte sincer, dintr-o perspectivă atât de surprinzătoare.

Au fost câteva lucruri în viața asta a mea, care au reușit să îmi creeze o stare de spirit cu totul ieșită din comun. Dar de fiecare dată, starea aceasta s-a sfârșit extrem de ciudat... puțin scârbos, aş putea spune. E sentimentul pe care-l trăiesc atunci când reușesc să conștientizez că mă bucur de un lucru pe care nu sunt deloc convinsă că îl merit. Iar tu îți vei regreta curând excesul de bunăvoință. Știi sigur că nu merit din partea nimănui atâta atenție. Sunt doar o creatură egoistă și plină de defecte și crede-mă... nimic nu merită idealizat în domeniu.

Dar ce Dumnezeu... chiar m-am prostit iremediabil?!

Am vrut să pot scrie ceva frumos aici, am vrut să nu sufăr și să nu produc altora suferință. Nu știu... nici ce vreau nu mai știu... îmi pare că propriul meu creier a devenit un obiect străin, casant, incapabil să mai slujească drept interfață cu lumea.

Aș vrea să tac, dar iată-mă că vorbesc în continuare, iar cuvintele mele nu fac decât să mă împingă în locuri fără ieșire. Nu reușesc să găsesc nicăieri, nici cea mai vagă eliberare și, în plus, un mecanism misterios mă determină să revin mereu la stilul ăsta patetic, care-mi întoarce pe dos mațele!

Dar tu știi că atunci când vorbești cu un om bolnav, nu e cazul să iei de bun absolut tot ce îți spune. Aș fi putut să scriu altfel, sunt sigură... sau nu sunt deloc... dar aș prefera ca măcar tu să crezi asta despre mine.

Am douăzeci de ani. Spune-mi tu... cum să te aperi de numerele astea despre care se pretinde că ne pot măsura fără greș existența?

Fir-ar să fie... eu nu reușesc deloc să mă identific cu o colecție de numere! Mă zbat pe pragul dintre umilință și nebunie, hotărâtă să fac neapărat ceva... să fac neapărat ceva... pentru că te iubesc! Te iubesc până la dizolvare, dincolo de orice numere și legi raționale, dincolo de toate prejudecățile posibile, dar nu și dincolo de teamă. Teamă rămâne punctul după "c", semnul care există, dar nu se mai spune...

E-adevărat că aș vrea să implor puțin ajutor, am mare nevoie de un dram de protecție spirituală... dar nu cred în dreptul meu de a pretinde asta, de fapt nu cred în nici un drept al meu și, din păcate, nu am nici habar cum aș putea să ies singură din capcană...

(Nici un fel de poezie.)

Aici e ploaie de vară cu soare.

Alunecă încet pe fața și pe mâinile mele, tulburătoare minune. Îți amintești cum s-a transformat Zeus într-o ploaie de aur pentru iubita lui pământească, Danae?

Așemeni cu ea te simt și eu astăzi... în fiecare picătură.

Vineri Sâmbătă Duminică Luni Marți

$4 \times 24 - 4 = 92$ ore = o viață... până când scrisoarea ta va ajunge la mine.

De ce?...

De ce e totul așa de complicat și dureros?... Spune-mi, nu o dată ai pretins că sunt incapabilă să văd partea bună a lucrurilor. Dacă ești chiar așa de priceput la teoriile astea, de ce nu m-ajuti... de ce nu mă convertești tu la o altă credință?

O grămadă de vreme am tot sperat să apară un om care să îmi spună ceva nou, ceva important, ceva diferit de orice mi-ar putea trece mie prin minte. Un capăt de sens pentru toate frământările mele sau poate, un nou impuls pentru a crede-n cuvinte.

Am sperat... Acum am încetat să mai sper, acum nu mai găsesc necesară speranța. M-am obișnuit cu postulatul că viața e o datorie, ca și așteptarea. Uneori mi se pare că m-am obișnuit și cu așteptarea fără speranță.

Cuminte.

M-am așezat în genunchi, cu fața la pământ. Nu mai văd și nu mai aud și nu mă mai simt.

Ar trebui să fii neliniștit, omule... sufletul meu e un cadou primejdios.

Hei, tu de colo!... Să-ți spun eu acum, dacă singur nu îți dai seama:

Blondă, drăguță, mică și cu ochi albaștri... de câtă lumină ai nevoie să observi că e vorba de o altă persoană?!

Poate a mai rămas încă timp ca să ne întoarcem. Perseverezi ori ba?...

Mie, oricum, nu îmi rămâne decât așteptarea. Căci va veni odată și vremea când într-un fel sau altul, se va întoarce spre mine o altă față a lumii. Poate c-un dram de noroc, m-aleg și eu cu câteva raze de soare.

Completare la ultima prostie sinistră (citește scrisoare)

Pot să îți spun acum (sau cel puțin să mă prefac că o fac, folosindu-mă de această hârtie) că m-am săturat până la limita cea mai de sus a greței!... În primul rând de mine și apoi de starea asta imbecilă care nu se mai sfârșește.

Uneori simt că înnebunesc și nici asta măcar nu mă mai sperie ca altă dată. Dar cum Dumnezeu, omule... cum ai putut să îmi scrii cu fruntea senină în felul acesta?!

De o mie de ori mai bine ar fi fost dacă ți-ai fi văzut liniștit de treabă, lăsându-mă pentru totdeauna în tabăra adăpostită a scepticilor. Nu mă simțeam eu prea grozav, dar măcar era suportabil. Aproape că începusem să mă obișnuiesc cu tăcerea... Ajungi să te

mulțumești cu foarte puțin, nu e nimic umilitor în asta... dar chiar așa!... să dai telefon aici, în casa asta blestemată, ca să vorbești cu altcineva... de parcă eu nu aș exista, de parcă întreg acest trecut de priviri și vorbe (și mai ales, vorbe!) n-ar fi decât o nevinovată farsă!...

Corect așa. Eu nu exist. Sunt doar un nimic revoltat și stupid, inapt de orice reacție care nu intră în domeniul suferinței și așteptării. Da, cât de tipic feminin... e însăși predestinarea noastră (iar noi cerem la schimb o nerușinată cantitate de adorație și subjugare necondiționată!). Singur ai spus-o: "să nu uit pretențiile mele!..."

Să mai adaug acum ce am simțit eu în momentul acela?...

Cum mi-a venit brusc să mă scurg într-o crăpătură adâncă și să nu mai ies de acolo niciodată?

Nu crezi că ar trebui să dai o dezmințire scrisă, ca să mă eliberezi și pe mine odată de toată tortura asta nemeritată?

Sau poate nu înțelegi că eu am o nevoie vitală de libertate... că obsesiile sunt primejdioase pentru ființe atât de slabe, și că nu îmi doresc să ajung să mă detest chiar clipă de clipă?... Dar poate că nici măcar nu te interesează să faci efortul... Poate tu savurezi la modul sportiv, jocul acesta chinuitor de-a v-ați ascunselea!

Atunci ar fi poate cazul să îmi adun, în sfârșit, toate forțele și să lupt serios împotriva nebuliei mele.

P.S. Nu-mi pot da seama când o să fiu capabilă să încep, însă e tot ce-mi mai doresc deocamdată - să mă recuceresc în cea mai tipică, cea mai familiară și cea mai comodă secvență a vieții mele de până acum: singurătatea.

P.P.S. Mă gândesc să-ți trimit totuși scrisoarea asta, pentru că sunt, din principiu, pentru sinceritate. Deși, într-un fel, am sentimentul unui act reprobabil. Cu siguranță că nu ești deloc mai vinovat decât mine... sau, de ce nu, suntem deopotrivă nevinovați de toată această desfășurare. Dar poate că nu e, pur și simplu, alegerea noastră.

P.P.P.S. Sper ca relațiile noastre să nu se deterioreze iremediabil din pricina acestor fițiuci păcătoase. Ar fi suficient să ne închipuim că ele nu au existat și am rămâne probabil, măcar prieteni. Oricum, eu n-aș fi putut decât să mă blochez total, dacă aș fi încercat să-ți vorbesc fără nici un fel de acoperire.

P.P.P.P.S. Sunt conștientă că denumirea cea mai potrivită pentru demersul de mai înainte este aceea de “răzbunare meschină”. Dar ce contează... mă simt mai ușurată acum și am reușit în sfârșit să-mi calmez respirația.

Cum scopu-i atins, m-am hotărât în cele din urmă să renunț la trista mea replică. De data aceasta nu-ți voi trimite încă o prostie sinistră, cu titlul de completare.

Tu poți... poți oare să îmi scrii numai mie, așa cum o fac eu, ca și când am discuta amândoi față în față, fără nici un fel de complicații narrative?

Sau, renunțând la poveste, jocul nu ți se mai pare că merită?

Nu înțeleg... pentru mine nimic nu este mai pasionant decât ceea ce simt atunci când nu mă mai preocupă cuvintele. Atunci când un ocean întreg pare să se scurgă în interiorul tău, fără odihnă... iar la un moment dat te simți atât de îngrozitor de plin încât ți-e teamă să nu explodezi în mii și mii de particule... Atunci când în fiecare secundă încerci să te stăpânești, deși nu mai ai de acum nimic în stăpânire și ți se pare că nu vei rezista infinitului care te desparte de următoarea secundă.

Dar ce ciudat... minunea se repetă clipă de clipă și te surprinzi puțin perplex în fața propriei tale continuități existențiale. Insuportabile și, totuși, nenumărate asemenea momente formează așteptarea care îți domină mintea și sufletul, care te înlănțuie în spatele unui zid de neputință și speranță... Ah, ce te împiedică oare să crezi?!

Prea scepticul meu iubit... chiar nimeni nu îți poate impune credința. Dar dacă nu aș avea această ineputabilă doză de dispreț pentru propria mea persoană, aș face orice prostie copilărească pentru a-mi dovedi înaintea ta, dragostea. Poți să concepi că mie îmi vine să încep cu “te iubesc” fiecare propoziție pe care o pun pe hârtie?...

Nu realizez cât de bine aș reuși să o spun cu voce tare, dar în minte o spun foarte bine.

Așa comodă și fricoasă cum sunt, nu mă pricep mai deloc la tehnica suportării suferințelor, de orice fel ar fi ele. Dar în prezent nu există nici o altă idee care să îmi provoace mai multă durere decât aceea că tu suferi acolo, departe de mine, într-o lume care mie îmi apare pietrificată și rece, orânduită pentru a oferi oricărui neliniști sufletești, soluția inumană a riscului și epuizării fizice.

Până la ultima ta scrisoare m-am ferit instinctiv de orice meditație asupra acestui subiect. Nu bănuiești cu ce remarcabilă ușurință ignoră sufletul inconștient al omului poverile cele mai întristătoare... Dar acum, când știu! Acum când trebuie să trăiesc cu revelația faptului că sunt doar un parazit comod și inutil, în comparație cu tine... și când trebuie să mă confrunt încă o dată cu deplorabila incapacitate de a găsi soluții a minții mele!

Dragostea mea, nu văd altceva... dacă îți folosește cu ceva, ia-o; ea este, oricum, pentru tine. Dacă găsești că ea sau orice altceva venit din partea mea îți poate fi de vreun ajutor, doar cere-mi...

Cred că am descoperit de ce îmi vine atât de greu să îmi descriu propriile stări de spirit. Mai nou, moda de a oscila permanent în interiorul celor mai diverse contradicții:

Vreau sau nu să scriu? Vreau sau nu să iubesc? Vreau să trăiesc pentru mine sau pentru oricine altcineva? Vreau sau nu să

trăiesc?...

Oriunde m-aș întoarce, mă lovesc de acest dezechilibru universal și mistuitor. Gândul meu acum e doar o zbatere zadarnică... și totuși, există înapoia lui o intenție mai profundă, asupra căreia nu mai am, în acest moment, nici o îndoială.

Un sens... nu îmbătrânim noi căutând cu înfrigurare sensuri în tot ce ne înconjoară, uneori chiar în noi înșine?... Dar poate că natura nu ne oferă decât sugestii sintactice. Poate că sensurile se cer întotdeauna redescoperite.

Ce-ai zice de simbioză? Ce-ai zice de noi doi, în particular, dacă te atrage ideea?...

Te sperie provocarea?

Să nu te sperie... Eu nu vorbesc de o substituție prin unitate a lumii. E drept că te prețuiesc mai mult ca pe oricine, dar asta nu face, totuși, ca nimic altceva să nu mai conteze pentru mine. Și mă bucur cu toată puterea că lucrurile stau astfel... Pentru că universurile închise pier repede.

Și astăzi mă întreb dacă mi-e dat să mai retrăiesc vreodată starea de încântare dintr-o anume copilărie, când admiram din troleibuz norul de baloane colorate din fața magazinului pentru copii, unde va în centrul orașului...

Era o după-amiază molatică de vară; culorile lucrurilor erau atât de fluide, atât de calde, aproape palpabile... iar eu visam cu ochii deschiși; îmi părea că am devenit un abur diafan, lipsit de greutate - eram în tot ce mă înconjura sau totul era în mine, așa cum îl vedeam eu: simplu și fără subînțelesuri, ca un joc pe care îl cunoști bine. Din cuvinte nu se mai puteau alcătui întrebări, fraze... de fapt, cuvintele dispăruseră cu totul.

Mult timp după aceea, am rămas cu senzația că dacă troleibuzul s-ar fi oprit acolo, lângă baloane, nu s-ar mai fi făcut

seară niciodată. Câțiva ani mai târziu, impresia se păstrase încă intactă. Și, la un moment dat, m-am gândit chiar că dacă eternitatea există, ea ar trebui să fie ceva care să se trăiască astfel.

Dar iată că de curând am revăzut un film românesc apărut pe la începutul anilor șaptezeci. Era un film de “actualitate”, dar atât de naiv în concepție și de neprofesional în realizare, încât pe tot parcursul lui am avut o ireprimabilă senzație că mă separă o distanță istorică de oamenii și locurile care apăreau în imaginile acelea. Un trecut confuz și înduioșător ca o poză în sepia care înfățișează pe un bunic venerabil din prezent, în postura uitată de țănc cu ochi mari, codițe, îmbrăcat într-o cămășuță prea largă...

Și totuși, într-un mod de neînțeles pentru mine, eu însămi eram o parte inseparabilă din trecutul acela: pe atunci chiar visam la baloanele mele colorate ori îmi ocupam mintea cu raționamente de tipul - “mai am o eternitate până la douăzeci de ani”, “poate nici n-o să împlinesc vreodată o asemenea vârstă nesuferită”, “poate că timpul are mai puțină putere asupra mea, decât asupra tuturor celorlalți oameni, iar eu sunt menită să împlinesc prin ardoarea voinței mele, miracolul existenței într-o perpetuă copilărie”...

Dealtfel, îmi mai amintesc și cât de bizari îmi păreau toți acei tineri care terminaseră școala ori chiar liceul - aveau pentru simțirea mea un soi de detașare blazată, un aer de hotărâre și suficiență cu totul inexplicabil. De cele mai multe ori, apropierea lor îmi lăsa un gust straniu... un gust amestecat de zădărnicie și ostilitate, o crudă senzație pe care și astăzi o mai regăsesc câteodată.

Retrăind aceste stări mai vechi ale ființei mele, am realizat că, în mod indirect, nu făceam altceva decât să batjocoresc propria mea existență, pornind de la neînsemnata ratare a unui film de televiziune.

Știam sigur că și eu am trăit atunci și în plus, nu recunoșteam nici o revelație fundamentală în evoluția mea psihică de-a lungul celor cincisprezece ani care mă separau de perioada acelor momente. Pentru mine, ziua în care gândeam astfel și ziua în care am trăit întâmplarea aceea cu baloanele, țineau încă de aceeași internă, comună actualitate.

Așa am reușit pentru prima oară să înțeleg cu adevărat afirmația lui Thomas Moore că sufletul trăiește într-o lume care se află, de fapt, în afara timpului. Dar asta nu înseamnă că mintea nu este uimită până la capăt de faptul că e ceva extrem de tulbure în felul nostru de a ne autopercepe ca ființe secvențiale. Poate că un lucru esențial scapă cu totul puterii noastre de înțelegere din dinamica desfășurare a propriei noastre vieți, iar la interfața sufletului cu lumea, singurul lucru cu care reușim să ne obișnuim vreodată este numai această consecință de a ființa într-un paradox perpetuu...

Când ne folosim de numere pentru a descrie o succesiune temporală, nu facem altceva decât să asimilăm unitatea numerică, unui simbol pentru schimbare. Prin urmare, putem fi atât de naivi încât să ne imaginăm că judecățile și sentimentele noastre ar fi capabile să se sustragă în vreun fel acestei legi de permanență a schimbării?

Eu chiar mă întreb, de exemplu, dacă peste încă cincisprezece ani nu se va întâmpla ca prezentul acesta plin de dorință și pasiune să îmi apară drept un trecut revolut, descompus și din perspectiva aceluia prezent, lipsit de orice semnificație... Dar mai grav: cuvintele mele de acum, felul meu de a raționa și simți, dragostea asta pe care o cultiv ca pe-o divinitate... să ajung a mă detașa firesc de toate acestea, de tot ce astăzi cuprinde un sens vital pentru mine... (trebuie să rețin raționamentul) atunci îmi pare inevitabilă concluzia că cea mai potrivită alegere rămâne aceea de a părăsi paradoxul, după modelul inadaptabililor fără scăpare.

Iar tu... când timidele mele confesiuni te vor face să zâmbești cu condescendența destinată unei făpturi bidimensionale... când fără ezitări îți vei putea spune acel lucru înfricoșător, pe care nu l-am putut accepta până acum nici pentru o clipă - că erai prea tânăr, prea tânăr pentru cuvintele mele, pentru dragostea mea, poate...

Cu ce vei rămâne tu, oare, cincisprezece ani mai târziu, din toată această zbatere?

Am visat nu demult că priveam cerul, așezată pe spate la marginea mării. Valurile călduțe mi se spărgeau de picioare, mă simțeam nespus de relaxată, ca și cum ceva ori cineva mai presus decât mine ar fi reușit să-mi asigure o protecție totală. Deodată, un talaz înspumat m-a acoperit, am simțit atingerea apei pe față și am realizat că priveam întreaga scenă de undeva de sus; propriul meu corp nemișcat îmi părea la fel de străin ca un personaj dintr-o peliculă cinematografică.

E drept că din viitor, ca și de la înălțime, dealtfel, lucrurile de care ne-am atașat odată pot să apară deformate, caricaturale, adeseori indiferente. Chiar propria noastră perspectivă asupra lumii se încadrează și ea perfect în mulțimea acestor lucruri. Dar orice s-ar întâmpla, eu nu am de gând să las prea ușor minunea să piară!... Nu fără să lupt din toate puterile mele pentru inerția asta sublimă care se numește dragoste, pentru ca niciodată să nu se ivească prăpăstii între sufletele noastre...

Oricât de sceptic te-ar putea găsi acum asemenea declarații, aș vrea totuși să ții seama de micul amănunt că felul în care scriu aici nu are pentru mine aproape nici o însemnătate. Doar inspirația care îmi conduce mâna contează. Am tot timpul în minte imaginea ta magnetică, este farul meu călăuzitor, care mă îndeamnă să continui, luminând din ce în ce mai mult din partea de umbră a propriei mele ființe... Scrierile acestea nu sunt decât o formă mai particulară de divinație, o simplă manifestare a bucuriei de a trăi și vorbi de pe poziția recunoscătoare a celui care primește lumina.

Spune sincer... crezi că la capătul drumului ne așteaptă plictisul, blazarea, insuportabila obișnuință? Și oare îți pare că stilul meu de o transparență indecentă nu face decât să grăbească deznodământul?

Ce să fac?... Eu rămân la părerea că misterul omului nu poate fi dezvăluit nici într-o viață de ceea ce el reușește să spună. Fără ca asta să însemne că aș putea să dau mai mult de doi bani pe ipoteza misterelor tipice: "feminine" ori "masculine"... cel puțin nu

atât cât mă cunosc și am fost în stare să cunosc pe cineva, vreodată.

E poate ciudat, dar îmi vine foarte greu să concep o iubire profundă între două persoane, atunci când fie și una din ele acordă o importanță primordială sexului de care aparține. Nici măcar sentimentele cele mai intime dintre doi oameni nu pot avea în mod real caracteristici diferențiate de sex și găsesc că exact asta face, în cele din urmă, dragostea posibilă. Altminteri ea s-ar reduce irevocabil doar la elementara dorință de posedare a celui straniu complementar biologic care este ființa corporală a celui alt.

BING - BANG! Dar parcă mi-am mai propus o dată să mă las de meserie...

Și-atunci ce?... Poate-atunci ar fi cazul să te plictisesc cu-o mică dizertație despre computere. Sau matematică. Sau astronomie, genetică, science fiction, artă, starea vremii... orice în afară de starea mea particulară de spirit.

Te miră că aș putea să vorbesc despre oricare dintre aceste subiecte, deși cunosc atât de puține din fiecare?... Dar de ce să nu facem și noi acest minunat lucru care se practică cu perseverență de când lumea: să vorbim despre altceva... de exemplu, despre un ceva care ne lasă mai mult răgaz pentru respirație. E mult mai sănătos să ne impunem din când în când câte o scurtă divagație... mai ales că tot ne-am lăudat noi unul altuia că suntem liberi, echilibrați și nu avem câtuși de puțin intenția să ne legăm la cap cu toată povestea asta. Sau mai bine, să îți povestesc ceva despre planurile mele pentru viitorul apropiat, nu de altceva, dar că tot n-am cui spune...

La anu', după ce voi trăi deosebita bucurie de a încheia socotelile cu facultatea, mă gândesc să îmi limpezesc puțin mintea și să mă apuc în sfârșit de învățat ceva carte. Dacă ești surprins de entuziasmul cu care întâmpin sfârșitul acestei perioade a vieții mele, pot să te lămuresc explicându-ți că pentru mine, așa-zisul mediu universitar nu a creat câtuși de puțin o stare de grație.

Mă gândesc că, în mod excepțional, studentia ar putea fi un context atât de remarcabil încât să creeze o stare de spirit specifică, însă la noi n-a fost nici pe departe astfel. Au lipsit condițiile sau oamenii sau amândouă deopotrivă; a lipsit și curajul meu, poate.

Împotriva oricăror încercări posibile, din pură comoditate, am preferat zidul. Sora ta a fost singurul om din această restrânsă colectivitate, care a manifestat răbdarea și interesul de a pătrunde dincolo... de-aceea îți spun: nu mi se pare deloc adevărat că un om poate fi oricând înlocuit cu un altul. Din punctul de vedere al unui observator înzestrat cu suflet, un astfel de enunț nu are nici cea mai particulară valabilitate.

Deși sunt conștientă că ne despart mai bine de două sute de kilometri, nu izbutesc să îmi înăbuș o absolut irațională și devorantă dorință.

Tu știi cât de nebunește îmi doresc să te pot atinge?... Cea mai fugară și mai nevinovată atingere, numai atât cât să mă conving că ești pentru mine ceva mai mult decât o plăsmuire mitologică a imaginației.

Ce crezi despre chestia asta...

Seara târziu, ca de obicei, scriu. E o perfectă metodă de acoperire. Nu mă gândesc dinainte dacă am cu adevărat ceva de spus, nu mă gândesc decât la tine. Și după o vreme încep să descopăr că liniștindu-se, sufletul își revelează, treptat, propria sa protecție. Atât de vie și inefabilă precum mângâierea unui mic animal cald și moale...

Hotărât lucru, e chiar mai mult decât m-aș fi crezut în stare.

*aproape de ochii obosiți
de risipirea fără sens a particulelor,
se atinge prea cruda așteptare
de căpriorii răniți ai sufletului...
îmi înghit un suspin și mă-ntreb*

*dacă acest univers adorat și străin
dacă această ființă a ta,
legănată de valurile fierbinți ale dragostei,
cu un strop va putea să însemne mai mult
decât inumana, tulburătoarea idee
care doar compensează
distanța...*

Da, îmi pare acum o concluzie de bun simț... până la urmă, nu-mi vine să cred că asta se poate numi dragoste!

Poate că simți totuși ceva pentru mine, însă e fără rost să supraevaluez. Reziști prea bine la această aproape liber consimțită singurătate, pentru a putea fi vorba de un lucru care să conteze în mod real pentru tine. E clar că nu simți nevoia să fii aproape de mine sau, cel puțin, nu în felul idiot, necruțător, care anihilează alternativa, cu totul tipic simțirii mele. Iar eu nu îndrăznesc să mă apropii, pentru că mă cunosc, pentru că aruncându-mi o mai imparțială privire, observ imediat că sunt o plăsmuire nereușită și plină de defecte. De ce să protestezi la asta?... Nu cred în dreptul la consolare. Înaintea propriilor mele complexe, mă aflu încă o dată deloc convinsă că voi reuși să fac fie și cel mai neînsemnat pas către imaginea pe care atât de mult mi-o doresc pentru mine. Și când spun asta, mă gândesc numai la ceea ce pot aprecia drept posibilitate reală. Firește că mică și cu ochi albaștri nu o să fiu niciodată. Și nici mai tânără decât tine...

Găsesc că singura mea calitate esențială este iubirea pe care ți-o port, dar nici măcar pe ea nu sunt capabilă să o traduc într-un ceva anume care să îți fie folositor... pentru că rămâne singura mea șansă aceea de a-ți fi cât de cât folositoare, din moment ce adevărata mea ofertă nu poate avea pentru tine nici o altă însemnătate.

Ai vrea să mărturisesc aici ce cred eu despre dragostea mea?... Să-ți spun, de pildă, ceva despre felul în care consider că s-ar putea ea traduce într-o caracteristică de relație?

Mi-e greu să spun... oricum, nu într-un devotament orb, într-o copleșită prosternare, într-un disimulat acces de posesiune. De fapt, realizez acum că nu o pot traduce chiar în nimic! Îmi pare că

dragostea nu poate fi niciodată redusă la mai puțin decât ea însăși, un ceva straniu și imprevizibil ca o ființă nouă și uneori, independentă de propria-ți personalitate.

Și tocmai atunci când într-o străfulgerare de luciditate înțelegi că jocul întreg e de unul singur, atinsă în suprema-i suveranitate, ființa aceasta ciudată se întoarce împotriva ta într-o înverșunare cumplită, disperată. Acest egoism al dragostei este o fiară nesățioasă care mușcă fără cruțare din sufletul ostenit de atâta zbatere. Ești unicul spectator, stai pe margine, te uiți și vezi bine ce se întâmplă... cunoști că e vorba de sufletul tău, de viața ta în particular... și totuși, nu ești în stare să faci nici cea mai mică mișcare. Paralizat, te pierzi cu totul într-o absurdă contemplare a propriei suferințe. Categorie, atâta nebunie e mai mult decât ți-ai fi putut imagina în clipele tale de seninătate...

LINIȘTE!...

Liniște!... Am o nevoie năucitoare de ceva nou... și nu de imaginea ta care mă sufocă!... O idee dintr-un alt univers, alt mediu, alt corp, alt suflet... Sau o injecție cu morfină sau o sticlă cu un lichid care arde mai tare ca asta... Sau pumnul de somnifere, sau poate răcoritoarea senzație de absorbție a vidului...

Te urăsc! Și pe mine mai mult, și pe mine, înainte de toate!

Doamne, Dumnezeule... cum am lăsat să mă copleșească o astfel de nebunie?... Credeam că e numai un mod mai poetic de a fi fericit și gata. Toate filmele astea romantice, toate cărțile noastre de dragoste - vax! vax!... din cea mai pură cremă de ghetă! Tu crezi că de multe ori am fost mai nefericită în viață?

Nu vreau...

Te rog, iartă-mă. Spun prostii. Recunosc asta.

O iubire mică rătăcită într-un colț de pagină... ce ar putea ea să spună ca să oprească plânsul copilului?

Mai bine mă liniștesc și adorm... Oh, mai bine?!

Mă culc, a o sută oară mă culc și visez și nu îmi pot aminti nici măcar o imagine din visele mele. O înșiruire anostă de nopți goale, căci nici în somn, cel puțin, nu îmi e dat să mă mai întâlnesc cu tine.

Și totuși, într-una din nopțile astea tu te întorci în realitate, în domeniul cel mai miraculos al realității sensibile, dar nu... cu siguranță nu ca să te întâlnești încă o dată cu mine. Tu doar revii în acest blestemat oraș al nostru, desigur conștient că acum nu ne mai despart decât doi kilometri... ah, blestemați doi kilometri, doi ani lumină mai bine!... Știi tu băiete drag, ce straniu paradox este pentru inima omului o astfel de așteptare fără speranță?

Se face așa: mai întâi bănuiești că ai cele mai mici șanse, dar fără ezitare, aștepti; chiar după ce ai aflat într-o anumită formă că lucrul e imposibil, continui perseverent să aștepti; îți dai seama că nu are nici un rost, că singur te contrazici prin această obstinată și periculoasă inerție a inimii și atunci, pentru a păstra măcar o aparență de onestitate față de propria ta persoană, te declari idiot pe față; apoi, cu respirația ușurată, te ghemuiești într-un colț și cuminte, aștepti mai departe.

Dar dacă totul... totul este greșit?

Nu trebuie să fac un disperat efort de imaginație, pentru a reuși să înțeleg câte ceva din poziția ta față de mine. S-a spus chiar că sistemele noastre de gândire sunt în câteva puncte esențiale, asemănătoare... că trebuie doar să încerc să te înțeleg și voi sfârși invariabil prin a fi de acord cu tine.

Ipoteza asta îmi dă suficientă forță ca să m-agăț pe mai departe, de o margine salvatoare a bărcii mele. Acum știu că sunt victima unui proces absolut ciclic și că orice consolare a minții e destinată să mă țină la suprafață exact în micul interval care precede o nouă lovitură.

*

Mi-am amintit! Ai spus ceva din care reiese că îți este destul de limpede că suferi din pricina ta... și asta, într-un fel de neînțeles pentru mine, reușește chiar să te binedispună!

Ce să mai spun... cât poate fi de plăcut... ce deconectant, ce distractiv să știi că undeva, în bezna lipsei de interes, un suflet se torturează înnebunit la umbra măreției tale!...

E O.K. câtă vreme n-o să se întâmple nici o nenorocire din asta... și, chiar dacă s-ar întâmpla, prin ce te-ar putea găsi cineva culpabil... ce mare lucru ai făcut ca să provoci o asemenea pasiune bolnăvicioasă?... Prea ești puțin implicat, prea ai bătut pasul pe loc pentru ca să poată cineva să te declare responsabil... și oricum, mă cunoști puțin, sunt totuși un om cu capul pe umeri... am un statut solid, un mers sportiv și în plus, mai am și talentul subtil de a inspira oamenii încredere în traiectoria previzibilă a vieții mele...

În fine, dacă te știi atât de nevinovat și încrezător în această problemă, nu îmi rămâne decât să sper că vei putea să te bucuri în continuare de remarcabila ta inocență și după ce vei lua cunoștință de această umilă mărturisire:

Poți să mă crezi că în afară de tine, nu știu pe nimeni care să îmi fi stimulat mai puternic aptitudinea naturală spre inhibiție. Mă simt neasemuit de aproape de dispariție, dar asta într-un fel cu totul încântător, purificat de ultimele păreri de rău posibile. Sau nu, rămâne totuși o vagă nostalgie că nu te voi mai vedea ori simți aproape... dar nici așa nu mi-au rămas prea multe speranțe!

Iubirea, prietenia, atașamentele umane pot fi toate reduse la acțiuni ale propriului nostru egoism în expansiune. Fără îndoială că anihilarea egoului, deși nu este o rezolvare în sine, evită în schimb, cu succes, toate problemele.

Minunații chinezi antici care credeau cu tărie în irealitatea care ne înconjoară de pretutindeni... există oare un singur om pe lumea aceasta cu adevărat materialist în profunzimile sale?

Probabil că un mic chinez subzistă întreaga viață în fiecare din noi, măcar în felul disimulat al unei gene latente. Iar dragostea plină de pasiune îi este poate cea mai importantă manifestare...

Așa cum văd eu lucrurile, atunci când ființa iubită îți este aproape, ea pare să absoarbă asemeni unui burete imens, întreaga materialitate a lumii. Este cel mai adevărat, cel mai sensibil real obiect din întregul univers și îl simți astfel, într-un fel în care n-ai mai simțit până atunci nimic altceva... nici măcar propria ta alcătuire.

Iar dacă îți cauți încă un rost pe lumea aceasta, el se va postula de la sine ca fiind contemplarea adevărului absolut, care este pentru tine simpla existență în natură a obiectului iubirii tale.

De fapt, eu cred că în profunzime, noi nu suntem convinși decât de materialitatea și obiectivitatea în existență a celor pe care îi iubim. Acestea sunt limitele noastre asumate la interacțiunea cu lumea. Dincolo de ele, un întreg univers rămâne să încapă într-un singur peisaj bidimensional, asemeni unui simplu decor de lumini și umbre.

Dintr-o posibilă listă a celor mai des uitate...

“E dragoste sau e numai dorința de a fi iubit... speranța că în sfârșit ai descoperit pe cineva capabil să te iubească?”

Aceasta am spus-o acum, când nu mă mai doare.

Trebuie să fiu cu mare băgare de seamă ca nu cumva să se întâmple încă o dată. Se impune totuși ca dozele zilnice să fie măcar suportabile... dar poate că nu e deloc necesar să mă protejez atâta: nu o dată mi s-a părut că forțe dintr-un spațiu mai profund decât cel accesibil conștiinței mele îmi reglează, cu o înțelepciune superioară

oricărei înțelegeri, activitatea mentală.

La urma urmei, mi-e imposibil să cred că ar putea fi altceva decât dragoste. Justificarea acestui fapt nu are nimic de-a face cu rațiunea și nici măcar cu poezia. Pentru că în ciuda tuturor aparențelor, nu sunt cuvinte dintr-un poem...

Privirea ta chiar mă face să tremur. De mult aș fi vrut să îți mărturisesc asta...

Dacă socotești că exagerez fie și cu un milimetru, gândește-te puțin la istoria aceea ciudată despre forța Kundalini. Încearcă să îți imaginezi o sursă latentă de energie subtilă, dispusă în forma unui șarpe încolăcit, în spațiul fizic al perineului, la baza coloanei vertebrale... sau, mai bine, să lăsăm teoriile oculte - ascultă numai povestea.

S-a întâmplat într-una din serile vacanței noastre la mare.

Mă hotărâsem să plec din camera ta și a sorei tale; jucasem cărți câteva ore bune și ne ajunsese pe toți trei oboseala. Pentru că era foarte târziu, iar eu locuiam într-o vilă apropiată, ai coborât împreună cu mine și apoi m-ai urmărit cu privirea până când am ajuns înaintea camerei mele.

Erai atât de bine dispus, râdeai, m-ai fluierat de câteva ori în glumă, eu am întors capul... și în timp ce îmi căutam cheia, mi-am simțit dintr-o dată întregul corp străbătut ca de o copleșitoare undă magnetică. Incapabilă să mai gândesc, am deschis automat ușa camerei și fără să mă mai dezbrac, m-am așezat imediat de-a curmezișul patului. Exact în acel moment, neașteptat ca o lovitură de trăsnet, s-a declanșat însă un fenomen absolut uluitor pentru mine.

Patul în care mă aflam a început să se zgâlțîie frenetic, scârțâind din toate bielele lui încheieturi bătrâne. Am realizat rapid că eram cuprinsă de un tremur violent și spasmodic, că până și dinții începuseră să-mi clănțane îngrozitor, dar în pofida disperatelor mele eforturi de a-mi controla corpul, n-am reușit să mă stăpânesc, cu respirația întreruptă, decât în decursul câtorva intervale de mai multe secunde.

Trăgeam cu toată puterea aer în piept și simultan, îmi goleam creierul de orice senzație cu singura excepție a bucuriei de a cuceri prin voință, fiecare clipă de echilibru, dar foarte curând, nebunia urca din nou în sângele meu ca urma unui foc de nestăvilit, pentru a-mi lua în puterea ei fiecare celulă. Controlul meu conștient rămăsese blocat undeva între tulburarea stărnită de propriile mele concluzii cu privire la semnificația acelei stranii dezordini vegetative și teama de a-mi trezi prietena care dormea într-un pat alăturat, la mai puțin de un metru de mine. Căci în ce fel aș fi putut să găsesc o justificare pentru ceea ce îmi părea atunci, o exaltare paroxistică, animalică a unor anumite instincte?... Ce altceva decât un simplu mecanism dereglat, scăpat din aria de cuprindere a propriei mele conștiințe?

Din fericire însă, ea nu s-a trezit, deși, cu totul, cred că m-am zvârcolit în pat cel puțin o oră - cu adevărat una dintre cele mai insuportabil de lungi ore ale vieții mele. Probabil că extenuarea fizică și-a spus până la urmă cuvântul. Puțin însă înainte de a adormi, m-am liniștit brusc și m-am lăsat copleșită de un sentiment ciudat de limpede... Pentru prima dată în viața aceasta a mea, numele care mi-a apărut drept unicul capabil să îmi exprime trăirea a fost: iubire. Și am știut imediat că nu-mi mai rămânea decât să mă resemnez cu mine.

Îmi mai amintesc că înainte de a adormi, am descoperit cu uimire cum simpla conștiință a faptului că te voi vedea în dimineața următoare, mă umplea de o tainică și indescriptibilă fericire. Nici pentru o clipă n-aș fi putut bănuî pe-atunci că asta avea să fi numai o dulce inițiere în arta perfidă și dură a așteptării...

Odată cu trecerea zilelor aveam să mă deprind să respect cu mai puțină bucurie, dar cu mai multă umilință în schimb, inevitabilele separări cotidiene ale vacanței. Mai târziu am numit chiar și asta o formă de fericire, dar asta a fost mult după ce tu ai plecat voluntar din micul meu peisaj de existență. Pentru că ai plecat, chiar înainte ca vacanța noastră la mare să se fi sfârșit... și-atunci a fost doar pentru prima oară. Netulburat, tu ți-ai văzut de planurile tale... fără să ai nici cea mai vagă bănuială că în urma ta, totul în jur devenise pustiu pentru mine, un loc ireal, lipsit de orice însemnătate,

un loc în care eu nu trebuia să-mi mai las umbra.

În consecință, am decis să ne întoarcem cu toții acasă pentru a putea participa și noi la mica ta petrecere. Un joc ceva mai abil de argumente și am obținut repede unanimitatea... mi-a fost peste putere să pierd șansa aceasta.

A urmat o foarte scurtă perioadă de vise mărețe și speranțe umflate cu pompa, în tulburătoarea perspectivă a revederii noastre. Apoi întâlnirea - e oare corect ce am înțeles eu din poveste?... Sau poate am greșit ceva? A fost un test și ar fi trebuit să-mi cântăresc mai bine reacțiile?...

Când am plecat mă simțeam un automat aberant, victima spiritului distructiv al unui programator lipsit de scrupule. Sfâșietor virus al disperării... o lovitură perfectă ca un coșmar trăit cu ochi limpezi; mă străduiam să mă conving singură c-am luat-o razna cu fabulațiile mele orgolioase, ca să nu mă așez pe o piatră la marginea drumului și, pradă aceluiasi insuportabil orgoliu, să plâng ca un copil care își jelește jucăria stricată.

Oh nu, nu mi-a fost deloc ușor să înghit asta... După toate complicitățile simpatice și gesturile romantice ale vacanței, mă așteptam măcar la o atenție puțin mai particulară decât pentru oricare alta dintre prietenele tale. Poate așteptam un al doilea dans, poate că mi-ar fi fost întrutotul de ajuns să mă conduci la sfârșit până la ușă și să-mi mai zâmbești încă o dată ca în ziua aceea... Stupid! Am avut atâtea gânduri pentru un scenariu posibil al întâlnirii noastre și nu am făcut altceva decât să-mi otrăvesc singură mintea și sufletul...

În dimineața aceea m-am trezit dintr-o dată sleită de puteri și, pe deasupra, scârbită amarnic de jalnica mea slăbiciune... dar în pofida disperatei mele hotărâri de a pune cumva punct la toată povestea asta, gândul că va trebui să mă reîntorc la mare, eu însămi să adaug astfel încă ceva prea dureroasei distanțe dintre noi, îmi trăgea parcă din corp și ultima fărâmă de energie... Pe de altă parte, realizez foarte bine că ar fi fost cât se poate de suspect pentru cei din jurul meu dacă aș fi încercat cu orice preț să rămân acasă. În plus, prietenele mele țineau foarte mult să se întoarcă... visurile lor rămăseseră în locurile acelea binecuvântate de zei și de oameni, nicidecum în metropola noastră mizerabilă și încinsă sub soarele

necruțător al ultimelor zile de vară. Așa că, în cele din urmă, ne-am întors încă o dată la mare.

M-am îngrijit cu atenție de tapajul necesar, plictisindu-i pe toți cu declarațiile mele entuziaste la adresa orașelului de pe litoral și a peisajelor aferente. Firește, îmi era de nemărturisit adevărul că tabloul acela care îmi plăcuse nespus în prezența ta, mi se spulberase apoi în față, lovit de valul necruțător al disperării. Un loc gol pentru un suflet gol, nimic mai mult... Dar numai câteva zile mai târziu, a trecut și asta. Am revenit acasă și după încă vreo două săptămîni a început istoria corepondenței noastre, iar în paralel, această istorie secretă a așteptărilor mele.

De-a lungul a opt luni de zile, cam la atât s-a rezumat viața mea, sau cel puțin, ceea ce am reușit eu să mai înțeleg din ea.

Speranțe, vise romantice, scrisori neexpediate... la naiba!... beție, beție cruntă, doar asta!

Iar în final, să observăm rezultatul - probabil aceeași creatură, dar acum sfâșiată în bucăți și cu unica funcțiune conștientă de a mai continua să proceseze speranța.

De ce nu?... Fie și într-un milion de bucăți disjuncte, dacă îmi este îngăduit să mai sper încă...

Dar până una alta, nu-mi e îngăduit decât să aștept.

Un ceas, apoi încă un ceas...

O zi, apoi încă una...

O viață, două vieți, trei vieți...

Și în tot acest timp de neînțeles, să te iubesc, să te iubesc, să te iubesc.

Două ore de dragoste, două zile, două săptămâni, două vieți?

Nici chiar așa... să mai încercăm din când în când un mic exercițiu de luciditate. S-ar putea ca undeva în interval să descopăr că, în mod fatal, iubirea mea a intrat într-o criză existențială și apoi s-a pierdut fără urmă în conul de umbră al amintirii. Căci sigur, multe iubiri se sting cu timpul, asemeni tuturor lucrurilor și tuturor oamenilor. Mai mult chiar, viața unei iubiri poate fi uneori incredibil de scurtă, semănând aici cu existența fragilă, însă nespus de intensă, a insectei. Dar ce e iubirea și ce e numai iluzia iubirii?... Poate că numai Dumnezeu știe cu adevărat să facă diferența.

În șase luni de zile, n-am reușit să nu mă las tentată de alternativa sfârșitului firesc... cu teamă, pentru că nu-mi pot reprima o stranie aptitudine pentru credință, dar și cu îndrăzneala acelor care admiră sufletele eliberate.

Un moment numai... de ce fac eu asemenea afirmații?

Așa, ca să fie spuse, să sune a principiu de independență, probabil...

În orice caz, există pe undeva un motiv foarte întemeiat, căci altminteri mi-e pur și simplu rău când îndrăznesc să mă gândesc la ele. Nu sunt o creatură imposibilă?... După ce am făcut un tărăboi nemaipomenit pe tema suferinței mele din dragoste, mă răzgândesc și o pretind, o institui chiar cu drepturi depline.

Cum să trăiesc fără ea?...

Cum să trăiesc cu ea?!

(o ultimă întrebare care rezumă cu succes cam tot ce am bâiguit înainte)

Mă întorc la lucruri care prin simpla lor expresie fac mult bine inimii mele. Trandafirul roșu de pe felicitare, scrisul tău, bunele tale cuvinte - "marea în priviri", "soarele în suflet"...

M-am gândit odată să-ți spun că dacă mai există o rază de soare în sufletul meu, doar tu ești acela care ar putea-o descoperi... și pentru mine.

După ceas, acum este deja opt martie. Îți trimit o sărutare și o tainică promisiune: voi încerca totuși, să strâng cioburile.

Te iubesc.

Aș vrea să rup câteva zeci de pagini, să le lipesc între ele și apoi să o scriu o singură dată cu litere imense.

Dar nu e cazul să crezi și asta... Dacă aș vrea cu adevărat, ar fi suficient să găsesc o cretă, o scară și vreun zid nepăzit de fabrică.

Of, Doamne... oare azi va fi una dintre acele zile binecuvântate de o scrisoare? Poți crede că nu e dimineață care să nu fi început cu întrebarea asta?

Dar spune-mi de ce, spune-mi, te rog... de ce mă lași să aștept atâta?... Nu vreau decât un semn mic, o minimă racordare la existența ta care îmi este, fără s-o știi, neprețuită... Și asta e prea mult, desigur, ar trebui să mă mai abțin o vreme... puțină decență, ce naiba - chiar nu se poate?!

De fapt, sunt grozav de fericită...

Nu e adevărat că te iubesc. Am inventat din plictis o minciună blândă pentru sufletul meu însingurat.

Dacă te-am făcut să o crezi, iartă-mă. Îmi pot da seama și eu că așa ceva nu e pentru mine.

*

Of, Doamne, Dumnezeu, Doamne... atât de puțin în acest peisaj înțepenit!...

Nu pot percepe decât schimbările de lumină. E prea... e atât de puțin... mi-a înăbușit sufletul!

Se pare că nu ți-am scris cu totul altfel nici în scrisoare.

Puține nuanțe față de locurile acestea ascunse, în care poate nu vei păși niciodată.

Și acum am din nou un imperios sentiment că este cazul să caut o justificare, deși o astfel de comportare nu se poate prea lesne acoperi cu nisip și nici măcar lua mai apoi în derâdere. Dar iată că am obosit, nu mă mai simt în stare să găsesc ori să fabric, cel puțin, o explicație oarecare. Are oare un singur lucru rost pe această lume?

Eu nu mai sper... visurile s-au risipit, le-am uitat poate, poate le-am pierdut, nu știu dacă mai iubesc. Aș vrea măcar să pot muri, dar asta nu e decât urma de conștiință a unui suflet care se-nchide singur într-o dimensiune minerală. Alegerea mi-a devenit inaccesibilă. Atunci când trăiam senzația unei morți iminente, cu fiecare clipă, când iubirea mea prindea gustul nebun al dezintegrării, atunci da... era încă o posibilitate.

Acum singura condiție necesară pentru a realiza un final corect este pentru mine aceea ca tu să nu întorci capul. Fără îndoială că dacă ai continua să perseverezi în greșeală, mai rău, dacă numai ți-aș bănuî suferința, totul ar lua-o de la început, cu aceeași pasiune distrugătoare.

Mi-au rămas foarte puține cuvinte... Știu însă că nu trebuie să mă mai las sfâșiată de asemenea paradoxuri fără ieșire.

Ascultă-mă omule!... Sfidez din suflet și din inimă și din tot restul celulelor mele imbatabila voastră lume rațională!

Te-aștepti ca și dragostea să aibă o cauză și un scop pe care să îl poți tu lesne descoperi cu prea meschina ta minte?... Cum îți

permiți să vii înaintea mea cu astfel de pretenții absurde?

Nu cred că mi-am dorit nici un moment mai mult decât minimul, instinctiv necesar pentru ca minunea să supraviețuiască. În timp! În timp, firește... dar pentru tine a fost puțin acest timp de aproape un an de zile?!

M-am grăbit, am precipitat cursul evenimentelor, am făcut tâmpenii?

Da, sigur... prea puțin m-am abținut, prea puțină voință, prea puțină răbdare... dar fără îndoială că poți ierta asta unui om bolnav - pentru că nu sunt astăzi decât un sistem fragil și foarte departe de echilibru. Timpul a fost încă o dată vulturul inimii mele - un dușman zdrobitor și un prieten lipsit de însemnătate. El a făcut ca iluzia mea de iubire să-mi fie până la urmă necruțătoare osândă. Dar poate că încă mai iubesc, odată ce nu sunt în stare să mă adaptez confortabil inerției treceri a clipelor...

Răbdare, răbdare... cuvintele astea sunt singura armă de care mă pot folosi astăzi. O firavă încercare de a supraviețui momentului, în condiții tehnice acceptabile.

Te iubesc, te iubesc, te iubesc, te iubesc, te iubesc... din nou simt o irepresibilă nevoie să aștern pe hârtie aceste cuvinte.

Și ce dacă?... Obișnuința, deh, o a doua natură - nu căuta vreo mai adâncă semnificație.

Te iubesc, omule... Aș vrea să fiu o floare mică lângă inima ta, un parazit minuscul și inofensiv, bucurându-se de căldura corpului tău drag.

Urișul meu iubit, stăpânul vieții mele... Toate cuvintele astea nu vor spune nici un lucru cu adevărat nou, nimic din ce buzele împătimate ale muritorilor să nu fi șoptit de mii de milioane de ori pe acest bătrân pământ al nostru - de aceea nu trebuie să le iei în seamă! - ele sunt doar punctele mele de sprijin, dar numai un pas înapoi a lor

mă aflu chiar eu, dragostea mea, or asta nu e deloc ceva ce se poate găsi oriunde. E poate cea mai deplină cucerire a ta, asupra materiei străine care te înconjoară... Atât cât sunt eu capabilă să îmi percep propria ființă, nu mi-a rămas nici un colțișor care să nu se fi dăruit ție.

Îți mai amintești?... Undeva, pe la începutul caietului ăsta ți-am debitat o întreagă serie de prostii prețioase în legătură cu așa-zisa dragoste tipică a femeilor. Acum însă, nimic altceva decât trăirea directă a faptului îmi revelează o cu totul altă natură: nu multășteptatul prilej de reafirmare personală, de întărire a încrederii în sine și de impunere a individualității dominante, ci dimpotrivă... o gigantică perspectivă care te înglobează și te poartă într-o dinamică uluitoare, ca pe un biet atom în imensitatea universului; un fluviu în care te topești luând forma subtilă a unei armonii cristaline, într-o geometrie fantastică de dincolo de spațiu și de timp, căci numai acolo poți fi și viu și cu adevărat fericit, împreună...

Într-o asemenea viziune, frumusețea însăși devine un minunat dar posibil și atunci începi să-ți dorești și asta - să ai o aparență frumoasă, să poți dăruie frumusețea prin propria ta persoană - pentru că frumusețea și dragostea, laolaltă, formează marea bucurie pe care orice om o merită de la viață... ori pentru omul îndrăgostit există întotdeauna un privilegiat absolut, care desfide orice formă mai democratică de repartizare a resurselor sale de afecțiune.

Egoisme à deux - s-ar zice că niciodată nu poate fi altceva, în esență... Dar la urma urmei, de ce mai puțin miraculos decât egoismul individual al ființei gânditoare doar pentru sine?... Când omul iubește, universul întreg se dublează. Nu știu, nu cred că un individ e îndreptățit să aspire la mai mult.

Teama de suferință a dispărut. Dar nu și teama de așteptare.

Sau poate nu fac tocmai bine că împart lucrurile pe categorii. Oricum, un lucru e sigur: o dată ce voi termina de scris și ultimul cuvânt, o să începă, ca întotdeauna până acum, așteptarea.

De aceea nu trebuie să mă opresc, nu atât timp cât mai sunt încă în stare de o exprimare coerentă. Observ că am început să scriu

cu tot mai dese greșeli de ortografie. Cu atât mai bine!

Încă puțin și va începe un nou ciclu de somn. Puțin probabil să mai pierd și această ocazie.

Iartă-mă pentru introducerea asta penibilă... sunt extenuată și n-am făcut decât să vorbesc singură. Dar nu mă pot reține să-ți semnalez că modul nostru de a gândi când suntem foarte obosiți mi se pare, totuși, demn de tot interesul. Aș spune că, într-un fel, noi ne trăim cu aproximație mai multe vârste ale vieții, în decursul unei singure zile.

La trezire suntem niște copii pe jumătate inconștienți, cu mintea rătăcită prin teritoriul misterios al viselor. Înaintea somnului devenim viitorii bătrâni apatici și indiferenți, căutând inconștient inerția blândă a repaosului. Când dormim adânc suntem aproape la fel de relaxați și detașați de lume ca niște nou născuți în brațele calde ale mamei - clarvăzătorii afirmă că sufletul oricărui om transcende în aceste clipe limitele fizice ale acestei lumi. Dar parcă altceva îmi propusesem să îți povestesc aicea...

Mi-am amintit!

Acum ceva vreme, printr-un binecuvântat joc al întâmplării, te-am văzut în timp ce dormeai - o inefabilă fericire... Să îți mai spun că te-am simțit nemăsurat de aproape și aș fi putut chiar să te mângâi fără ca nimeni să mă observe?

Adevărat, m-am tot întrebat de atunci de ce n-am fost capabilă s-o fac pur și simplu... pentru o clipă, am avut un impuls formidabil.

*

Și iată că, în sfârșit, miracolul se repetă. Peste noapte, copacii din fața ferestrei mele au fost năpădiți de nenumărate și înduioșătoare frunzuțe. Pot spune că pentru mine viața începe din nou, ca în fiecare primăvară, cu semnul acesta tăcut: câteva insecte minuscule în jurul lămpilor cu lumină portocalie și un

câine necunoscut la colțul străzii.

Unde să caut mai degrabă veșnicia decât în aceste câteva luni de zile cu chipul verde, însuflețite de soare?... Din păcate, prea des lășitatea mă face să ratez clipa și împreună cu ea, singura veșnicie de care sufletul meu este capabil.

Încă o dată, amintirea acelei clipe...

Dar cum de s-a întâmplat așa, cum am putut să îmi refuz o astfel de amintire? Atunci când eram atât de aproape... Sau poate doar am visat că dormeam, sau poate doar visez când îmi spun că de mult timp încoace nu sunt în stare să îmi mai amintesc visele?

E chiar mai rău decât beția.

Încă mai cochetez cu ideea că oamenii îi disprețuiesc instinctiv pe semenii lor care se transformă, printr-o deliberată alegere, în creaturi demne de compătimire - indiferența și dezgustul social sunt spectrele psihologice care au cizelat cel mai temeinic așa-zis sănătoasele mele principii de viață. Din păcate, mai înapoia ideilor găsesc drept determinare reală a faptelor mele, numai intuiția rezistenței comode și de durată. Totul e minunat cât timp sacrificiile impuse de moment sunt mult mai ușor de suportat decât neajunsurile ulterioare unei alegeri contrare. Altfel... altfel ajungem aici, dar între noi este ultimul lucru care contează.

Și pentru că am ajuns în domeniul celor care contează, trebuie să îți mărturisesc că, mai presus de orice, îmi doresc să te pot sprijini, apăra... dacă este necesar, chiar împotriva propriilor tale porniri distructive. Pot să renunț la mai toate preceptele bibliei mele, dacă asta-mi apare în timp drept o cerință impusă de scopul pe care mi l-am propus înainte. Oricum nu mă consider demnă de prea multă luare în seamă... dar cred sincer că tu meriți ceva mai mult din partea lumii și, în mod cert, cu mult mai mult decât nesemnificativa mea atenție. Nu are nici o importanță că te îndoiești permanent de posibilitățile tale, că propriile tale aprecieri nu îți dăruiesc mulțumirea. Vei reuși indiferent de toate acestea, doar continuând să nu fii nimic altceva decât tu însuși, acest minunat tu însuși, răbdător cu limitările altora și prea sceptic în ce privește recunoașterile oficiale. Iar dacă mai simți încă nevoia unei perechi de ochi critici, îți

stau cu toată dragostea, cu toată umilința, dar și cu toată sinceritatea mea, la dispoziție.

Categoric, nu pot în nici un fel să-mi înăbuș această dorință continuă de a-ți scrie. Atâta timp cât o fac, te simt mai aproape și din cauza asta, caut să nu mă opresc înainte de a atinge un grad liniștitor de epuizare.

Nu mă gândesc la nimic anume, dar descopăr că am o nevănuță rezervă de lucruri care pot fi spuse, care se pot oarecum lega de situația noastră. Singurătatea nu mi-a fost niciodată o asemenea sursă de inspirație - mă simt ca o vietate sălbatică ieșită după dezgheț, din vizuină; încă nu m-am dezmeticit bine. Ce-a mai rămas din reținerea mea în a interveni în viețile altora și, eventual, a le popula sufletele cu imaginea unei ființe pe care, într-o mare măsură, o mai disprețuiesc încă?

De nenumărate ori am evitat să mă gândesc la asta și a fost cu totul îndeajuns ca să mă pot hotărî să lupt... pentru mine. Chiar și în ce privește cauza acestei relații, începutul s-a dovedit a fi cât se poate de suportabil.

În lipsa speranțelor, nici o durere nu poate deveni cu adevărat atroce. Am reușit ușor să mă conving că dragostea adevărată este, mai mult decât orice altceva, altruism și că prin urmare, se poate foarte bine iubi făcând abstracție de principiul reciprocității. Atunci n-a trecut prin neinspiratul meu creier ipoteza că, în practica existenței, așa ceva s-ar putea, pur și simplu, să nu funcționeze... unii doar cred cu tărie în Dumnezeu întreaga lor viață, ori eu nu sugeram decât o variantă puțin mai personală de credință...

Din nefericire, se dovedește absolut inuman să cultivi un Dumnezeu la doar câțiva pași de tine!

Iată de ce toate scrisorile tale mi-au fost precum sarea pe o rană deschisă. Să nu sper!... dar cu câtă delicatețe îmi oferi tu o ieșire mai sigură din labirint... să nu sper, deci... dar tu chiar nu ai înțeles

nimic din speranțele mele?...

Cum aş putea să mă explic mai bine?

N-am aşteptat din partea ta nişte semnale convenţionale, nici n-am imaginat pentru propria mea plăcere scenarii tipizate, împrejurări în care eu să-mi fac dovada variatelor mele talente şi farmece, în vreme ce tu, mai degrabă o mobilă decorativă şi cumsecade, să te-nfiori periodic din cap până-n picioare, pătruns de o copleşitoare admiraţie. De fapt, chiar nu ştiu... Nici un moment nu am fost în stare să-mi definesc cu exactitate ce anume aştept de la tine. Îndrăzneala de a proiecta un mai îndepărtat viitor posibil mi s-ar fi părut vulgară... dacă nu chiar indecentă de-a binelea.

Nu vreau s-ascund că am visat îndelung la ziua surorii tale - era doar ziua unei întâlniri aproape sigure - dar nu a fost nimic programatic. Poţi crede că urmăresc să creez impresia unei persoane excesiv de oneste, dar cu adevărat nu mi-am propus nimic mai mult decât să mă aflu pentru câteva ore în zona de influenţă a existenţei tale. N-am socotit deloc necesar să îmi acorzi susţinut atenţia ori alte favoruri particulare (admit aici că dintr-un instinct ciudat, m-am cam ferit până acum de relaţiile care implică un grad prea mare de dependenţă reciprocă şi chiar că mă tem puţin de propriile mele reacţii spontane).

Odată ajunsă în casa aceea am descoperit cu uimire că nici măcar nu-mi era necesar să te aud vorbind ori să te privesc. Că aflându-mă în acelaşi loc cu tine, am permanenta senzaţie că îţi simt dacă nu gândurile, cel puţin anumite mişcări ale sufletului. Poate acesta e şi motivul pentru care, de când mi-am îndreptat pentru prima dată privirea spre tine, nu te-am simţit nici pentru o clipă străin sau indiferent, ci aproape... într-un fel atât de misterios familiar, cum nu mi s-a mai întâmplat până acum cu nimeni. Îmi pare chiar că am avut uneori capacitatea de a desluşi momentele tale de entuziasm sau tulburare sau îndoială sau poate chiar laşitate...

Nu conţinutul stărilor respective e partea cea mai semnificativă a faptului, ci amănuntul unic de a conştientiza o perfect distinctă senzaţie că le trăiesc împreună cu tine, într-o sfidare totală faţă de propria mea simţire de sine şi judecată.

Știi... înainte de apariția ta, nici măcar nu mi-aș fi imaginat că o asemenea comuniune miraculoasă poate fi o caracteristică reală a unei legături între doi oameni. Poți crede că acest spontan fenomen de identificare sufletească mi-a dăruit una din cele mai copleșitoare bucurii pe care mi-a fost dat să le trăiesc vreodată?

Ceea ce am intuit eu atunci nu a fost un portret de valoare al chipului tău ascuns, ci mai curând un indescritibil peisaj în mișcare - o formă ce naște dintr-un misterios amestec de furtună, gingășie și bunătate, care mi-a invadat sufletul. E drept că starea s-a pierdut mai apoi, dar nu fără să-mi lase în suflet o irezistibilă urmă bună... Iar mie nu mi-a rămas decât să trăiesc mai departe, cu urma aceasta. Să nu crezi că vreau să te impresionez cu orice preț, folosindu-mă de tot felul de afirmații exagerate. N-am nici cea mai vagă motivație pentru a încerca să convertesc pe cineva la proiectele mele de credință... nici măcar pe tine... și dacă stau să mă gândesc bine, nici măcar pe mine. Spune și tu, unde s-a mai pomenit nihilist care să-ncerce să schimbe cu ceva lumea?

Nu vreau decât să-mi mărturisesc uimirea. Doar dragostea este soarele meu, doar ea care îmi e aproape la fel de greu de conceput ca însăși viața...

Și crede-mă, mi-e imposibil să o mărturisesc într-o afirmație care să nu pară deloc exagerată.

Tonul deprimant al ultimei tale scrisori m-a repus brutal pe un teren al lucidității dureroase. Adevărat... eu am făcut toate astea - vina mea exclusivă!...

Nu pot să redau cât de mult mă disprețuiesc acum pentru toate tâmpiunile egoiste pe care ți le-am scris în biletul acela; cel mult, aș putea să invoc slăbiciunea momentului meu de criză. Oh, iartă-mă, iartă-mă.... Pot să-ți cerșesc iertarea, încrederea, bunăvoința... orice, mai puțin iubirea. E cel din urmă orgoliu de care-mi permit să mai dau dovadă.

Acum pot să adaug aici că am fost atât de abjectă, încât să îmi imaginez că ironiile mele otrăvite ar putea să aibă asupra ta un efect distrugător - și totuși, nu m-am putut opri să-ți trimit scrisoarea.

Eram aproape hotărâtă s-o termin cu toate, dar nu fără a pierde o ultimă ocazie de a-ți azvârli în față produsul final al veninosului paradox în care m-am zbatut cu înrâncenare atâtea nefericite luni de zile.

Dar pentru numele lui Dumnezeu... să nu îți mai oferi niciodată viața pentru capriciile unei femei!

Binecuvântate fie momentele tale de lașitate, căci o înțelepciune mai profundă a sufletului e sursa lor cea adevărată...

Chiar dacă mă iubești, chiar dacă acolo te simți profund nefericit ori mizerabil, să nu îți închipui, să nu speri nici pentru o clipă, că pot trăi cu dragostea pe care o meriți. Odată cu trecerea timpului, eu însămi mă îndoiesc din ce în ce mai tare de asta.

Plutesc într-o apă ciudată. Mai este oare pe undeva vreun rudiment de gândire?... Spre ce se îndreaptă acum această firavă reacție biologică a minții mele obosite? Spre tine?... Spre dragostea mea poate?

Mi-e imposibil să le separ, e-atât de mult și de greu sufletului meu... Mă tem că aş putea să continui la nesfârșit cu micile mele formule plictisitoare ca niște bătrâne încărcate de ticuri.

Repet - puțină decență, de asta aş avea cu adevărat nevoie... Dar până și propriile mele nevoi îmi sunt astăzi niște creaturi transparente și stranii.

Oh, spune-mi... tu poți numai pentru tine imagina un asemenea mod de a te simți dăruit altuia, ca și cum ai fi coborât din palma unui zeu, în slujba unei misiuni hipnotice... cu fiecare particulă sensibilă a ființei vibrând într-o irezistibilă chemare, uitând de corpul tău și de trecut, de greșeli ca și de defecte, nimic mai mult

decît un atom imponderabil şi umil, rătăcit în vârtejul lumii?

Eu doar un obiect punctiform mă simt înaintea dragostei mele.

- Somn. Somn fără vise, fără speranţe, doar somn...

- Dar dacă mâine...

- Nu ştiu. Se va mai face oare lumină?

- Ştiu că da! Ştiu că da!

- Nu... nu ştiu.

- Ştiu că da...

- La naiba!... Habar nu am.

Azi, azi, azi, azi, azi!

Poate peste numai câteva ore... Iată o aşteptare care cel mai uşor se poate numi paralizie.

E clar că ziua asta n-o să se poată sfârşi niciodată...

De-acum pot alege să mă transform într-o pasăre sau

într-o stea muribundă sau într-o liană înlănţuită de picioarele zeului...

Tu ştii că nu există singurătate?

Până şi aerul pe care îl respiri nu e altceva decît dragoste.

Aş vrea să scriu ceva, orice, ca să îmi uşurez clipele, dar nu prea mai reuşesc să scot mare lucru din mine... Şi poate că e de preferat aşa, în afara oricăror deghizări posibile.

O aşteptare frumoasă, simplă, aproape neconştientizată.

Poate că asta e tot ce ar fi trebuit să fie.

Dac-aş putea să formulez un fel de scrisoare mentală, dacă ar fi să mi-o dictez singură şi simultan să ți-o pot trimite... dacă ea ar avea fie şi cel mai neînsemnat rost pentru tine... ar fi astfel:

Te iubesc.

Să nu crezi că asta ascunde o formă mai discretă a dorinței de posesiune. Oh, nu posesiune, nu... Poate doar nevoia ciudată și dureroasă care te pustiește pe dinăuntru până la dizolvare. Poate doar nestăvilita amăreală ce pare izvorâtă din toate celulele corpului - revolta ființei înăbușite, dar niciodată învinse...

Stupid moment când toate întrebările pe care ți le-ai putea pune nu pot fi decât împotriva propriei mele naturi, dă-mi voie să spun... cu totul nedrepte!

Chiar dacă nu înțelegi, mai lasă-mă să mă complac o vreme în nebunia mea personală... nu-mi refuza copleșitorul privilegiu de a te iubi un pic mai mult decât le pare altora decent sau onorabil...

Nu te îngrijora prea tare că țin neapărat să bocesc toate clipele astea pe care le pierd ca pe niște bucățele de suflet, în risipirea fără rost a cuvintelor, departe de tine...

Cum aş putea să-ți explic oare? Nici eu nu înțeleg modul acesta al meu ciudat de ființare; știu doar că în colțul incredibil de strîmt în care sufletul meu respiră, e singura justificare în care mai cred: te iubesc, deci exist... nu știu cum, dar eu exist prin această iubire.

În fiecare clipă de veghe te simt în mine atît de fierbinte și dureros - o prezență, o absență, o fantomă poate... Trăiesc cu o nevoie incontrollabilă să te mai văd, să te aud, să mai citesc măcar câteva rânduri noi, scrise de mîna ta iubită... și-mi dau foarte bine seama că toată această curgere va deveni cu repeziciune absurdă, distrugătoare asemenea cu gândul anihilării totale.

Iubitul meu îndepărtat... îți scriu azi din mica mea celulă în care nu luminează soarele și nu se aud rîsetele copiilor. Pierdute-mi sunt visele de odinioară cu fantezii după desene animate...

Îmi dau și eu seama că nu fac deloc bine că îți scriu toate astea. Suferința mea nu trebuie să ajungă până la tine, nu trebuie nici măcar să te atingă. O adiere blândă de dragoste - atât ar fi idealul.

Dar o încercare măcar, merită și hârtia asta. Cum ar suna de pildă...

Te iubesc. Iartă-mă că nu mă pot abține să o scriu de fiecare dată. Nu vreau să te deranjez, nu vreau să te oblig. Aș prefera de o mie de ori să te simpatizez numai, să te pot admira cu un ochi detașat sau, în fine, să îmi îngădui greșeala de a te aprecia la o altă valoare... dar oricare din ipostazele astea nu mi-a fost realitate niciodată. Dintotdeauna a fost numai așa... și mărturisesc înaintea lui Dumnezeu că cel mai greu mi-a fost să rezist astfel.

Desigur, toată învălmășeala mea de cuvinte, te poate lăsa cel puțin confuz, dacă nu chiar pe deplin sceptic. Îmi e teamă de inevitabilele tale suspiciuni și, odată cu ele, de orice s-ar putea ascunde posesiv, meschin și mic egoist în cuvintele mele. Nu e nimic ce n-aș face ca să-ți înlătur neîncrederea... De-atâta vreme mă zbat să îmi degajez dragostea de toate impuritățile acestui egoism sufocant, încât mi-e peste puteri acum să mă îndoiesc de-o anumită onestitate. Ah, Doamne... o nouă prostie, de parcă ne-am apuca aici să ne vindem la tarabă viața sentimentală!... Din nou aceleași metode imbecile și în plus, dezgustătoarea impresie de religie impusă cu sila!

Atunci, să oferim cel puțin un post scriptum revelator.

- Vreau să te las în pace, dar și mai tare vreau să m-apropii de tine.

- Vreau să te uit, dar și mai tare vreau să te port fără răgaz și la nesfârșit, în inima mea.

- Vreau să mă duc dracului, împreună cu toată iubirea asta complicată și indescritibilă, dar... naiba știe de ce nu o fac odată... poate doar pentru că reușesc cît de cît să mă mai suport încă.

Dar stai puțin... de ce să mă cenzurez cu atâta diplomație?! Am făcut o afirmație. Îți place, nu-ți place, oricum ea tinde să-și

vadă singură de propria ei valabilitate. Poți s-o privești ca pe-un adevăr matematic; nu e deloc necesar să te implici în abstracțiune.

Oricum, e clar ca apa de izvor că bieteile mele teorii n-au nici o importanță faptică - dragostea însăși se desfășoară în cu totul alt plan și ea rămâne în lumea ei un atom suveran și intangibil, pentru care cuvintele se pot bate zadarnic încă o mie de ani de acum înainte.

E regretabil totuși că felul uman de a trăi cu pacostea asta, nu lasă loc la prea multe alternative. Presat de insuportabila dilemă, ori te apuci de patetisme înduioșătoare și ridicol de subiective, ori te lași să aluneci pe panta înșelătoare a explicațiilor și teoretizărilor formale, conștient până la capăt de zădărnicia căutării drumului corect către propriile tale sentimente, ori spui pur și simplu “te iubesc”, apoi încerci să supraviețuiești golului din suflet gândindu-te că te-ai vaporizat în secunda imediat următoare.

Da, așa sună mai bine... e cu un dram mai aproape de adevăr. Dar, firește, în scrisoarea mea pentru tine n-o să îmi permit nici un fel de efuziune sentimentală. De altfel, sunt și eu adepta părerii că asemenea lucruri trebuie măcar prima dată spuse între patru ochi și nu puse cu grija formei, pe o foaie de hârtie. Nici eu nu-mi doresc să citesc asta, mai bine nu îmi mai scrie deloc, mai bine o simplă așteptare și împreună cu ea, inevitabila, epuizanta incertitudine.

Peste un minut va fi din nou sâmbătă, zi a speranțelor în ultimele săptămâni ale vieții mele. Dacă mi-ai scris înainte de a pleca, aproape sigur replica ta va ajunge aicea astăzi. Mi se face lehamite de mine când conștientizez fără urmă de îndoială că mă aștept să fie niște rânduri frumoase, bine simțite și, de ce nu, pe alocuri măgulitoare. Îmi vine să mă detest de-a binelea. Aș merita o scrisoare de o sută de ori mai dură decât cea pe care am îndrăznit să ți-o trimit eu, cu o săptămână în urmă.

Observi poate că nici măcar după atâta vreme nu reușesc încă să renunț la protecția unor speranțe - aici eșuez sistematic, împotmolindu-mă jalnic în propriul meu patetism ridicol. Din păcate, tu singur ai făcut să existe în mine această obsesivă iluzie a dăruirii totale. Plâng, țiș, arunc cu cuvinte, însă îmi spun mereu că dacă tu

mă iubești, acesta e semnul sigur că merit să trăiesc pentru tine, mai presus decât pentru oricine.

Prietenului nostru comun...

Tu ai ghicit ce se ascunde în spatele jocurilor mele de cuvinte și asta încă nu acoperă nici a suta parte din meritele tale... Aș vrea să îți mulțumesc aici pentru încercarea ta de a mă încuraja, de a-mi fi alături. Dar trebuie să cunoști și tu acest mic amănunt care ar trebui să-ți mai tempereze puțin uimirea.

Nu există sus și, evident, nici jos în viziunea mea socială. Găsesc că lucrurile sunt foarte simple în măsura în care rămânem lucizi și chiar ultimul lucru care mă preocupă acum este acela de a începe să împart oamenii pe categorii.

Cu mult mai important e că scrisoarea ta m-a făcut să privesc lucrurile și dintr-o altă perspectivă decât până acum. Să observ cum uneori se întâmplă ca altruismul unui semen necunoscut să te găsească cu totul descoperit. Neadaptat. Uluit. Să realizez că într-o asemenea împrejurare nu-ți mai rămâne decât să taci, profund intimidat de acest fapt de necrezut - există pe lume și oameni care te pot lua cu adevărat în serios, care-și permit chiar să simpatizeze cu tine!

Dumnezeule mare... încă mai sper că nu faci parte și tu dintre aceștia; altminteri o să mă văd nevoită să-mi scot din trăistuță mingiuțele de clovn... și tot nu-mi vine să cred că nu am pus destule tâmpenii în scrisorile mele ca să mă discreditez încă de la prima lectură.

Lui...

Nu vreau să mă blochez, la naiba!... Dar știu că nu îmi pasă prea mult de cuvintele astea. Nu ele aș vrea să fie darul meu pentru

tine.

Dacă sufletul ar fi o materie capabilă să învingă orice distanță, dacă aş putea să mi-l smulg cu totul din acest înveliș nedorit și să îl pun într-un plic, chiar și cu prețul vieții, n-aș ezita nici o secundă.

Iar după aceea, tu să îmi cauți scrisoarea și să găsești în schimb o adiere fierbinte, pulsabilă, care să te cuprindă într-o îmbrățișare ametoare și perfectă, așa cum numai zeilor le este dat să trăiască - în afara spațiului ce constrânge, în uitarea timpului care ucide...

Ciudat, cât de aspru judecam altă dată declarațiile îndrăgostiților fanatici care își doreau cu tot dinadinsul să moară de mâna omului iubit. O limită a absurdității!...

Și crede-mă, n-am început deloc prin a rememora lecturi învechite; în mod cu totul neașteptat pentru mine, am început prin a o simți singură. Și chiar mi s-a părut o idee demnă de toată atenția. În definitiv, de ce să nu luăm în considerare?...

Să îți dovedești singur că persoana ta fizică, satisfacțiile tale orgolioase și adesea meschine, nu reprezintă nimic pentru tine, față în față cu însemnătatea nelimitată a persoanei iubite... să îi dăruiești într-o clipă extatică întreaga ta viață și apoi să mori de o fericire de dincolo de condiția umană - numai un om care n-a iubit niciodată poate gândi la asta ca la o enormitate. Cu mult mai bine așa decât să aștepti să-ți piară încetul cu-ncetul lumina din suflet ori poate să o contempli materializată în vreuna din creaturile acelea domestice, incapabile să mai zboare.

Iubitul meu, eu prefer să lupt pentru dragostea noastră. Pentru tine, mai mult decât pentru mine. Așa că nu îmi mai povesti despre singurătate... Pretinsa ta singurătate nu mai este acum decât cochilia părăsită de viață a scoicii. Eu cred că nici izolarea fizică nu va mai putea s-o învie... și nici măcar imperfecțiunile noastre.

Iată, m-am minunat pentru întâia dată... cât de remarcabilă alcătuire a lumii, cât de neprețuit acest joc misterios al hazardului de care de-atâtea ori ne temem fără nici o rațiune!... Îmi pare că întreg spațiul și timpul acestei lumi au fost distribuite de o mână binecuvântată așa încât întâlnirea noastră să se producă...

Aici e pentru mine punctul de foc care naște uimirea. Din păcate însă, nu și credința... Inaccesibilul desemnat drept destin, îmi pare mai degrabă o degradare premeditată a și așa nu prea strălucitei condiții umane. Dar despre altceva îmi propusesem să-ți vorbesc astăzi. Mă gândeam să îți povestesc ceva despre felul meu de a privi o asemenea relație, mai înainte de a te cunoaște.

Ciudat... descopăr însă că mă aflu în situația de a nu izbuti să mă leg nici măcar cu o urmă de gând de acest de neînțeles trecut al meu fără tine. Nimic din acumularea sa inerțială de timp nu are nici cea mai vagă asemănare cu felul în care trăiesc acum, cu felul în care acest acum devine, cu fiecare clipă, amintire... Fără tine, totul s-a comprimat la nivelul unui punct - un simplu reper, fără nici o dimensiune. Nu am amintiri fără tine. Uneori se întâmplă totuși să visez niște evenimente care, probabilistic, s-ar putea petrece, dacă timpul ar începe să curgă invers și eu aș deveni mai tânără, dar nu îmi doresc câtuși de puțin să le văd realizate... În schimb, anumite lucruri care s-au petrecut după ziua aceea, nici nu le mai pot numi asemenea tuturor celorlalte, "amintiri". Ele intră în domeniul miraculos al prezentului extins - singurul timp în care am început și continui cu adevărat să-mi conștientizez existența.

Of, n-am vrut să construiesc teoreme... ești sigur că nu te-ai îndepărtat încă?

Mult, mult de tot îmi doresc să nu te fi plictisit deja cu aberațiile mele. Și mai mult, mă îngrozește ideea că toate mărturisirile astea ar putea să-ți creeze o senzație de înlănțuire dibace și sufocantă, în vreme ce eu nu îmi doresc decât să îți răcorească fruntea și să îți mângâie sufletul pentru câteva clipe. E chiar așa greu de crezut oare?...

În ciuda recunoscutelor mele neputințe de exprimare și reacție, există în mine această presimțire irezistibilă că putem reuși să fim liberi, fără a deveni prin asta incompleți, în universul dragostei noastre... Nu o pereche de suflete încătușate, silite să suporte o simbioză placidă, impusă din exterior de prejudecățile altora... așa cum ne obișnuim în timp, cu orice datorie inevitabilă. Nu o pereche de trupuri alăturate, înverșunate unul împotriva altuia în căutarea unei consolări imposibile și, în restul timpului, indiferente.

Eu cred că iubirea noastră ar putea fi cu totul altceva... un organism viu, capabil să reziste dincolo de toate conveniențele și aranjamentele premeditate... o alcătuire miraculoasă care să sfideze absolut această împietrită și anostă ordine socială, împreună cu toate modelele lipsite de viață ale trecutului și ale prezentului.

Ascultă!... Nu mai cred decât în dragostea care încearcă să-și transgreseze limitele și să supraviețuiască întocmai ca o sălbăticiune a naturii, un univers al interacțiunii totale, un animal pentru sine însuși...

De multe ori, în vreme ce scriam în caietul ăsta, mi-a revenit obsedant în memorie afirmația unui poet că dragostea are nevoie de foarte puține cuvinte. De la început, am realizat că ceva nedefinit mă deranja foarte puternic, aproape că mă speria, la ideea asta... însă abia acum am fost în stare să realizez că obiectul nemulțumirii mele nu era faptul pur cantitativ al numărului extrem de limitat de cuvinte, ci tocmai revelația insuficienței de conținut a acestora.

În fond, de ce să ne mai mirăm că vorbele astea ne spun astăzi atât de puțin, când noi suntem cu siguranță niște primitivi ai limbajului dragostei... De mii de ani aceleași cuvinte, aceleași idei, aceleași mici gesturi. Puțină imaginație și mai puțină inteligență în cel mai important eveniment sufletesc al vieților noastre.

Este de-a dreptul ridicol cât de puțin reușim să înțelegem noi din iubire... un același fetiș verbal pentru înfierbântări trecătoare sau zguduitoare izbucniri posesive sau pasiuni de o viață, deopotrivă.

Mă-ntreb cum putem spera măcar să fim fericiți când sacrificăm dragostei atât de puțină înțelepciune, atât de puțină

frumusețe?...

Miracolul este în noi și nu în afara noastră, deci nu poate daînui de la sine.

Mă opresc și aștept... am nevoie de o infuzie homeopatică din sufletul tău, ca să continuu mai bine.

Oricât de puțin aștept... oricât de puțin mi-ai da, ar avea aceeași enormă importanță pentru mine... dar eu știu că va fi mult... pentru că ești atât de minunat de capabil de dăruire, pentru că ești bun și generos în iubirea ta, pentru că mă iubești și mă aștepti așa cum și eu te iubesc și te aștept pe tine...

Ah, nu te speria, n-am vrut cu tot dinadinsul să ajung într-un punct de minimă rezistență. Nu pun nici un fel de condiții... Mă gândesc că poate ar fi nimerit să-ți spun acum ceva ce am considerat, cu mult înainte, subînțeles oricărei relații bazate pe afecțiune.

Nu cred că trebuie să ne disimulăm unul față de celălalt intenția de a ne retrage, dacă ea va exista vreodată. E foarte important pentru mine să nu te ascunzi când vei simți nevoia să renunți la relația noastră - nici eu nu aș face-o... Consider demnitatea fiecăruia dintre noi mai presus de suferința unuia și dezgustul vinovat al celuilalt. În felul acesta, chiar dacă, în cele din urmă, edificiul comun al dragostei se va prăbuși, va rămâne cel puțin ideea de comuniune și înțelegere, care e atât de apropiată de dragoste și prin asta... aproape totul.

Oricum, gândesc că ar trebui să rămânem onești și să nu încercăm să asimilăm amintirea unei iubiri, cu iubirea însăși. Atunci când speranțele dispar, avem un indiciu sigur că nu ne hrănim sentimentele decât din pomana sărăcicioasă a amintirii.

Ei, da... am spus-o și pe asta. Nu pot uita dialectica naturii. Și, pe de altă parte, găsesc că idealismul obsedant e cumplit de obositor pentru minte și inimă. Ce altceva am reușit până acum decât

să-ți jur fără încetare credință cu fiecare nouă frază?

Prea multă vreme de când n-am mai făcut o mică pauză în care să mă destind spunându-ți că nici nu îmi pasă cu adevărat de tine (obișnuiesc să îmi exersez din când în când arta de a iubi și subiectul întâmplător nu are în desfășurare decât o valoare decorativă), că toată istoria asta mi se pare ridicolă și ieftin teatrală și că regret la culme slăbiciunea de a fi prelungit joaca peste măsură, acum când unii din noi au cam început să o ia de bună...

Prea mult timp de când nu ți-am mai explicat de-a dreptul că nu te iubesc, că am avut numai o mică problemă de temperament, de care însă m-am vindecat repede pentru a mă regăsi încă o dată, după obiceiul meu fundamental, voiasă și liberă ca pasărea cerului...

Atât îmi ajunge deocamdată. Crezi ce-ți place sau ce îți convine mai tare. În ce mă privește, voi folosi pauza următoare pentru a vorbi despre felul ciudat în care se protejează oamenii ridicând ziduri înalte care să îi separe de restul lumii. Se mai poate înțelege de aici și cum se face că iubirile care se nasc între ei sunt, cel mai adesea, disperate.

“Imaginează-ți că ești rege pe o insulă cu două mii de locuitori. Trebuie să-ți administrezi averea, să faci legi, să asiguri hrana populației, să-i controlezi evoluția socială...”
(dintr-un joc pe calculator)

Stăpân... un dram mai complicat decât a îngriji o grădină de plante exotice sau o crescătorie modernă de vulpi polare. Încercând să te convingi în fiecare moment că nevoile lor sunt suficient de puține și de mărunte, ca tu să le poți gândi și rezolva fără probleme pe toate. Încercând să conduci visele oamenilor în staule de lux, amenajate dinainte cu grija detaliului epatant, să fii stăpân pe partea socială a sufletelor și trupurilor lor, să poți astfel batjocori după voia ta acest umil și neprețuit timp de viață al fiecăruia... în permanență amuzat și excitat de obsesia supremației personale în micul tău joc de posibilități care-și subordonează cu de la sine putere viața și

moartea, ordinea și ruina, frumusețea și ura, într-o nemăsurat de utopică structură de dominare a lumii...

Cele mai batjocorite și mai minunate ființe din lume, oamenii care n-au încercat niciodată să conducă pe nimeni, trebuie că au mai mult sau mai puțin conștientizată intuiția unui postulat pe care n-aș putea să-l atribui decât orânduirii lui Dumnezeu pentru această lume. Ceea ce pot spune eu, cu toată credința punctului meu de vedere, e că nici un om care își asumă de unul singur dreptul de a manevra în mod decisiv realitatea socială, dincolo de limitele propriei individualități, niciunul dintre aceia care abuzează de puterea pe care i-o dă mulțimea ori tradiția, pentru a constrânge pe alții în virtutea unui principiu personal, nu poate fi un conducător de dorit și de urmat într-o societate aflată în evoluție.

Acum aproape două mii de ani, marele Seneca a opus amarului sofism al lui Plaut "omul e lup pentru om", minunatul și idealul "omul e lucru sfânt pentru om". Dar cine ar putea spune ce fenomen misterios ar trebui să se producă, astfel încât un singur om să se poată convinge în cele mai adânci profunzimi ale sufletului său, că orice ilustru necunoscut din mulțimea informă care îl înconjoară, înseamnă la fel de mult ca și el însuși în acest univers de indiferență... că este la fel de viu, de real, de complicat și (mai ales asta!) la fel de demn de înțelegere și compasiune...

De câte ori nu m-am întrebat cât de corectă este totuși această inatacabilă realitate a străzii - oameni care trec calmi și indiferenți unii prin dreptul altora, mai aruncând uneori o privire vidată de orice interes în direcția drumului... aceeași privire pentru un copac, un om care plânge ori un stâlp de înaltă tensiune... Dar care să fie în cele din urmă cauzele acestor lucruri?

Pot încerca să-mi încep căutarea folosindu-mă numai de fapte banale, aparent disperate, pentru că legăturile semnificative dintre ele nu îmi sunt câtuși de puțin accesibile.

Să zicem așa... Un oraș mare, cu adevărat mare, adică imposibil de cunoscut și de reținut în totalitate de memoria unei singure persoane. În plus, un oraș populat cu o mulțime de oameni, proporțional de necuprins pentru memoria individuală. Se poate observa imediat că pe străzi, în mașini, în instituții, oriunde se

nimeresc împreună și independent de voința lor, cetățenii orașului evită să se privească, să se cunoască, să schimbe măcar o vorbă (majoritatea gigantică, conformistă și cumsecade!)...

Starea de indiferență colectivă se reflectă într-o jenă colectivă și pe deplin asumată - e modul nostru obișnuit de a încerca să ometem voluntar existența altora, pentru a ne crea astfel impresia că suntem în stare să ne păstrăm neatinsă individualitatea. Pur și simplu, ne impunem tacit un comportament social bazat pe principiul absurd că marea masă a oamenilor nici nu există!...

Încerc să îmi amintesc dacă am descoperit în vreuna din cărțile citite, o sugestie cât de vagă vizând un posibil echilibru de conștiință între individ și mulțime. Oricum, în sistemul de judecăți cotidiene, mulțimea umană nu poate fi caracterizată de atribute mai speciale decât cele individual valabile. Este prin urmare probabil că ne lipsesc cuvintele și măsurile care să caracterizeze mai convenabil realitatea psihologică aflată în umbra conceptului uzual de “mulțime umană”, iar teoriile clasice ale lui Gustave LeBon, de exemplu, nu par decât să întărească ipoteza aceasta.

Un individ izolat, un grup restrâns de indivizi - asta da, putem urmări și putem accepta în orice moment fără teamă. Oricare om al cetății este, teoretic, perfect accesibil oricărui altcuiva într-un context spațio-temporal corespunzător, însă mulțimea informează a cetății dizolvă comunicarea și anihilează încrederea în individualitate. Asemeni unei hidre fantastice cu nenumărate capete, ea nu poate fi decât sieși accesibilă, este propria sa închidere fizico-spirituală. Or asta e întrutotul suficient pentru a trezi în sufletul individului un sentiment de nesiguranță patologică, la limită, un frison de oroare. Care induce inevitabil o reacție de autoprotecție, cum ar fi ideea comună de acoperire că subiectul respectiv nu merită de fapt interesul, efortul de atenție sau (de-a dreptul hilar!) nici nu ascunde înapoia lui o realitate valabilă din punctul mic omenesc de vedere. Raționamentul poate suna astfel:

“Eu sunt un om dintr-o mulțime finită, numărabilă de indivizi. Eu exist cu adevărat. Oricare om din mulțime există cu adevărat. Mulțimea există cu adevărat. Mulțimea există cu adevărat din orice alt punct de vedere cu excepția punctului meu personal de vedere. Cu excepția mea și cel mult a unui grup restrâns de indivizi

care mă înconjoară, toți oamenii din mulțime nu există cu adevărat pentru mine.” - Să fie oare chiar inevitabil acest compromis al conștiinței individuale care se bazează pe greșeli fundamentale?

De fapt, orice persoană care face efortul de a-și imagina populația acestui pământ restrânsă la micul său grup de cunoscuți valabili, își poate da seama imediat că întreaga viabilitate a acestui enorm sistem în care el și grupul își desfășoară existențele particulare, se datorează primordial acestor necuprinse și misterioase mulțimi umane.

E ușor de convenit că adevărul organismului este mai mare decât adevărul unei celule, dar, în plus, în cazul celulelor conștiente, relația biunivocă de acceptare, înțelegere și credință între individ și sistem, pare să fie pentru supraviețuirea acestuia, o condiție fundamentală.

Care sunt atunci căile practice de realizare a unor asemenea legături în interiorul cetății?...

Nu știu și simt că aici nu mai îmi este îngăduit să mă joc cu cuvintele. Și oricum, sunt sigură că asta e încă de mult timp temă de studiu pentru indivizi mai evoluți în spirit ca mine.

1-marți; 2-miercuri; 3-joi; 4-vineri;
5-sâmbătă; 6-duminică; 7-luni;
8-marți; 9-miercuri; 10-joi; 11-vineri;

Mi-a luat ceva timp ca să pun pe hârtie toate zilele astea.

Cât timp îmi va lua oare ca să le trăiesc?... Îmi poate spune cineva cât timp înseamnă pentru un om îndrăgostit unsprezece zile?

Destul de mult, așa mi se pare... și, pe deasupra, ce șanse sunt ca după ele să se petreacă minunea?... Vom fi oare după aceste unsprezece zile, pentru încă o dată, aproape?

Speranța e atât de copleșitoare încât eclipsează chiar teama că îmi va fi dat să trăiesc și acum doar un soi de nebulie paralizantă, ca în acea secvență jalnică de la ziua surorii tale.

Dar tu desigur, nu cunoști asta... nu bănuiești măcar ce umilitor de multă disperare încapă în sufletul unui om căruia i se întoarce spatele, în pofida tuturor așteptărilor sale. Nu știi probabil cum e atunci când te trezești incapabil să faci cel mai elementar lucru pe care rațiunea ți-l indică drept strict necesar într-o situație dată. Să-ți povestesc cât de greu mi-a venit și mie atunci să accept o astfel de realitate?

Era sfârșitul petrecerii tale... se făcuse dimineață, iar eu știam bine că trebuia să mă hotărâsc în cele din urmă să părăsesc locul acela.

De câteva ori am recapitulat în minte filmul plecării mele - mă ridic de pe fotoliul în care înțepenisem de mai bine de jumătate de oră, îmi strâng cele câteva lucruri din camera sărbătoritei, o chem, schițez un surâs, două-trei formule de umplutură, o rog să îți transmită și ție un impersonal la revedere, ies pe ușă fără să mai încerc încă o dată să te caut din priviri în încăperea alăturată, cobor scările, deschid și închid în urma mea poarta de fier a curții, încep să merg fără să fac prea mare zgomot pe străduța pietruită (e doar atât de devreme), merg hotărâtă înainte... încă mai merg hotărâtă, fără să arunc o singură privire înapoi... dar dintr-odată sunt în capătul străzii și mă contemplan îngrozită de iminența momentului în care casa ta nu se va mai vedea deloc, nici măcar în spatele meu, nici măcar la o sută de metri în spate... și nici un pas nu mă va ajunge și nici o voce nu mă va mai chema încă o dată din urmă...

Sau altfel, trecând peste detaliile drumului:

Mă ridic, deschid poarta de fier a curții, cobor din troleibuz în fața casei mele, descui ușa cu multă grijă, mă strecur cu pași mici înăuntru, intru în camera mea insuportabilă, mă prăvălesc în patul meu insuportabil, respir din nou aerul acela de singurătate insuportabilă... și nu-mi rămâne decât să îmi repet până în pragul demenței că nu pot face nimic, absolut nimic care să împiedice desfășurarea firească a evenimentelor!

Înțelegi?!... Cu o întreagă zi înaintea plecării tale, când încă ești fizic atât de aproape, miraculos, necrezut de aproape, eu n-o să te pot vedea și dealtfel, nici n-o să încerc nici cel mai mic gest pentru a te mai vedea o dată... pentru că nu am cu siguranță dreptul să trec peste vizibila și echilibrata ta stare de indiferență... iar tu vei pleca la fel de singur, la fel de senin, ruinându-mi fără s-o știi sufletul, lăsându-mă să rezist mai departe în absența celei mai mici speranțe!

Rămân pentru o vreme posedată de raționamentul ăsta distrugător, permițându-mi drept ultim orgoliu dorința ca blestemul acestei fatalități pe care nu sunt în stare să o accept să mă dizolve cu timpul, fără urmă.

Acestea sunt scurtele mele filme sfârșite pe vid - durere mută între pereții casei tale... numai că tu ai mai venit încă o dată în camera aceea, aceeași cameră în care intrasem cu o jumătate de oră înainte, cu singura dorință de a cerși sori tale un gest de înțelegere - o mângâiere sau o bătă prietenească în cap sau poate un sfat cât de mic, care să mă ajute măcar să mă detașez puțin, dacă nu să rezist cu indiferență.

A fost suficient să pășești acolo, pentru ca toate ideile care mi se zbăteau în cap, să mă părăsească fără nici un efort. M-am concentrat instinctiv să îți percep prezența, întreaga prezență, cu fiecare particulă a corpului și sufletului meu, să mă bucur cu disperare de cele câteva momente divine, datorite de tine cu generozitatea pură a indiferenței. Am încercat să lupt, să simt cu îndârjire, pentru a reuși astfel să dilată în mine acest timp meschin, să înghesui o veșnicie în fiecare clipă. Și în tot timpul acesta, am evitat să îți întâlnesc privirea...

Amărâta aia de scrisoare am făcut-o imediat după ce am ajuns acasă. Eram atât de convinsă că nu reprezintă nimic pentru tine și c-o să mă duc dracului de disperare... că nu am văzut nici o altă soluție.

Dar ce rost are să mă explic acum? Un singur lucru mai merită să fie spus despre ea: nu este o scrisoare pe care s-o fi făcut gândindu-mă la tine și chiar în vreme ce-o compuneam mi-am dat seama de asta. Din păcate, integritatea mea psihică mi s-a părut pe

moment a fi mai importantă. Sau, naiba știe... nu mă puteam gândi coerent la nimic... oricum, ea n-ar trebui să aibă nici o valoare pentru tine.

Mai interesant e că luni, înainte și imediat după ce am trimis-o, am fost cuprinsă de un neașteptat sentiment de calm și împlinire. Îmi spuneam că este fără îndoială o consecință subconștientă a dorinței mele de eliberare, în sfârșit înțelese și acceptate - pentru că nici atunci nu aveam încă minima doză de curaj necesară pentru a reîncepe să mă ajut de gândire.

Acum m-am liniștit în sfârșit și am reușit să descopăr care mi-a fost, de fapt, motivația esențială: în acele momente, ca și în timp ce îți scriu acum, m-am lăsat încă o dată cucerită de ideea unei comunicări posibile. Faptul că exista de acum o nouă scrisoare menită să ajungă la tine și că (oricât de egoistă ar fi fost perspectiva ideilor mele) îndrăzneam întâia oară să-ți scriu exact ce gândeam, să îmi manifest liber dezamăgirea, dar aproape în aceeași măsură și dragostea... chiar dacă a apărut complet idiot lucrul acesta, trebuie să recunosc că mi-a făcut, pe moment, cât se poate de bine. După numai o zi însă, mi-am revenit brusc într-un univers al îndoielilor, remușcărilor și neliniștilor suverane.

În fond, care e sursa acestei jalnice broderii de probabilități?

Eu știu cu exactitate și dacă te interesează, pot să îți amintesc și ție...

Nu cred că ai uitat mai vechea ta scrisoare care începe cu "Gândindu-mă la noi..." - îmi pare de necrezut cu cât calm pot scrie acum despre asta!... Câteva săptămâni mai târziu apare și varianta reală (așa spui tu) care suna ușor diferit: "Gândindu-mă la voi..." și care transformă dintr-o dată întregul mesaj al textului, într-o polițete afectuoasă destinată familiei și prietenilor.

Ce ghinion!... perspectiva tuturor scrisorilor pe care le-am mai trimis după aceea se bazează, și trebuie s-o recunosc cu umilință, în mod aproape exclusiv, pe această nenorocită interpretare. Nici pentru o clipă nu m-am îndoit că acolo era "noi", scris negru pe alb și mi s-a părut, vorba ta, că se prăbușește cerul întreg peste mine. De altfel, în următoarea scrisoare am folosit și eu sintagma, cu intenții

perfect transparente. Fără să bănuiesc nici pentru o clipă că gestul meu ar putea suna, din punctul tău de vedere, ca o adevărată provocare.

Iată cum pentru mine un simplu cuvânt a fost un argument suficient, o justificare de natură să sugereze o interpretare veridică a tuturor evenimentelor. De vreme ce atâtea luni îmi înghițisem ca pe un drog doza mea zilnică de speranță, tot ceea ce în scrisorile tale fusese conceput ca un mic joc amical de cuvinte potrivite, cu unicul scop de a ajuta la menținerea reciprocă a unei stări oarecare de bună dispoziție, toate complimentele tale gratuite și confidențele tale întâmplătoare au căpătat în zona imaginației mele proporțiile pline de sens ale unei iubiri transcendente. În fine... îți dai singur seama ce mizerabil se poate simți cineva când descoperă (și asta după ce s-a consolatat din plin aruncând toată vina în seama altei persoane) că nu este decât victima propriilor sale dorințe.

Ajunge însă pentru astăzi... Am obosit și mi s-au strepezit dinții. Într-un fel, e de-a dreptul epuizant să tai bucățele din viața ta ca dintr-un animal conservat și apoi să te chinui să le oferi de amorul artei, într-o formă cât mai cuprinzătoare.

Am, din păcate, o nevoie ireprimabilă să îți tot spun la nesfârșit, o grămadă de lucruri inutile... ca de exemplu, acea mai veche aserțiune, care pentru mine nu și-a pierdut nici măcar o fărâmă de actualitate:

Te iubesc, omule.

O dată = ajunge (definiție Ambroise Bierce). Să nu lăsăm să devină o mantră.

Aș putea să încerc să vorbesc despre altceva. Poate chiar e de preferat să ne continuăm neabătut dizertațiile... Să încercăm, de pildă, puțină filozofie.

Dintr-o perspectivă strict materialistă, natura pare să își trădeze cu frivolitate secretele. Asta ar însemna prin urmare că ea

poate fi controlată într-o oarecare (și nu neînsemnată) măsură. Dar dincolo de pretențiile civilizației, viața individului uman apare deocamdată mai curând ca o încercare labilă în acest univers indiferent al materiei cosmice - structură informațională care tinde să domine ca formă de existență printr-o repetiție perpetuă și pulsatorie.

Tot ce putem afirma cu certitudine e că omul actual se dovedește incapabil să deslușească cu claritate coordonatele cauzele ale expansiunii vieții... Că până și inexorabila succesiune a vârstelor unei vieți rămâne pentru oameni un secret la fel de ocult ca însăși apariția vieții. Că în realitate, noi nu suntem meniți să descoperim semnificații absolute în procesele de îmbătrânire și moarte - fatalități pe care ne-am obișnuit să le considerăm mai degrabă verdicte implacabile ale universului exterior și entropic, decât condiții inerente vieții universale.

Și totuși am reușit să creăm o serie întreagă de ipoteze cauzale pur biochimice, cum ar fi... un program genetic care ne condamnă fără drept de apel la decădere și moarte, efectul cumulat în timp al agresiunilor continue din mediul potrivit care afectează neîncetat procesele de refacere ale ADN-ului ori complexul defecțiunilor inerente structurilor vii care implică o derulare imperfectă a reacțiilor chimice din organism, contribuind la acumulări continue de erori în construcțiile celulare. Cu timpul însă, din ce în ce mai puțini dintre noi rămân aceia care mai visează la un context de condiții ideale care să fie necesar și suficient pentru a asigura replicarea impecabilă sau chiar regene-rarea celulelor umane.

Oricine poate să observe că fiecare în parte suntem sisteme cu construcție ciudat de puțin rezistentă: adaptabili ca entități vii și, mai mult, capabili de reflectare globală și chiar autorefectare de sine, ceea ce ne deosebește de toate animalele inteligente, doar că în ciuda acestor calități mi-nunate, cu mult mai puțin durabili decât aproape toate solidele neînsuflețite din natură. O piatră, o bucată de lemn tare, o jucărie mărunță de plastic modelată de mâinile noastre, la adăpost relativ de intemperiiile vremii, sunt fără îndoială, cu mult mai rezistente în timp ca orice ființă umană!

E clar, toate acestea au mult mai puține proprietăți de păstrat, mult mai puțină informație dinamică în alcătuire. Dar dacă admitem astfel că materia nu poate păstra un timp prea îndelungat un

nivel superior de organizare, putem ajunge nemijlocit la concluzia că fatalitatea unei existențe de scurtă durată este dată de însăși structura noastră. Iar în acest caz, cu greu ne-am putea fixa un scop mai înalt decât acela de a folosi posibilitățile create de civilizație pentru a ne elibera de spectrele condiției noastre temporale.

Pe de altă parte, e evident că mai sunt destule flageluri de eradicat în societățile omenești, înainte ca posibilele rezultate ale unor cercetări în domeniul prelungirii vieții să poată fi aplicate pe scară mare, în mod acceptabil și liber de pericole. E poate o utopie pentru multă vreme de acum înainte, dar dacă umanitatea va continua nu doar să reziste, ci și să evolueze, se va ajunge în mod necesar la acest stadiu. Chiar în momentul de față, majoritatea absolută a oamenilor consideră supraviețuirea personală cu mult mai importantă decât cucerirea cosmosului. Adevărat că și supraviețuirea sufletului după moarte este o ipoteză deloc neglijabilă, dar nu sunt deloc în măsură să abordez subiecte atât de copleșitoare. Să mai visăm deci ceva de pe poziția micului materialist, avid consumator de viață?...

Acum nu ne putem imagina decât într-un mod cu totul rudimentar posibile forme de existență ale unei societăți omenești superlongevive. Probabil că nici un aspect important din viața socială și personală a oamenilor, așa cum o recunosc ei astăzi, nu va rămâne în afara schimbării. Nu cred însă că trăind mult, devine inevitabil ca indivizii să se constituie într-un sistem existențial monstruos, aberant din perspectiva umanului actual și inutil... cel puțin, nu mai inutil în vreun sens decât cel al prezentului. Dar apropo de prezent, e timpul să mai controlăm puțin această desfășurare...

Mărturisesc că nici eu nu-mi dau seama de ce nu mă pot abține să te plictisesc mereu cu speculațiile mele. Mă concentrez cu atâta încrâncenare asupra unui iluzoriu viitor al umanității, când de fapt, fiecare nouă zi mă tentează cu presentimentul insuportabil al unei dispariții iminente... Mă bucur totuși că dacă mâine nu voi mai exista, îți voi lăsa măcar o urmă a conștiinței de a te fi iubit... e singurul lucru care a contat cu adevărat pentru mine. Nu cred că o viață de o mie de ani ar fi putut să-mi dăruiască ceva mai demn de a fi trăit decât această iluzie a soluției finale...

Acesta e gustul dezastrului. Ascultă-mă... o astfel de așteptare saturată de disperare și îndoială este deja prea mult pentru mine. O să înnebunesc sau o să mă sinucid. E complicat și e urât și e inutil să mai supraviețuiești în asemenea condiții. Totul, totul mi se pare în plus. Chiar dragostea asta care n-o să reușească în nici un fel să mă salveze. Chiar tu... e cazul să renunț și la tine, la orice vagă legătură cu tine, pentru că tu singur ești cel mai important segment al mașinii infernale!

Și totuși... dacă viața ar fi mai mult muzică și iubire, dacă aș reuși să mai trec încă o dată peste toată această risipire neobosită, tăcută, de fiecare clipă... dar sigur s-a făcut prea târziu pentru mine acum, am mintea și inima împietrite de gândul că nu va fi niciodată altfel... Niciodată!

Să zicem, prin absurd, că se va întâmpla la un moment dat să mă bucur și eu de dragostea ta. Va veni mai apoi și o vreme când tu însuși vei suferi astfel, când îți vei măsura cu teamă bătăile inimii și îți vei înghiți răsuflarea ca un câine rănit, iar eu voi fi întreaga pricină a suferințelor tale.

Nu văd cum s-ar putea întâmpla altfel. Iubirea pe care ți-o port a luat deja forma îngrozitoare a unei tumori incontolabile: împotriva ei se revoltă cu îndârjire creierul meu bolnav, dintotdeauna nemărturisit doritor de singurătate și nebunie. Căci EA va fi regina se pare, în cele din urmă... și nici o urmă măcar din toate vorbele căutate despre iubire și tinerețe eternă, nimic din dorința febrilă de comunicare, nimic din iluzia prietenilor sublime sau a oamenilor ținuți aproape de acest suflet atins de cangrenă! Acum, doar teama de realitate și o dorință sufocantă de izolare. Doar ele domină. Când văd un om, îmi vine să țip și să-i fug dinainte...

Ce-mi mai rămâne de dăruit în afară de această disperare sfâșietoare și probabil, ridicol de nemotivată... chiar bieteile mele remușcări n-au nici cea mai mică valoare.

Îmi pare rău... de ce te-am amestecat în toată povestea asta... de ce tu?... atât de mult te iubesc, atât de mult îmi doresc să te pot ajuta, să fiu un sprijin adevărat pentru tine... dar în zadar, nu

sunt în stare decât să îmi port mai departe stilul ăsta scârbos de “domnișoara Christina”!

Tu bănuiești câtă disperare se poate ascunde în iubirea unei fantome?

Oh, iartă-mă, nu vroiam să ajung așa departe. Sau nu... nu e nevoie, mai bine uită-mă, mai bine lasă-mă să dispar din peisajul existenței tale, așa cum o doresc - simplu, decent, fără remușcări inutile.

Un nealterat reflex de orgoliu mă împiedică să accept posibilitatea ca, trăind alături de alții, să fiu pentru ei o povară demnă de compătimire. Nu îmi doresc mila nimănui și nu suport pe lângă mine inimi caritabile care să se îngrijească de propria-mi slăbiciune.

De ce să mă număr și eu printre nenumăratele cutii deschise ale Pandorei, o scamă în plus pe fața și așa prea întunecată a lumii?

Adevărat... pierdusem aproape orice speranță că îmi vei oferi vreodată un motiv să mă simt astfel.

Ziua aceasta însorită de aprilie e, fără nici o îndoială, cea mai minunată zi de până acum a vieții mele. Vorbele îmi sunt cu totul neputincioase... dealtfel, nu simt deloc nevoia de a mai pune vreun comentariu pe hârtie . Tot ce simt este timpul acesta fluid de numai câteva ore, sub forma unei averi neprețuite, care mi s-a înstăpânit în memorie.

Nu vreau decât să îmi amintesc... și apoi să îmi reamintesc și tot așa, până când oboseala mă va întoarce din nou la speranțele și la visurile mele obsedante. Doar că de data aceasta, de o sută de ori mai puternice... de o sută de ori mai irezistibile - și peste toate acum, credința neasemuită că realitatea va doborî în înfăptuire toate barierele imaginației, atât de umile...

Tu te-ai interesat, în glumă, de situația “contului tău” la mine. Desigur, nici nu bănuiești că am destule “extrase de cont” care să te lămurească perfect asupra acestei situații. Ce altceva sunt toate

paginile astea chinuite, pe care le-am mângălit cel mai adesea ca într-un exercițiu de scriere automată?...

Nu pot simți toate hârtiile astea ca ținând de mine, ca o proprietate care îmi aparține. Un suflet credincios îl vede pe Dumnezeu în fiecare dăruire a sa și îi este clipă de clipă recunoscător că a făcut din modesta-i închinare, o neasemuită formă de împlinire.

Mi-e chiar imposibil să găsesc în aceste cuvinte ceva care să poată fi separat de stricta ta individualitate, nici măcar o fărâmbă de sentiment nedeterminată ori necondiționată de tine. Am cea mai intimă convingere că dacă aș fi iubit pe altcineva și i-aș fi scris, nu ar fi fost aceleași trăiri și, inevitabil, nu ar fi fost aceleași cuvinte. Cum să concepi că iubirile se pot identifica unele cu altele, când nu se pot identifica una cu alta, oricare două ființe?

De aceea, din perspectiva mea, cuvintele mele de aici sunt niște mici obiecte, asupra cărora numai tu ai drept de posesie. Dintr-o ciudată pornire, am încercat în ultima vreme să populez hallo-ul dragostei mele pentru tine cu creaturi aproape tangibile, aproape materiale. Dacă le-ai putea primi și simți ca pe niște ofrande ale iubirii, încercarea mea de a-ți dărui ceva mai mult decât imaginea discutabilă a personalității mele, se dovedește a-și merita interesul.

Viața sub formă de dragoste, dragostea sub formă de cuvinte, viața sub formă de cuvinte... înseamnă că a fost aproape corect... cel puțin, în această prea lungă a ta absență.

Presimt că nu voi mai scrie mult în caietul ăsta. Camus spunea undeva că există un timp în care trebuie să trăiești și un altul în care să depui mărturie despre trăirile tale.

Și nici măcar nu e adevărat că nu mai sunt în stare să aștept. Niciodată nu mi-a fost mai ușor ca în aceste momente.

Se face seară și liniște aici, dar pentru întâia oară o pot privi cu adevărat în față. Nu așteptare - cuvântul cuprinde inevitabil o dorință mascată... o înghețare controlată e mult mai bine, o calmă, o

blândă, o dulce amețeală... nimic de țipat în afară, nimic de urlat înăuntru.

“Povestea începe la marginea drumului. Nimeni nu scoate un cuvânt. Se aude doar vuietul de ciclon iscat de prea multa lor ardere. Doar doi atomi înlănțuiți. Materia brută vibrând de forța cu care se plămădesc astrele.

Și cu fiecare clipă, se petrece o minune de necuprins pentru sărmana minte umană... întreagă această nebunie durează!

Nebunia iubirii acoperă cu o vrajă suverană goliciunea indecentă a lumii... ochii încep o viață a lor de sclavi fericiți, buzele palpită într-o răsuflare răscolitoare, hipnotică, fiecare părticică a acestui corp disprețuit și pieritor sublimează într-o metaforă a dăruirii nelimitate.”

*

Așteptarea, lupta, universul întreg redus la două coordonate... poate o formă aberantă de a trăi, poate o soluție genială pentru condiția noastră de specie... o mie sau o sută de mii de cuvinte aranjate frumos în propoziții corecte, întotdeauna nemăsurat de departe de această sfârșeală ciudată cotropindu-ți sângele ca o presimțire a anihilării totale... dorința de a vorbi sau cânta sau umbla pe marginea acoperișului, mereu cu speranța neobosită a unei mici desprinderi - ceva, orice capabil să dea măcar pentru câteva clipe o senzație de eliberare...

Dar pretutindeni ajunge în cele din urmă reflexia aceleiași imagini copleșitoare: în fiecare obiect pe care-l privesc și în fiecare gând pentru mine... Îmi vine să îngenunchez și să plâng. E un lucru atât de necuprins pentru sufletul meu, că a început să mă doară.

Ridicol...îmi amintesc că numai cu câteva luni înainte, mi-am propus să îți scriu în caietul ăsta o seamă de povestioare mărunte, care să ne amintească mai târziu de istoria relației noastre. Unele

subiecte scapă însă oricărei încercări de programare...

Cât de comod și reconfortant ar fi, de exemplu, dacă spunând “te iubesc”, ai reuși brusc să îți potolești respirația și să dobândești fără vreun alt efort sentimentul unei datorii împlinite... Realitatea e că se-ntâmplă de cele mai multe ori să o spui, apoi să descoperi că rana persistă adâncă în sufletul tău și că un univers întreg rămâne încă neexprimat, încătușat în inima ta, blocându-ți pe mai departe suflarea...

O clipă... mi-am amintit un deloc neglijabil detaliu: sora ta chiar mi-a sugerat acum câteva zile ipoteza că stilul meu defensiv ar putea fi doar o metodă ceva mai abilă de a cuceri aprecierea unei persoane. Tot timpul pe picior de retragere, tot timpul un monument de umilință și onestitate... dar asta tocmai datorită unui calcul deliberat, care face ca toate micile mele jocuri de cuvinte să nu fie altceva decât o altă expresie camuflată a binecunoscutei lupte lipsite de scrupule, pentru impunerea propriilor interese.

Să căutăm deci cabotinu! Și neapărat să sfârșim căutarea concluzionând că el nu e de găsit nicăierea!...

Ei bine, nici eu nu pot spune, mai bine zis, nu am pe moment resurse să combat într-o atât de subtilă desfășurare de argumente. Prea mult s-a îngustat pentru mine, tunelul de ceață care duce în interiorul ființei...

Pot numai să mă întorc la aceleași cuvinte uzate și comune, care probabil la cineva un pic mai înzestrat cu bun simț, ar fi rămas cu adevărat singurele:

Te iubesc, dragul meu.

Este singura mea credință... În rest, doar am încercat să îmi obosesc puțin mintea și cu alte formule, pentru că în realitate, iubirea pură e, cred eu, cu totul de nesuportat mult timp fără întrerupere.

Poate ca un fel de alcool prea tare...

Și atunci există această alternativă de a înghesui o groază de alte gânduri pentru a o mai dilua puțin... sau eventual pentru a o

transforma în ceva care nu rănește ființa - într-un sirop, de exemplu, pentru că el, chiar dacă se-ndepărtează mult de aroma originală, e întotdeauna mai tolerabil.

Și totuși, crede-mă... nici eu nu îmi doresc să mai continui astfel. Nu mi se pare corect să-mi protejez slăbiciunea, înăbușind în schimb trăirea reală, simțirea care devorează, dar și purifică... și care se desfășoară în lipsa oricăror cuvinte. Din păcate, deocamdată mi-e mult prea greu să rezist altfel. Dacă însă o să te apropii vreodată, prezența ta singură îmi va dăruia forța de a mă opune slăbiciunii... și atunci te voi putea iubi cu adevărat așa cum ar trebui să se iubească oamenii - împărtășindu-și tăcerea, ca pe o binecuvântare.

Am gândit și la asta... orice încercare este inevitabil sortită eșecului. Te simți rupt și împrăștiat între miliardele de fire de nisip ale deșertului. Atât de puțin, atât de puțin... Atât de puțin mă simt fără tine!...

Să nu crezi în echilibru...

Nici nu știu cum să-ți spun, dragostea mea, ameteala mea fără sfârșit... de acum nu mai sunt cristale în sufletul meu, roua mi s-a prelins pe frunte și apoi s-a uscat, lăsând în locu-i doar urme chinuitoare. M-am regăsit din nou departe de tine, în toată splendoarea fragilității mele.

Am nevoie, am nevoie de tine ca de un al doilea aer al meu, aromat și fierbinte... în lipsa căruia ființa mea își pierde corporalitatea risipindu-se în masa informă și rece a nebuliei...

Ce adevăr bizar că atunci când începi să te obișnuiești cu minunea, uiți repede că ești recunoscător, că fiecare respirație este un dar de proporțiile universului și că tot ce ți se cere în schimb este o picătură de răbdare!

Dar vezi?... Numai deșertăciunea este obișnuința mea. Tu însă, nu! Mai mult ca de orice obișnuință, am eu nevoie de tine.

Destul!... Acum o să-ți scriu ție care îmi ești prietenă, confidentă, colegă, care mă cunoști mai bine decât oricine, care mă prețuiești poate mai mult decât oricine și care lupți pentru mine mai mult decât sunt capabilă să o fac eu însămi.

Tu crezi că aș mai putea să mă repet fie și numai o singură zi, într-o asemenea măsură a neputinței și prostiei?!

Să pun iar mâna pe creion și să fac un program... o beție neîntreruptă - zile, apoi luni, apoi ani, câți o da Dumnezeu... Viața întreagă poate lua astfel forma unui șir de programe neîmplinite!

Nu am uitat nici unul din ele... Au rămas în mine ca niște gunoaie radioactive. Planuri și visuri care s-au transformat cu timpul în complexe de inferioritate sau un fel de tehnică eficace pentru a stinge lumina în propriul creier și culmea dezastrului... mi-a mai rămas totuși atâta minte cât să mai pot contempla pentru o clipă obstacolul. Este desăvârșit, potrivit scopului - o realizare atât de competitivă!...

Tu știi (nu cred, sper că nu, sper din toată inima că nu) câtă forță îți trebuie ca să trăiești cu disprețul de sine, clipă de clipă?!

Nimic din ce fac nu fac cu bucurie, cu pasiune, cu un minimum de semnificație... Mă caut cu frenezie, dar nu sunt în stare să mă descopăr nicăieri... nicăieri în lumea aceasta, un loc pentru mine.

Cu totul altceva scrie pe zid. Nu trebuie să iubesc, nu trebuie să mă împart și să mă dărui. E imoral să perpetuăm cangrena. Să nu te apropii de mine... Nu mai cred în iubirea mea, nu mai cred în prietenia noastră. Am închis ochii și m-am eliberat de toate chiar în secunda asta.

Te rog, nu-mi spune că el își dorește să mă facă fericită... este o consolare și mai amăgitoare. Tu dintre toți, trebuie să înțelegi că nici el, nici un alt om nu mă poate face pe mine fericită. E o imposibilitate de ordin logic, pentru că ea ar implica în prealabil, să

uit complet de mizeriile proprii mele conștiințe, or asta știu sigur că n-aș fi în stare. Doar tu ai intuit foarte bine că singură am obturat trecătoarea și că tot singură ar trebui să-mi ofer o soluție...

Tocmai de aceea cred că ultimul lucru decent pe care mi l-aș mai putea propune acuma, ar fi să încerc să curăț temeinic cele câteva locuri comune care mai amintesc încă de această poveste. Nu protesta... cunosc și eu că există un fel de a iubi slăbiciunile celuilalt, neputința și revoltele care tulbură apele adânci. Dar nu e din nefericire, decât o compensație patologică pentru monotonia decrepită a vieții de toate zilele.

Te rog, încearcă să înțelegi... nu vreau să împlinesc singurul lucru care m-ar elibera definitiv de povara afecțiunii nemeritate. Dacă vrei să mă ajuți cu ceva, propune-ți să îmi privești compunerile ca pe un joc puțin mai elaborat de cuvinte, o încercare literară, o divagație fără pretenții pe o temă dată, care e scrisă din motive stilistice, la persoana întâi. Unicul scop - acela de a reține puțin privirea, de a capta pentru o scurtă vreme atenția. Iar dacă vrei să îl ajuți și pe el, pe lângă asta, convinge-l să nu ia prea în serios ultima mea scrisoare. Explică-i că micile mele cochetării feminine s-au suprapus peste o mai veche criză de personalitate și peste o întâlnire ratată cu unul dintre colegii mei de facultate. Sau spune-i că a fost doar un test din acelea răutăcioase pe care le inventează femeile când vor să provoace și apoi să râdă cu cruzime de bărbații care nu înseamnă nimic pentru ele. Sau spune-i ce vrei, ce-ți place, ce ți se pare mai potrivit, ce-ți trece mai degrabă prin minte... îmi e egal, cât timp se împlinesc definitiv formalitățile pentru uitare.

Mă simt rău. Un asemenea rău fizic e ceva care mi s-a întâmplat de foarte puține ori până astăzi. Paradoxal însă, mă aflu într-o stare de calm, vecină aproape cu beatitudinea. Ce ciudățenie o mai fi și asta?... Mă gândesc liniștită la dragostea mea și hotărâsc că nu îmi pasă de restul. Dar pare să fie totuși o ocazie care cere un dram în plus de luciditate.

Mai bine să folosesc aceste momente ca să îți spun de-a dreptul, tot ce am încercat să falsific sau să ascund până acum cu

pornirile mele moralizatoare... să-ți spun odată cât de omenească și obișnuită și, inevitabil, impură este iubirea pe care ți-o port; câtă nevoie am de prezența ta fizică, de privirile tale, de căldura corpului tău drag - e corect... niciodată nu voi reuși să-mi înfrâng prin forța voinței aceste dorințe copleșitoare.

După atâta vreme, încă mai caut cuvinte care să-mi facă drogul mai amețitor... Era adevărat ce spunea sora ta - ea singură și-a dat seama că nu pot să aștept nici o clipă, fără să mă amănesc cu imagini secunde. Și că tot ce scris ar fi putut părea sinceritate detașată sau uitare de sine, nu a fost, până la urmă, decât dorința mea fierbinte de a fi asta. Nici umiliința măcar, nu s-a manifestat la adăpost de contradicție cu propria mea natură. Desigur, îmi dau seama că nu te merit, dar nu mă pot opri să te vreau!... Sunt un ghem de dorințe posesive, amestecate cu teamă... o teamă suverană și înnebunitoare. Da, vreau să te înduioșez. Da, vreau să...

Dar nu, pentru nimic în lume n-o să mă faci să spun până la capăt...

Ajunge dacă mă crezi că te iubesc. În rest, ai putea să încerci să treci cu nepăsare peste multele mele elucubrații. La urma urmei, cine știe ce-o să se mai întâmple în continuare?

*

Ce se întâmplă?

Se-ntâmplă ceva oare?

E sâmbătă azi și nu se întâmplă nimic, nici măcar un nimic mai mic...

Încă o zi de perpelit la foc mocnit, dar crâncen. Și mâine va fi cu siguranță la fel: m-am deprins în timp cu funcționarea sistemului.

Să schimb ceva în desfășurarea lucrurilor, îmi pare deja peste puterile firii. Sâmbăta nu mai am nici un pic de forță să mă împotrivesc curentului, nu pot să descopăr nimic care să mă facă să

uit vidul din mine. Sunt incapabilă să mai gândesc susținut asupra vreunei probleme. Mă mișc doar dezordonat, de colo colo: încerc pe rând, toate fotoliile din casă, apoi încerc să adorm... nu reușesc, încerc să mă uit la televizor, să ascult Pink Floyd, să mănânc, să răspund întrebărilor de fiecare zi... Isuse! Toate posibilitățile astea încap pe două degete de hârtie și toate sunt deopotrivă de nefolositoare!

Dar să scriu?...

Când am zis nu o dată că nu mai scriu, că nu mai vreau, că singurul meu scop a rămas retragerea într-un colț întunecos și tăcut, ferit de orice interferență cu exteriorul...

Să-ți spun atunci cum aștept să sune telefonul?

Îmi vine să fac o numărătoare urlată a secundelor.

În ordine.... să o fac și pe asta, dacă un lucru mai bun tot nu îmi stă în putere.

Trebuie să inventez rapid o rugăciune. O mică chemare egoistă, născută din acest amestec clocotitor de teamă, disperare și fericire care mi-a invadat sufletul.

Să spun:

“Dă-mi Doamne puterea să mai rezist, să fac ce am datoria să fac - acum, ca și când nu l-aș fi cunoscut niciodată...”

Dezvăluie pentru mine secretul balsamului sau al fierului încins cu care se-nchid rănile deschise ale inimii... sau poate rețeta de spirit a unei înghețări controlate...”

Știi tu cum am trăit eu toate aceste luni până astăzi?

Fără să cred, fără să sper cu adevărat că se va schimba cu ceva fața întoarsă spre mine a lumii... îmbătându-mă neîncetat cu

năluciri și cuvinte și dorințe neexprimate...

Iar acum îmi este atât de greu să-mi revin... ai tot dreptul să râzi: chiar cred că m-am prostiț iremediabil - am devenit inertă și somnoroasă. Îmi vine să dorm cam tot timpul. Nu numai că mă culc devreme și mă scol târziu, dar mai adorm de câteva ori și în decursul zilei, la ore cât se poate de nepotrivite. Nu îți mai spun la ce mă obosesc să gândesc (dacă cuvântul nu e deacum o exagerare) în scurtele mele perioade de așa-zisă “activitate”.

Ei, gata, mă opresc deocamdată. Mai dorm o oră-două și după aceea încerc să mă apuc din nou de treabă.

Nu râde... Eu te iubesc, îți amintești?

N-am nici o altă justificare.

Îți spune ceva ipoteza “barierei critice”?

Universul se află de câteva miliarde de ani, într-o neconținută expansiune. Dacă densitatea materiei din el scade la un moment dat sub o anumită barieră critică, universul va continua să se dilate la nesfârșit; altminteri, este posibil să survină un moment de echilibru staționar și apoi o contracție simetrică până când universul va redeveni un obiect punctiform; apoi va urma o nouă explozie bing-bang și destinul acesta pulsatoriu se va repeta nedefinit, în continuare...

E numai un model strict fizic, un fel de a simplifica sugestiv realitatea, dar nu neapărat și o structură care să se opună în mod iremediabil acesteia. Se poate întâmpla să găsim cu timpul, o mare apropiere de adevăr într-o asemenea ipoteză. Și poate chiar... de un adevăr mai mare.

Ca să mă explic mai bine, va trebui să încep de departe... Observă timpul, de pildă, acest mare mister al nostru, împărțit cu religiozitate în zile și nopți, într-o succesiune inatacabilă... observă mișcările astrilor și periodicitatea recunoscută a tuturor ritmurilor

biologice care însoțesc viața - natura ne apare saturată de fenomene care se desfășoară sub forma plină de înțelepciune a procesului ciclic. Cu încă o mică adăugire, căci nu este îngăduit să uităm că nici o întoarcere nu e în natură, perfectă. Un ciclu de evoluție se desfășoară în timp și în spațiu, dar în nici una din aceste coordonate el nu trece vreodată printr-un punct parcurs înainte. Nimic nu se mișcă în cerc, căci forma perfect închisă apare drept o realizare de neînfăptuit pentru natură. Să zicem mai degrabă, spirale... în noi, în traiectoria stelelor... este felul în care ne apar de aici lucrurile, o urmă din starea de a fi a acestui univers expansionist și ireversibil.

Să-ți spun aici de ce am scris rândurile de mai înainte?... Mă străduiesc să adun ceva curaj ca să-ți pot mărturisi asta.

În fine... nu doar o dată mi s-a întâmplat să mă-ntreb de ce ar fi chiar dragostea noastră mai puțin decât un fenomen cosmic?

Sunt conștientă că mulți ar lua asta ca pe o nebulă, dar n-am ce face... Eu cred că dacă suntem capabili să descoperim rațiuni și legități ale naturii, însă nu reușim cu simțurile și cu toată știința noastră să descoperim o altă divinitate exterioară decât natura însăși, ar trebui în schimb să ne mai îngăduim din când în când să privim și înspre noi înșine cu aceeași fascinație inefabilă cu care scrutăm profunzimile inaccesibile ale universului. De ce să ne reținem mereu, cu prudența specifică celor mai restrictive limitări ale minții noastre, să credem în esența de natură cosmică a ființei umane?

O astfel de perspectivă nu exclude câtuși de puțin umilința condiției noastre. Ea nu indică pentru noi vreun rol monumental la scara creației - e cert că ne-am născut încă devreme în marea istorie a civilizației, trăim puțin și impersonal și, în definitiv, nu avem puteri magice. Îți mai amintești versurile acelea pe care ți le-am pus într-o scrisoare, acum vreo două luni de zile?

“Dar tu tot stai, zâmbești,
mai departe citești printre rânduri,
îți muști degetul mic -
și atât de puțin timp ne-a mai rămas”

Tocmai faptul că reușesc să mă recunosc în toată slăbiciunea condiției mele, îmi dă acest curaj de a compara lucrurile.

Perspectiva este produsul unui sistem firav și nesigur - conștiința umană, așa că nu are nici un rost să fim perfecționiști în exprimarea bietelor noastre intuiții. Oricum, universul enorm nu se va simți ofensat sau nedreptățit, după moda oamenilor.

De fapt, nu vreau decât să ajung într-un singur punct - nu căuta o rigoare în expunere; am prea puține idei clare în cap ca să fiu capabilă de un demers logic. Numai atât: ipoteza universului într-o nelimitată expansiune nu ar putea fi și o perspectivă valabilă pentru dragoste?... Sau mai puțin, în particular. Nu ar putea fi o perspectivă valabilă pentru dragostea noastră?

E indiscutabil că într-o asemenea relație, ajung să se repete nedefinit anumite lucruri: gesturi, priviri, cuvinte... dar repetiția în sine este doar o aproximare a faptului - nici un proces care implică o participare personală nu se regăsește identic în curgerea noastră temporală. Legea “nimic circular” rămâne valabilă și în ce privește interiorul ființei... Și nu e altul motivul pentru care eu consider că deteriorarea unei relații afective nu poate avea plictisul printre cauzele sale reale. Un om nu poate fi ca o haină pe care ai purtat-o de prea multe ori sau ca un tablou pe care îl privești fugitiv în fiecare dimineață. Nici un copac și nici măcar un animal bine situat pe scara evoluției nu se poate bucura de respectul subconștient pe care un om psihic normal îl resimte ca pe un instinct călăuzitor, față de oricare altul. Un om nu poate fi pentru altul mai puțin decât un întreg univers... în aceeași măsură de necuprins pentru conștiință ca și propria sa individualitate: o magnetică, o misterioasă, o suverană mișcare paralelă. Ceea ce nu implică câtuși de puțin că oamenii poartă mereu în minte aceste intuiții fundamentale.

În viața curentă sunt foarte comune extrapolările dramatice de genul: “dacă ești în stare să dai într-o femeie, poți la fel de bine să-ți lovești propria mamă” sau “dacă ai ucis o dată, nu te vei da în lături nici a doua oară”. În general, sunt în discuție anumite antimodele comportamentale, care își găsesc uneori confirmarea cea mai directă în realitate. Probabil că o sintagmă de tipul “dacă ești

capabil să te plictisești de un om pe care l-ai iubit la un moment dat, vei sfârși în cele din urmă, prin a te plictisi și de propria ta persoană”, are la rândul ei, o anumită valoare de veridicitate. A sfârși printr-o astfel de detașare constituie pentru mine o veritabilă performanță a sinelui, un fel de sinucidere psihică lentă.

Din mica mea experiență interioară, nu pot intui mai nimic despre cauzele care ar putea conduce pe cineva către o perspectivă atât de profund dezumanizată. Consider însă că asemenea cazuri nu pot fi în nici un fel reprezentative pentru actuala societate umană și că, implicit, oamenii nu se plictisesc nici pe departe atât de des unii de alții cum își imaginează ei sau cum o declară. Un grad minimal de inteligență și de civilizație din partea fiecărui participant la relație, impune un sistem biunivoc de apreciere, suficient de flexibil ca să excludă complet această posibilitate. Există în schimb, capcane cu mult mai redutabile.

Nu trebuie neapărat să te plictisești de un om pentru ca să te trezești într-o bună dimineață perfect dispus pentru ruptură. Poți, de exemplu, să acumulezi cu timpul suficiente reziduuri de neînțelegere și nepotrivire pentru ca o existență independentă să îți apară drept unica soluție acceptabilă pentru toate problemele tale. Poți să te complaci într-o schematizare din ce în ce mai comodă a răspunsurilor în relația respectivă și să compensezi la un moment dat nevoia firească de evoluție, descoperindu-ți o pasiune subită pentru altceva ori, cel mai adesea, altcineva. Și sunt atâtea alte cauze posibile... este ciudat și este trist că în natură sunt deseori suficiente influențe lipsite de orice semnificație ca să se spulbere minunea... Ea pare ceva uimitor de fragil și de efemer în chiar scurta viață a omului, dar probabil că astfel de trăsături relative nu pot rezulta decât din personalitățile particulare ale indivizilor implicați în relație. Pentru că iubirea este până la capăt, o funcție de persoană, iar noi singuri suntem cei cu adevărat fragili și efemeri și superficiali în simțirea și judecata noastră... dar pentru că am construit un fetiș absolut din ideea de dragoste, ne așteptăm necondiționat să descoperim în iubirile noastre ceva mai mult și mai deosebit decât în noi înșine. Să ne amintim că misticii mărturisesc că iubirea oricărui om are în profunzimile sale o esență miraculoasă, un nucleu absolut pe care în mod justificat îl putem considera de natură divină, numai că acesta nu este nicidecum exterior omului, ci este cu totul încorporat ființei umane, sub forma unei forțe de construcție

primordiale.

În practica existenței însă, se-ntâmplă adesea ca pulsuniile efemere ce țin de suprafața ființei să influențeze în mod decisiv sistemul nostru de relații interumane.

E categoric mai ușor să stabilești o nouă legătură care să îți ofere iluzia eliberării prin forța opțiunii, în detrimentul unui balast prea vechi și prea concentrat care a ajuns să te obosească. Mișcându-te în stratul superficial al relațiilor umane, îți poți păstra astfel o individualitate neștirbită... incapabilă de comunicare și incapabilă de dăruire adevărată... dar pentru propria ta satisfacție plină de vanitate - perfect suverană.

Numai că ne putem gândi puțin și la o altă posibilitate.... Să faci o nouă alegere... sau, mai întâi, să te gândești pentru o clipă că sensul acestor lucruri s-ar putea formula și astfel: cu cât oamenii sunt mai buni, mai inteligenți, mai apti de iubire, cu atât se pricep să păstreze mai mult o relație... Să încerci apoi să descoperi în tine forța de a căuta, pentru că fericirea nu este nicidecum satisfacția de a sfârși orice căutare... și pentru că dragostea însăși ridică nenumărate întrebări - ea este în multe privințe asemenea unui copil mic care se străduiește să înțeleagă prin propriile sale puteri, tot ce îl înconjoară.... Să lupți cu toate forțele tale pentru a redefini din această nouă perspectivă, echilibrul tău cu lumea - aceleași probleme, doar că acum cu dublarea bazei de sprijin. Și mai ales asta... să cercetezi cu atenție dacă îți stă în putere să faci ca dragostea să fie mai mult decât un întăritor periodic în fața agresiunilor vieții, ceva mai mult decât o soluție egoistă și trecătoare.

Ori poate că mă complac cu bună știință într-o viziune subiectivă, naivă și plictisitoare?...

N-am vrut să te plictisesc, totuși. E evident că nu mă pricep deloc să fac lucrurile mai simple și nici nu știu cum aş putea să mă explic mai bine. Malraux spunea într-un loc... “nu mă gândesc la moarte pentru că vreau să mor, ci tocmai pentru că vreau să trăiesc”, iar eu, aplicând raționamentul la cazul concret, nu mă gândesc atât de obstinat la moartea iubirii, decât pentru că îmi doresc să dureze o veșnicie.

E visul recunoscut, împărtășit al tuturor îndrăgostiților lumii. Și când mă gândesc că nu cu mult timp în urmă, acest ideal îmi apărea ca o perspectivă de-a dreptul sinistă - un fel disimulat de închisoare pe viață, o masochistă excludere dintr-un univers liber și senin, în favoarea unei grote strâmte și întunecoase cu numai două locuri lângă intrare...

Nici ca o biată presupunere nu mi-ar fi putut trece pe-atunci prin minte că pentru condiția umană, o astfel de relație între doi oameni ar putea reprezenta exact perspectiva ideală pentru o libertate mai mare.

Acum pot să-mi dau seama că cei care nu sunt implicați și care, în plus, n-au avut niciodată experiența unor astfel de sentimente, rămân incapabili să înțeleagă cu adevărat o relație de iubire și prea rar îngusta lor percepție se însoțește măcar cu o pulsione de bunătate interioară. De fapt, a fi bun pare să devină un lucru atât de dificil pentru oamenii din ziua de azi, încât cel mai adesea, tot ce putem obține fără riscuri din partea unui semen al nostru, e doar starea de indiferență.

Dar gata, am terminat cu speculațiile psihologice. Sunt sigură că am ajuns cam departe cu teoria, în vreme ce legătura noastră de-abia începe. Și nici nu mai știu ce încerc să construiesc cu cuvintele astea... în fond, am o stare așa de minunată că-mi vine să tropăi pe loc și să bat din palme ca un copil mic care se bucură la o sărbătoare. De prea multă vreme nu a mai fost atâta soare în sufletul meu, uitasem cu totul cum se trăiește astfel...

Îți promit totuși că o să încerc să fiu cuminte... măcar acum când știu că mai am de trăit o ultimă așteptare.

*Mergând desculță prin iarbă
gândul se-ndreaptă din nou către tine
tu ai pentru mine această secretă
amprentă din praful cărării și ai
o picătură de nectar în petalele florilor
și o vibrație de divin în cântările păsărilor*

*- un astfel de gând e o undă albastră
ce-mi luminează în inimă...*

Pot să tac, dar asta nu înseamnă deloc că nu mi-a mai rămas nimic de scris pentru tine. Eu sunt dintre aceia care cred cu putere că viața întreagă nu este decât un interval meschin pentru o mare dragoste - un mediu ostil, restrictiv și puțin... un puțin aproape ridicol!

Deși mă simt mai fericită ca niciodată, trăiesc uneori neliniștitoarea senzație că totul în jurul meu se risipește cu o viteză îngrozitoare. Nu am timp să privesc, să înțeleg, să mă bucur... Ar trebui poate să gândesc de zece ori mai repede și mai profund pentru a nu mă lăsa depășită de această iubire.

Să fie oare un produs al iluzionării ideea că fiecare om poate face, măcar pentru o vreme, din propria sa existență o artă... și încă una situată cu mult deasupra oricărei alte creații individuale?... Iubirea însăși e o artă a sclaviei consimțite, o artă a paradoxului eliberării prin sclavie.

În ce mă privește, îmi pare că am atins deja un prag dincolo de care tentația de a găsi explicații mai profunde într-un ocean de nedeterminare și îndoială își pierde orice putere. Ceea ce mi se întâmplă a devenit prea dens și prea copleșitor pentru a mai putea fi gândit în cuvinte.

Oh, crede-mă... nu văd nimic sfânt în această îmbinare riguroasă de celule care mă constituie - o fizică telurică, complexă, dar efemeră... Cum aș putea să-mi explic atunci, de unde provine un astfel de simțământ de-a dreptul mistic, de unde adorația asta nestăvilită care sfidează trecerea timpului și chiar instinctul propriu de conservare?... Oricum, nu pare mai puțin decât lucrătura unei divinități neobosite... undeva, înăuntru... o floare de cactus ce luptă, rezistă, rămâne ca-n cea dintâi zi, o minune. În plus acum, o minune capabilă să creeze o indescritibilă fericire, de aceea îți spun - e o atmosferă explozivă în mintea și-n inima mea și... mai bine nu mai adaug nimic, căci s-ar putea să îți sune complet aiurea.

Și totuși, trebuie să-ți mărturisesc că atunci când descopăr puțin timp ca să mă gândesc cât de cât detașat la mine, am strania senzație că în momentele pe care le petrec alături de tine, sunt dublată de o altă ființă, mai aptă să trăiască dragostea, să răspundă, să primească și să se dăruie. Este ființa care trăiește cu toate resursele sale acele momente minunate și trăindu-le, reușește să aducă lumina și în ochii celeilalte creaturi - inhibată și uluită, ghemuită dinadins într-o cută de la periferia conștiinței, pentru a face loc aceleia capabile să privească. În anumite momente se poate întâmpla ca, orbită cu totul, creatura inhibată să își piardă complet cunoștința... și atunci nu rămâne în mine decât urma unei singure respirații, o adevărată cale regală care exclude orice alte alternative.

Probabil că cei mai mulți dintre oameni se pot regăsi fără discontinuități în clipele lor de fericire intensă; pentru mine a existat această revelație. Un eu mai adânc a fost vietatea care a trăit și s-a manifestat în oricare din aceste ocazii, o indivizibilă particulă în mișcare.

Dar poate că uneori e de preferat să folosești un evantai pentru a te feri de fumul din suflet... Dacă mă concentrez puțin, pot desluși o voce care încă se mai străduiește să controleze într-o oarecare măsură lucrurile, cu un fel de hotărâre care pare să țină (în mod neașteptat) de domeniul sugestiei raționale. Ea-mi predică astfel:

“Realizezi că nu ești în stare să judeci îndeajuns, că îți lipsește cu desăvârșire răbdarea și știința de a pierde... Dar nu trebuie să ți-o repeți cu obstinație, dacă nu vrei să ajungi în scurt timp un animal dezechilibrat și singur.

E stupid să te complaci într-o condiție de cerșetor disperat, care se folosește de ultimele lui resurse pentru a se agăța cu toată puterea de iluzia fericirii oferite de persoana iubită. Cu un dram de voință, chiar așteptarea poate fi transformată într-o fericire mai mică...

Există o bucurie posterioară evenimentelor pe care ți-o dă conștiința faptului că ți-a fost îngăduit să trăiești dragostea, să vezi împlinite cele mai mistuitoare speranțe ale tale, care face ca orice perspectivă de viitor să își piardă complet importanța. Asemeni cu o

cometă la întâlnirea cu soarele... totul a avut un sens, totul este întreg, totul este rotund așa cum este. La ce bun să faci din satisfacție un obiect al lăcomiei personale?

Să lăsăm la libera alegere a zeilor urmarea: dacă ți se îngăduie încă o porție, O.K., o iei și pe asta.... dacă nu, iei doar viața în piept și-apoi îți vezi de drum mai departe... cu popasuri pentru liniștirea fantomei din suflet, cu rugăciuni, cu fum de amintiri, cu poeme... dar cel puțin, continui să mergi mai departe.”

Și eu?... Cine sunt eu? Unde sunt eu în toată povestea asta?

Spune-mi, crezi că există un eu mai adevărat în spatele tuturor acestor variante contradictorii?... Crezi că în cele din urmă, exprimă vreo unitate semnificativă acest creier nesuferit care se pretează atât de ușor la disociere?

Iată răspunsul intuitiv și unanim al tuturor vocilor mele.

Exprimă și, cu siguranță, există... însă asemenea lucruri nu se pot justifica în starea actuală de conștiință a minții mele. Tot ce am eu la îndemână este un singur exemplu de unitate fundamentală a ființării.

De iubit, omul acesta iubește cu toate vocile sale.

E drept că nu o dată mi s-a întâmplat și mie să gândesc că totul pe lumea asta pare să fie astfel alcătuit încât să te împingă spre răutate și nefericire... Viața tinde să devină încetul cu încetul o succesiune de poziții contorsionate și absurde, conștiința - o durere, o arsură în plus... dar nu numai viața ta, purtător neînsemnat și mic egoist al interesului de specie. Oriunde te-ai întoarce, privirea atentă înapoiază conștiinței o altă imagine implacabilă, dezolantă a spectrului suferințelor lumii.

De-aici privite, până și bucuriile existenței apar drept iluzii efemere, reflexii înșelătoare create de natură pentru a perpetua

suferința.

O mică subtilitate și jocul capătă savoare - e necesar să te închipui mai sus, pentru ca inevitabila rostogolire în glod să îți provoace o suferință mai mare...

Unii pretind că deliciile pe care le ascund ideea de victimizare, plăcerea masochistă, savurarea resemnării, nu pot plămădi în om decât aluatul înfrângerii. Acum cred și eu asta. Lipsit de speranțe, incapabil să creeze clauze alternative, un astfel de individ nu mai găsește nicăieri forța de a rezista valurilor oceanului; de fapt, el nici nu vrea cu adevărat s-o găsească, pentru că astfel s-ar priva hotărât de stupida sa satisfacție. Un viciu inocent în aparență, tristețea cultivată poate să tragă după sine pieirea...

Tot ce-aș avea aici de spus în deplinătatea conștiinței mele, este că nu m-am decis încă dacă sunt destinată să țin de mulțimea celor care pier astfel.

Mie îmi pare totuși că numai durerea e multă... de o mie de ori mai multă și mai persistentă în sufletele muritorilor ca bucuria.

Chiar și un fir de iarbă pălit de atingerea brumei, chiar și o pasăre căzută în zbor mie îmi par să urle acestui univers nepăsător și crud, suprema disperare a unei vieți condamnate.

Nu pot să înțeleg cum reușesc cei mai mulți dintre oameni să își lege neconținut bucuriile de asemenea lucruri trecătoare. Să iubești timp de o primăvară o floare, apoi următoarea o alta asemănătoare... să privești plin de încântare alte tinere păsări zburând viguroase deasupra capului tău... fericit, impregnat de suflul unei vieți proaspete adăpostite în căușul aceluiași întâmplător familiar petec de pământ... Ce minunată dialectică a supraviețuirii!

Eu zic că natura nu poate fi efectiv un templu al credinței - și corpul omenesc, la rândul lui, aparține naturii - cel puțin nu pentru tipul de credințe implacabile și impersonale cu care educația noastră științifică ne obișnuiește.

Așa că o să încep altfel...

Trebuie să știi că singurul lucru din desfășurarea de până acum a istoriei mele, pe care îl consider fără doar și poate de domeniul miracolului, este acea primă întâlnire a mea cu tine. Dacă ea nu s-ar fi produs, probabil că nimic nu ar fi reușit să mă convingă vreodată că oamenii trebuie să lupte cu toate puterile lor împotriva disperării... și asta oricât de absurd, oricât de inutil ar putea părea la un moment dat sensul acestei lupte...

Din tot ce am trăit vreodată, numai dragostea îmi apare acum a fi alternativa certă care ne ține departe de acea fatală tendință de a da propriei noastre vieți un scop închis, capabil să ducă la autodistrugere. Dar nu aici îmi doream să ajung... încercă s-o iei în serios, deși poate sună pretențios și puțin ridicol.

De multă vreme m-am obișnuit să contemplu în mine imaginea pe care mi-o dăruiește sufletul tău și îți mărturisesc că nu o pot asemui decât cu aceea născută de o copleșitoare operă de artă. Poate nu în întregime finisată, poate departe chiar de a fi completă... dar, cu atât mai mult, emoționantă.

Nu pot vorbi despre asta pentru că nu cutez să găsesc un început sau să fixez niște limite. De fapt, te admir într-un fel care face derizorie orice comparație posibilă. Asta vrea să însemne deopotrivă că nu aspir câtuși de puțin să fiu la un moment dat asemenea ție... Nu mi se pare deloc necesar ca soclul să aibă aceeași puritate ca statuia. Ba chiar găsesc că el îi poate fi oricât inferior, fără ca asta să îl împiedice să se bucure nelimitat de privilegiul divinei apropieri de obiectul adorației sale.

Încearcă să îți privești pentru o clipă soclul, ca pe o bucată de piatră cu miezul vulcanic, care își dăruiește cu recunoștință întreaga sa ardere, în schimbul neprețuitei atingeri... Încearcă să înțelegi că singura calitate pe care și-o dorește la nesfârșit pentru sine, e numai aceea de sprijin pentru statuie...

*

Se face din nou ziua. În acest ceas timpuriu al dimineții, privind prin fereastră bucata cea mai familiară de cer a vieții mele, percep cu o intensitate aproape dureroasă pulsația neîntreruptă a dragostei mele - o vie și minunată materie - uneori incandescentă și crudă ca un bulgăre de lavă, alteori moale, răcoroasă și fină... o diafană mătase îmbrățișând sufletul...

La mulți ani, pentru astăzi, iubitul meu de douăzeci de ani!... Pentru o viață întreagă și încă o sută ca ea, pentru un milion de răsărituri transparente și înserări fantomatice, pentru roua strivită de buzele înfiorate de bucurie, pentru perdeaua de cristale cântătoare ale izvorului la amiază, pentru micul animal singuratic așteptându-și norocul la un colț de stradă, pentru neprețuitele zâmbete ale celor care-mi sunt dragi mie, pentru tot ce trecutul și imaginația rodesc mai bun într-un suflet omenesc... nu pot da azi mai mult de două cuvinte.

Tu iartă-mă pentru toate cele pe care, în acest ultim an de zile, am îndrăznit să le mai alătur lor, pe aceste foi de hârtie.

(6 noiembrie 1988)

*De ce trebuia să pătrunzi aici?
templul meu era casa săracului
doar o fereastră,
doar o singură rază de soare,
nici nu-mi trebuia
mai mult de-o singurătate
pentru a aprinde noaptea cu stele
ori pentru a face să crească frunzele
- ele nu cunosc neasemuita îmbrățișare
la nesfârșit repetată în memoria celulelor
cu ce le-ar ajuta creșterea?...*

*asemeni sclavie
nu cunosc frunzele, nu cunosc stelele
de ce tocmai eu, căutându-te astăzi
oh, prea dulce otravă...
de ce astăzi nimeni
nu-mi poate fi iară
mai floare ca floarea?*

22 ani - Amintirile mâinilor sau metoda reducerii la absurd

Nu găsesc de cuviință să scriu altceva. Reversul fricii nu se numește curaj, ci numai și numai dragoste.

Și dragostea e exact ceea ce-mi lipsește.

Ce simțământ insuportabil, ce înverșunată colcăială de viermi în bietul meu creier!... Mă înăbușe singurătatea unei vieți de împrumut. Nimic adevărat. Nimic mai mult. Acum am început în

sfârșit să descopăr că nu fugim de singurătate și nu fugim nici măcar de oamenii care ne înconjoară. O singură realitate ne înspăimântă până în pragul depersonalizării ori poate chiar nebuniei - și asta e numai privescarea propriului nostru interior sufletească, acea înfricoșătoare Golgotă de amintiri și sentimente incomode... pentru că suntem prea mici, prea nefericiți și prea înstrăinați de condiția umilinței noastre intrinseci.

Există în mine o amintire neobișnuită și mă gândesc că poate ar fi cazul să o și mărturisesc cuiva, ținând seama că tot mă urmărește de atâta vreme... În lipsa unui confesor veritabil, voi profita cel puțin de această hârtie.

Ei bine... îmi amintesc mâinile și îmbrățișarea unui om aproape străin de mine. O întâmplare care nu are nimic de a face cu plăcerea fizică ori cu dorințele trupului: un simplu gest de prietenie și deferență care s-a transformat în modul cel mai miraculos cu putință, într-o atingere de dragoste a sufletelor... De fapt, mi-ar face cred mult mai bine, dacă aș încerca să reconstitui aici întreaga poveste.

Acum câteva luni de zile, mi-am făcut de lucru pe lângă o tabără universitară de alpinism. O pasiune mai veche și o ocazie în plus de a întâlni un grup de indivizi simpatici, pe care îi cunoscusem cu mai bine de un an înainte.

După două săptămâni, am descoperit că sunt la un pas de a mă îndrăgosti până peste cap de unul dintre membrii expediției noastre, dar în final nu s-a întâmplat absolut nimic între noi, ba chiar odată întoarsă acasă, m-am surprins reconsiderându-l cu aceeași amicală indiferență ca înaintea producerii evenimentelor. Și totuși, până la începutul călătoriei noastre spre casă, am continuat să aștept de la el semnul distinct al unui început posibil. Nici prin vis nu mi-ar fi trecut atunci că drumul acesta de o noapte cu trenul avea să spulbere în neant micul meu angajament emoțional, înlocuindu-l cu un atașament incomparabil mai puternic. Iar asta pentru simplul motiv că nu cel pe care îl așteptam a venit să ocupe locul de lângă mine, ci un bun prieten al lui, un personaj foarte hazliu și apreciat în

interiorul grupului, dar față de care eu nu simțisem în particular, nici cea mai mică apropiere afectivă. Nici pentru o clipă măcar, nu îmi pusesem față de el problema unor sentimente posibile. Era căsătorit și în tabăra de acum un an, am avut prilejul să îi cunosc destul de bine soția. Păreau o combinație reușită și ea a reușit chiar să mă impresioneze mai puternic decât el, prin seriozitatea și sensibilitatea ei inteligentă. Mi-a fost imposibil să nu recunosc atunci că nu mai cunoscusem o femeie cu un asemenea caracter admirabil și că întotdeauna am căutat și mi-am dorit din tot sufletul o astfel de prietenă. Când tabăra s-a reunit din nou, lipsa ei mi-a provocat o puternică dezamăgire, pentru că ea, și nu soțul ei, era una dintre cele două-trei persoane pe care sperasem din tot sufletul să le reîntâlnesc și în vacanța de anul acesta... Dar să nu mă îndepărtez cu totul de povestire.

Era deci noaptea de întoarcere acasă și eu mă plasasem strategic într-un compartiment ocupat exclusiv de oameni din echipa noastră. Printr-o ciudată întâmplare, deși colegii noștri stăteau destul de înghesuiți pe fotoliile incomode, deși pe holul vagonului mai rămăsese încă vreo jumătate de trupă, locul de lângă mine părea să nu prezinte nici cel mai mic interes pentru nimeni. Timp de aproape o oră m-am îndeletnicit cu nesuferita speranță că junele care îmi plăcea și care îmi făcuse repetate avansuri în ultimele zile, va catadicsi să își mute inestimabila persoană de pe holul mizerabil și rece, pe locul liber de lângă mine. Apoi, resemnată și vădit umilită în așteptările mele, m-am hotărât să mă întind cât mai lejer peste cele două fotolii la dispoziția mea și să încerc să-mi declanșez vechiul și binecuvântatul meu reflex de adormire în tren.

Toată agitația și sporovăiala complice din compartiment încetaseră acum cu desăvârșire. Oamenii închiseseră lumina și începuseră să se relaxeze în tăcere, așteptând somnul. După vreo jumătate de oră, când într-o dulce semiconștiență începusem deja să brodez ușor pe marginea unui vis, ușa compartimentului s-a deschis și cum coridorul era în permanență iluminat, am putut să observ cu o amară dezamăgire că omul care intra nu era, în mod categoric, acela pe care îl așteptasem zadarnic atâta vreme.

M-am ridicat ca împinsă de un arc, cu intenția rece, politicoasă de a elibera locul de lângă mine și am întins palmele înainte într-un gest care-ar fi vrut să indice că nu e nici un fel de

deranj, nu dormeam, este binevenit pe locul cu pricina... Exact în acel moment însă, spre marea mea surprindere, și el a întins mâinile către mine, atingând fără greșală în întunericul cabinei, vârfurile degetelor mele. Cu o indescriptibilă delicatețe mi-a luat mâinile și așezându-se pe fotoliu, m-a tras încetișor către el. O clipă mai târziu mă odihneam cu capul în poala lui, fără nici un gând în cap, într-o stare de relaxare de care nu m-aș fi crezut niciodată capabilă.

Deși, în principiu, nu apreciez deloc intimitățile de ocazie, simpla atingere a acelor mâini necunoscute a avut asupra mea cel mai neobișnuit efect cu putință... de parcă în acea primă clipă a întâlnirii noastre fizice, nu mâinile, ci înseși sufletele noastre s-ar fi atins și s-ar fi recunoscut cu o plăcere și o bucurie inexprimabile. Mult timp după aceea, mâinile noastre au rămas împreună, incapabile să se desprindă, continuând să se cerceteze și să se bucure de mângâiere cu o blândă și fericită pasiune, comunicând între ele printr-un uimitor de precis limbaj al iubirii. Când mai târziu mi le-am retras pentru o vreme, mâinile lui au început să îmi mângâie încet fața, cu o dăruire și o inteligență atât de tulburătoare, încât am avut impresia distinctă că o putere de dincolo de înțelegerea umană îmi acorda fascinantă sa binecuvântare.

Realizam chiar în acele momente că niciodată mai înainte nu mă încumetasem să sper, să visez, să-mi închipui măcar că se poate primi atâta. Mă înălțasem pe un pisc scăldat într-o orbitoare lumină, împrejmuit de undele irizate ale norilor... Era nespus de bine și savuram binele ăsta cu un firesc care mă uluia și pe mine. Acolo era locul meu... îmi fusese destinat să ajung în locul acela și acum că, în fine, ajunsesem, nu-mi mai doream decât să nu fiu nevoită să-l părăsesc niciodată.

N-a fost nimic indecent, nimic cu adevărat fizic în dansul nostru de iubire, care a reușit să ne rupă de timp și de lume, pentru o mică eternitate. N-a fost nimic comun cu orice aș fi putut închipui până atunci sub denumirea retorică de "fericire". Dacă misticii numesc asemenea memorabile înălțări de conștiință extaz... probabil că am avut în noptea aceea o experiență de-a dreptul mistică. Iar dacă ar fi să le răspund acelor care văd în aceste trăiri ale sufletului, o simplă iluzie a minții, atunci aș spune că astfel de experiențe fac în schimb ca toate percepțiile realității, filtrate prin felul nostru comun

de gândire, să pară mult mai degrabă, iluzii.

După cum și dimineața care a urmat mi s-a părut dintr-o dată un eveniment tulbure, nefiresc, un accident regretabil la limita dureroasă dintre două lumi distincte. În mai puțin de zece minute, zorii au inundat în lumină cabina, iar noi ne-am desprins din îmbrățișare conștienți că ceilalți se puteau trezi, observând prea marea noastră apropiere. M-am ridicat imediat din brațele lui, dar printr-un fel de ciudată magie, chiar șezându-i alături, obrazul meu stânga rămăsese lipit pe toată suprafața sa, de obrazul său drept.

Minute în șir ne-a fost imposibil să ne smulgem din această ultimă îmbrățișare - era ca și cum inconștient, partea noastră de umbră încă nu îngăduia corpurilor o separare deplină. Apoi cineva s-a trezit, el m-a întrebat dacă am reușit să dorm puțin, iar eu am mințit automat, fără să pot realiza mai apoi ce resort misterios m-a determinat să răspund astfel.

În nici un fel n-a fost posibil să adăugăm vreunul din noi o vorbă în plus despre ceea ce se petrecuse în noaptea aceea. Am continuat totuși să mai vorbim încă vreo jumătate de oră pe niște teme de acoperire, pentru amândoi nimic altceva decât o formă onorabilă de reținere a suflului.

Când trenul s-a oprit în gară, s-a ridicat fără să mă privească și a spus doar atât - "Să te ajut să-ți dai jos bagajele..." - și a făcut-o, în modul cel mai neutru posibil, fără un gest de prisos, fără măcar un cuvânt de adio.

Grație acestei griji de neînțeles pentru mine, am fost prima din grupul nostru care a coborât din tren și cum tata mă aștepta chiar în fața vagonului și se grăbea pentru că pusese mașina în dreptul unei stații de troleibuz, am plecat imediat, nemaiașteptând să coboare nimeni, ratând astfel posibilitatea de a mai participa în vreun fel la ritualurile de rămas bun ale grupului. În capătul peronului m-am oprit, m-am întors și am privit pentru o ultimă dată în urmă. Era jos, teribil de preocupat să își aranjeze mai bine rucsacul. Și nici pentru o clipă nu a ridicat ochii...

Prin urmare e simplu... nu îmi rămâne decât să rezist unei minuni și eventual, să acopăr mai bine oglinda... dar, pentru Dumnezeu!...

Unde e creierul - mușchiul?

Unde e creierul - sufletul?

Unde e mușchiul, unde e sufletul?

Unde se produce jocul dintre acestea, izvorul celor mai complicate și mai suspecte suferințe umane?

Unde sunt eu? Unde ești tu?

Nu crezi că e dureros felul în care fiecare din noi îmbrățișează zi după zi și noapte după noapte amintirea celuilalt - păpușă energetică dilatată ca o tumoare ireversibilă în conștiințele noastre?

Oh, nu încerca să îmi vorbești de om ca despre o magică entitate - e mult prea greu să accepți asta atunci când cunoști sentimentul rușinii în bucăți...

Mă întreb dacă sunt oare ceva mai mult decât un neînsemnat rudiment de conștiință, o celulă fragilă într-un sistem existențial copleșitor, conștientă numai de discontinuitatea ei particulară în raport cu restul universului...

Nu pot imagina mai mult... nu mai mult de o unică baltă de-o palmă care oglindește o fărâamă din cerul uriaș și indiferent al nopții... Aș putea chiar să îmi justific ipoteza recurgând la principiul analogiei: imaginând, de pildă, cazul experimental absurd în care aș reuși să selectez o celulă anume a corpului meu, i-aș pune un nume, aș face ca ea să supraviețuiască în laborator beneficiind de un mediu de existență ideal - cu totul superior celui firesc în natură, iar apoi, în mod cu totul subiectiv și inexplicabil, aș urmări plină de dragoste și

devotament evoluția ei până la sfârșitul vieții sale sau, cu ceva mai mult noroc, până în pragul primei sale multiplicări, odată cu care individualitatea aceea anume este pentru totdeauna pierdută.

Cam asta îmi pare a fi în mod esențial situația Dumnezeuului teologic din perspectiva analogiei inductive cu omul. Desigur, pentru conștiința mea ar fi poate mai de înțeles să protejez o insectă, un melc ori, considerabil mai mult, o pasăre. Dar miliarde de insecte nu pot proteja cu puterile mele, oricât de mult mi-aș dori și oricât de mult aș încerca asta. Ele aparțin totuși unui univers exterior, iar eu nu mă pot considera un Dumnezeu cu puteri depline decât, cel mult, pentru propriile mele celule. În plus, la nivelul individualizării lor, un Dumnezeu indiferent, ale cărui legi directoare le vor rămâne lor, pentru totdeauna inaccesibile.

Și nu știu de ce, dar mă simt dintr-o dată în stare să râd din nou. Poate că în subconștientul meu, m-am eliberat de o tensiune apăsătoare.

Am o presupunere că în marea poezie, ca și în marea artă (dacă îmi este îngăduit să vorbesc despre astfel de lucruri) nu meșteșugul, ci chiar iubirea este aceea care leagă cuvintele ori celelalte entități convenționale între ele. Iar stilul artistului oglindește cu fidelitate iubirea de care acesta este capabil.

Dacă stau să mă gândesc bine, de cele mai multe ori în momentele mele de criză existențială, oamenii din jurul meu m-au înconjurat necondiționat cu afecțiunea și protecția lor morală.

Și cum crizele acestea sunt relativ periodice, periodic mă conving și mă las înduioșată de încântătoarea revelație că oamenii sunt, cel mai adesea, mai buni decât am putea crede. Undeva trebuie să existe un deficit de înțelegere sau, mai degrabă, un sistem agresiv de receptare a intereselor intime ale semenilor noștri, un filtru translucid care deformează inevitabil aprecierile interumane.

Acesta e și motivul pentru care consider că principiul etic de bază al unei comunități nu ar trebui să se numească nici toleranță, nici acceptare ori bunătate a firii, ci înainte de toate... luptă pentru înțelegere.

Să spunem așa - problema perpetuă de a-ți asuma conștiința propriului tău sex...

Bănuiesc că există o limită a obișnuinței de a fi, de a arăta corespunzător acestuia (într-o viziune socio-temporală mai largă) dincolo de care toată mascarada aferentă devine pentru individ o necesitate funcțională imperioasă, o condiție naturală, internă a vieții curente.

Nu de puține ori m-a uimit aparența de firesc emanată de înfățișarea anumitor femei mature, îmbrăcate sofisticat și incomod, cu unghiile perfect întreținute, purtând pantofi excesiv de înalți și pe fețe, o lucrătură migăloasă de machiaj - în total, opera unei munci stăruitoare, unui efort permanent de rezistență și încorsetare care sentâmplă adesea să sfideze sănătatea și chiar estetica elementară a corpului femeii. De unde răbdarea și dezinvoltura căpătate printr-o respectare necondiționată a canoanelor tradiționale ori de moment ale modei, la persoane care prin inteligența și personalitatea lor pot fi puse în rândul oamenilor a căror deschidere în gândire se află deasupra oricăror dubii?...

De câte ori nu m-am întrebat cum reușește o femeie care se îngrijește zilnic cu obstinția și depersonalizarea atât de potrivite unui obiect de colecție, să zâmbească normal, să spună glume sau, pur și simplu, să se miște cu o divină, dar nu mai puțin studiată abandonare de sine... și toate acestea fără cea mai mică interogație rațională sau estetică, la o distanță istorică de primejdiosul, dar în anumite condiții, foarte necesarul complex al ridicolului?

Poate că această stare de fapt este o simplă consecință a efortului de adaptare la propria soluționare imaginativă a problemei aspectului fizic. Poate e o manifestare a dependenței pe care indivizii ce investesc un important interes și volum de reflecție și

experimentare în acest domeniu, o dobândesc la un moment dat față de ultima versiune a sistemului estetic intim la care s-au învrednicit să ajungă. Pentru că se întâmplă ca simultan cu stabilizarea senzației de siguranță fizică și socială pe care o induce trecerea acestui prag, să fie de obicei abandonată orice tentativă de personalizare, limpezire sau înnoire a ultimei imagini create.

Probabil că nici stagnarea aceasta nu e un lucru prea remarcabil, dar e, în orice caz, o soluție confortabilă și destul de eficientă pentru problema asumării rolului social. Oamenii care s-au fixat cu convingere la un anumit model de prezentare sunt mai puțin inhibați în contactele lor sociale și (doar aparent paradoxal) mai indiferenți la constrângerea propriului sex, decât ceilalți.

În ce mă privește, nu am decât o singură dilemă existențială majoră. Atât:

Cum aş putea să ajung să mă suport mai bine?

Pe măsura trecerii timpului, descopăr o grămadă de imagini disjuncte ale personalității mele. Am ajuns să mă tem prea puțin de moarte și asta face ca exercițiul meu de stăpânire interioară să capete un grad în plus de dificultate. Sunt doar la un pas acum, de cele mai primejdioase granițe ale resemnării.

Adevărat, prima mea dragoste a avut chipul înflăcărat al pasiunii. Dar poate că următoarea va avea în schimb, surâsul de gheață al nebuniei...

Și de ce m-aș mai teme de moarte, acum când simt urcând încetul cu încetul în sufletul meu, fluxul de neînvins al uitării?

Voi pierde și amintirea mâinilor tale - amintirea celei mai hipnotice bucurii pe care mi-a fost dat s-o cunosc vreodată. Cu greu voi reuși să recreez în planul minții mele o simulare mereu mai eterată a trăirilor mele de atunci, iar într-un anumit moment, chiar și

atât va deveni pentru mine, o pură imposibilitate. Oricât de mult voi silui ușuratecul meu creier, nu voi reuși să îmi smulg din memorie decât semnalul în sine - amintirea abstractă a faptului că am trăit o seamă de senzații care pe moment m-au tulburat suficient de puternic pentru ca și după o îndelungată perioadă de timp să simt încă nevoia de a le retrăi... măcar mental, în felul acela algoritmic și rece al minții, dacă nu cu participarea vitală a inimii mele. În nici un fel nu voi putea găsi un nume care să li se potrivească, nimic nu va rămâne de definit ori de spus în afara faptului că ceva anume a existat, ceva legat de apropierea mea fizică de un alt om - un lucru pare-se important pentru curgerea mea temporală. Și după încă o vreme, nici cel puțin asta... Așa cum și asupra întregii mele existențe, pe măsura transportului ei în trecut, nu voi mai avea la un moment dat decât o reprezentare pur lingvistică, o coajă uscată a unui imposibil de identificat fruct temporal, străbătut de corpusculi ultrarapizi - efemeridele sentimentelor de o viață. Apoi, cu puțin înaintea finalului, creierul devenit o inutilă masă inertială, va refuza conștiinței chiar cea mai vagă reprezentare lingvistică a propriei mele vieți - asta, desigur, în cazul "fericit" al unei bătrâneți liniștite care conduce pe nesimțite la întâlnirea cu moartea. Conștiința însăși, asemeni unui nerv dureros în pragul anestezierii, va mai reacționa un pic înaintea acestui afront final, dar va fi o zbatere ușoară, desemnată, ca a copilului obosit ațipind pe fotoliu, în ciuda dorinței lui de a-și urmări filmul preferat până la capăt. Durerea fizică se spune că nu persistă aproape niciodată în acest ultim stadiu. Și poate că tocmai aici găsim o ultimă formă de manifestare a acelui incredibil instinct de conservare, soluția animală de căutare a echilibrului în desfășurarea noastră ca procese fizico-chimice împotriva entropiei naturii.

Of, Doamne... subtilă și nu mai puțin derizorie chimie!...

Desigur, putem contempla și alte aspecte posibile ale problemei - disciplinele ezoterice, de exemplu, ne oferă o definiție mai specială a sufletului omenesc, mediind oarecum între metafizică, teoriile energiilor înalte și chiar materialismul corpuscular, folosit de știința clasică. Dar fie și așa... dacă am considera sufletul ca pe un corp dotat cu o materialitate aparte, immanent fizicului observabil, slaba memorie pe care o reflectă conștiința lui prin intermediul corpului de carne, nu pare cătuși de puțin să-l îndreptățească la nemurire. Căci dacă sufletul fiecărui om ar fi în esență un mic

Dumnezeu, nu ar însemna că el ar trebui să rețină întotdeauna în sine, faptele fundamentale ale propriei sale evoluții existențiale?

Fie ceva scapă mereu conștiinței noastre, însă rămâne rezident sub o formă codificată într-o memorie prea profundă pentru a putea fi accesată printr-o simplă comandă de voință a individului comun, fie NU... caz în care putem da una dintre cele mai profunde probe de luciditate a vieții în univers, murind împăcați cu condiția indiferentă de “exercițiu de întreținere” al naturii... pentru că ceea ce ne apare nouă drept moarte, pare să fie în cele din urmă un program implementat în fiecare din celulele noastre, probabil unul dintre acelea care condiționează însăși apariția vieții.

Dar nu putem împiedica creierul uman sau ceea ce potențial se ascunde înapoia acestuia, să execute o serie de autoreflexări repetate, care transcend descoperind intuiției periculoasă și totodată sublima idee a infinitului, veșniciei, nemărginirii, nemuririi. În orice fel, e bine spus... sugestia indică orice limite care se află înafara rațiunii ori capacității de închipuire a omului. Și cu toate că prin autoreflexare, conștiința individuală se poate înspăimânta din cauze și pe căi deloc vizibile de propria sa mărginire interioară, nici infinitul - cel puțin nu cel de proporții cosmice - nu are darul să o liniștească prea tare.

Ciudată, paradoxală mașină a interacțiunii e omul privit în oglindă !... Un singur lucru rămâne ca el să întâlnească în viață, care să-l întâlnească cu adevărat în fața inevitabilelor lui angoase structurale... sau, cel puțin, un singur lucru mi-e cunoscut mie: el este dragostea împărtășită, fuziunea magică, neutralizatoare a marilor frici umane.

Un om care nu iubește nu are forță, nu are nebunie și într-un fel, nu se folosește de viață cu mult mai bine decât un biet vierme de pământ lipsit de simțuri.

Cuvintele acestea nu sunt altceva decât o încercare elaborată de a păstra într-un mod mai vulgar, dar proporțional mai sigur, senzația de miere caldă răspândită în piept, pe care mi-au

dăruit-o mângâierile tale. Dar până și insuficiența acestei formulări mă rănește. Cum aș putea să o spun oare?...

Pentru mine atingerea mâinilor noastre a fost ca o lumină, ca o iluminare a sufletelor. Ca soarele interior perceput de mințile înfierbântate ale acelor care se bucură de credința fermă că se află într-un contact nemijlocit cu divinitatea.

Cumplit lucru - nu sunt în stare să descopăr cuvinte potrivite ca să conserv simțirea, e clar atunci că nu voi reuși să o salvez cursei timpului... și totuși, o parte de sens din întâmplarea de-atunci poate fi cu siguranță păstrată într-o formă... sau mai bine spus, poate ea însăși naște o formă, o structură codificată, dar aptă să o conserve. Pentru ce alt motiv se pretinde atât de des că arta aduce cu sine eliberarea?

Din păcate, în ce mă privește, mă aflu ca un copil ignorant înaintea acestei posibilități de transfigurare. Pentru mine, singura eliberare reală n-o poate oferi decât viața. Recunosc... adevărul curat e că aș vrea pur și simplu să mai trăiesc încă o dată atingerea mâinilor noastre. De ce mi-o doresc cu atâta ardoare?

Pentru că am aflat de la tine că numai mâinile între ele pot spune totul, într-un fel atât de sincer și spiritualizat cum niciodată nu vor reuși cuvintele. Pentru că am aflat că mâinile singure pot exprima un atașament și o comuniune atât de minunat de profunde, încât la cea mai vagă alăturare, obișnuitele conjuncturi erotice să apară drept ceea ce sunt ele poate cu adevărat pentru suflete: doar niște biete jucării de consolare...

Ca de obicei, pentru nimic în lume n-aș putea să dezvolt această stare de spirit în realitatea înconjurătoare. Numai aici, pe hârtia asta inertă, care nu suferă și nu merge mai departe, pot să îmi văd în liniște de sărmăna mea mascaradă...

După prezentare apare ca un dialog romanțios între două personaje idilice, dar ca din întâmplare, la ridicarea cortinei, pe scenă este vizibil numai unul. Netulburat, acesta își interpretează plin de

conștiinciozitate rolul, de la începutul și până la sfârșitul piesei, prefăcându-se că nu observă sau, cel puțin, că nu ia în seamă absența vreunei replici. Sfârșitul se pierde într-o confuzie totală, așa că pe scenă urcă apoi un al treilea personaj - regizorul ori povestitorul, care explică jenat că dialogul se petrecea de fapt la telefon și că prestația de la celălalt capăt al firului este, oricum, neesențială...

Descopăr, firește, o doză certă de nebunie în sistem, dar nu mi se oferă nici o altă cale. O dată și încă o dată îmi repet că poate nu ne vom mai întâlni niciodată, că poate piesa noastră reală s-a scris deja într-un singur act și o singură scenă, iar eu am început deja să încurc rolurile... Cu trecerea timpului, cea mai remarcabilă experiență umană pe care am trăit-o vreodată, tinde să devină un mit binefăcător, o amintire-balsam și poate la limită, un simplu steguleț de avertizare cu însemne nostalgice, pe o insulă erodată continuu de valurile uitării.

Dar cu toate acestea, poate că niciodată nu voi reuși să uit îndeajuns... nicidecum de ajuns pentru a elimina din inima mea acea unică senzație de membru inutil, amputat de la jumătate, într-o nedrept de însorită dimineață, undeva la marginea unui peron anost și indiferent de gară.

Până aici cu teatrul scurt, altminteri jocul poate să devină periculos pentru realitate și nu vreau ca tâmpeniile mele să fie luate în serios de oamenii care înseamnă ceva pentru mine.

Fir-ar să fie... nu sunt decât o pisică răsfățată și leneșă... și din nenorocire, cu ceva mai multă memorie ca originalele.

Astăzi e cald și bine... E bine că omul mai are și clipe când simte în el o astfel de iubire pentru cei care îl includ din când în când, cu bunăvoință, în propriile lor construcții.

Minunată zodie a vieții mele!... Un zâmbet deschis, o vorbă bună îmi umplu sufletul de duioșie și recunoștință. Fiecare din cei care mă bucură astfel joacă un timp pe scena vieții mele rolul copilului preferat, căruia ai vrea să îi poți pune într-o clipă, lumea

întreagă la picioare...

Nu știu dacă vreunul este acum la fel de fericit ca mine, dar îmi doresc asta pentru oricare dintre ei și de fapt, pentru oricare alt om cumsecade de pe fața pământului... Nu e nimic mai important pentru mine decât speranța că voi fi într-o zi în stare să ajut puțin lucrurile în această privință.

Un singur regret ireprimabil... căci în apropierea orizontului, un soare mic își răspândește lumina zadarnic; razele lui avid de mângâiere nu vor mai ajunge niciodată planeta pierdută.

Încă o polemică obositoare pe tema existenței sufletului animal...

De fapt, ce tot ne-nverșunăm atâta! N-am nici un argument reductibil la logica binară. Fie... fie și după voia voastră: poate că proști suntem noi, cei care ne încăpățânăm să credem că între animal și robot există vreo deosebire esențială.

Legat de asta, de ce oare Venus, cea mai bună prietenă a mea, a remarcat de curând că pe măsură ce trece timpul, e tot mai vizibil că apreciez mai mult animalele decât oamenii?... Sună frumos un verdict ca ăsta?! Chiar așa, să îmi fi dăruit părinții un genotip deviat de la prototipul egoismului de specie?...

Of, Doamne, dar de ce să nu recunosc că așteptam mai multe din partea speciei mele!... De câte ori nu m-am întrebat unde aş putea găsi senzațiile noi și profunde pe care le așteptam de la viață... Sau poate au fost și ele doar un miraj reflectat de ochii străini ai altor oameni... iar dacă îți imaginezi dragostea ca pe-o colină înșorită, deschizătoare de orizonturi nesfârșite privirii tale, se dovedește în ultimă instanță că nu ai fost nici tu decât un simplu, naiv și docil reproducător în turma obscură a lumii...

De fiecare dată când am îndrăznit să discut serios cu un adult pe tema iubirii, s-a ajuns inevitabil la ceea ce comun este considerat summumul posibil al sentimentelor omenești - iubirea mamei față de copilul ei. Aici discuția se oprea de la sine, datorită incapacității (sau poate “bunului simț”) de a mai comenta ceva ce teoretic trebuia să se afle deasupra oricărei abordări posibile.

Pentru mine însă, maternul care urmărește să protejeze prin dominare ori posesiune, care se lasă devorat de dorința de a înghiți ceea ce adoră, nu este decât încă o varietate aberantă de manifestare a egoismului. De ce să mitizăm la nesfârșit instinctul de protecție al urmașilor, asimilindu-l în mod absolut cu dragostea?...

Mie îmi pare că numai sacrificiul, abandonarea de sine nelimitată și necondiționată pot da un sens maternității așa cum vrem noi să o înțelegem. Drumul copilului și, nu mai puțin, cel al iubitului, prietenului uman sau animal nu trebuie concepute ca o construcție exclusivă a protectorului iubitor în interiorul propriei ființe, ci opus acesteia, ca opera inviolabilă a protejatului însuși - sprijinit material, afectiv, moral sau spiritual, după propriile sale dorințe și cu întreaga lui accepțiune, de către cel care își oferă lui dragostea.

A proteja înseamnă mai întâi de toate a iubi și apoi, a pune în aplicare potențialul creator al iubirii printr-un ajutor necondiționat, care odată acceptat să conducă la consolidarea unei perspective distincte și, pe cât posibil, independente de subiectivitatea protectorului.

Poate că o viață întreagă nu e prea mult ca să-mi clarific și să îmi apropii suficient o asemenea sugestie. Simt de de-acum că sunt într-un fel, foarte aproape de o religie mai profundă - cuvintele mele însă, nu-i pot da deocamdată o formă...

Nu mă mai pot abține să scriu asta, așa cum nu mă mai pot abține să o gândesc nici pentru o secundă.

Pentru Dumnezeu, ce faci tu... ce faci tu oare acolo?

Ce faci tu oare în lumea ta necunoscută, la o mie de ani lumină de atomul înnebunit al sufletului meu?... Pe cine bucuri cu zâmbetul, cu muzica glasului tău, cu acele atingeri nepământene ale mâinilor tale?

Ah, Doamne, cum să-mi doresc să te pot uita când tu ești bucuria, ești revelația, ești sensul la care aspir, precum un fluture neștiutor la strălucirea gigantică a focului care-l va pierde... Nu vreau să uit! Blestemată să fiu împreună cu toată nebunia egoistă a dorinței mele...

Tu bănuiești măcar câte lovituri poate să încaseze senină speranța?

Aș spune că uneori ea dovedește o lăcomie atât de disperată că multe din loviturile primite nu reușesc decât să o îngrășe mai tare. Am pentru tine, un exemplu pe care aș fi preferat sincer să nu ți-l pot oferi acum...

Trecuse aproape o lună de la expediția noastră. Vacanța mea la mare se sfârșise, iar eu mă întorceam de pe litoral. Tu tocmai veneai. Același nenorocit fragment temporal, în interiorul căruia, pentru câteva minute trenurile noastre au fost alături, apoi au pornit lent fiecare în sensul lui, iar eu am știut dinainte că așa urma să se întâmple....

Știam de venirea ta, știam chiar ora de întâlnire a trenurilor și mai presus de orice, știam că o să încerc cu disperare să îți mai întâlnesc o dată privirea, fie și pentru o fracțiune de secundă. Și n-am făcut decât să pândesc imaginea asta până la limita cea mai dureroasă a concentrării... Cu o uluitoare viteză s-au derulat prin fața ochilor mei obosiți toate vagoanele, apoi, implacabil, s-a așternut liniștea. Nimic mai mult. O liniște fără lacrimi și fără gânduri, ca aceea care urmează unei pierderi prea mari pentru a mai naște cuvinte. În pustiu perfect de dezolări am recunoscut mai apoi speranța pură în toată absurditatea ei - un virus lipsit de scrupule, de morală, de etică!... Cum nu mai aveam gânduri să mă protejiez, l-am lăsat în deplină libertate înăuntru. Și-i prea târziu pentru o eliberare

posibilă... deja e înspăimântător de mare.

Mi-e frică.

Sau nu... poate că sunt numai ceva mai obosită ca de obicei.

Dar nici chiar atât de obosită nu sunt... să fie oare singurătatea?

Azi m-am uitat încă o dată cu atenție în oglindă, la rădăcina părului meu. Atât de multe fire albe, nefiresc de multe pentru cei douăzeci și trei de ani ai mei, or asta trebuie să trădeze un anume fel de îmbătrânire precoce, o formă de participare mai entuziastă decât ar fi cazul, la procesul degradării ireversibile.

Dar corpul meu pe de-a-ntregul, așa cum îl simt eu acum, e încă plin de vigoare, prea puțin îi folosesc eu energiile latente... nu, hotărât lucru, corpul meu e încă un lucru foarte bun, însă sufletul... sau mai degrabă, ceea ce în particular aş putea numi "sistemul de rezonanță minte-inimă"... îmi pare a îmbătrâni de acum cu viteza unui organism de copil suferind de progeria.

Și eu ce-o să mă fac în continuare cu bătrânelul ăsta de porțelan, care tot mai rar își scoate nasul din batistă?... Cum să înfrunt oceanul de durere care mă așteaptă inevitabil până la capătul cursei, când numai privindu-i țărnițele mă pierd cu firea ca un inadaptat irecuperabil?

Această nesuferită conștiință a mea se întoarce cu milă asupra ei înseși... nu compasiune, nu solidaritate firească cu propria ei imagine, ci milă!... cea mai iremediabilă și mai mocirloasă milă cu putință.

Îmi e scârbă, scârbă odată cu mila ca parte a ei inseparabilă și apoi scârbă pentru milă... scârbă pentru scârbă. Mă simt un vierme.

De fapt chiar mă miră așa de tare propria mea mizerie sau nu încerc decât să îmi duc retorica până la capăt?... Dacă aş vrea să mai şi gândesc puţin, aş spune, de pildă, astfel...

Răspunsul se află probabil în limitările pe care mi le impune tocmai stilul acesta comun de viaţă. Stil de început de civilizaţie tehnologică şi de dinainte de început de civilizaţie spirituală, sau într-o formulare mai sugestivă “stadiul de omidă încântată şi nu mai puţin, exasperată de mica ei zbatere visătoare”. Metafora e primejdios de incompletă, însă închide totuşi o idee deloc neglijabilă.

E lesne de observat că lipsa unei activităţi stimulative din punct de vedere creativ şi mai ales afectiv (dat fiind că nivelul actual de cultură şi educaţie al individului mediu şcolarizat ridică mult pragul minimal de complexitate al unei îndeletniciri cu pretenţii de influenţă emoţională) conduce la o sensibilizare catastrofală în zona rezistenţei psihice, a capacităţii de integrare a factorilor de agresiune ai mediului. Dar de ce lipseşte din viaţa celor mai mulţi dintre noi o astfel de activitate?

Să observăm pentru început că civilizaţia actuală este produsul unei lumi dominate în mod mecanic de ideea consumului.

Consumul de civilizaţie, consumul de subcultură aservit acesteia constituie deprinderi psihologice care crează în viaţa individului stări existenţiale improprii. Ceva care ar sta bine sub numele de trăire de împrumut sau, şi mai bine, trăire indusă, trăire la mâna a doua. Alternarea acestor stări cu cele fireşti individului liber, stările de trăire nemijlocită a realităţii - fie ea exterioară ori interioară (care includ pe cele specifice contemplaţiei şi efortului creator) - pare a fi, într-un raport particular fiecărui individ şi între anumite limite, singura soluţie de existenţă capabilă să împace cele două poziţii iremediabil distincte ale conştiinţei umane: poziţia consumatorului de viaţă şi poziţia vieţuitorului care produce pentru a trăi, a producătorului implicit de viaţă trăită.

Atenţie însă la limite... Am scris asta înainte şi vreau să o subliniez cum se cuvine, pentru că exact aceste minunate limite sunt cele care impun în lumea noastră o stare de echilibru relativ necesară

evoluției.

Din păcate însă, civilizația contemporană nu ne ajută prea mult în căutarea și identificarea unor măsuri de raportare la lume, așa că în consecință, cei mai mulți dintre indivizii ce dispun de o minimă independență relativ la necesitățile materiale ale existenței, sunt într-o măsură cu totul nefirească, mai mult consumatori decât producători de viață trăită. Și acesta este un tip de înstrăinare a ființei umane, dar de sens oarecum opus celei pe care au formulat-o filozofii socialiști în a doua jumătate a secolului trecut.

Omul, ca o creatură gânditoare ce se pretinde, trebuie să consume mai mult decât produce într-o măsură mult mai importantă decât un animal, spre exemplu. Nu numai pentru că evoluția cere într-un plan mai larg, o creștere permanentă a entropiei, dar și pentru că, în plus, umanul depășește enorm domeniul nevoilor sale materiale, asimilând realitățile existenței sub forma reflectoare a unui neîncetat experiment psihic. Trăirile omului sunt manifestări ale propriului său spirit, de aceea, oricât de umilă ar fi condiția acestuia, omul nu poate să trăiască altfel decât prin extragerea de imagine și de sens, de hrană sufletească din mediul pe care-l locuiește. Actul prin care individul reușește să își cultive omul interior poate fi conștient, intențional în cele mai diverse grade sau chiar perfect inconștient, așa cum și rezultatele acestor eforturi pot varia în măsuri incredibile.

Dacă independent de aspirațiile și potențialul său de evoluție spirituală, condițiile de trai îl constrâng pe om să realizeze un raport: consum psihic-producție psihică (inferioară: producție materială sau superioară: relații interumane, cultură, spiritualitate) deficitar, atunci el încalcă prin constrângere această lege a realizării de sine și astfel se înstrăinează de condiția sa omenească, nemaiputând progresa așa cum statutul său mental și sufletesc l-ar fi îndreptățit poate, s-o facă. Filosofi materialiști au avut cu siguranță această intuiție când au vorbit despre înstrăinarea omului, dar au redus în mod periculos întreaga problemă, la nivelul primar al nevoilor sale de existență. E-adevărat totuși că lupta pentru supraviețuire și expansiune s-a manifestat în teritoriul de specie al umanității printr-o economie drastică a raportului consum - producție, îndeosebi în domeniul fizic al vieții. Întreaga istorie cunoscută ne face mărturie asupra ușurinței cu care societățile

omenești pot forța în direcția eficienței biologice maxime limitele fundamentale ale ființării umane... Și cu toate că raportul acesta tinde să se amelioreze de-a lungul timpului, putem încă să detectăm cele două extreme nesănătoase ale metabolismului social și în lumea paradoxală a prezentului: Nordul bogat - Sudul sărac, ori în Lumea a treia: urban - rural... repere încă semnificative în prezent pentru cele două tendințe majore de pierdere a identității de sine. Încerc să mă folosesc de sintagma precedentă, deși e clar că nici identitatea aceasta individuală nu poate fi o mulțime mai relevantă spațio-temporal decât ceea ce am numit mai înainte suflet; ceea ce înghite istoria nu este de fapt individualitatea, sufletul, sinele - acestea nu se pot cu adevărat pierde - ci șansa anume de viață, posibilitatea de a evolua prin valorificarea potențialului intern al conștiinței: acea unică manifestare în timp a minții, a sufletului și a spiritului, împreună.

Am afirmat deci că societățile omenești constrâng individul, îndepărtându-l brutal de propria sa șansă umană. Această aserțiune rămâne însă o abstracțiune lipsită de orice implicații reale, dacă nu încercăm să deslușim puțin și mecanismele care conduc la apariția unor astfel de fenomene. Ce se întâmplă de fapt cu oamenii care compun societatea, ce forțe și interese îi mișcă, prin ce se răsfrâng acestea asupra lor, limitându-le atât de dramatic evoluția personală și realizarea?

Putem observa, de exemplu, că într-un mod cu totul asemănător predecesorilor noștri, cărora le datorăm istoria, și oamenii care trăiesc astăzi, contribuind prin propriile lor existențe la istorie, continuă să sfideze deseori legile morale intrinseci conviețuirii umane - acelea consfințite la un nivel universal de consens, de toate religiile. Mulți dintre semenii noștri se izolează de restul lumii prin egoismul lor hipertrofiat, admitând valabilitatea tuturor legilor și constrângerilor morale pentru oricine altcineva cu excepția propriei lor persoane. Dar exact oamenii reali, indivizii care folosindu-se de sistemul existent acced la putere, pentru ca mai apoi să își asume un dezechilibru fatal cu sistemul, constituie cauza tuturor dezastrelor pe care le-a cunoscut istoria. Nu "forțele de producție", nu "interesele de clasă", nu orânduirile formale ale umanității. Nimic din ceea ce s-ar fi putut impune omului din afară de către familie ori tradiție, nu s-a întâmplat să-i treacă vreodată în conștiință necondiționat de propria sa reflecție... și tocmai de aceea,

indivizii care au știut să-și impună eficient propria lor perspectivă, au fost și cei care au reușit de-a lungul timpului să influențeze cursul civilizației. Indiferent că domeniul lor de preocupare a fost știința, arta, meșteșugul, banii, natura umană ori lumea întreagă.

Iată de ce lipsa de morală și insuficienta dezvoltare sufletească a oamenilor conduce la acutizarea problematicei de nivel inferior a existenței, făcând astfel nespus de dificilă descoperirea de sine și prin asta, progresul conștiinței umane.

Și totuși, îmi pare că cetățenii acestui frământat sfârșit de mileniu se zvârcolesc deja în chinurile unei dureroase prefaceri. Nu știm încă spre ce ne îndreptăm, nu știm decât că suntem mult prea departe de ceea ce simțim că am putea fi, chiar în măsura dintotdeauna a posibilităților noastre biologice de specie... Și chiar dacă nu luptăm pentru vreo schimbare anume, ceva din noi țipă după schimbare, cât poate de tare!

Dar chiar și așa, visând la echilibrul divin al individualității pe două picioare, ce m-ar putea oare determina să renunț la siguranța de coșmar a statutului de verigă evolutivă al omului?

E aproape firesc ca nu numai moral și cultural să evolueze în continuare umanitatea. La un moment dat se va impune modificarea de specie și poate, nu multă vreme după aceea, descendenții noștri vor beneficia de un statut genetic atât de îndepărtat de cel al adorabililor lor strămoși, încât cea mai sumară comparație ne-ar îngrozi inevitabil. Poate că la un moment dat, nici nu va mai putea fi vorba de o diferențiere în exclusivitate genetică, structurală. Poate în lumina acelor conștiințe superevoluate, biata măsură de acum a spiritului omenesc ar pâlpâi doar ca o lumânare...

Dar am ajuns cu spaima prea departe.

Pe de altă parte, perspectiva existenței unor spirite mult superioare nouă, aruncă o lumină destul de crudă și asupra ipotezei

binefăcătoare a supraviețuirii conștiinței dincolo de moarte.

Să presupunem (chiar prin absurd, dacă este cazul) că euclena verde ar avea un mic suflet energetic-informațional al ei, care ar fi destinat să persiste într-un spațiu specific după dispariția ei fizică. Raportându-se la acesta, sufletul presupus veșnic al unei ființe umane n-ar face altceva decât să reducă aproape de zero absolut, importanța acestei mici cărămizi particulare de informație. Și probabil că exact același lucru s-ar întâmpla raportându-ne pe noi înșine la o categorie de ființe incomensurabil superioare nouă. Iar cum una dintre cele mai manifest-afective trăsături ale conștiinței omenești este tocmai orgoliul... individualității umane egoiste nu i-ar rămâne decât să fie zdrobită psihic de propria sa inferioritate, la contactul cu o entitate cu mult mai evoluată.

Poveștile cu supunerea și credința oamenilor nu valorează într-un asemenea spațiu potențial nici două parale și asta din ușor identificabilul motiv că tot ce îi poate ține legați pe oameni de recunoașterea și respectarea fără invidie a unei puteri superioare e fie teama de anihilare, fie nevoia de protecție universală. În momentul în care acestea două ar dispărea, ori totul ar fi pierdut în relația cu divinitatea, ori sufletele acelea cu greu ar mai putea fi numite omenești și, prin aceasta, presupusa continuitate a vieții după moarte ar fi teribil de afectată.

Iată de ce cred că e greu de conceput o lume în care sufletele oamenilor să fie “cățelușii de promenadă” ai unei aristocrații sufletești, care ar putea la rândul ei să joace acest rol pentru o categorie spirituală ierarhic superioară. Numai o lume în care informația subtilă să aibă nivele de structurare și manifestare deosebite, în care fiecare tip de entitate să aibă lumea ei, relativ disjunctă de celelalte, ar putea apare drept justă și suportabilă unei individualități umane.

Să admitem așadar ipoteza stratificării informaționale a lumii; ideea câmpului unificat care susține întreaga țesătură și care poate fi conceput la limită ca fiind nu numai născătorul, ci și transcendentul întregii creații, este mai mult decât o posibilitate filozofică, un stâlp de rezistență al celor mai vechi spiritualități oculte, premergătoare oricăror religii contemporane. Se știe că hinduismul, jainismul, budismul și taoismul, chiar și în variantele lor

exoterice, păstrează nealterată această idee, acordând elementului uman șansa de a parcurge în timp toate etapele posibile de evoluție spirituală și indicând drept eveniment final, consecutiv tuturor acestor nenumărate stadii de subzistență individuală o contopire nedefinită cu Absolutul care susține întreaga creație, pentru eternitate sau pe aproape... oricum, amănuntele posterioare, considerate neinteligibile pentru mintea umană, nu se iau în considerație.

Din păcate, chiar și această elementară sugestie creează o serie întreagă de probleme delicate, cel puțin în viziunea meschinei logici cauzale pe care o întrebuițăm în oarecare măsură cu toții, chiar dacă avem sau nu privilegiul de-a aparține de tagma inițiaților.

N-aș vrea să mă avânt acum într-o dizertație indecent de lejeră, dar trebuie să mărturisesc aici că mie îmi pare cumplit de problematică până și această atât de ușor pomenită noțiune de “absolut” - univers suprem și inconceptibil în care individualitățile își pierd contururile și, aparent, semnificațiile... Dar nu chiar în acest punct se află roțița psihologică misterioasă care ne împinge primejdios de departe în teama noastră organică de moarte?... Nu înțeleg oare toți cei care se află în afara credinței, prin neant, tocmai disoluția aceluia nucleu de individualitate, de conștiință a sinelui, specific oricărei ființe umane?... În fond, dacă universul acesta ciudat ajunge în cele din urmă să ne pună pe toți laolaltă și fără urmă de diferențiere, de ce ne mai hărăzește în prealabil destine separate? De ce nu suntem cu toții nimic ori din contra, unul mare, veșnic și nesfârșit de lacom care să își promoveze neîncetat propria individualitate?...

Și în final, până unde poate merge evoluția inteligenței noastre de specie? Este în stare veriga umană să descopere vreun scop spiritual în această evoluție a inteligenței?

Dacă abordăm ipoteza pragmatică a negației, avem în schimb un fapt pentru care am merita cu adevărat să fim nemuritori. Să nu uităm că oricât de mult ar evolua conștiința în urma noastră (nu interesează în propoziție și cea posibil paralelă), impulsul dominării prin cunoaștere și cel al transformării naturii prin creație, au apărut deopotrivă în sânul umanității. Pentru prima dată în acest lung lanț al vieții, noi am putut simți aceste nevoi stranie - fără să luăm în seamă că ele ascund sensuri mai adânci, de a căror

identificare, firește, nu suntem capabili. Noi le-am trăit numai... dar am făcut asta cu aceeași claritate și intensitate și lăcomie cu care am trăit orice sfânt instinct al lumii animale - instincte care la rândul lor sunt poate manifestări ale unor forțe cu mult mai profunde decât ne-am putea măcar imagina vreodată.

Fie și-atât îmi pare a fi suficient ca să putem fi considerați drept o verigă importantă în istoria vieții universale. Găsesc cu mult sub statutul nostru să ne lăsăm copleșiți de argumentul cinic că viața ar putea fi nici mai mult, nici mai puțin decât un accident efemer al materiei cu energia ori un proiect nesemnificativ al câmpului informațional, indiferent ca Shiva, neobosit, perpetuu născător și distrugător de forme.

Dar încă și mai străină de acest statut cosmologic al ființei umane îmi pare postura credinței exclusiviste într-un Dumnezeu exterior, ca entitate creatoare, stăpânind autoritar asupra întregii sale creații. O religie care impune să îți ridici privirile dintre oameni, pentru a bucura cu căldura inimii tale un tată necunoscut și imposibil de înțeles, e pentru mine, o credință întoarsă deja împotriva oamenilor. Cu siguranță, orientalii au fost mult mai aproape de cunoaștere când au decis să îl caute pe Dumnezeu în adâncimile extreme ale conștiinței umane. Pentru că suntem deocamdată forma de viață cea mai complex organizată de care avem cunoștință, e cât se poate de probabil că în noi puterea divină se manifestă în modul cel mai profund din natura vizibilă și că tocmai această profunzime de manifestare este unica resursă privilegiată din univers la care putem aspira să accesăm. Ea este forța din interior, resortul care inconștient împinge pe om dincolo de căutarea hranei și satisfacțiile trupului, către domeniul spiritului prin într-ajutorare, dragoste și dorință de cunoaștere. Acestea îmi par a fi adevăratele noastre chei de existență ca oameni - arhetipurile noastre fundamentale de ființare. Și poate că domeniul unor asemenea legi primordiale ale spiritului este de fapt chiar misteriosul teritoriu nirvanic spre care ar trebui fără nici o teamă, să ne străduim să accesăm.

În ce mă privește, multă vreme mi-am închipuit cu succes că valorile axiologice fundamentale pentru civilizațiile omenești

trebuie să fie în mod necesar adevăruri logice din punct de vedere al umanității ca specie și, în consecință, enunțuri formal demonstrabile.

Ideea aceasta nu mi-a adus nici un beneficiu, afară poate de faptul că am început să mă îndoiesc foarte serios de propriile capacități mentale. În plus, pe măsura trecerii timpului, realitatea trăită tinde să îmi sugereze o cu totul altă perspectivă. Pe măsură ce înaintez în analiza personalităților familiare mie, încep să consider semnificativ faptul că cea mai mare parte a oamenilor fără afecțiuni psihice, promovează cu o adevărată credință aceste valori general umane. De fapt, credință e prea puțin spus. Oamenii pot împărtăși nenumărate credințe impuse de educația, cultura, mediul de viață și, nu în ultimul rând, de propriile lor predispoziții temperamentale... dar nici una atât de profundă în totalitatea ei, ca sentimentul acela atât de complex încât se refuză deplinei conștientizări, pe care ei îl nutresc pentru aceste valori morale esențiale. Chiar și integrată într-o credință mai generală, secvența principiilor axiologic-umanitare rămâne cea mai profundă și mai respectată parte a acesteia. Sunt lucruri care nu țin decât într-o măsură coordonatoare de educație sau religie, dar la un alt nivel de ființare, aproape instincte - amprente spirituale comune tuturor tipologiilor umane... Așa că am renunțat să mai caut o justificare exhaustivă în domeniul logicii sau filozofiei și am preferat să mă rezum la ipoteza că, din câte cunoaștem deocamdată, divinitatea pare să acționeze în forma sa cea mai complexă, chiar înăuntrul nostru. Prin urmare, noi ar urma să constituim astfel o parte sau măcar o manifestare nemijlocită a divinității, iar orgoliul nostru de creaturi conștiente ar căpăta atunci semnificația unui reflex al marelui sens de extensie a vieții.

În final, poate că a fi o verigă conștientă de sine într-un infinit de lung lanț al vieții e exact cel mai bun lucru care i se poate întâmpla unui fragment atomic de divinitate. Și dacă nu, puțin contează... îmi este în continuare teamă.

Să punem problema altfel. Se poate spune că nașterea unei individualități conștiente este un fenomen absolut?

Cu siguranță că adoptarea unui măgulitor răspuns afirmativ nu ne poate feri de posibilitatea complementară a absolutizării morții acesteia. Probabil că asta poate explica într-un fel foarte profund strania teorie a reîncarnării spiritelor - filon ideologic fundamental al unora dintre cele mai vechi religii și al tuturor învățăturilor esoterice.

Constat încă o dată pe propria-mi piele că, indiscutabil, se găsesc și momente în viață când până și apetența naturală pentru supraviețuire începe să te plictisească. Și nu oricum... e cea mai nenorocită, mai sufocantă și mai insuportabilă plictiseală cu putință!...

Atunci trebuie să poți descoperi de urgență ceva nou în obositoarea ta individualitate, pentru a nu te prăbuși înăuntru ca o stea muribundă.

“Descoperă-ți sinele!” sugerau acei învățători sfinți (și uneori o săpau chiar în piatra oracolelor)... dar asta nefiind nici în ziua de azi o treabă la îndemâna muritorilor, m-am hotărât odată să încerc o variantă ceva mai rapidă:

“Tubește pe cineva mai mult decât pe tine însuși; încearcă să ajungi la sinele tău, trăind cu iubirea aceasta...”

Inconveniente constau în faptul că o astfel de iubire se întâmplă prea rar oamenilor, că aproape niciodată nu se întâmplă să supraviețuiască dincolo de pragul cunoașterii și în plus... nici nu e genul de recompensă care să poată fi căutată cu obstinție.

Întrebări ciudat de banale. De ce are omul doi ochi, două mâini, două emisfere cerebrale? De ce această simetrie relativă în universul biologic al pământului? De ce oamenii se iubesc în cupluri? De ce, mai înainte de toate, logica binară? De ce două tipuri opuse de sarcini electrice, de ce Yin și Yang care să stea la baza întregii orânduiri a naturii?... Sunt toate acestea consecințe

inevitabile ale sistemului nostru binar de apreciere?

Bine și rău, construcție și distrugere, naștere și moarte, viață și neființă... Există oare o realitate finală mai înapoia acestor opoziții fundamentale?

Să fie în cele din urmă cifra doi marele motor inductiv al Universului?

Atâtea orgolioase compensații estetice și morale, când de fapt suntem doar niște biete mașinării binare... Dar numai nihilistii se simt în stare să accepte cu zâmbetul pe buze o astfel de trăznaie.

Acum câteva zile l-am visat pentru prima dată pe omul acela...

Se făcea că mă urcasem în troleibuzul cu care trebuia să ajung la serviciu, dar pentru un motiv de neînțeles pentru mine, șoferul a schimbat la un moment dat traseul și m-am trezit deodată într-o porțiune de oraș pe care nu-mi aminteam s-o mai fi văzut vreodată. Erau parcă munți prin apropiere și șoseaua trecea chiar prin valea unei ape repezi, cenușii, a cărei vedere m-a înfiorat fără nici o cauză aparentă. Troleibuzul s-a oprit într-o stație în care așteptau câțiva oameni îmbrăcați în haine de excursie și toată lumea din troleibuz a coborât acolo, în afară de mine. Mie îmi era teamă de locul acela străin și dealtfel, încă mai speram că drumul respectiv era un simplu ocol în traseu, așa că peste câteva stații voi da din nou de peisaje familiare. Un singur om s-a urcat acolo și a venit să se așeze în spatele mașinii, foarte aproape de mine.

Atât îmi lipsea - un drum în necunoscut, alături de un străin ciudat, a cărui apariție suspectă îmi părea de acum premeditată!...

Am strâns din dinți și mi-am adunat toate forțele pentru a nu îngădui să se observe vreun gest mărunț care să îmi trădeze panica. Ședeam țeapănă pe scaun cu fața întoarsă în direcția geamului din partea opusă bărbatului de lângă mine, privind fără să văd nimic, pândindu-i cu sufletul la gură, cea mai mică mișcare.

Dar nu s-a întâmplat absolut nimic în intervalul acela.

Timpul a stat parcă pentru câteva clipe, apoi troleibuzul s-a oprit brusc și omul s-a ridicat fără nici o grabă de pe scaun. Atunci, fără să-mi pot da seama de ce fac asta, am ridicat dintr-o dată ochii spre el și l-am privit cu un curaj nebănuit în față... Atât a fost suficient, căci într-o fulgerare amețitoare, i-am recunoscut plină de uluire chipul! Tremurând, am țâșnit imediat în picioare și mi s-a părut în momentul acela că nu eu, ci un altcineva neștiut îmi ținea în puterea lui tot corpul !...

De fapt, nu știu deloc dacă mai dormeam atunci când el s-a întors către mine, m-a privit și o clipă mai apoi mi-a dăruit o nesfârșit de delicată, luminoasă și blândă îmbrățișare...

Și totuși, totul s-a sfârșit în punctul acesta... am deschis automat ochii și m-am simțit mai singură și mai dezamăgită ca niciodată. Am încercat de câteva ori să adorm din nou, dar mi-a fost imposibil. În tot restul zilei, durerea pierderii acelei îmbrățișări m-a urmărit ca o condamnare îngrozitoare.

Ei da, nici mie nu mi se pare normal ca un simplu vis de dimineață să răscolească atât de sfâșietor sufletul... Sunt prea multe zile de când magia lui s-a transformat în obsesie.

Astăzi însă am avut ocazia să discut cu un om înțelept și, bineînțeles, nu m-am putut abține să nu pomenesc de întâmplarea aceea din tren, care încă mă urmărește. Am făcut-o ca să pot întreba mai apoi dacă asemenea fapte sunt repetabile și, spre surpriza mea, răspunsul a fost un hotărât da - sunt pe deplin posibile și cu alți oameni, nu au nici pe departe o reală valoare de unicitate.

Dar mie, fără să știu de ce, îmi vine tare greu să admit identitatea unor evenimente, chiar mai puțin remarcabile decât acesta. Și totuși, orice fapt își pierde proporțional din unicitate, ca și din amplitudine, o dată cu trecerea timpului. Ori spune-mi tu, Magicianule... ce altceva ne este nouă dat să iubim în afara formelor

eterate ale amintirii?

Despăgubirile morale sunt fie ridicole, fie disperate. În orice caz, inutile...

Cu trei săptămâni în urmă am cules un câine amărât de la colțul străzii mele. Îi curgeau ochii și de-abia se mai ținea pe picioare; am crezut că l-a lovit vreo mașină și că îngrijit în condiții decente vreo câteva zile, se va pune singur pe picioare. I-am făcut un locșor bun în casă, i-am spus Hachi pentru că era portocaliu asemenea unui câine japonez celebru și chiar am început să-i fac planuri de viitor care mi-au măgulit vanitatea... un câine atât de bun, un câine salvat, emanând o înduioșătoare recunoștință...

De-abia astăzi am realizat că bietul de el nu vede nici de aproape, nici de departe, nici într-un fel lipsit de claritate. Nu vede nicidecum. E curat, e grăsuț, însă picioarele nu îl ajută mai mult ca în prima zi și, pe lângă asta, e orb cu desăvârșire.

Am schimbat veterinarul și, în sfârșit, mă pot “bucura” de un diagnostic profesional al problemei. Un virus care la pui are un efect implacabil. Totuși să încercăm mai departe tratamentul, să folosim până la capăt și ultima șansă, au existat se pare câteva cazuri...

Pentru ca după numai o săptămână, perspectivele să se reducă cu brutalitate la una singură. Pentru el... moartea în chinuri.

E ziua de Crăciun și tot ce pot spune e că nu simt lucru mai adevărat în preajma mea, în mine, în desfășurarea lentă a acestui Crăciun al durerii, decât timpul frânt al ființei care suferă și care va muri în câteva zile. De-acum și forțele mele au început să scadă abrupt - nu mai pot lupta, nu mai pot gândi coerent. Sunt slabă, slabă... Îmi e o scârbă pustiitoare de slăbiciunea și de neputința mea jalnică. Și de rugăciunile mele mi-e scârbă.

De dimineată, o voce socratică mi-a servit în fine și ideea asta: la urma urmei, se pare că moartea nici nu poate fi urâtă cu adevărat de către oameni...

Marea teroare se produce numai datorită unei general acceptate deturnări de semnificație. Dar pentru mine e clar că doar forța care își conține limitele și perpetua-i neîmplinire, doar forța capabilă să impună celulelor dorința de a coexista împreună într-un efemer strigăt al nervilor, doar forța care umflă, unește și seacă trupurile animalelor cu aceeași monstruoasă indiferență pe care animalele însele o au față de micile particule vii care le compun, doar Viața Însăși, din propria ei ființă și împotriva ei înseși, printr-un aberant efort de excludere al conștiinței, ar putea fi urâtă.

Și eu credeam că iubesc viața, credeam că vreau să scriu altfel...

Mă-ntreb însă ce fel de om poate fi acela care cunoscând abisurile suferinței, rămâne totuși capabil să mai predice iubirea de oameni, iubirea de Ea... sunt cele mai înșelătoare abstracțiuni cu putință!... Cel care reușește să se ridice deasupra acestor ignoranțe, ajunge să știe că nu putem iubi decât imagini ideale precum creșterea, bucuria, strălucirea de o clipă ori mai exact, amintirile fragmentare ale unor asemenea clișee. Căci tocmai într-o incapacitate aș spune structurală de a iubi viața sub toate aspectele ei se află sursa tuturor mizeriilor noastre. Pentru că, din păcate, noi înșine suntem principalii autori ai suferințelor noastre morale, oricât de bine ne-ar face să credem în momentele critice că ele sunt de fapt lovituri date pe la spate de o natură ostilă sau de vreo divinitate răzbunătoare.

Și totuși... unde găsesc oamenii puternici energia necesară depășirii nenumăratelor momente de criză pe care le oferă cu atâta generozitate viața?

Pe undeva trebuie să existe și calea ce duce la dobândirea acelei copleșitoare forțe a credinței și a voinței înmănunchiate, singura în stare să transforme conștiința umană în ceea ce ar trebui ea

să fie prin naștere: un purtător al dragostei lui Dumnezeu în această lume...

Acum o săptămână, bietul meu câine mai trăia încă. Mai avea două ore nesfârșite de trăit, dar e mult spus trăit când ești transformat într-un automat inconștient, legat de viață prin unica funcțiune de a simți până la capăt durerea. Acum exact o săptămână, mâinile mele mângâiau corpul lui cald, contorsionat de suferință, dar cald... încălzit în continuare de minunata și sfânta vibrație a vieții. Acum o săptămână, am avut în palmele mele căldura aceasta, impregnată de urlatul disperat al nervilor uciși de boala necruțătoare... apoi am pierdut-o.

Așa se pierde căldura vieții... - este ultimul meu tatuaj adânc pe creier.

Sunt un mecanism mititel, rătăcit într-un peisaj cenușiu împreună cu alte mecanisme mititele. Deosebirea clară e că eu nu știu să număr decât până la doi și asta nu mă prea ajută să înțeleg mare lucru. Știu că mi-e o sete ciudată de culori: oameni-culori-sentimente, peisaje-culori-sentimente, teoreme-culori-sentimente ...creierul meu pare s-ascundă înapoia lui niște ochi mai intimi care traduc viața în culoare. Muzica, pe care o iubesc atâta, este chiar ea o țesătură de culori în mișcare.

E cert că toată copilăria mea am simțit în felul acesta și Doamne!... deodată mi-am amintit exact cum se petreceau lucrurile...

Sunt iarăși copil și încă o dată îmi răsucesc disperată capul pe pernă, ca să mă eliberez de coșmarul cuvintelor - pentru că eu știu deja bine (cu mintea mea neîncercată de tentațiile drogurilor) că NIMENI nu poate interveni în marea și disperata mea singurătate... așa cum nimeni, niciodată, nu poate ajuta pe altcineva în cea mai importantă luptă a fiecăruia.

Ceva îmi șoptește că secretul fericirii constă în varietatea și subtilitatea trăirilor pe care ni le oferim noi înșine. Probabil că la antipodul ei nu se află atât suferința, cât plictiseala produsă de prea mult vid sufletesc ori de repetiția exagerată.

În orice caz, eu descopăr din nou născându-se în mintea mea marele complex al disponibilității pasionale și, pentru ca să rămân sinceră cu mine însămi, mă văd nevoită să recunosc că dragostea îmi apare pentru prima dată a fi mai puțin un eveniment subit și remarcabil, care ține de nevoile sufletului, și mai mult o consecință imediată a acestei disponibilități psiho-fiziologice.

Inutil să încerc să mă domin prin forța voinței. Dar cel puțin, de data asta voi renunța la lentilele translucide ale romantismului optimist. Începutul este mai totdeauna nevoie sau defulare în lumea dragostei, amănunt ce pare să zdruncine foarte serios teoriile idealiste ale legăturilor între suflete... nu atât printr-un conflict de principiu, cât printr-o severă repunere în discuție a priorităților.

Desigur, nu vreau să mă las pradă acestor îndoieli freudiene și, cu atât mai puțin, să îmi îngădui judecăți fără acoperire. Dar e ușor de observat că pentru a încerca să demonstrezi logic asemenea ipoteze trebuie făcută, în prealabil, o translație de limbaj, iar eu, întâmplător, nu cunosc nimic potrivit pentru o astfel de întreprindere...

*

E seară și mă cuibăresc încă o dată în liniștitul, fericitul meu colț de univers cu doi purceluși grăsuți de Guineea, o pereche de papagali nimfă, un pat comod și câteva mobile din lemn de frasin care reflectă plăcut lumina galbenă a veiozei, totul între cei cinci pereți înalți, tapetați cu peisaje și animale din calendare mari, extrem orientale.

Spațiul acesta e mica lume secretă a existenței mele. Aici mă repet și mă retrag zi după zi și noapte după noapte ca într-o

cochilie paradisiacă, savurând cu nesaț viața caldă de vizuină.

Afară însă... o lume bolnavă, dezamăgită, înfricoșată ca un copil mic smuls cu forța din mâna părinților și azvârlit mai apoi, pe o stradă necunoscută...

Afară... nemilos dascăl care învață că implicarea afectivă în cauzele celor învinși la jocul geneticii sau întâmplării dezvoltă riscuri fatale pentru individ ca entitate psihologică izolată și vulnerabilă...

Afară undeva, războiul... se-aude tot mereu de un război civil, pe-aici prin apropiere, (dar ce spun eu?) nu mai înțeleg nimic ori nu mai știu... aud doar acest cuvânt "război" în toate limbile pământului, vă jur, e tot ce aud... firește, cuvântul în sine nu poate ucide... deși parcă ne e și nouă puțină frică și parcă ne pasă puțin... puțin de tot, tot ne pasă și nouă...

Dar mai bine să ne mai zgâim pentru o vreme în mica noastră oglindă, oh, Domnul fie lăudat... cuibușorul e cald, cuibușorul e bun, cuibușorul e-adăpostit...

Încă.

Ziua care a trecut - clipă impersonală și de aceea, neconservabilă în memorie... strop de ek-sistență asemănător cu cel al pietrei, al fluturului... cu toții mișcați de necontrolate forțe interioare, dar cotropiți în miez de visul de iubire.

Dacă aș putea, dacă ar fi să compun un poem de amintire a acestui început de an, el ar fi fără îndoială dedicat prietenilor, părinților și mai ales, acestui copleșitor vis de iubire - triadă a divinităților mele cotidiene.

Nu cred că angoasele sunt inerente sau implicite trăirii conștiente, ci într-un fel similar senzațiilor dureroase create prin intermediul nervilor, niște semnale de alarmă la nivelul unui substrat mai profund al ființei umane. Ele nu apar ca rele, ca dizarmonii prin ele însele, ci mai degrabă ca simptome ale unui dezechilibru de adâncime. Pentru a te vindeca de propriile terori psihice, trebuie de aceea să dobândești mai întâi curajul de a coborî în vid. Și-apoi neapărat, pe acela de a extrage de dincolo de acesta, lumina.

Nu vreau decât să sugerez că ceva trebuie făcut odată și că ceva trebuie să miște până la urmă fiecare... Altminteri nu vom descoperi niciodată o alternativă superioară drumului asfaltat pe care societatea actuală pare să-l hărăzească sufletelor noastre.

Aș vrea să pot afirma altceva, însă privind în jur, privind în mine însămi, nu descopăr aproape nicăieri decât o unică alegere - anchilozare ori automatism - fiecare un depozit haotic de alții și de altceva... și de un altceva veșted și decrepit și lipsit de viață, mult mai degrabă decât de sine.

Îmi e drag și îmi e milă în același timp de oamenii care suntem. O milă sfâșietoare, obsedantă, pe care nu o resimt față de animale. Îmi tot spun asta - cu ele sunt numai solidară prin simpatie, prin respect, prin admirația pe care o merită ele ca ființe mai împlinite, mai bine acordate traseului lor existențial. Mai mult decât ele, omul mi-apare acum drept o creatură de tranziție.

Dar ajunge odată cu vorbele mari ale poezilor... dacă e să o cercetăm cu puțină luciditate, tinerețea asta atât de slăvită de arte, atât de nostalgic rememorată la vârste înaintate, se dovedește cel mai adesea doar vis și așteptare lacomă. Cui folosește această ridicolă dulcegărie a vârstelor tinere ale omului?!

Un ochi proaspăt, privind aceeași imagine alături de unul mai obosit, vede mai bine detaliile, dar prin asta nu poate face cu

nimic mai bună, mai frumoasă, mai remarcabilă prin ceva, imaginea obiectivă. Omul învață în mult timp să se bucure de viață, însă se naște în schimb, cu o capacitate naturală de a suferi și de a recunoaște suferința. E drept că sănătatea și frumusețea corpului înseamnă totuși ceva și pentru mintea nerecunoscătoare a tânărului, dar chiar și în cazul său, trupul satisfăcător în afară nu înseamnă cătuși de puțin, sufletul satisfăcut înăuntru...

În ce mă privește, cele mai obsedante imagini ale tinereții mele sunt, aproape fără excepție, tablouri ale durerii.

Desigur, mă mai gândesc uneori la prieteni, la colegii care mă conduceau pe drumul spre casă, la micile noastre expediții, la vechile noastre subiecte de bărfă, mă gândesc că am avut o copilărie bună și o adolescență protejată și că întoarcerea la trecut ar trebui să fie pentru mine o întâmplare reconfortantă.

Dar nu pot uita că pasărea cu picioarele legate în piața barbară, zbătându-se spasmodic până la epuizare, apoi odihnindu-se prostită, poate chiar visând pentru o clipă libertatea ei de pasăre tânără în iarba grasă a verii, pe care de fapt n-o va mai întâlni niciodată... e și ea parte inseparabilă din chipul tinereții mele.

Nu pot uita blănițele lipite de asfalt, mestecate de roțile ucigașe ale mașinilor - amintiri de o clipă din fața cărora ne întoarcem precauți privirea... nu pot uita fluturile acela alb, mătăsos așezându-se orbit pe tăciunii aprinși, piciorușele încleiate straniu de suprafața fierbinte, aripile începând să vibreze imperceptibil și apoi carbonizându-se ca o frunză uscată, în câteva secunde. Nu pot uita bătrânica aceea din intersecție, prăbușită ca într-o implorare extatică, afară, în gerul cel mai crunt al iernii, cu ciorapi de mătase rușiți în picioarele desculțe, lipite de asfaltul trotuarului, fără ca asta să deranjeze vreunul din zecile de drumuri importante ale trecătorilor, fără să deranjeze propria mea traiectorie însemnată cu lașitate...

Și nici pe copiii de ȝigan cu fețe de lup, aspirând cu rânjete demente drogul ucigător din pungile de plastic ținute la piept, nici figura tulburătoare a băiatului mort cu cinci ani în urmă într-o gară îndepărtată - sentimentul straniu de afecțiune creat de clasică fotografie ovală de pe crucea lui... pentru că toți asemenea, sunt o

parte a tinereții mele.

Nu pot să privesc în trecut și să nu mă lovesc la fiecare pas de spectrul acelei iubiri dispărute, un drog care a avut puterea de a schimba pentru o vreme fața pământului, pierdută în timp fără o lacrimă... o bună parte de tinerețe, o felie de continent aproape...

E clar, nu îmi doresc deloc să mă mai întorc acolo. Îmi amintesc încă prea multe dezastre, prea bine... Știu sigur că lucrurile care mi-ar bucura încă sufletul, nu sunt în stare să le re trăiesc cu atâta fidelitate.

Primul impuls al singurătății este jelania, al doilea rugăciunea, al treilea și cel mai irezistibil - dorința de a te strânge în tine și a te arunca mai apoi la coș.

Veselia mea isterică e un produs al fericirii posibile și al suferinței acumulate, deopotrivă.

De-abia acum mă pot aduna să scriu ceva despre mica mea prietenă, cățelușa Nellie, pierdută și ea pentru totdeauna la mai puțin de două luni după dispariția lui Hachi. Au trecut deja optsprezece zile, interval trist și inform în care mi-am înghițit durerea de fiecare clipă, ca pe o pilulă înveninată.

Dintotdeauna am iubit câinii, puii nevinovați și plini de viață, câinii fără stăpân cu privirile lor omenesti, câinii bătrâni și bolnavi a căror înțelepciune mută sfidează viața meschină a străzii. De multe animale m-am apropiat de-a lungul timpului în acest oraș indiferent și rece al nostru, dar pe nici unul nu l-am iubit mai mult ca pe acesta. A fost într-un fel, micul meu copil de altă specie, puilul ideal și prietenul devotat pe care mi l-am dorit fierbinte întreaga copilărie - cu nimic mai bun, mai isteț ori mai frumos decât a fost să se nimerească...

O pierdere aproape umană, un vid pe care nu-l pot măsura prin cuvinte... prin lacrimi poate, căci ele încă nu și-au schimbat gustul. M-așez în pat și dacă mă gândesc mai mult la ea, plâng... dar pentru numele lui Dumnezeu... am toate, toate motivele... am tot motivul din lume!

Cu numai o oră înainte de a lăsa să i se curme atrocele suferințe, am luat pe ascuns o forfecuță de unghii și i-am ciopârțit abia perceptibil blănița... puțin de la piciorușe, puțin de pe spate, de pe piept, de la urechiușe, câteva fire de deasupra ochiului stâng... o grămăjoară colorată care avea să-mi rămână doar mie, împreună cu mica doză de sfâșiere și dispreț pentru impietatea de a-i fi știrbit, fie și cu câteva fire de păr, frumusețea.

De-atunci, le-am mai privit o singură dată, apoi le-am căutat un loc bun și am început să mă feresc până și să mă mai gândesc la ele. Voluntar, de data aceasta, pentru că micul maestru care guvernează din umbra inconstientului, a încetat să-mi mai facă onorurile în materie de protecție. Așa că m-am protejat și eu cum am putut, folosindu-mă de voința și de dependențele minții mele. Acum îmi permit să mă mai gândesc din când în când la ea și chiar la bietul meu Hachi... deși sunt asemeni unui patefon stricat în acele momente.

Bineînțeles, mă întreb și singură la ce mai folosesc toate lamentațiile mele, oricum nu se mai poate face nimic, oricum nu mai contează, dealtfel, cu timpul, nimic nu mai contează... și dacă tot nu mai contează nimica, de ce n-aș recunoaște că eu - om sucit, iubesc ce nu mai este...

Un alt mediu mental. Să căutăm niște umplutură solidă pentru gurile rămase. Un alt mediu... un mediu complet eliberat de ultimele speranțe ale copilăriei.

Oh, viață! Oh, viață! Oh, viață! Oh, viață!

Nu mai sper și nu mai visez și nu mai trăiesc... dar parcă tot mai trăiesc puțin... desigur, plântuța ascunsă rezistă până la capăt.

Scriu pentru ca să nu mă mai simt clipă de clipă ceea ce inevitabil sunt - o biată celulă malignă, una din miliardele acestei planete.

Să taci, să mori... să fii un câine mic, lovit de jigodie. Să fii un câine vesel, vesel... să te bucuri de scurta ta viață și să nu crezi în lunga ta moarte. Să fii o pasăre albă cu buline portocalii în dreptul ciocului, să fii un purceluș de Guineea, să fii un copac, să fii un copil nevinovat.

Să nu fii un om, un tâmpit de om, un stupid de om.

Să nu iubești, să nu suferi precum omul.

Să nu te bagi în seamă folosind metodele oamenilor.

*

Acum că am reușit să-mi dreg puțin vocea, pot pune și întrebări mai îndrăznețe, de pildă...

Ce simți tu, dragul meu iubit necunoscut? Ce crezi despre lumea aceasta?... Spune-mi, te implor, spune-mi... Populează-mi și mie sufletul pustiit cu simțirile tale infinit de atrăgătoare și complicate... Picură-ți și asupra mea un dram din vraja ființei tale adorate...

Tu nici nu știi cât de mult te-am așteptat... mi-au amorțit toate celulele sufletului de-atâta așteptare fără speranță... Apropie-te pentru o clipă... fă numai un pas către mine... un pas mi-e suficient pentru că și eu pot atrage cu puterea vidului... și eu pot cuprinde în necuprinsul meu orice simțire, orice iubire, oricât de mare...

Nu prea îmi dau seama de ce, dar iată că din nou mă frământă nedeslușit, perspectivele maternității.

De ce oare își doresc femeile copii?... E sigur că au ele vreun fel de presimțire inefabilă a bucuriilor legate de statutul mamei universale, ori e mai adesea, o simplă bravadă sau, și mai rău, un spirit necontrolat de imitație, la care își mai adaugă uneori contribuția remarcabilul resort psihic al necesității schimbării, al speranței în nou, acestea motivând în mod decisiv pentru cele mai multe din ele o asemenea hotărâre?

Dacă în dorința de a avea copii ar exista la viitoarele mame o nuanță afectivă specifică, ceva care să o deosebească de orice altă dorință de creație, de posesiune ori de impunere în cadrul unei relații umane, atunci poate că femeile ar merita din plin locul nobil, sculptat cu mîgală în Pantheonul mitologic al romanticilor. Din contră, faptul că, în general, dorința aceasta specifică și-ar putea găsi un corespondent afectiv identic în conștiința femeii - la unele de pildă, dorința de a poseda o rochie fascinantă, la altele, dorința de a cuceri un bărbat cunoscut, în genere, dorința de a se bucura în particular de o anumită jucărie nouă și atrăgătoare - conduce inevitabil la o evaluare mai puțin remarcabilă a conduitei morale a femeii, în raport cu aceea a bărbatului.

Deocamdată atât spus... la mai mult, biata mea intuiție cumulată cu lipsa mea de experiență în domeniu, nu îmi dau voie.

Mai nou, îmi e teamă de caietul acesta... îmi e teamă să mai scriu aici, îmi e teamă să mai dau paginile înapoi. E încă un nerv dureros, presat undeva între ele.

Dar dacă mă simt singură, dacă mă centrez cu atâta precizie pe golul dinăuntru, nu înseamnă oare că de fapt nu simt nimic... că m-am lăsat redusă la rolul de larvă paralizată fizic și psihic, mai ales psihic, pătrunsă ca de-o vrajă de blestemata hipnoză a neființării?

Să rup deci vraja... să caut încă o dată cuvintele pline de lut și credință ale copilăriei... Oh, cum să mai reușesc oare?... Membrana umedă și cărnoasă a simțirii nu mai este acum decât o foiță străvezie de ceapă.

Și pe deasupra, cunosc prea bine de ce mi se întâmplă toate astea... E mult de când am descoperit că am temperamentul unui om destinat luptei, implicării și arderilor rapide, dar în fapte, lentoarea și fragilitatea celor cu totul lipsiți de energie. Și mai am și talentul, ba chiar în plus dorința periodică de a mă ocupa de sufletul meu până la limita cea mai de nesuportat a greței.

Cât despre greață - creatură de carton a oglinzii... pot spune cu toată credința că ea nu trece decât în vreme de dragoste sau de ciumă... și nici atunci fără să lase urme inconfundabile.

“Macabru”:

Mă feresc cu disperare de macabru. Altminteri nu se poate concepe cât de cât un echilibru. Știu că macabru ascuns în sufletul meu este una din marile mele posibilități absurde. Știu bine că undeva înăuntru, mlaștina infernală clocotește la pândă, așteptând momentul imploziei.

Și poate că mulți oameni, asemenea mie, se tem nu atât de ceea ce li se poate întâmpla rău, cât de posibilitatea ca acest rău să le readucă în conștiințe monstrul ascuns: imensa și îngrozitoare lor rezervă intimă de macabru...

Orgoliile omenești nu sunt foarte greu de demontat teoretic, dintr-o perspectivă ecologică asupra naturii. A le demonta însă cu adevărat în propriul interior, constituie proba singurei sfîntenii posibile - acesta este, cred, mesajul intuiționismului creștin pentru istorie. Îmi pare însă că religia instituționalizată nu este singura (și nici măcar cea mai sigură) dintre căile care pot face pe om să fie pătruns în profunzime de adevărul acestei concepții... dacă nu chiar

un sfânt cu acte în regulă. Credința ar putea să înceapă dintr-un astfel de punct, dar apoi ar trebui să devină și să fie ceva mai mult decât un consens exterior asupra unor presupuse “trăiri interioare”... probabil ceva indus de o atât de adâncă recunoaștere intuitivă, încât să schimbe din temelii modul uman actual de ființare.

În prezent, mulți oameni au început să observe că specia noastră tinde să stabilească raporturi primejdios de insuficiente atât cu propria sa cunoaștere, cât și cu propria sa planetă. Când mă gândesc la modul lipsit de suflet în care omul se folosește de resursele naturii, imaginea care îmi apare este aceea a unui șofer diletant care conduce o mașină veche și delicată într-unul dintre cele mai iraționale moduri cu putință. Periodic se preocupă să o cârpească cu câte o piesă proaspătă, strălucitoare, dar din păcate minoră, în schimb, simțindu-se din ce în ce mai asigurat, își permite să o conducă în forță, cu maniera și ambițiile unui concurent de raliu. Însă cu cât voința brutală apasă mai mult pe accelerator, cu-atât fragila alcătuire se cabrează mai amenințător, piesele noi încep să pericliteze treptat funcționalitatea celor mai vechi și - dacă noul nu are o anumită pondere și înțelepciune a dispunerii în sistem - se poate ajunge în scurt timp la contradicții fatale și dezagregare.

Desigur că mai întâi ar trebui să ne fixăm un obiectiv din evitarea acestui deznodământ și abia apoi să ne lăsăm preocupați de problematica infinită a creșterii. Iar pentru a ne atinge scopul, trebuie să schimbăm într-un fel modul insuficient de a gândi al șoferului.

Ceea ce mă conduce înapoi către ideea suverană că psihologia ar trebui să fie un domeniu primordial, un complex interdisciplinar de factură ecologică. Dar să nu-l uităm aici pe Thomas Moore, care ne învață că nimic nu poate fi ecologic în absența sufletului. Căci sufletul are o interfață în timp real cu lumea fizică, pe care cu toții o conștientizăm în această viață a noastră, dar mai are și o interfață cu divinitatea, cu lumea arhetipurilor fundamentale, creatoare ale universului. Și tocmai de măsura conștientizării acesteia ține evoluția trăirii ecologice a omenirii și prin urmare, progresul necesar pentru expansiunea spiritualității umane.

Hei!... Pentru că tocmai am recitat ce am scris mai înainte, o întrebare îmi stă pe limbă. Ei bine, de ce îmi permit eu să scriu în felul acesta?!

Stilul discursului e atât de ușor de analizat și etichetat... specia demonstrației facile, ordinul pseudopostulatelor, încrengătura subiectivismelor mascate. La naiba! Nici științific, nici literar și nici măcar riguros logic nu se poate spune că este. Dar ce rost are să mă mai încurc acum cu niște considerații tardive?... E ceea ce e și gata.

O mică istorie a ideilor mele spontane care nu își propune câtuși de puțin să se constituie într-un monument al gândirii. Din câte mă știu, nici n-aș putea închipui ceva mai de soi decât aceste scurte variațiuni pe o obsesie dată.

Totuși, interesantă ideea de a-ți schimba stilul de gândire din temelii... La fel de ușor de realizat ca o autentică operațiune de alchimie. Dar cu un plus de luciditate, nimic mai mult decât un neînsemnat abuz de limbaj, atâta timp cât nu ești capabil să faci nici cel mai simplu pas - acela de a formula măcar o intenție bine precizată - în direcția asta. Ideea în sine nu are nici cea mai mică valoare practică.

Cred în simbioză. Îmi place și ideea unei vieți pentru sine, cu dedicație. Culmea, ideea simbiozei nu-mi este în aceeași măsură agreabilă însă, mai mult decât cealaltă, mai mult decât orice poate, îmi pare credibilă. Nu am ce face. E singura bucată de înțelepciune pe care am reușit să o accesez vreodată.

Mă simt o celulă într-un organism, mai degrabă decât un organism în interiorul unei specii și nu găsesc nimic paradoxal în toată organizarea asta.

Oh, dar cu cât calm și devoțiune sunt în stare să proclam asemenea chestii... îmi vine chiar să mă admir fără ezitare!... Să fie totuși chiar așa de ușor să te despoii de bătrâna conștiință egotică? Să nu mint. Uneori se mai întâmplă să scap câte o frază și din simple considerente estetice.

Încă o dată, lumea îmi pare un loc blestemat, un clasor gigantic anume conceput pentru a adăposi o colecție nesfârșită de traectorii tragice.

Ce stare insuportabilă.... mă simt un atom rătăcit într-o lume de suferință și moarte. M-am consolată până acum cu speranța comună că mi-ar sta măcar în putere să schimb ceva în propria-mi viață. Ei bine, nu pot!... Nu pot decât să exist și să rezist dureroasei mele incapacități de a înțelege.

Hei, oameni!... Hei, zei ai oamenilor!... E cineva care să îmi întindă și mie un pai al Bunei Speranțe?... E cineva capabil să mă facă să înțeleg ce caut eu până la urmă în locul acesta?... Pentru că mie nu mi se pare deloc că aș aparține de el printr-un act de necesitate. Tot ce văd e că aici sunt doar singură și mă zvârcolesc în neștire ca un vierme de pământ cu o parte de trup amputată. Măcar dacă aș putea să și mor după modelul acestuia... tăcut, indiferent. Să fie repede și orice urmă a mea să dispară cu prima ploaie.

Dar ajunge... e prea devreme să dau o ultimă dovadă de slăbiciune, lăsându-mă să înnebunesc fără nici o împotrivire. Am totuși intuiția unui destin, deși rațional nu îmi permit să mă-ncred în asemenea lucruri... Mai bine zis, am sentimentul clar că m-am implicat într-o luptă și asta mă îndreptățește să cred că nu trebuie să uit nimic din ce mi se întâmplă... și că trebuie să rezist fără să mă protejez falsificând realitatea.

Acum știu. Singurul lucru cu adevărat greu de suportat este primitivismul gândirii mele... Cușca Prostiei, doar ea, fără nici o îndoială!

Sunt conștientă că nu pot avea decât senzații vagi, incomplete, impresii de moluscă confuză și hipertrofiată.

Bucuriile mari, inefabile și complexe pe care spiritul le poate oferi omului, eu le-am putut presimți, adușmea, intui

savoarea, dar n-am reușit să le gust măcar, niciodată... Mă aflu mereu în căutarea unei realități intangibile, pe care o intuiesc însă cu aceeași convingere cu care telepații de exemplu, își recepționează mesajele lor extrasenzoriale.

De aceea poate, mi se și întâmplă uneori să îmi doresc să mă fi născut altcineva. Ori să mă fi născut și să viețuiesc simultan în mai multe universuri. Ori să trăiesc alternativ variante temporale diferite. Ori să înghit pur și simplu lumea, cum miraculos se exprima undeva marele Lawrence Durrell - și asta îmi pare a fi nu nebunia, ci marele adevăr programatic ascuns în umbra conștiinței umane...

Foarte rar îmi doresc să nu mă fi născut deloc, pentru a nu mai fi în mod necesar una dintre semințele acestei lăcomii absurde, devorante a individualității în expansiune. Și mai rar, îmi doresc să dispar brusc din peisaj, pentru ca astfel să pot contribui, fie și cu o singură particulă, fie și în al doisprezecelea ceas, la refacerea echilibrului nedureros al cosmosului.

E evident că trec din nou printr-o pasă cu totul mizerabilă - sunt ruptă de lume. De disperare și supărare nu sunt în stare să fac nici cel mai mărunț lucru. Dacă stau însă puțin și îmi forțez concentrarea, mi-e imposibil să nu observ că am asemenea adânci deprimări aproape de când mă țin minte. De când mama încerca să administreze bietului meu creier neșlefuit de copil preșcolar, o poezie “gigantică” cu patru strofe... Pentru că până și acum, după atâția ani, felul anxios de a simți al copilului a rămas aproape nealterat, un element de structură, un dat stabil al ființei mele.

De altfel, nu mi-am putut recunoaște niciodată în starea existențială de moment, vreo nuanță de sens mai specială care să derive din vârsta mea obiectivă.

Pentru mine copilăria nu a fost decât un cuvânt misterios inventat de adulți pentru a stabili o demarcație comodă a gradelor de libertate care îi sunt impuse individului de către societate, funcție de ceea ce se crede în mod oficial a fi mai adecvat cantității de timp

acumulate până la un moment dat de acesta.

Firește, am fost și eu unul dintre acei copii cuminiți, dornici să câștige atenția și aprecierea adulților printr-o respectare a normelor, plină de abnegație. Dintr-o perspectivă etică, am reușit să mă învârt în exclusivitate în cercul de constrângeri care mi-au apărut pe-atunci ca limitând în mod optim mișcarea prototipului de copil pe care mi-l construisem pentru uzul societății. În realitate însă, acesta mi-a rămas fără nici o îndoială, străin - o mască aleasă de bunăvoie, o mască acceptabilă la purtare, dar numai o mască.

Poate că tocmai această ciudată detașare de orice condiționare exterioară este și cauza pentru care întorcându-mă în trecut, mă simt de cele mai multe ori, perfect solidară cu amintirile mele.

Dar iată că și în prezent mă regăsesc în aceeași măsură incapabilă de a descoperi în mine reflecția interioară a propriei mele vârste. Ce carne misterioasă se poate închipui în umbra acestui familiar concept de “tinerețe”?

Aveam nu demult un iubit care era atât de mândru de ceea ce înțelegea el prin “tinerețe”!... Eu îl duceam la un spectacol de teatru în care oamenii îmbătrâneau cu patru decenii în mai puțin de două ore, îmbătrâneau schimonosind nostalgici un trecut în care fuseseră veseli, lipsiți de griji, tineri, în sensul acela exclusiv și vanitos specific tinereții. Părea să fie de fapt singura vârstă pe care o cunoscuseră vreodată, singura perioadă în care dispuseseră în mod fericit de curajul de a se identifica cu propria lor viață și de a se bucura de ea după propriile lor forțe. Prin urmare, această glorie a tinereții nu putea fi pentru ei niciodată apusă...

Din nenorocire, prețul acestei soluții de drog a abandonării în trecut se dovedește a fi în final, la unul din personaje, o stare permanentă de nebulie, iar la alte două, un ridicol de ocazie, impregnat fie de jalea cea mai cruntă, fie de o animală resemnare.

Deși aparent comic prin schimbul de replici, teatrul acesta reflecta într-un mod magic, o sursă inepuizabilă de suferință umană. Iubitul meu însă a plecat bine dispus din sală și drept răspuns la gălăgia mea înlăcrimată, mi-a explicat scurt că toată povestea asta cu

bătrânei caraghioși și patetici îl lasă practic indiferent, ușor contrariat totuși... “de ce a trebuit să răbdăm chiar până la sfârșitul piesei?”

Și pentru că mi-am arătat pe față nemulțumirea, el mi-a răspuns cu un nebanuit aplomb că e tânăr și că nu vrea să fie nimic mai mult decât asta, că preocupările conforme cu vârsta sunt tot ce îl interesează pe lume și că bunul simț ar trebui să-i îndemne pe oameni să își trăiască în mod firesc vârsta, fără să mai bată atâta câmpii, imaginându-se în posturi absurde.

Am fost incapabilă să-i mai dau replica... Într-un fel, l-am admirat chiar în acele clipe - un existențialist perfect în lipsa oricărei reflecții posterioare... dar am știut imediat și cu o convingere care a însemnat atunci durere, că drumul nostru comun era de pe atunci sortit eșecului. Era un an diferență între noi, dar el era tânăr, senin... totul în jurul lui emana raza tinereții. Eu nu eram și în plus, recunoscusem în sfârșit lucrul acesta.

Îmi amintesc și un al doilea concept glorios în galeria “principiilor de viață” pe care le datorez comunicării cu cei de o vârstă cu mine. În cercul nostru de prieteni se învârtea și un student la drept, artist ratat, care în absolut orice discuție despre o terță persoană descoperea un prilej pentru a ne face capul calendar cu teoriile lui vizând dobândirea și exercițiul maturității... Nedefinită, nelimitată, neînvinsă maturitate a vieții, care odată atinsă pune omul sub protecția unui statut inatacabil din punct de vedere etic - un fel de diplomă nescrisă a moralei umane: celor care o posedă li se poate tolera înțelepciunea, celorlalți li se pot accepta (ori cel puțin justifica) neajunsurile și meschinăriile, prin faptul că încă nu au avut șansa socială sau vârsta necesară să o posede. Astfel, cramponarea de tradiționalul sistem al vârstelor este evitată sau mai exact spus, substituită de sistemul generos al “treptelor de maturizare”. Iar cum e și firesc în situația dată, creatorul acestei convenții de geniu pleca în toate considerațiile sale, de la premiza că el însuși este înaintea noastră, un model redutabil și precoce de maturizare.

Evident, nu e ușor pentru nimeni să aleagă între atâtea modele... E plină ochi lumea de profesori în metodică adaptării la

viață, ca să nu mai vorbim de sfântul domeniu al spiritualității... Unii impun la nivelul conversației de doi bani, alții impun unei minți ordonate, alții impun sufletului în cele mai animalice porniri ale sale, alții, puțini, se adresează spiritului atingând profunzimile cele mai apropiate de Dumnezeu ale sufletului, fără a impune nimic, fără a încerca niciodată să se impună prin forța unor convingeri personale.

Cu timpul, am ajuns să cred mai mult în singurătate decât în interacțiune, mai mult decât orice, în încercarea individuală a omului de a evolua interior, de a se cunoaște și controla cu mult dincolo de pragul reacțiilor sale primare. Asta mi-a dăruit și curajul de a ține mai tare la intimitatea mea, cu-atât mai mult cu cât se întâmplă ca foarte rar depresiunile firii mele să mai găsească forța de a crea în mine ca altădată, dorința irațională de a dispărea instantaneu, dintr-un peisaj care doare.

Mă simt deja legată de lume prin cunoaștere, prin simpla conștientizare a faptului că o evadare suficient de profundă în lumea adâncă a sinelui curăță deopotrivă, mintea și sufletul. E ceea ce s-a întâmplat de fapt, chiar în vreme ce m-am obosit să aștern pe hârtie aceste gânduri... Din punctul în care mă aflu, mi-e greu să cred că aș fi putut găsi o mai bună purificare.

Neașteptate sunt uneori stările de fericire ale oamenilor...

Într-o noapte caldă de mai, pentru mine ajunge numai să deschid geamul și să privesc pentru câteva minute afară.

Miraculoasă noapte de mai, codificată în miresme și șoapte nedeslușite... îți sunt nespuse de recunoscătoare noapte blândă, care mă umpli și pe mine cu sevele tale ametoitoare, cu viața ta de dincolo de viață...

Nicicând nu voi putea separa făptura ta magică de starea de dragoste, nicicând nu te voi putea iubi altfel decât pe un om, pe un om neprețuit pentru trecutul vieții mele; în tine recunosc de fapt, sentimentele unui alt mai - culori și mirosuri ce nu mai pot fi

pierdute.

O frunză de castan luminată de adierea portocalie a vaporilor de sodiu, asta sunt eu acuma... Oh, minunată viață, înnebunitoare viață... Iubesc totul! Chiar chipul eternității privit din punctul acesta, mi-apare sub formă de dragoste...

Cum aş putea să trăiesc o mai mare fericire?

Sunt stăpânită de un impuls nestăvilit să mulțumesc cuiva pentru sentimentele mele și, ceea ce e cu adevărat formidabil, aş putea să mulțumesc absolut oricui, pentru că orice ființă și lucru de pe lumea asta este, fie el și inconștient, un martor și un complice care face posibilă întâmplarea.

Așadar... mulțumesc noapte, mulțumesc frunze, mulțumesc copăcei, mulțumesc stâlpi, mulțumesc case, mulțumesc becuri cu lumina portocalie, mulțumesc văzuți și nevăzuți oameni... Mulțumesc din tot sufletul, bunului Dumnezeu.

(mai 1990)

Cine mai crede în drumul înapoi?...
Numai în grădina îngerilor
se mai repetă pasul, se mai prelungește
sărutul... de ce nu?
ei astfel mimează eternitatea
fără falsa pudoare a stridiilor
pentru care iubirea e încă
o incomodă amintire a corpului
monstruos deformată în foame.

23 ani - Experimentul

Început de vară și se pare, un nou început de viață pentru mine. Doar că de data aceasta voi renunța să îmi mai cultiv cu obstinație teoriile și visele. Mă voi abține să îmi justific nebunia ori să încerc să obțin din ea un produs accesibil minții mele.

Dragostea se înscrie perfect în programul nostru de specie. Nu e un drog, nu e o iluzie, nu e un cadou de la Dumnezeu. Felul în care trăiești dragostea - construcția ca atare e singura realizare care contează. Pentru că individul în sine, rămâne un rătăcit în labirint...

Jalnică tagmă a nemulțumiților... nu simt nici o devoțiune pentru tine și totuși, mai bine decât hârtiei nu mă pot plânge nici mie însămi. Aș prefera să cuprind noaptea, petecul meu de noapte cu copăcei și mirosuri și adieri duioase de iunie. Dacă-aș putea, aș face din toate o bulă minusculă și aș insera-o apoi în locul în care se va opri cursorul. Dar ce folos?... Niciodată n-am izbutit să fac bine ceea ce mi s-a părut important să fac pentru mine.

De pildă, mi s-a părut important să mai trăiesc o dată sub semnul iubirii. Am încercat să o fac și iată, acum mă simt de-a

dreptul zdrobită.

Cu certitudine, e ceva absurd în relația asta... în el, în mine, mi-e imposibil să deslușesc cauzele. Sau poate e doar vorba de veșnica stupizenie a reacțiilor mele orgolios- sentimentale.

M-aștept probabil să fiu băgată în seamă ca orice femeiușcă superficială care neforțându-și creierul și simțirea în nici o împrejurare, așteaptă de la omul viselor ei împlinirea întregii sale existențe - un mediu mental superior, o părere mai satisfăcătoare despre propria persoană, un proiect îmbietor de petrecere a timpului liber și toate, pe cât posibil, servite pe tavă.

Mă întreb de câte ori poate creierul ăsta idiot să se simtă rănit... atins în neprețuitul său orgoliu? De ce nu m-a înzestrat și pe mine Dumnezeu cu minunatul potențial de răbdare al celor săraci cu duhul?... Pentru că alternativa înțelepciunii nu-mi e câtuși de puțin la îndemână; am încă în mine un sâmbure prea fertil de autodistrugere.

Și totuși, ceva nu e bine aici... ceva se întâmplă cu noi, cu dragostea noastră... Simt că încep să mă obișnuiesc din nou cu mine - cea dinainte și mi-e teamă. Teamă pentru că asta înseamnă singurătate... nu pură, nu groaznică, bineînțeles, nu înălțătoare... poate în primul rând comodă, ușoară pentru suflet și minte, ori tocmai ăsta e atributul care mă îngreșează cel mai tare.

Dar iată și culmea stupizeniei... după o scurtă pauză de reflecție, îmi vine să plâng în hohote, ca un copil bătut la fund pe nemeritate. Am același vechi și dureros blocaj de înțelegere, acum, astăzi, după mai bine de optzeci de ore fără tine, culminând cu acest telefon nedorit. Pentru că după mai bine de trei zile am îndrăznit în sfârșit să te sun, însă am realizat imediat cât de inoportun și de nedorit a fost evenimentul ăsta pentru tine. Am deslușit în vocea ta grija că aș putea să-ți răpesc din timpul și concentrarea destinate unei cauze atât de importante pentru întreaga ta carieră și, pe moment, m-am simțit îngrozitor de rușinată de măgăria pe care tocmai mi-o îngăduisem. Să te-ntrerup... încă o dată, pentru a câta oară încă... ce neatenț, ce egoist din partea mea, ființă stupidă și neînțelegătoare!

Am pus toată părerea de rău de care m-am simțit în stare într-o singură frază, apoi am închis cât am putut de repede telefonul,

de parcă mi-ar fi ars mâna... Și exact, exact în momentul acela, m-a năpădit o revoltă nebună. Dar pentru ce să îmi fie rușine?!... Pentru că te iubesc și mi-e dor și o dată la optzeci de ore îndrăznesc o minimă apropiere posibilă, pentru doar câteva minute?!

Și-apoi, ce înseamnă proiectul ăsta pentru tine dacă în atâtea ore de viață, munca la el îți impune să excluzi cea mai firavă legătură cu lumea?

Sau altfel... și mai chinuitor pentru mine: ce-nseamnă pentru tine dragostea noastră, din moment ce ea poate fi pentru o vreme atât de îndelungată exclusă (ori, cel puțin evitată) din universul restrictiv al gândurilor tale?...

Recunosc, te-am sunat ca să îți mai aud vocea, ca să te simt măcar pentru o foarte scurtă perioadă, aproape. Poți crede că asta înseamnă enorm pentru un om care iubește în felul acesta ridicol ca mine?...

Din nefericire, reacția ta hotărâtă mă îndeamnă să cred că asemenea perioade de izolare brutală se vor repeta deseori în relația noastră. E drept că mi-ai povestit ceva din trecutul tău care m-a predispus încă de la început către sistemul de așteptare necondiționată... dar nu am bănuît deloc că programul ar putea să pună cu totul stăpânire pe tine!... O asemenea exclusivitate mi-e cu atât mai greu de înțeles, cu cât eu nu pot concepe dragostea decât ca pe o disponibilitate sufletească permanentă... fapt care în particular, mă împiedică să mă gândesc la tine ca la un desert relaxant, planificat din timp pentru sfârșitul unei mese copioase!

Ce să mai spun... Nu îmi rămâne decât să mă cufund pe mai departe în singurătatea mea indecentă - o trădătoare oricând disponibilă.

În micul meu cuib pustiit, îmi pot măcar repeta până la epuizare formula fragilă și demonetizată în care nu crezi, dar care mie încă îmi guvernează viața.

Știi bine că ești liber să renunți și poate chiar ar fi de preferat să o faci și gata!

Dar dacă nu ți s-a făcut deja scârbă de toată povestea, dacă ești totuși dispus să plătești un preț oarecare pentru durerile mele egoiste, încearcă doar să mă înțelegi și să mă lași și pe mine să înțeleg... căci asta ar putea fi cu adevărat miza noastră.

Suficient! Nu mă-nțelegi, nu mă mai vrei, nu te mai interesează... dar vezi-ți odată de drumul tău și lasă-mă!

Ce-atâtea inutile învârteli după coadă... se vede cu ochiul liber că suntem prea diferiți pentru a căuta înțelegerea. În astfel de cazuri, e mult mai sănătos să fii singur. Că dacă nu râvnești, nu te doare nici capul.

Dar te iubesc... Te pot înțelege... Și tu mă poți înțelege și chiar în această clipă mă înțelegi. Și cum ne iubim, totul se va termina până la urmă cu bine.

Și dacă nu și nu, se oprește cumva viața în loc cu asta?

Așa de greu îi vine omului să-și vadă de propria lui treabă?

Doar m-am dotat din vreme cu o apreciabilă rezervă de ambiții în compensație...

Dar dacă se oprește totuși viața în loc?... Dacă n-o să mai pot adăuga o privire, o respirație, o urmă de suflet la toate astea?

Prostii, un astfel de lucru nici nu trebuie să recunoști că l-ai gândit vreodată!

Dar am zis că sunt sinceră și l-am gândit cu adevărat, ce rost are să mă mai ascund acum?...

Femeia are sclavia în sânge. Fără sclavie nu poate rezista femeia.

Poveste de doi bani - ne iubeam, ne mai certam, dar în cele din urmă ne-am hotărât să stăm împreună. Credeam că în felul ăsta se vor rezolva de la sine toate problemele.
Și nimic nu s-a rezolvat astfel...

Iată-mă deci, încă o dată, mărturisind la caietul dezamăgirilor mele.

Mă identific fără putință de întoarcere drept un om singur.

De aceea, ca orice asemenea comun exemplar omenesc, în mare măsură întors împotriva propriei sale ființe. Un singur lucru esențial rămâne de învățat aici și, nu întâmplător, e chiar cel mai dificil dintre toate: acela de a rezista conștient până la capăt.

Da... la naiba cu toate drogurile astea îmbietoare de existență!...

Am ajuns o formă de orgoliu fluid - mă simt înaintând tot mai hotărât pe drumul spre dementizarea totală. E ca un fel de lepră dureroasă a sufletului - văd bucați din sufletul meu căzând cu fiecare nouă lovitură pe care o primesc și plâng. Aș vrea măcar să cred cu adevărat în Dumnezeu, să-l pot implora în deplinătatea credinței mele... Ajută-mă Doamne, dă-mi putere, dă-mi cel puțin puterea de a renunța să mai aștept revelații care să acopere neputința și lașitățile acelora pe care îi iubesc...

E noapte adâncă și calmă. Încerc să m-adun din cioburi în părculețul pustiu din fața casei mele. Un polițist grijuliu îmi atrage atenția că ar fi mai sigur pentru mine dacă aș renunța să ies cu câinele la ore atât de nepotrivite.

Aveți dreptate, desigur... nici o problemă, mă întorc imediat acasă.

Mă-ntorc imediat în insuportabila mea casă. Mă-ntorc imediat în și mai insuportabila mea singurătate...

Sunt din nou în fotoliul meu. Parcă am mai scris cu ceva vreme înainte de el. Că e comod, da... este ceva rău în asta?...

Vorbeam atunci și despre purcelușii de Guinee și despre războiul de lângă noi... îmi pare azi că a trecut de atunci o eternitate. Și eu m-am schimbat mult în decurs de-o eternitate, dar nici acum nu reușesc să deslușesc cauzele. Cum de-am ajuns să îmi pun măcar problema de a-mi înstrăina animalele?... Cum am ajuns să cumpăr țigări și să fac ouă prăjite și să mă gândesc la căsătorie?!

Aerul camerei mele a devenit prea plin, ca și propriul meu interior, de altfel.

Dar va veni și vremea aceea când voi fi ori suficient de bătrână, ori suficient de nebună, ori poate suficient de înțeleaptă pentru ca astfel de suferințe să se țină departe. Nu-i un motiv să mă simt ușurată?...

Până una alta, scrisul rămâne o defulare valabilă. E genul de scris întreținut aproape cu aceeași intensitate ca gândul, un mijloc bun de a elibera hormonii pentru a-i alinia apoi grijuliu pe hârtie. La sfârșit te simți cel puțin mai detașat ca înainte și poți continua pentru o vreme sub umbrela iluziei că ai reușit să te goleşti destul de temeinic de resentimente.

În fond, nu e nimic altceva decât o firavă încercare de a integra planul afectiv cu cel al vieții de relație, o tentativă de a revela în afară ceva din propria-ți umbră, cu scopul vădit de a stabili în final, o legătură un pic mai stabilă cu lumea.

Întâia problemă care se pune - a încerca să te iei în serios când modelezi un gând pentru a-l pune pe hârtie, conștient fiind că procesul acesta caricaturizează în mod inevitabil starea trăită. Or asta cere în mod firesc să ai dorința și nu mai puțin curajul de a căuta să fii permanent și în exclusivitate tu însuși... chiar dacă astfel riști să compui o fațetă mai tragică, mai ridicolă sau mai paradoxală decât e

cazul, a realității interioare. Altfel spus, “să fii” într-un fel care nu prea îți lasă posibilități de alegere - căci dacă încerci să faci puțină comedie, ori puțină abstracție, ori chiar ceva veselie în aer atunci când sufletul tău e de fapt împietrit, nu vei izbuti decât să crezi în tine un și mai amar gust de falsificare.

Apoi, urmează cea de-a doua problemă fundamentală - aceea de a încerca să îți faci micul exercițiu de disecție sufletească în mod dedicat, pentru o altă persoană. Dar fără îndoială că trebuie să fi un copil naiv ca să îți închipui că altcineva te poate lua cu adevărat în serios, acordând tot atâta credit sentimentelor și stărilor tale de spirit cum numai tu singur o poți face...

Și totuși, a nu fi în stare să te cercetezi cu sinceritate și, mai mult, a face deliberat în așa fel încât să eviți exprimarea directă a stărilor tale de spirit, mi se pare greșit. Dacă asta înseamnă protecție, de cine încerci să te protejezi oare? De propriile tale complexe, de crucea pe care oricum o simți fără încetare în spate?... Și ce vor înțelege ceilalți și ce vei înțelege chiar tu până la urmă din tine? Numai o seamă de judecăți convenționale sau de impulsuri abil reprimare?... Cum ar putea o persoană care își reflectă imaginea numai între oglinzi paralele să facă vreodată o minimă deosebire între adevăratul său sine și proiecția înșelătoare a minții care construiește doar pentru uzul voinței păpuși de ceară emaciate?

Dar poate am exagerat prea mult cu pledoaria... Oricum, eu m-am descoperit și m-am mărturisit și m-am răstignit cum am putut eu mai bine. Nu am avut nici pentru o clipă sentimentul unui joc de teatru, pentru că din mine nu am comunicat decât partea care a impus excluderea oricărei alegeri premeditate. Știu bine că mai devreme sau mai târziu, voi plăti și eu curajul renunțării la protecție, ca toți acei care-și permit să umble prin lume cu carnea dezgolită. Și ce dacă?

Sunt sigură că s-ar găsi o grămadă de oameni plini de bun simț care să îmi ofere o lecție de bună purtare - să o rețin, să o aplic... Știți, din păcate noi ăștia din zodiile sensibile... dar nu, orice ar fi, nu o să-nghit de la niște oameni plini de bun simț o lecție de bună purtare!

Dar poate indivizii astia sunt chiar convinși că știu ceva esențial legat de problema iubirii... Poate considera că e cazul să o înghesuiți și pe ea într-o lecție de morală. Sau poate li se pare că ea contrazice prea multe din normele lor de bună purtare și au început deja să se îndoiască de valabilitatea ei socială. Sau poate doar se joacă cu vorbele, ca să ne facă și pe noi, proștii, s-o punem puțin la-ndoială...

Îmi amintesc prea bine sfaturile binevoitoare ale celor care pretind că numai ei cunosc viața. Îmi amintesc, de pildă, reflecția aceea plină de suficiență că “și dragostea moare”... Dar, pentru Dumnezeu, ce drept are inevitabilul să conteste dreptul la existență al unui singur fragment atomic de realitate?

Chiar floarea cea mai gingașă piere după un număr meschin de zile - își închipuie ceva că o floare strivită de pământ mai bucură cu frumusețea ei aici pierdută, un ochi sensibil în vreo altă lume?... Dar asta înseamnă pentru acela care a observat-o în clipa de strălucire vie a splendorii sale, că ea a fost, în comparație cu piramidele, de exemplu, mai puțin adevărată?

Nu vreau decât să spun că iubirea dintre doi oameni, asemeni cu floarea, ocupă și ea o clipă, o astfel de stare nemăsurabilă din existența universului. Iar adevărul acestei clipe nu este mai mic decât adevărul de existență al întregului univers. Așa că dacă iubirea piere în cele din urmă, nu înseamnă deloc că nu a fost niciodată adevărată... ci doar că, asemeni tuturor creaturilor și lucrurilor de pe lumea asta, a avut și ea, la un moment dat, o rațiune suficientă ca să dispară.

În fine, am vociferat destul. Acum sunt mai calmă. Trebuie să mai stau încă puțin, până mi se face somn de-a binelea și cu asta, treaba e ca și rezolvată. Dimineața mă voi trezi cu o stare proastă în minte și-n trup, cu care o să trăiesc pentru o vreme. Apoi o să-mi treacă.

O.K.... atunci mai bine să vorbim despre altceva. Mă gândesc că alcătuirea naturii pare o temă îndeajuns de impersonală. Dar trebuie să mărturisesc că, din păcate, nu am nimic de spus despre alcătuirea naturii... Găsesc plină de o orgolioasă deșertăciune

pretenția omului că știe: știe lucruri importante, știe să se folosească de lucruri, știe să stăpânească și să tragă profit din toate... Eu știu mai degrabă să mă întreb și apoi să mă rătăcesc în contemplația întrebărilor mele. De când sunt pe lume, mă tot întreb astfel de chestii ciudate, la care nici nu se poate răspunde, de pildă... de ce trebuie să existe obiecte mari, obiecte mici, obiecte necuprins de mari ori mici? De ce nu voi reuși niciodată să îmbrățișez un munte care îmi place? De ce nu reușesc să înțeleg câtuși de puțin trecerea timpului și mai ales, trecerea aceasta pe care o numim “viață”?

Accept orice variantă calduță, îmi este la fel de frică acum ca și atunci când aveam nouă ani și Dumnezeu... mai e o întregă veșnicie până dimineață! De ce nu se lipește și de mine somnul odată?

Mama și tata sunt tare departe... Ei dorm, îmi e dor de ei, dar chiar dacă s-ar găsi în camera alăturată, fiorul binecunoscut de teroare nu mi-ar fi totuși suficient ca să mă împingă în patul lor peste noapte. Privesc în schimb la patul în care doarme iubitul meu și nu mă pot împiedica să remarc că, în mod evident, îi e tare bine lătit singur pe toată suprafața acestuia. Un bun motiv ca să nu mă culc decât într-o stare de adormire avansată, știind că altfel i-aș răpi timpuriu din gradele de libertate. Nu pun pariu cu mine că o să mă îmbrățișeze când mă voi așeza lângă el, pentru că mă tem că partea mea roz-visătoare ar ieși din afacere, umilită încă o dată.

Acum s-a trezit... s-a uitat în treacăt la mine, apoi s-a întors liniștit pe partea cealaltă. Desigur că nu m-a auzit, deși eu l-am tot strigat, mi-am tot umplut cu strigăte singurătatea.

Tu nu m-auzi, nu m-auzi deloc iubitele... cât timp aș mai putea să continui astfel?... Dar știi, dragul meu... este un adevăr peste care nu pot trece: am început prin a scrie pentru mine și am sfârșit, aproape fără să îmi dau seama, prin a scrie, din nou, pentru tine. Dacă nu mă poți înțelege, mai devreme sau mai târziu va trebui să îmi cer iertare pentru dragostea asta.

Îmi doresc să nu mai ajung să scriu aici și în ciuda acestui fapt, se întâmplă că mi-ar fi foarte greu să rezist făcând abstracție de mica, dar salvatoarea mea supapă. Pentru a nu știu câta oară mă întreb cât curaj îi trebuie oare unei femei ca să admită că subiectivul ei sentiment de însingurare lângă persoana iubită poate fi o reflecție directă a unei stări de nepotrivire sufletească?

Cred că dincolo de limita propriei mele sensibilități, trebuie cu necesitate să stea decizia mea fermă în ce privește viitorul meu cu acest om. Fără nici un fel de interferențe nervoase. Fără salvatoarea cedare lașă din final. Pentru că e absolut clar că am o oroare spăimoasă să rămân singură. Nu spun - fără el, anume - pentru că asta ar rezolva implicit toate problemele... ci doar ruptă de binecuvântatul sistem binar de subzistență și prin asta, mai mult decât prin orice altceva, însingurată...

Dar chiar în timp ce scriam aici, el a venit pentru câteva minute lângă mine în pat, m-a luat în brațe și mi-a povestit că a mâncat puțintel prea mult și că acum îl doare burticica. L-am mângâiat de câteva ori ca pe un copil necăjit, apoi s-a întors cu un oftat de ușurare, la noul lui joc strategic pe computer.

Uneori vine acasă și, când mă aștept mai puțin, e cuprins de un val înduioșător de tandrețe. Îmi spune că mă iubește, că sunt draguță... eu, ca de obicei, îi zâmbesc, dar nu spun o vorbă. Știu bine că e doar o scurtă și aleatoare secvență, o stare din care iese atât de ușor la cel mai mic impuls de enervare care va surveni inevitabil în decursul următoarelor ore pe care le vom petrece mai mult sau mai puțin împreună. Pentru că sigur ceva ce-am făcut, n-am făcut sau am uitat, îl va scoate din sărite și-atunci va țipa exasperat la mine, cerându-mi imediat socoteală.

Dar pentru el și momentele proaste (și cele bune, deopotrivă) sunt scurte. Trec repede, așa putea spune, aproape la fel

de repede ca vorbele care le exprimă. Singura problemă care apare este că eu, din nefericire, nu izbutesc deloc să funcționez în felul acesta. Sufletul meu nu are acea pojghiță elastică, ușor regenerabilă care așa de bine îi protejează pe unii privilegiați ai soartei... Și-n cele din urmă, de ce să fie surprinzător că mi-e destul de greu să trăiesc cu cineva, de vreme ce chiar singură îmi fac viața de multe ori insuportabilă...

Am vorbit încă o dată cu el și bineînțeles că mi-a pierit tot somnul. Am început iritați, dar spre deosebire de mine, el a sfârșit într-o pasă dulceag-pozitivă, mărturisind printre altele, că e foarte preocupat de stările mele de spirit, că mă ia foarte în serios și chiar ajunge să se gândească de zece ori pe zi la ce ar putea face el ca eu să mă simt mai bine și să îmi realizez mai cu succes planurile.

Ce păcat că nici măcar o astfel de mărturisire nu mă mai mișcă din cale afară... trebuie să îmi recunosc singură că felul strict declarativ în care se manifestă grija și iubirea lui pentru mine, nu mai reușește ca altădată să mă dea gata. De fapt, nici nu-mi mai pasă atât de tare de măruntele mele vanități încât să îmi construiesc atitudini din ceea ce par a fi sentimentele altora față de mine. Micile fapte de zi cu zi ale oamenilor au ajuns să îmi pară incomparabil mai importante decât mărețele lor declarații.

Adevărul simplu e că nu știu dacă mai iubesc... Gândul la el, departe de a-mi înfierbânta mințile, creează acum în mine o stare molcomă de irealitate.

Nu resimt nici cea mai mică nevoie de apropiere. Îmi e bine așa, singură, și mă simt relaxată gândindu-mă la alte lucruri decât eu, el și dragostea noastră. Dar dacă continuu să scriu în neștire aici, există riscul intolerabil de a mă întoarce încă o dată la locul dezastrului.

Din fericire, am încă o stare confuză - simțurile îmi sunt adormite, viitorul îmi apare inimaginabil. Nu urmăresc decât să supraviețuiesc cât mai comod clipei. Să dorm, să citesc, să lucrez, să merg cu autobuzul, să merg pe jos, să mănânc, să fac curat la

animale, să vorbesc cu ai mei, să mă uit la filme, să fac sport, să mă scol devreme, să mă culc târziu... totul la modul cel mai impersonal cu putință.

În schimb, să nu ascult muzică singură în camera mea, să nu mă întâlnesc cu prietenii, să nu mă dedau la versificație, să nu gândesc nimic, absolut nimic dincolo de clipa prezentă.

Doar prezentul e important pentru celule și celulele sunt, poate, niște individualități mai complete ca noi. Și majoritatea animalelor sunt individualități mai complete. Noi numai ne învârtim de colo colo, fără să reușim vreodată să ne găsim rostul ori locul. Se spune că umbra omului e imensă, dar el este în cea mai mare măsură, incapabil să o cunoască; tot ce poate desluși cu claritate sunt doar efectele, contradicțiile care îl zguduie fără încetare și care pot duce în cazuri extreme la dezagregare...

Mă întorc, mă întorc mereu asupra propriilor mele decizii. De fapt, sunt o proastă, atât... un mecanism primitiv. Încerc din nou să mă imaginez bătrână, insensibilă, detașată... e crud, dar poate că atunci voi fi mai fericită ca astăzi.

Cred sincer că, în realitate, el nici nu are nevoie de mine... Sunt doar un fragment de decor. Și asta contează, evident - îl ține chiar la mare preț în galeria posesiunilor sale, dar e mai mult o apreciere a minții, decât a sufletului. Dealtfel, tot ce nu intră direct în domeniul pasiunilor sale intelectuale este decor. Probabil că el însuși își este de asemenea o parte a acestui decor, pentru că iluziile complexe care îi ocupă mintea, îl țin în mod constant la distanță de sinele său profund.

Într-un fel, încă îl mai iubesc pe omul acesta, dar cu siguranță nu în felul acela subtil care naște atașamentul fierbinte al sufletelor. Încetul cu încetul, relația noastră și-a pierdut adâncimea, concurând în neștire cu propriile noastre fantasmе. Îmi pare rău, însă eu nu am respirația potrivită pentru dansul pe gheață... nu-mi stă în

putere să mă amăgesc la nesfârșit că încă mai reprezint o cantitate de viață înaintea unui individ care îmi oferă zi după zi aceeași privire goală, lipsită de orice interes sensibil în ce mă privește.

Să mă întreb din nou, inutil, disperat și greșos de patetic - ce-au fost pentru el îmbrățișările noastre și ce-au fost pentru mine?... Cum voi trăi mai departe lipsită de ele... cum voi trăi fără măcar senzația de protecție pe care o aduce prezența alături a unui bărbat?... Dar să nu răspund, nici măcar să nu îmi propun să fac asta, pentru că efortul ar fi prea mare.

Ciudată e detașarea cu care se sfârșesc lucrurile... ca și când un judecător invizibil și necruțător ar încheia după îndelungate dezbateri procesul, prin simpla enunțare a unei scurte sentințe. Jurații sunt sentimentele, ca niște linii de forță neclar definite, care acumulează energie în timp până la a schimba în mod decisiv starea sistemului. Martorii care defilează cumiți înaintea adunării nu pot fi decât amintirile - unele bune, altele rele, străbătute deopotrivă de fiorul nostalgic al acțiunii. Incriminat unic este viitorul micului nostru grup uman. Doar soarta lui trebuie în final să se decidă... și tot acest proces bizar are un gust îngrozitor de condamnare inevitabilă. De necrezut că într-un loc unde a fost odată dragoste, astfel de lucruri ajung să se desfășoare...

Noaptea trecută am visat că m-am reîntâlnit cu o prietenă din copilărie. Mă invitase la ea acasă, iar eu am primit cu multă bucurie pentru că îndrăgisem odată micul apartament al familiei sale și încă îmi mai puteam aminti cum arăta el pe vremea aceea. Mă așteptam la un fel de întoarcere inefabilă în teritoriul trecutului, însă de cum am pus piciorul în locuință, am și simțit în inimă fiorul rece și străin al schimbării...

Casa părea pe jumătate părăsită, mobilele din sufragerie zăceau alandala în mijlocul camerei, covoarele lipseau și ușile toate erau acoperite cu scânduri bătute în cuie, ca și când un personaj disperat ar fi încercat pe rând, să se baricadeze în fiecare din camere. O casă de nebuni - mi-a trecut fulgerător prin minte și exact în aceeași clipă m-am întors speriată către prietena mea... dar spre

surprinderea mea, ea reușise deja să dispară. Imediat m-am repezit la ușa de la intrare și chiar înainte să pun mâna pe clanță, am putut auzi râsetele ei răutăcioase, cu accente neomenești, de partea cealaltă. Închisă, deci... încuiată ca într-o temniță de o nebună care probabil nici nu-și mai dă seama de faptele sale!... Îngrozită am fugit înapoi în casă, forțându-mă să gândesc cu orice preț la o ieșire posibilă din capcană.

Desigur, balconul... cum de nu mă gândisem la el încă din prima clipă!... e drept, mă aflam la etajul opt, afară începea să senezeze, dar tot am reușit să deslușesc câteva persoane care circulau pe o alee din vecinătatea blocului. Am strigat spre ele cu toată forța deznădejdi mele, o dată și încă o dată, și încă o dată apoi, dar nu s-a auzit nici măcar un sunet. Dumnezeu!... am realizat atunci că spaima îmi luase cu brutalitate până și ultima șansă - vocea!

Aici îmi vor putrezi oasele... mi-am spus cu o ciudată resemnare și înghițindu-mi nodul din gât, am pășit din nou în interiorul apartamentului. Din hol însă, am observat că una din camere avea ușa întredeschisă, pe marginea canatului răzbătând în afară o dungă palidă de lumină. Am împins puțin și priveliștea care mi s-a înfățișat înaintea ochilor m-a umplut, fără să vreau, de o greutate inexprimabilă.

În patul cel mare din mijlocul încăperii, mama prietenei mele, grasă, sulemenită grotesc, dar într-o vaporosă cămășuță de noapte, tocmai aranja cu gesturi leneșe niște cearșeafuri soioase, între care trona un tânăr despuiat, care nu părea să aibă nici măcar vârsta prietenei mele. Străinul avea o privire fixă și goală, de parc-ar fi fost drogat și nu a reacționat în nici un fel la intruziune. În schimb, femeia s-a dovedit amabilă, aparent bucuroasă de surpriza cu totul neașteptată a revederii. I-am povestit în câteva vorbe că fiica ei mă invitase acolo și că se folosisese de ocazie ca să mă abandoneze fără scrupule înăuntru.

- Ce se întâmplă cu ea, am întrebat-o intrigată, cum poate să-mi facă așa ceva mie, prietena ei din copilărie?!

- Nu te teme, sunt doar micile ei răutăți nevinovate, mi-a șoptit maică-sa, zâmbind cu indulgență, nu e nici pe departe atât de nebună pe cât i-ar plăcea ei să pară. Ești sigură că ai verificat?... Eu

cred că nici măcar nu a încuiat ușa.

Am realizat instantaneu că nu îmi trecuse deloc prin minte să mă conving de realitatea acestui fapt esențial, mai înainte de a mă lăsa copleșită de panică.

Văzându-mă atât de neajutorată, femeia m-a luat cu blândețe de mână și m-a condus cu pași calmi către ușa de la intrare, apoi a apăsat cu hotărâre pe clanță. Și tot ce mai știu e că în secunda următoare... eram deja afară.

Șase săptămâni fără tine, iubitul... La ce te gândești tu acum oare?

Eu mă gândesc că ar fi fost totuși multe alte lucruri de înțeles din relația noastră... Îmi vine chiar să afirm că ar fi fost atât de multe, încât la sfârșit s-ar fi putut cu adevărat să nu mai rămână nimic din ele. Numai nisip spulberat de vânt. Numai două singurătăți devenite ucigătoare.

Dar mai bine să ne păstrăm calmul. Să ne gândim mai degrabă la ordinea triumfală din corpurile noastre... deși efemere, ele întruclipează o remarcabilă înfrângere prin construcție a haosului. E greu de închipuit că ne este îngăduit să uităm asta...

Poate că cel mai important lucru de înțeles rămâne în cele din urmă, inexistența unei incompatibilități de profunzime. Apoi, necesitatea compromisului - nu doar la oameni, ci chiar și la întâlnirea dintre două galaxii trebuie să se ajungă la o stare de compromis - în lipsă, întâlnirea se transformă într-un conflict ce se sfârșește inevitabil, cu o dublă anihilare.

Apoi, în fine, ar mai fi fost o grămadă de lucruri ceva mai mărunte de înțeles și tocmai pe acestea nu ne e dat să le înțelegem pe deplin niciodată. Unele din ele s-ar putea numi, de exemplu... noi înșine, răsăritul soarelui, zâmbetul de dragoste, revolta, izolarea, ploaia de vară, nevoia, speranța, atingerea, mângâierea care nu se lasă uitată, răceala, lașitatea, umilința, dezertarea, lupta încrâncenată

cu propria vanitate, istoria personală, jocul geneticii și al întâmplării, frumusețea trupului dormind, îmbrățișarea privirii, a vocii și a gândului scris, dorul, diferența dintre important și indiferent, diferența dintre iubire și orice altceva, memoria, suferința sufletului, extazul, privirea limpede a copilului, curățenia, adevărata virginitate, întâia floare a cactusului, lacrimile, intoleranța, comuniunea, responsabilitatea... și poate chiar bizarul meu interes de a așterne pe hârtie toate aceste lucruri. Un impuls pe care nu-l pot explica satisfăcător nici pentru mine...

În schimb, din punctul acesta, un lucru măcar, tot mi se pare că mi-l pot explica și eu, în ceea ce te privește.

Tu știai că niciodată nu m-am simțit atât de bine în singurătatea mea, ca înainte de a te fi cunoscut pe tine... și nici atât de minunat cum m-am simțit în clipele noastre de iubire. Știai sigur că dragostea mea am fost eu însămi și asta până la o identificare aproape insuportabilă. Știai că nimic din ce ai fi putut spune și aproape nimic din ce-ai fi putut face nu m-ar fi împiedicat să sper mai departe. Știai că te iubeam încă prea mult pentru ca singură, cu de la mine putere, să reușesc să deschid ușa...

Așa că într-o zi senină de toamnă mi-ai surâs jenat și mi-ai mărturisit în cuvinte puține și reci că ai decis să nu te mai întorci în această casă.

Nu-mi pot aminti cu exactitate ce ai spus și nici nu îmi amintesc ce am fost eu în stare să mai adaug cuvintelor tale... dar am o stranie senzație că niciodată n-o să pot uita felul proaspăt și incredibil de elegant în care te înfățișai în dimineața aceea, privirilor mele... Cred că n-o să uit niciodată puloverul acela al tău - bej cu desene geometrice, compuse de mari unghiuri cenușii, abrupte, dispuse în șiruri transversale de-a lungul spatelului și de la umeri spre mâneci, ca niște lame ascuțite... ca niște lame de cuțit, îmi trecuse deodată prin minte...

Tu tocmai te îndreptai spre ușă, iar eu n-am făcut decât să-ți pășesc în tăcere, pe urme și imediat după ce ai ieșit, să mă încui înăuntru cât se poate de bine.

*Cineva a plecat din inima mea. Era noapte,
se auzea un glas necunoscut la intrare, iar el
s-a furișat nerăbdător în vârful picioarelor,
a deschis... și-apoi a plecat, cu multă decență
cum poate doar întunericul
se mai lasă încă dezlocuit
de impetuoasa rostogolire a zorilor,
ca și cum o dizolvare ar fi totuși posibilă...
ca și când el nu trăise decât
pentru acest ciudat curaj de a se retrage
la cea dintâi bătaie în ușă
a unui străin... ce nici nu se simte probabil
împins de cascade.*

24 ani - Scrisori deschise

Nu cred că îți poți imagina ce greu îmi vine să scriu din nou cu dedicație. Dacă plecarea ta nu ar fi fost inevitabilă, dacă în plus nu m-ai fi rugat atât de stăruitor să umplu cu câteva pagini scrise spațiul și timpul de trei săptămâni al separării noastre, crede-mă... aș fi încercat mai degrabă, orice altă metodă de exersare a supraviețuirii. Pe deasupra, mă simt oarecum obosită și în orice caz, suficient de stupidă pentru a nu fi în stare de un început onorabil. Dar nici nu am chef să râd cu prietenii mei ori să discut cu musafirii părinților. N-am reușit decât să mă retrag discret în camera mea, să mă întind în pat și să încerc în această prea relativă izolare să mă mai las încă o dată pătrunsă de binefăcătoarele mele amintiri cu tine.

Mi-aș dori să pot fi cu totul o amintire între aceste amintiri... o cuantă de timp care își depășește condiția fluidă și efemeră, începând să se consolideze într-o structură stabilă, captivă pentru eternitate în țesătura unui univers de vise, deocamdată de neimaginat pentru mine.

Cu uimire descopăr cât de minunat de bună e starea mea sufletească, imediat după încheierea micii noastre discuții telefonice. Fără umbră de îndoială, manifest în modul cel mai vizibil semnalmente acelei tipice boli de tinerețe. Minteă îmi este încețoșată și mâna grea de atâta tulburătoare speranță. De fapt, nici nu-mi dau seama cum reușesc încă să mai aliniez cuvintele pe hârtie.

Niciodată până acum nu am reușit să mă exprim într-o asemenea stare - complicată și totuși, bună. Niciodată vreun om apropiat vieții mele nu a mai realizat că adevărata mea voce nu o pot conștientiza decât scriind. Mă-ntreb dacă nu tocmai de aceea mă aflu acum aproape blocată de emoție... Felul în care încep să te descopăr stăpân pe inima mea, are în el o nuanță pe care nu mi-o pot defini decât ca ținând de religie... ori asta e suficient pentru ca de aici înainte, să nu mă mai pot ajuta de descrieri lingvistice.

În consecință, nu voi comite aici nici cea mai vagă încercare de a exprima modul în care te simt și te aștept și te iubesc. Și nici măcar modul acela miraculos în care îmi percep propria-mi ființă, în momentele în care am curajul să îmi imaginez dragostea ta pentru mine. Sper să pot rezista în continuare departe de tentația unui anumit fel de introspecție și mai ales, de aceea a planurilor de viitor în culori pastelate. Să nu crezi însă că o să fiu capabilă să joc până la capăt cartea eroinei moderne. Nici nu se pune problema atâta vreme cât încă mă mai număr printre cre-dincioșii devotați în materie de bășici răsuflate ca simbioza sufletelor și marea întâlnire.

Oh, Doamne... cu ce oare aș putea să îți răsplătesc interesul?

Dacă ai chef să-ți pierzi timpul cu puțină istorie personală, câteva amănunte inutile îți pot fi puse oricând la dispoziție.

Pentru început, am fost un copil născut la șapte luni - realizare care a fost și a rămas până astăzi, unica mea dovadă de precocitate. Mai mult, în pofida grabei mele de a vedea lumina zilei, ceva anume nu mi-a prea convenit în situația nou creată, astfel că pentru mulți dintre cei care m-au cunoscut în acea vreme, singura

mea pornire manifestă părea să fie aceea de a părăsi cât mai rapid această lume. Orice fel de hrană, ba chiar și apa se dovedeau de nesuportat pentru fragila mea alcătuire. Timp de aproape patru luni mama s-a chinuit cu mine ca o martiră biblică, dar în final... și ca mai totdeauna după aceea, voința ei ieșită din comun a reușit să iasă biruitoare.

Există apoi, câte ceva din anii care au urmat imediat prunciei. De-aici înainte recurg deja la propria mea memorie.

Pare ciudat, însă amintirile din prima copilărie, dinaintea vârstei de cinci ani, pot reveni în mintea adultă cu o reală fidelitate, umplându-ți sufletul cu angoasele și revelațiile conștiinței tale de proaspăt degustător de viață.

Îmi amintesc spre exemplu una din zilele tipice în care stăteam în curtea casei noastre și pierdeam timpul - fratele meu era încă prea mic pentru a putea să organizăm cât de cât o joacă în doi, jucării nu prea erau și cele care erau mă plictiseau cumplit, iar mătușa în vârstă care se mai uita după noi era o femeie simplă, obișnuită să tacă și să-și vadă în principal, de propriile ei treburi.

Nu pot descrie cât de insuportabil de monotonă mi se părea trecerea acestor zile, mai ales dacă era toamnă sau vreme închisă - lipsa veseliei și a unor mici ocupații care să îmi deschidă mintea, mă deprimeau profund, dar firește... pentru nimic în lume n-aș fi putut atunci să identific cauze pentru astfel de lucruri. Tot ce puteam face era să privesc minute și minute în șir cerul, așteptând cu încordare să-mi treacă prin cap și o altă idee, în afara aceleia că niciodată vreodată a vieții mele nu va aduce cu adevărat o schimbare ori vreun sens cât de mic pentru strania mea existență... și fără îndoială că nici imaginația, nici experiența mea conștientă nu mă puteau ajuta cu o variantă mai ademenitoare.

Pe partea cealaltă, nimeni din familie nu și-ar fi putut închipui că o pereche de obrăjori dolofani are nevoie de o reală varietate de preocupări și de gânduri izvorâte din ele. Pentru ei lucrurile păreau să meargă de la sine și încă să meargă cum nu se poate mai bine, la o distanță istorică de bănuiala că un mic om se poate uneori plictisi într-o asemenea măsură, încât să ajungă prin

propriile sale forțe să se simtă de-a dreptul mizerabil.

Totuși seara, când apăreau pe rând părinții, casa se însuflețea și amintirea așteptărilor nesfârșite pierdea ca prin farmec. De fapt, nu numai multdorita lor venire acasă, ci chiar fiecare om nou întâlnit, fiecare eveniment al străzii, fiecare zvon venit dinspre copii vecini căpătau în imaginația mea, proporțiile unei adevărate legende. Și orice mică legendă se insera perfect într-un locaș anume al marii legende, care părea să fie pentru mine propria-mi viață.

Gustul acesta de ireal era accentuat la maximum atunci când trăiam un anumit fel de evenimente. Pentru că niciodată nu mi s-a întâmplat atât de des ca în această perioadă să privesc un peisaj ori să trec printr-o anumită situație și să am, ca într-un fel de ciudată trăire paralelă, conștiința faptului că era un lucru deja trăit - dar nu lucrul în sine, ci numai amprenta pe care observarea lui o lăsa sufletului, îmi părea cunoscută...

În mod bizar, trăirea în sine avea darul de a-mi induce un sentiment de identificare aproape dramatic, dar în final, interpretările acestea apăreau mai curând ca niște greșeli misterioase, de vreme ce cu puterile minții mele nu reușeam să leg faptele de nici un fel de imagine reală. În cele din urmă hotăram că trebuie să fie niște simple păreri eronate, dar tot îmi venea greu să cred că ceva din interiorul propriei mele ființe îmi poate servi o pură înșelăciune - e lucru sigur că iluziile recunoscute sunt practic de neconceput la asemenea vârste. Copilul mic are mintea atât de necenzurată, încât nu poate gândi fără să încerce să integreze datele imaginației sale în realitatea cea mai concretă.

Ceva mai târziu - în timpul primilor ani de școală - mi s-a întâmplat de mai multe ori să traversez un "deja-vu", o stare de trăire cu repetiție, dar atunci reușeam să îmi amintesc de obicei și împrejurarea în care percepția precedentă a obiectului crease în sufletul meu aceeași senzație, eventual chiar aceeași reacție de întâmpinare mentală. Când lucrul acesta nu era posibil, aveam exact aceleași momente de perplexitate ca și în perioada de dinainte. Ele însele erau niște trăiri cu repetiție.

Și nu mi-a fost dat să cunosc nici până astăzi dacă misterul acestui fenomen ține doar de propriul meu interior ori mai degrabă,

de o stranie realitate a lumii pe care slabele mele percepții mi-o aduceau astfel la cunoștință. De când mă știu am tot avut această neliniștitoare senzație că natura vizibilă ascunde o realitate mai profundă și, totodată, mai ușor de înțeles pentru om, dincolo de înșelătoarea ei aparență. Întreaga mea copilărie a fost străbătută de gândul amar că, deși natura înseamnă cu certitudine mai mult decât ce este pentru noi vizibil, eu nu voi reuși niciodată să privesc lumea, altfel decât paralizată de marele mister pe care ea îl degajă. Azi am ajuns să apreciez asta drept o bună intuiție, dar ceea ce nu bănuiam în vremea copilăriei mele, atunci când îmi imaginam succesiuni infinite, obositoare de zile dominate de această dureroasă senzație a excluderii din mister, era că voi sfârși prin a savura chiar și această înfrângere.

Din păcate, pe un copil revelația propriilor sale limite nu poate decât să-l înfricoșeze. Îmi amintesc că până și imaginea monumentală a unui plop înalt, cu miile sale de frunze strălucind mișcătoare sub soarele blând al amiezei, reușea să îmi creeze o uluitoare stare de provocare și disconfort mental. Era ceva cu totul de necuprins în această prea mare complexitate de detalii a naturii vii, ceva care mă fascina și mă domina și mă deranja deopotrivă. Liniile simple cu care mă obișnuisem poate prea bine în interiorul cuibului meu se lăsau atât de ușor stăpânite... într-un fel parcă asemănător cu desenele animate. În compensație, îmi făcusem chiar un reflex din a născoci propriile mele filmulețe hazlii, îndeosebi când mă culcam și mă simțeam încolțită de gânduri rele. Desenele animate au fost de-a lungul copilăriei mele soluția evadării dintr-un univers prea complicat și prea tragic pentru mărunta mea înțelegere. Universul lor era singurul teren sigur, liber de contradicții, menit anume pentru a-mi bucura într-un mod cât mai pur și mai impersonal sufletul.

Și totuși, această înspăimântătoare și de neînțeles lume exterioară îmi revela într-o măsură mult mai copleșitoare decât micile mele artificii de consolare, lucruri care îmi bucurau ființa... Nici acum nu pot exprima cât de mult însemnau pentru mine fețele prietenilor, animalele pe care le întâlneam sau baloanele colorate din fața magazinului pentru copii... în ele descopeream o frumusețe inefabilă pe care ceva necunoscut și lacom din adâncimea inimii mele, o pretindea cu intensitate. Pe altă parte, eram atinsă de urătenia și lipsa de culoare a orașului, îi simțeam sărăcia și resemnarea, o simțeam până și în jocurile copiilor... dar nu reușeam să înțeleg deloc

care ar fi putut fi misterioasa pricină a nostalgiilor mele. La urma urmei, pentru mine totul părea să indice că nicăieri pe lumea asta, orașele nu erau altfel...

Dacă ar fi să reconsider în mod teoretic aceste aduceri aminte, aş spune poate că această apropiere a copilului de lumea exterioară, care se bazează atât de puțin pe rațiune și atât de mult pe reflectarea propriilor trăiri sufletești, constituie pentru el însuși numai un fel mai aparte de joacă, un vis pe care nu te străduiești să-l iei în serios ori să-l pătrunzi cu puterea înțelegerii. Dar e clar că vârstele mici nici nu pot oferi mai mult omului; nu te poți aștepta ca un copil să aibă capacitatea de a medita ori de a contempla profund vreun fenomen al naturii. Ceea ce n-ar trebui totuși să ne determine să omitem cu atâta ușurință că tocmai prin demersul său eminent sufletesc, copilăria oferă cheia oricărei contemplații sau meditații posibile. Copiii cresc însă repede și sub presiunea obligațiilor sociale sunt obligați să schimbe la fel de repede interfața cu lumea; ceea ce se începe în copilărie e transferat părții inconștiente a sinelui și prin asta devine cu timpul, o sursă inepuizabilă pentru variatele nevroze ale adultului. Pe măsura îndepărtării de ea, copilăria se transformă încetul cu încetul într-un concept oarecare cu atributul simbolic de viață trăită, pentru că prin pierderea acestei minunate capacități de a asimila datele lumii cu sufletul, o întoarcere la copilul interior devine pentru omul matur, cel mai adesea, o întreprindere imposibilă.

(după o scurtă pauză...)

Nu îmi dau seama dacă am reușit sau nu să te plictisesc suficient cu dizertația precedentă. Oricum renunț, pentru că starea mea de spirit s-a schimbat în totalitate. Sunt ultimele ore înaintea plecării părinților mei din țară și nu mă mai pot concentra deja pe nici o altă temă. Așa că îmi voi permite cu de la mine putere, să îți scriu ceva despre această împrejurare.

Total a început cu mai puțin de o oră înainte, când între noi s-a desfășurat o nouă dispută acută în problema animalelor mele, devenite parcă peste noapte... prea multe. Probabil că înainte de această plecare pe termen lung, tata s-a simțit pentru ultima oară dator să îmi reamintească necesitatea ca măcar acum - la cei douăzeci și patru de ani ai mei, să fac o alegere care să fixeze în

mine un comportament social adecvat. Ca întotdeauna însă, n-am fost în stare să dau nici cel mai mic semn de apreciere acestor sfaturi, în fapt le-am întors tuturor spatele și am plecat ofensată la culcare, fără să mai adaug o vorbă.

Măine dimineată vor pleca amândoi de acasă fără ca vreunul din noi să îi conducă la aeroport - așa am înțeles că au hotărât ei după discuția asta. Prietenii noștri s-au dus și ei la culcare, stingheri, vizibil întorși pe dos (din cauza obrăzniciei mele, cu siguranță). Nici o protecție nu mi-a mai rămas înaintea adevărului simplu că mă comport uneori în stilul vicios al unui parazit ambițios și lipsit de scrupule în excesele sale de vanitate. Și dacă e chiar un aspect stabil al personalității mele?... Atunci s-ar putea spune pe bună dreptate că mă alătur cu fața senină categoriei nefericiților care strică cu inconștiență viețile celor care li se nimeresc prin preajmă.

Țin minte că ideea respectivă mi-a produs o indignare aproape sufocantă cu puțină vreme în urmă, când o cunoștință comună a noastră a descoperit, într-un moment de revoltă, curajul de a mi-o arunca în față. Dar simplul fapt că îmi permit să îți risipesc timpul cu istoria mea de doi bani... m-am născut... am crescut... am crezut... am făcut... este o dovadă elocventă de egoism și lipsă de luciditate.

Nu e nimic important în toate faptele mele. Nu am făcut nimic care să prezinte pentru un alt om, cea mai mică însemnătate. De iubit am iubit, e-adevărat... însă iubirile mele au trecut peste mine ca niște valuri și toate construcțiile pe care am încercat să le ridic vreodată s-au dovedit a fi, fără excepție, niște groțești castele de nisip.

Din istorie, e tot ce se merita spus vreodată.

Au plecat acum o oră și i-am condus doar până la mașină, în fața casei. Eram vreo șapte oameni pe lângă ei și mama și-a luat rămas bun pe rând, de la fiecare. Am fost ultima și m-a sărutat fugar pe amândoi obraji, exact cum a procedat, de fapt, cu toți ceilalți. Am încercat să încetinesc puțin mișcările, pentru a prelungi cu un dram

atingerea, pentru a-i oferi răgazul unei semnificații... dar ea nu își propusese decât o formulă convențională. Gesturile i-au fost scurte, exacte, parcă cronometrate... o tehnică valabilă pentru oricine. Nici măcar nu s-a concentrat să mă privească. Tata în schimb, a făcut-o... m-a mângâiat apoi complice pe cap, iar eu am știut încă o dată atunci, fără puțință de îndoială, că împotriva mea el se simte ca împotriva lui însuși și că între noi o respingere reală nu poate fi niciodată posibilă... Câteva momente mai târziu, s-au întors grăbiți și au urcat în mașină. S-au așezat amândoi pe aceeași parte și i-am putut vedea acum la numai un metru de mine, înapoia geamurilor mașinii. Arătau brusc ca o pereche de copii cuminiți, puțin triști, cu o undă bizară de resemnare în strălucirea privirii și m-am descoperit conștientizând cu o claritate de dincolo de pragurile cele mai îndepărtate ale rațiunii, că niciodată în viața aceasta nu mă voi putea sătura de chipurile lor pline de bunătate. Orice urmă de resentiment a dispărut într-o fulgerare și, din interior, ceva arzător a urcat prin mine ca o bucată de lavă prin coșul vulcanului. Ochii mi s-au umplut de lacrimi... Știam că încă mă văd, îmi imaginam figura mea stupidă de câine bătut pe nedrept, îmi imaginam până și reacția lor de compasiune jenată (întotdeauna, imprevizibilele mele reacții!) și totuși, mi-a fost imposibil să îmi domin slăbiciunea.

Tata mi-a făcut semn că o să vorbim cât de curând la telefon, eu am dat înțelegătoare din cap și am emis, probabil, cel mai nereușit zâmbet forțat din întreaga mea existență. Îmi țineam respirația și mă rugam cu îngrâcnare ca ochii mei să nu dea drumul lacrimilor. Deodată însă, mașina s-a urnit, întorcându-se pe loc, iar ei s-au mai întors încă o dată cu fața spre mine; automat, am ridicat și eu mâna... și cu asta s-a terminat totul.

Am fugit imediat în părculeț cu câinele și m-am făcut că îl plimb cu răbdare pentru o vreme. Nu-mi amintesc dacă s-a mai întâmplat ceva în intervalul acela. Când m-am întors, am traversat strada și m-am oprit să mai discut câteva minute cu o cunoștință care aștepta pe cineva în fața blocului nostru.

Nici mie nu-mi vine să cred cu câtă dezinvoltură am putut purta acea scurtă conversație... E chiar ciudat cum de câțva timp încoace mă surprind tot mai des vorbind și făcând tot felul de lucruri în cea mai pură stare de absenteism mental. Numai să zâmbesc îmi vine cam greu, dar asta nu pare să fie în relațiile sociale comune, o

lipsă prea importantă...

Am sentimentul neliniștitor că am reușit să mă rătăcesc undeva pe drum. S-au întâmplat probabil prea multe lucruri istovitor de importante în viața mea, în ultimele zece luni - amănunt care nu concordă deloc cu aptitudinea și obișnuința mea de a fi un animal static, narcisist, bine protejat de cei din jurul lui și, poate într-o anumită măsură, de însăși grația divină. Când ai un astfel de drum călduț, o evadare brutală în universul exterior, lipsit de scrupulele și bunul simț al cuibușorului, se poate uneori însoți cu o pierdere critică a măsurii de reacție.

În concluzie, ai aici justificate toate divagațiile precedente - mărturii mai mult sau mai puțin voalate ale impactului conștiinței mele cu realitatea. De ce, trebuie să le suporti tocmai tu?... E simplu de tot - pentru că tu ai vrut, tu ai pretins, tu ți-ai permis curiozitatea nefastă de a ști cât de departe pot să mă-ntind cu mărturisirile mele. Ascultă-mă atunci până la limita extremă a lucidității de care mai sunt capabilă...

Nu este gând al meu pe care să nu îl simt impregnat de o prezență anume, pe care mi-e imposibil să o definesc cu exactitate. Un fel de proiecție abstractizată a structurii tale sufletești, o sămânță de energie smulsă acestuia și crescând acum din rezervele de emoție ale inimii mele...

Eu zic că dacă mi-ai îngăduit să ajung aici, ești, din păcate, pe deplin responsabil.

M-am întors ceva mai târziu de la slujbă și m-am trezit că nu mi-am luat cheile la mine. Acum aștept pe trepte în fața ușii. Eu de o parte, cățelușa meu de cealaltă, deopotrivă nerăbdătoare și înfometate.

În condițiile date, îți scriu pentru prima dată, forțată de o necesitate a momentului - nu găsesc nici o altă activitate care să îmi facă așteptarea mai suportabilă. Scuză-mi deci lipsa acută de

inspirație; mă gândesc să îți povestesc ceva care mi s-a întâmplat chiar astăzi.

Era cam ora prânzului, iar eu pornisem către serviciu, pentru că săptămâna asta lucrez în tura de după-amiază. În drum, m-am decis să intru undeva și să îmi cumpăr o pereche de ochelari de soare. Când i-am probat în magazin, lentilele mi s-au părut fumurii, normale, o perspectivă care mi-a fost cu totul suficientă. Afară însă, din clipa în care am pus ochelarii în dreptul ochilor, surpriza pe care ei mi-au oferit-o, m-a lipit pur și simplu de marginea trotuarului, pentru câteva minute...

O lume nouă se revela simțurilor mele, o viziune care părea să se bazeze pe o exclusivă percepție a luminii roșii. Îmi luasem și o înghețată la cornet, despre care știam că arăta exact ca și cea pe care o cumpărasem cu o zi înainte - o combinație stridentă de verde-fistic cu galben, însă acum ea îmi apărea de un roz-auriu alăturat cu cel mai aprins roșu imaginabil. Nu m-am putut abține să nu arunc o privire scurtă pe sub ochelari ca să mă conving, pentru orice eventualitate, că vânzătoarea nu îmi dăduse totuși o porție din altă varietate de înghețată. Dar nu... spre deosebire de verdele copacilor care devenise un gri tern, ușor roșiatic, culoarea verde sintetică a înghețatei era acum roșu curat. M-am întrebat atunci în ce ar putea lentilele mele colorate să transforme o nuanță de albastru și instantaneu, mi-am îndreptat privirea spre cerul ușor umbrat al amiezei. De data aceasta, uimirea mea a fost de-a dreptul hipnotică... Simultan, orice umbră de îndoială în privința impulsului meu de a achiziționa un asemenea banal instrument de deformare a realității, a dispărut cu desăvârșire. Trebuie să îți descriu asta: cerul era roșu - bineînțeles, dar un roșu atât de blând și străveziu cum nici cu ochii minții nu aș fi putut imagina vreodată... iar undeva în mijoc, chiar deasupra capului meu, o minune de nor roz-auriu obtura în întregime discul solar. Mi-am scos puțin ochelarii și norul mi-a apărut în aparența lui albă, nedefinită, întreaga lui suprafață fiind pătrunsă de o lumină difuză, rece, supărătoare pentru privire. Când i-am potrivit la loc, el căpătase o formă complet distinctă - avea o culoare amestecată de roz și marginile tivite cu un fir diafan, auriu, creând astfel un contur atât de șocant, încât părea o bucată de lavă care ardea în mare. Soarele s-a smuls abia perceptibil din capcana norului trandafirii, sugerând în aparență că tivul subțire al acestuia s-ar fi scurs cu totul către un colț al lui, până la a alcătui o splendidă minge strălucitoare,

la rândul ei, perfect conturată.

Și nu știu prea bine de ce, am asociat această imagine cu scena aceea memorabilă pictată de Michelangelo pe bolta Capelei Sixtine: un Dumnezeu maiestuos ieșea de după un nor buclat, însoțit de câțiva îngeri răspândiți în jurul corpului său care emana o lumină strălucitoare... făcând din norul întreg, o formă de lumină. Erau cu totul alte culori acolo, însă îmi amintesc cu claritate că la prima lor contemplare am trăit aceeași senzație indescriptibilă de iluminare interioară. Iar astăzi, privind peisajul acesta, mi-a trecut la un moment dat prin minte că poate chiar marelui Michelangelo i-ar fi plăcut să privească pentru câteva clipe cerul, prin umilii mei ochelari de soare.

O scurtă pauză... S-a înserat și trebuie să mă mut în dreptul unei ferestre, pentru că nu mă simt în stare să tot aprind lumina pe scară din două în două minute.

Așa e mult mai bine, dar din nefericire creionul care s-a nimerit să fie singurul instrument de scris asupra mea, s-a consumat deja până la lemn. Sunt ultimele cuvinte pe care le mai pot scrie cu el. Ce-o să mă fac după aceea?... Îmi mai rămân doar două posibilități disperate - creionul de ochi și creionul de buze. Presupun că nu trebuie să fac decât o simplă alegere în momentul ăsta... Ba nu!... Din fericire pentru rezervele mele cosmetice, am reușit să descopăr într-un buzunar o carioca roșie. Dar până să îmi refac eu concentrarea, a apărut și fratele meu de la facultate; vroiam să mai scriu ceva, dar nu izbutesc să îmi mai amintesc ce anume, așa că, iartă-mă, renunț deocamdată.

Ce s-o fi întâmplând oare cu mine?... Mă uimesc singură și, în mod cert, nu îmi mai pot controla reacțiile... Când nu scriu, fac tot felul de gafe, dacă nu chiar tâmpenii. Adineauri, de pildă, am găsit de cuviință să emit atâtea poante de prost gust în bucătărie, de față cu câțiva dintre amicii noștri, că frate-meu a cedat nervos și m-a invitat pe un ton înghețat să îi scutesc pentru o vreme de tulburătoarea mea companie. Afară fiind, mă întorc inevitabil la scris, după moda aceea

mai veche a poezilor îndrăgostiți, obligați să se exileze.

Cum de mă simt dintr-o dată așa de bine?... Nu sunt deloc sigură, dar am o vagă impresie că asta se datorează faptului că am gândit puțin la servicii, apoi m-am întors acasă pentru a mă opri înaintea ușii de la intrare și nici măcar asta nu a reușit să mă împiedice să scriu din nou în caietul cu coperti albastre. Fără nici o cenzură, fără nici o dificultate. Cât timp aş mai putea să o țin astfel?... Oricum, destul, cred, pentru ca să ajung să te enervez și pe tine.

Dar stai puțin... băiatul s-a decis mai repede decât mă așteptam să mă cheme înapoi, între prietenii noștri. Ce distractiv!... Sunt sigură că ar fi teribil de afectat dacă aş face pe supărata și nu m-aș duce. Nici prin gând nu îți trece că mie mi-a plăcut seriozitatea exemplară cu care mi-a ordonat să ies și că sunt gata să recunosc asta. Mă întorc între ai noștri, firește...

Stau singură în camera mea și îmi măsoar plictisul. Lentoarea sufocantă a evenimentelor îmi creează o senzație acută de dizolvare în peisaj. Trăirea asta îmi este familiară de când mă țin minte; cunosc bine măsura acestei paralizante și umilitoare incapacități de reacție... Acum însă, din fericire pentru mine, există totuși o lumină la capătul drumului, există nu peste multă vreme ziua aceea în care...

Desigur, sunt conștientă că nu poate fi corectă interpretarea vreunui din evenimentele vieții drept un deznodământ ideal al tuturor lucrurilor, dar pentru Dumnezeu... ce forță în lumea asta se poate cu adevărat opune visării?

Deși mi-am propus să nu mai scriu niciodată astfel de lucruri, nu pot să nu-ți mărturisesc că mi-e mintea plină de tine... Îmi imaginez prima privire a ta pentru mine, zâmbetul tău iubit, îmbrățișarea minunată a revederii, îmi imaginez cum o vom împinge până la limita cea mai brutală a suportabilului, pentru că înainte de ea, nici o desprindere nu ne-ar fi posibilă...

Dar crede-mă, nu e nimic obligatoriu în micul meu scenariu surogat, nu trebuie să crezi că încerc să condiționez prin ceva, ori și mai rău, să programez dinainte o realitate care să te implice... Mai mult decât atât, nu sunt în stare să modelez cu puterile imaginației mele, oricât de tare aș încerca să fac asta. Rămân de neînchipuit pentru mintea mea momentele noastre de dragoste, de exemplu, ori derularea vreunei zile posibile dintr-o posibilă viață urmând celei dintâi zile a regăsirii noastre. E pentru mintea mea o veritabilă formulă de final, ceea ce îmi amintește de una din reflecțiile de tinerețe ale lui Cioran, care sugerează că viața omenească ar putea fi considerată pe deplin împlinită, dacă finalul ei ar urma firesc momentului unic de maximă fericire conștientizată. Implicit, că ar exista un asemenea moment, că ar avea un caracter absolut - măcar din punctul subiectiv individual de vedere... și în plus, că noi am putea fi capabili să îl percepem ca atare, conștientizând apoi inutilitatea, dacă nu chiar reaua semnificație a unui viitor dedicat unei imposibile repetiții.

Nu vreau să protestez prea vehement, cu-atât mai mult cu cât și mie mi s-a întâmplat să gândesc odată astfel. În timp, am ajuns însă să realizez că prin felul prea static și rigid în care obișnuim cei mai mulți dintre noi să ne reprezentăm evenimentele, nu reușim decât să transformăm (în planul subconștientului) orice lucru bun pentru existența noastră într-un scop vital - marcat interior drept o necesitate permanentă. O astfel de reacție reduce orice obiectiv, oricât de remarcabil, la funcțiunea unui drog existențial care ne îndepărtează inevitabil de o posibilă stare de eliberare interioară, ori tocmai această independență de constrângerile egotice ale ființei se zice că este pentru suflet, premiza esențială oricărei dezvoltări spirituale... Și chiar indiferent de aceste considerații, îmi pare totuși prea simplu să imaginezi un moment glorios și apoi un vid incomensurabil, care să-l facă prin contrast, cât mai glorios cu putință.

Din fericire, viața nu e reductibilă la nici un moment al său. Sunt nenumărate idei și imagini bune, nenumărate stări de mai mare sau chiar de mai mică întindere ale sufletului, care nu se pot pierde, de fapt, niciodată... Ele se sedimentează de-a lungul vieții, devenind treptat, cea mai importantă parte a construcției sufletești umane. Și dincolo de orice acumulare posibilă, trebuie să avem în vedere chiar timpul... tăcutul martor, inseparabil de existență, așa cum putem noi

să o cunoaștem. Pentru că tocmai timpul acesta de neînțeles, este acela care ne face nouă accesibil sensul.

În cele din urmă, probabil că numai aceia care sunt încă prea orbi pentru a vedea un sens în conștiință și în individualizarea sa prin om, își pot închipui că timpul unei vieți e ceva care prin forța voinței se poate batjocori sau distruge.

Îți scriu astăzi dintr-un coafor monden și, crede-mă, e o experiență care merită tot efortul... Tocmai am terminat de citit un număr dintr-o revistă politică, dedicat (în mod surprinzător pentru mine) femeilor, mai exact, gravelor probleme și decizii cu care se confruntă această tagmă mai necăjită a umanității, pe întreg mapamondul. Este o sursă interesantă pentru o reactualizare mai profundă a micului amănunt că aparțin acestui sex și că, prin urmare, trebuie să răspund la rândul meu unor constrângeri inevitabile, impuse de tradiția și moda sistemului.

Paradoxal, am o distinctă impresie că postura mai generală a sexului de care ținem, începe să se învăluie în ceață atunci când suntem îndrăgostiți. Și nu doar atunci... ci de fapt, în mai toate ocaziile când mediul nostru sufletesc este acaparat de o pasionantă preocupare. Dar de câte ori nu am încercat înainte să îmi revelez o semnificație mai profundă pentru această separație fundamentală?... Bărbat, femeie, asemănare, deosebire... e oare însă potrivit să aservim în totalitate omul interior unei legi biologice?... Nimic nu a reușit cu adevărat să mă convingă până acum de asta. E drept că două persoane care aparțin de sexe diferite se nasc și evoluează în contexte tipic diferențiate, chiar și în cele mai evolute din societățile contemporane. Toți acești factori de separație - istorici, sociali, de educație, etc. influențează în măsuri apreciable sistemele individuale de gândire și de valori, creându-le particularități psihologice care pot fi interpretate ca ținând de deo-sebirea de sex... dar poate că rostul primordial al acestor factori care acționează în aparenta direcție a unor diferențieri, este exact acela de a spori atracția dintre sexe, premiză de manifestare a sexualității în întreaga natură.

Oricum, în cazul particular al regnului omenesc, consecințele legăturilor între sexe depășesc infinit în semnificație pe cele de aceeași natură din lumea animală. Raporturile sufletești care se stabilesc în cadrul unui cuplu influențează considerabil toate aspectele importante ale relației individului cu lumea. Dragostea erotică oferă, din punct de vedere psihologic, un model al atașamentului condiționat în mod fundamental de istoria personală și de alegerile libere ale indivizilor. Astfel, iubirea în cuplu apare drept cea mai restrictivă relație posibilă, în vreme ce iubirea parentală, de exemplu, constituie, în mod definitoriu, cea mai puțin condiționată... dar ambele sunt prototipuri valabile spre care emerg în timp toate relațiile de apropiere interumană. De aceea, îmi pare că problema căutării unor diferențieri psihice categorice între sexe ține mai degrabă de un fals raționament. Ideea că sufletele oamenilor ar fi în ultimă instanță doar niște magneți cu personalitate care își petrec jumătate din viață atragând din vecinătate pe cei de polaritate opusă și respingând în teritoriul competiției pe cei de același gen cu ei, nu poate fi decât o jucărie a celor care nu întrevăd în umanitate decât specia.

În ultimii ani am evoluat până la a considera mai puțin revoluționar faptul că mental mă simt deopotrivă apropiată de femei ca și de bărbați (amănunt care în adolescență m-a încredințat cu totul dogmei unei absolute identități de trăire a indivizilor). Mai mult chiar, am ajuns la o recunoaștere deschisă a particularităților psihologice de suprafață, cărora li se datorează o bună parte din curiozitatea și apetitul de relație dintre sexe. Un singur aspect al problemei rămâne însă pentru mine la fel de magic, la fel de nealterat în fascinația pe care o exercită asupra minții mele, ca în vremea adolescenței - el este acel minunat și nu mai puțin misterios eveniment al potrivirii totale... al imensei și de neînțeles potriviri fizice și psihice pe care le bănuiesc posibile între un bărbat și o femeie care se iubesc cu adevărat.

Aș spune că, din perspectiva aceasta, fiecare din noi este liber, dator înaintea lui Dumnezeu, dar cu desăvârșire liber să își creeze cu propriile lui puteri cel mai important destin al său pentru această lume... acela de tipar pentru dragoste.

Lăsând puțin teoriile de-o parte, mă tot gândesc de câteva zile dacă e cazul să-ți povestesc o întâmplare recentă care mi-a apărut drept o confirmare importantă a alegerii care a decis cursul actual al vieții mele.

Ei bine, voi îndrăzni astăzi, deci iartă-mă, te rog, dacă în final vei rămâne cu impresia că a pune această istorie pe hârtie n-a fost și din punctul tău de vedere, cea mai inspirată alegere.

La sfârșitul săptămânii trecute m-am hotărât să trec pe la tine pentru a lua de acolo mesajul pe care mi-l trimiseseși cu câteva ore înainte prin fax. Printr-o stranie coincidență, exact în clipa în care am pășit pe stradă în dreptul casei tale, de după colț a apărut mașina fostului meu prieten. Venea chiar la tine, avea să-ți înapoieze niște casete și, întâmplător, nu aflase că ești plecat de mai bine de două săptămâni din țară.

Pentru început a fost cred puțin șocat - a repetat de câteva ori în șir "nu... nu se poate", apoi a reușit să se adune și, până la urmă, am stat de vorbă împreună aproape zece minute. Mi-a spus că apreciază faptul că sunt în stare să port o conversație calmă și echilibrată cu el, că i se pare un act inteligent și civilizat "pe măsura mea"... și eu nu m-am putut reține să zâmbesc gândindu-mă cât de puțin mai înseamnă acum pentru mine abilitatea lui de a face complimente inspirate femeilor. În mod cert însă, zâmbetul meu a avut în interpretarea lui o cu totul altă semnificație, așa că s-a destins brusc și a reușit imediat să se simtă o dată în plus stăpân pe situație - oricum, suficient de orgolios și de stăpân încât să afirme nonșalant că anticipează "perfect" următoarele mișcări ale mele. Am strâns toată politețea de care am putut să-mi aduc aminte și i-am răspuns pe un ton măsurat - cred totuși că nu... dar în sinea mea m-am trezit reflectând cu o ireprimabilă undă răutăcioasă de satisfacție că omul acela care odată însemnase nesfârșit de mult pentru mine și care, știind asta, mă azvârlise fără scrupule în ghearele deznădejdiei, se dovedea astăzi capabil de cea mai jalnică stupidenie... Niciodată până în seara aceea n-am dispus de suficientă putere pentru a-mi formula într-o stare de deplină conștiință o astfel de părere asupra lui și, sincer, nici măcar nu m-am așteptat s-o pot face vreodată.

Fulgerător, am realizat că lui nu i-ar fi putut trece prin cap nici pentru o clipă, nici măcar cu titlu de ipoteză, faptul că eu mă simţeam deja la o mie de ani lumină de el şi asta chiar în acele momente în care stăteam şi îl ascultam răbdătoare şi uneori îmi mai aruncam spre el vorbele, de la doar doi paşi distanţă. Că dacă din întâmplare mi-ar fi atins cumva mâna, aş fi avut probabil, senzaţia unui viol.

E clar că el nu şi-ar fi putut câtuşi de puţin da seama de asta... Era, ca de-obicei, prea ocupat să îşi continue jocul în micul lui careu de vorbe cu tâlc, în care de mult nici el nu mai crede. Cum să observe atunci că tot ce a rămas pozitiv în atitudinea mea faţă de el e numai politeţea primară... un pact formal pentru evitarea brutalităţilor şi a inhibiţiilor inutile?

Pentru a treia oară de când am depăşit pragul adolescenţei, am putut atunci să constat cât de ireversibile sunt la mine marile schimbări ale sufletului... Stăteam înaintea lui privindu-l în ochi, zâmbindu-i, răspunzându-i mecanic la întrebări şi în tot timpul asta, o voce urca în mine tot mai năvalnic, asemeni unui val dezlănţuit, acoperindu-i faţa şi vorbele, în final, răpindu-l cu totul percepţiei mele. Vocea aceea uşor de recunoscut nu era altceva decât o chemare mereu repetată - a mea... către tine.

I-am explicat în câteva cuvinte că mai am încă un drum de făcut, mi-am cerut scuze şi în clipa când în sfârşit am reuşit să-i întorc spatele, m-am simţit copleşită de un dor năpraznic.

Atât am avut de povestit pentru astăzi. E-aşa de târziu, că nu îmi rămâne decât să mă culc liniştită în patul meu, ca să nu risc să aţipesc încă o dată pe fotoliu, cu pixul în mână. Dormi şi tu, iubitul meu îndepărtat, dormi în tihnă...

Azi dimineaţă am descoperit sub maşina noastră un pui speriat de câine. Nu înţeleg deloc de ce trebuie să mi se întâmple tot timpul asemenea chestii. Sau poate se întâmplă de fapt celor mai mulţi dintre oameni, dar ei sunt în general, prea indiferenţi ori prea

ocupați cu treburile lor personale, ca să le mai acorde atenție.

În mod normal, ar fi trebuit să mă întâlnesc cu câțiva colegi și să merg cu ei la o expoziție, însă din cauza micului animal am reușit să ratez la limită întrevederea. O jumătate de oră m-am străduit să îl scot de sub mașină, apoi să îl duc undeva în spatele casei și să îl depun în vreo curte ori scară de bloc, toate încercările eșuând sistematic datorită perseverenței inexplicabile cu care bietul de el continua să se țină după mine în orice împrejurare. Cum oare să scapi de încrederea unui câine?... Am cedat într-un târziu și m-am întors resemnată împreună cu el în fața blocului nostru. Din fericire, de data aceasta s-a refugiat din proprie inițiativă sub o altă mașină și am rugat la repezeală o vecină mai cumsecade să-l urmărească pentru câteva minute până urc eu să îmi spăl mâinile, după care m-am întors imediat și am demarat cât am putut de repede. Desigur, m-a observat chiar la ieșirea din scară, a scos pe jumătate capul de sub mașină, dar nu a mai avut timp să reacționeze.

Numai că și demersul meu s-a dovedit de asemenea inutil, așa că în douăzeci de minute am fost înapoi și am avut surpriza de a regăsi animalul în exact același loc în care îl lăsasem cu jumătate de oră înainte. Ba chiar și postura chinută a trupului încovrigat lângă una din roțile mașinii, părea să nu se fi modificat vizibil...

Am lăsat mașina la marginea străzii, apoi am urcat să îi culeg din frigider ceva de mâncare. Când i-am vârât grămăjoara sub nas, s-a mișcat foarte puțin din loc, parcă mai vesel, dar nici măcar nu s-a atins de ea. M-am lămurit... un câine șocat era tot ce-mi lipsea mai tare în dimineața asta. Privirea lui, contracția de spaimă a corpului - există în mine un mecanism care răspunde necondiționat acestor semnale.

De fapt, trebuie să admit că am de la o vreme o profundă impresie (poate totuși greșită) că animalele reușesc să exprime sentimentele primare, îndeosebi cele inspirate de trăirile negative, într-o formă cu mult mai pură ca oamenii.

E asta, în ce mă privește, ori vreun alt resort interior pe care nu am reușit încă să-l descopăr, sursa unei stări interioare pe care nu o pot numi altfel decât "identificare": sunt incapabilă să privesc

detașat teama, suferința, ori bucuria animalului, ci mă asimilez lor în mod involuntar, trăindu-le la rândul meu stările, printr-o incontrollabilă empatie sufletească. Este tot ce pot conștientiza în legătură cu această relație... pe moment mă simt împinsă de o forță mai puternică decât orice rațiune, poate tocmai pentru că forța în sine este, din perspectiva firii mele subconștiente, o formă mai puternică de rațiune.

Dar poate că și asta este în cele din urmă, doar o manifestare (e drept, ceva mai protejată) de egoism prin reflexie. În jurul meu sunt o grămadă de oameni cumsecade care subscriu cu toată convingerea lor la respectiva idee.

M-am întrerupt și chiar mă bucur că s-a întâmplat astfel... N-am mai ajuns ca-n alte dăți să cedez tentației mele feminine de-a mă înfierbânta până la epuizare pe-o temă dată și în final, de-a o lua razna.

Îți scriu acum înaintea calculatorului, dar în ciuda nou cuceritei flexibilități de redactare, n-am nici un fel de resurse să mai continui. Peste exact două ore voi vorbi la telefon cu părinții, apoi sper - și mi-e imposibil să mai adaug un singur gând peste asta - cu tine.

Oh, Doamne... ce-am reușit oare să păstrez din ele?...

Douăzeci de minute de răcoare și miracol și nebulă bună pentru inima mea... Sunt sigură că dacă m-aș forța să pun în cuvinte, ar fi o deformare prea mare. Trebuie fără îndoială să mă gândesc mult, să-mi las timp suficient înainte de a cuteza să scriu despre mine într-o astfel de stare. Mai degrabă aș avea chef să scriu despre tine, să încerc să îți reflect chipul, ca o adevărată oglindă de dragoste... deși poate că o asemenea aspirație este deja cu mult peste puterile mele.

Am revenit, două ceasuri mai târziu. Adineauri am terminat de urmărit un film scurt pe care mi l-a făcut fratele meu cu două dintre prietenele mele și animalele casei: câinele, pisica și perechea

de purceluși de Guineea.

Nu pot să spun decât că au ieșit neașteptat de bine cu toții. Un singur factor perturbă oarecum imaginea de ansamblu și nu mi-a trebuit mult până să descopăr că este, fără doar și poate, propria mea apariție: părul vâlvoi, gesturile dulceag-materne și mai ales, stilul penibil de a poci cuvintele în alintări grețoase.

E bine de știut, poate de-acum o să reușesc să mă controlez mai mult, măcar în prezența altora... Cu toate astea, trebuie să adaug că a existat și un amănunt care m-a surprins favorabil și cu totul neașteptat la mine - ceva din felul în care mâinile mele se plimbau în jurul animalelor, anumite mișcări necontrolate care mi-au sugerat o postură subconștientă emanând simpatie, duioșie și, mai important decât toate, respect - un respect natural pentru formele și felul de a se mișca al animalelor. Iar când am văzut caseta și am descoperit cu uimire o astfel de nuanță bună în mișcările mâinilor mele, nu m-am putut împiedica să mă gândesc imediat la tine...

Mărturisesc că m-am visat pentru câteva clipe în brațele tale, acoperindu-ți corpul cu mângâieri, învăluindu-l într-o formă protectoare și blândă de energie. Mi-am imaginat că te-ai simți bine sub atingerile acestea... nu excitat, pentru că ele n-ar fi o manifestare a vreunei dorințe senzuale... nu alintat, pentru că scopul lor nu ar fi cel de a înfrumuseța artificial propria-ți interfață cu lumea... ci plăcut... relaxat în acel sens fundamental al împăcării cu sine și poate chiar mai mult de atât... fericit de a fi sinele acesta... mai mare cu-n trup, un suflet și o viață.

Iartă-mi orgoliul. Cu slabele mele puteri, încerc măcar în imaginație să compensez înaintea ta bucuria și înălțarea pe care dragostea ta mi le-a dăruit. În schimb, ceea ce sunt eu în stare să-ți dăruiesc, ce ar fi de primit de la mine, e pe deplin subordonat acțiunilor tale și prin asta, în mare măsură străin aprecierilor mele. E-adevărat, aș vrea cel puțin ca momentul atât de dorit al revederii noastre să îmi aducă o lumină aparte în privire și un suflu fierbinte în cuvinte, dar poate că, după mai vechiul meu obicei, nu voi reuși nici atunci să îmi exprim într-un mod prea manifest fericirea. Poate că încă o dată voi încerca acea binecunoscută și umiltoare senzație de sufocare în propria-mi coajă...

Tu însă trebuie să fii convins că în pofida oricăror aparențe, nimic nu mi-ar putea dăruia mai multă bucurie decât fugitiva impresie că întâlnirea noastră ar reuși să creeze în sufletul tău, fie și numai pentru câteva clipe, fie și neconștientizată... o stare de acasă.

Aici începe furtuna... deocamdată e numai o orchestră care repetă abia perceptibil, dar va crește repede și va fi puternică - simt asta. Nu e așa că și ție îți place furtuna?

Pe fereastră începe să pătrundă un aer tot mai răcoros, iar eu descopăr că deja îmi controlez în mod involuntar respirația. Muzica și mirosul aparte al ploii mă tulbură de când mă știu. Să am curajul de a duce până la capăt confesiunea?

Ei bine... mi-ar place nespus să fii cu tine acum, să ieșim din casă la începerea ploii și să facem dragoste pe iarbă, undeva, într-un loc uitat de lume.

Nu vreau să îți închipui că mă străduiesc să supraviețuiesc unui moment de criză, silindu-mi mintea și sufletul cu un surrogat cinematografic capabil să se substituie insidios realității. N-am nici cea mai vagă imagine relativ la această sugestie... E pur și simplu revelația spontană a faptului că ești primul om cu care îmi doresc să împart ceva atât de important ca ploaia și dragostea, deopotrivă. Cred că ceva din alcătuirea ta care mă încântă, dar mă și uimește puțin, mi-a fost aici sursă de inspirație.

Un alt moment în care am reușit să reconstitui mental, cu oarece fidelitate, linia blândă a ochilor tăi. Din păcate, n-am cum săruta o simplă închipuire... În schimb, pot simți cu adevărat moliciunea caldă și gustul de neînțeles al buzelor tale. Ajunge să pronunț numai cuvântul "sărut" și buzele mele încep automat să măsoare greutatea unei duioase atingeri.

Aș spune chiar că partea aceea de conștiință în mod particular legată de trup, își poate realiza singură micul ei exercițiu de divinație. Oricum, creierul meu este incapabil să-mi facă bucuria unei amintiri exacte a vreunui dintre săruturile noastre... prin

urmare, tot ce sufletul lacom poate smulge trecutului e, ca de obicei, doar o construcție protezată a realității: în parte reconstituire, în parte creație.

Și nu puțin, nu puțin lucru... dar un sărut adevărat! Dumnezeu... Ți-aș dăruî în întregime aceste trei săptămâni de-așteptare pentru un singur sărut; e pentru mine singura evadare imaginabilă, din acest peisaj al mitologiei.

Hei, tu... sunt numai eu aici cu imaginea ta pe umeri!... M-auzi? Mă simți?... Îți amintești încă de mine?!

M-am tot cercetat și se pare că n-am pentru astăzi nici un fel de discurs valabil. În cel mai bun caz, aş putea să continuu povestea cu câinele pe care am început-o ieri dimineață, așa că dacă îți lipsește interesul pentru o asemenea istorie, treci fără nici o grijă mai departe. Pe seară a început să plouă și nu m-am putut reține să nu cobor și să îl culeg pe amărât de sub mașină. L-am pus mai întâi în scara blocului, chiar lângă intrare, dar imediat am observat că se speria de fiecare om care intra sau ieșea din clădire; l-am luat atunci în brațe și l-am depus pe preșul din fața ușii noastre - aici, uruitul ca de tractor al vechiului lift îl teroriza de-a binelea; resemnată, l-am băgat înăuntru și i-am făcut un culcuș pe hol, lângă dulapul cu pantofi, ca să nu deranjeze, pe cât posibil, nici unul din membrii familiei mele. I-am dat să mănânce și să bea apă, apoi l-am mângâiat ușurel pe ceafă, ceea ce a avut darul de a-i smulge, în sfârșit, câteva bătăi anemice din coadă.

Dacă s-a născut sub un semn norocos, mâine s-ar putea să beneficieze și el de un stăpân, în persoana unei prietene care și-a pierdut recent câinele într-un accident de circulație. Dacă nu, voi fi obligată să-i dau drumul din nou pe stradă. Știind că, după cum se prezintă acum, are puține șanse să treacă măcar peste iarna următoare și mai puține încă, să dea peste vreun alt imprudent care să îmi repete gestul. Indiferent însă de urmare, puținul pe care îl pot face pentru el se cere făcut și îmi place să cred că nimeni nu se va supăra prea mult dacă îl voi face...

Motivațiile gestului nu țin neapărat de domeniul altruismului filantropic. Eu găsesc că ajutorul acordat fie și unui animal, aduce înapoi individului mai mult decât a fost el în stare să dăruiască.

Percepția bucuriei, a începutului de schimbare interioară - aceasta e pentru sufletul meu marea vrajă. N-am nici o îndoială că animalele cele mai apropiate de om se înalță cu ceva dincolo de limitările lor biologice, la lumina și căldura de suflet a celor care îi protejează. Eu cred că ajutând câinii, eliberându-i fie și pentru puțină vreme de servituțile vieții de stradă, ei își vor oferi apoi noua lor libertate omului, dar nu oricum... ci doar sublimată în dragoste.

E nefiresc desigur, să reflectăm într-un stil strict antropomorf asupra sentimentelor unui câine. Iubirea acestuia nu este una cu iubirea omului, așa după cum nici iubirea omului nu poate egala iubirea sublimă a îngerilor. Dar dacă, într-un sens mai larg, putem concepe iubirea divină în manifestare sub forma acelei universale forțe de construcție capabile să unească celulele spre a zămisli organisme mai complicate, să împreuneze mai apoi ființe pentru a reproduce prin actul acesta viața și totodată, să le alăture în grupuri pentru a proteja astfel mai bine individualitatea fiecăreia... dacă putem crede ceea ce ultimele studii de biologie celulară oferă drept îndreptățit a crede - anume că empatia, colaborarea, simbioza și nicidecum “lupta pentru supraviețuire” au construit în mod fundamental lumea în care trăim și pe care ne este dat s-o cunoaștem... dacă în fine, ne putem forma o perspectivă de ansamblu asupra acestor lucruri, vom realiza printre altele că solidaritatea de dincolo de specie a câinelui cu omul capătă o importanță cu totul impresionantă.

La limită, poate chiar felul în care teosofii privesc câinele drept un discipol de suflet al omului își găsește astfel, o cât se poate de reală justificare. Pentru că, indiferent de părerile împărțite ale indivizilor, imaginea câinelui se identifică în mitologia lumii cu arhetipul credinței devotate, ideale. De fapt, la un nivel ceva mai profund al conștiinței de sine, oamenii par să fi știut dintotdeauna pentru ce le-audăruit divinitatea, întru eternă tovărășie, această specie...

Marea lecție pe care ne-o oferă câinele este devotamentul, consimțământul deplin cu care câinele face pentru om tot ceea ce face, așa cum și omul, la rândul lui, trebuie să își urmeze întotdeauna menirea sa superioară de a se împărtăși prin devoțiune semenilor săi și cauzelor umanității.

Asemeni cu câinele, și omul trebuie să fie capabil de devotament înaintea ființelor superioare care îi asigură și îi protejează existența. Învățatura iudaico-creștină, buddhismul, hinduismul, doctrinele esoterice sugerează deopotrivă că orice aspirație spirituală e inseparabilă de aceste premize esențiale.

În plus, faptul că o pildă atât de însemnată ne este oferită de o ființă aflată pe o treaptă de evoluție inferioară nouă, are drept consecință aserțiunea fundamentală că nu ne este îngăduit dreptul moral de a ridica pretenții la bunăvoința supremă, mai înainte ca noi înșine să ne fi dovedit binevoitori cu cei ale căror destine se află în puterea noastră.

Mă opresc aici, pentru că o dată în plus am părăsit povestea de dragul divagației. Și când mă gândesc că acum o jumătate de oră am îndrăznit să încep prin a-mi anticipa o secvență liberă de discursuri...

Dacă te-am plictisit prea rău, iartă-mă... sunt prea obosită acum ca să mai repar lucrurile. Îți spun deci noapte bună, iubitul meu... e timpul să ne mai preumblăm prin țara viselor pentru o vreme. Poate în vis voi reuși în sfârșit să mă țin de promisiune...

Cum aș putea să îți descriu ce lumină minunată au de la fereastra mea diminețile astea de vară?... Dimineța îmi plac mai mult castanii din fața blocului și interiorul familiar al camerei mele. Și mai ales, îmi place să ies din casă și să merg fără nici o țință alături de câinele meu, timp de vreo jumătate de oră. Să respir adânc și să încerc să asimilez cât mai mult din mișcarea colorată a peisajului.

Oh, lacomă contemplare... sufletul meu culege un fior din zbaterea luminoasă a frunzelor, apoi deodată îmi amintesc de tine și o stare încântătoare de pacificare cu lumea pune treptat stăpânire pe mine.

Îți mulțumesc Doamne... privirea mea nu mai are nimic din privirea însinguratului.

Îți vine să crezi? Din nou am rămas pe afară!... I-am dus pe ai mei la teatru cu mașina și am uitat să îmi iau cheile. Ce să mai spun... m-am resemnat cu mine. Acum scriu în cămăruța unei vecine cumsecade care îmi este ca un fel de bunică; vrând, nevrând, aici se pare că va trebui să-mi petrec următoarele câteva ore.

Îți scriu pentru că veneam chiar pornită s-o fac - să îți descriu o nouă și minunată furtună care s-a abătut asupra noastră. Să îți povestesc cum s-a întunecat cerul de amiază până la negrul cel mai deplin în numai zece minute. Cum priveam din mașină, în drumul spre casă, incredibil de rapidă rostogolire a norilor. Cum au început oamenii să alerge pe străzi și o stare apăsătoare de nervozitate s-a lăsat dintr-o dată peste oraș. Cum am auzit un bărbat întrebând o femeie necunoscută pe stradă “ce Dumnezeu o mai fi și cu nenorocirea asta?” și răspunsul ei răsunând plin de o resemnată seriozitate “oh, ce să fie domnule... se pare că vine sfârșitul lumii!...”

Acum plouă mărunț, iar vijelia cea mare s-a stins cu totul. În cămăruța în care stau, radioul este deschis și la un moment dat am putut auzi chiar un scurt comentariu despre efectele “puternicei furtuni abătute asupra orașu-lui”. Bătrânica mea se agită mormăind și blestemând preocupată de canalizarea din fața blocului și de posibilitatea unei inundații catastrofale la subsol, în uzina noastră electrică. În casă la noi geamurile au rămas aproape fără excepție deschise, dar nici asta nu mă poate face să mă îngrijorez și, cu atât mai puțin, să mă simt vinovată.

Mie mi-a plăcut toată nebunia asta învolburată de ploaie rece și grindină. În treizeci de metri, din mașină și până în scara blocului, a reușit să mă ude până la piele și asta m-a relaxat atât de

puternic, încât pe scară am început să râd singură. Dar știi ce idee ciudată mi-a trecut prin cap în vreme ce autobuzul aștepta la stopul de la Universitate, iar eu încercam, în pofida aglomerației și a geamurilor aburite, să privesc pentru câteva minute cerul?... Mi-a apărut sub forma unei intuiții de nezdruccinat și asta m-a surprins, într-un fel, asemeni unei lovituri neprevăzute în moalele capului.

Ideea era că modul aparte în care privesc și percep eu furtuna în aceste momente se datorează, în mod exclusiv, stării mele de dragoste. Ori asta ar însemna că, indirect, chiar tu ești principalul autor al acestor impresii filtrate.

Tocmai de aceea m-am hotărât și am premeditat să îți scriu imediat după întoarcerea mea acasă. Sunt sigură că în camera mea aș fi făcut-o cu totul altfel... în primul rând aș fi privit cât mai des pe fereastră; aici geamurile sunt acoperite cu un soi de cearșeafuri prinse în pioane și chiar dacă mai ridic timid câte un colț al lor, nu reușesc să îmi ofer decât o meschină și ternă fâșiuță de cer, sugrumată de profilele reci ale blocurilor. Nu pot vedea nici măcar un copac din locul acesta. Ce să-nțelegi din atâta lucru?...

Am obosit să-mi mai imaginez peisajul. M-am resemnat să ascult ploaia și să pândesc tunetele, din ce în ce mai îndepărtate.

Schimbare de decor... îți scriu de pe o bancă din fața hotelului, în așteptarea marelui nostru trib. E timpul să începă și ei să coboare, apoi să mergem împreună la plajă. Suntem unsprezece cu toții, fără a mai socoti copilul și câinele. Deși ne considerăm între noi, vechi prieteni, am o stranie presimțire că niciodată de acum înainte nu vom reuși să ne mai reunim undeva, într-o formație atât de cuprinzătoare. Un motiv în plus pentru mine ca să îmi intensific eforturile de a intra din nou în rolul meu de membru activ al grupului. Din păcate, îmi e la fel de greu să mă concentrez la stilul meu mai vechi de a face asta, pe cât îmi e de greu să ignor că în inima mea, aș da cu bucurie toată această săptămână de mare, pentru o altă plimbare a noastră pe lac, într-o peticită barcă pneumatică.

Amintirea acelei întâmplări fericite a devenit cu timpul, o adevărată obsesie - în ea deslușesc astăzi sursa misterioasă a întregii noastre relații. Tu ai ghicit se pare că te admiram în tăcere, deși eu n-aș fi avut pe-atunci curajul s-o recunosc nici pentru mine...

Suntem pe plajă, acum. Ei se distrează jucând scrabble și mai nou, se distrează pe seama mea... adineauri chiar mi-au făcut o poză cu pixul în mână. Aș vrea să râd și eu împreună cu ei, dar ce jalnic... nu sunt în stare să le ofer decât o varietate de zâmbet tâmp și ușor melancolic.

În orice caz, nu pot să mă desfășor aici. Îți promit c-o să încerc să-ți povestesc altă dată.

Singură într-o cameră de hotel, ascult "L'été indien" și mă simt groaznic. Cum e posibil să fim atât de îndepărtați unul de celălalt?... Sunt atâtea culori aici pe care aș vrea să le privesc împreună cu tine...

Încă o dată, mi-e insuportabil de dor. Nu simt decât asta, am mintea golită. Cred că o să încerc să dorm, ori măcar să mai citesc câteva pagini.

Pe cât de bine sau, mai bine zis, pe cât de puțin rău, poate fi pentru mine într-un loc în care nu mă pot bucura deloc de prezența ta, pot spune că e bine la mare. Programul merge de la sine - dimineată în baltă, după-masă vreo două ceasuri de relaxare și seara înapoi în baltă. Noaptea trecută am fost într-o stațiune învecinată și ne-am agitat după puteri într-o discotecă obscură. Mai exact, am făcut ca tâmpiții, de parcă ar fi fost o petrecere de-a noastră, în casă... și nu un loc public în care se întâlnesc din întâmplare niște persoane necunoscute, cenzurate de un minim spirit al decenței sociale. În final, ne-am târât cu mare greutate către mașini, câțiva au adormit rapid pe drumul de întoarcere și, ca de obicei, m-am văzut nevoită să

conduc mașina fratelui meu, deși îmi uitasem toate actele acasă.

Surprinzător, dar drumul ăsta de noapte, pe străduțele pustii și întunecate din vecinătatea stațiunilor, mi s-a părut a fi, de departe, cea mai încântătoare experiență a seriei, așa că am cântat în neștire tot timpul. Din păcate, pasagerii mei intraseră deja într-o stare letargică, așa că a trebuit să mă întretin singură. Și încă o dată s-a întâmplat să mă uimesc singură cu noul meu stil spontan de a profita cu multă insistență de momente în care reușesc să mă bucur de un prezent pe care nu îl pot aprecia în ansamblu.

Sunt în hotel acum, e târziu, dar tot mă simt prea emoționată ca să adorm fără să îți mai scriu măcar câteva rânduri. Oricum, mă îndoiesc că voi reuși să îți scriu mare lucru în cele trei zile rămase ale șederii mele aici. E parcă ceva care mă face să nu mă simt în largul meu în patul ăsta străin și în camera asta unde nu sunt mai niciodată singură. Nu mă pot regăsi. Acasă însă, va fi cu totul altfel... Dar spune, ești sigur că nu te-ai săturat pân-acum de micile mele învârteli în jurul cozii?

N-aș vrea să rămâi cu falsa impresie că am veșnic câte ceva de spus pe o temă dată. Oricât de ciudat s-ar putea să-ți apară asta, ambițiile mele se îndreaptă mai degrabă spre tăcere, decât spre discurs... poate chiar spre o astfel de tăcere care se poate trăi ca o formă de artă. De pildă, mi s-a întâmplat să visez la un viitor al nostru împreună, când tu vei fi foarte ocupat cu problemele tale, iar eu îmi voi putea permite să vin la tine, să mă așez pe fotoliul din camera ta și să te privesc pentru o vreme, fără ca asta să te deranjeze ori să te atragă spre mine... apoi, la un moment dat, să mă ridic pentru a-ți dărui o singură mângâiere, după care să mă retrag imediat... fericită.

Nici nu ar trebui să-ți ridici ochii, bucuria mi-ar fi la fel de completă... Ba chiar ar fi de preferat să n-o faci, pentru că altminteri s-ar putea să nu mai descopăr în mine rezerva de voință necesară desprinderii: să nu îmi mai doresc decât să rămân pe vecie un obiect tăcut și cuminte al camerei tale. Într-un târziu, să ies totuși, dar atunci numai împinsă ușor și sărutată pe ceafă și îmbrățișată pe prag... și mai târziu, să mă întorc încă o dată.

Ultima seară la mare.

Se aud greierii cântând tare, iar în fundal, zgomote înfundate care trădează mereu febrila agitație a oamenilor. Peisajul ăsta sonor îl asemăn unora foarte vechi, păstrate în memoria mea din anii când încă mergeam la mare cu părinții. Voci mature, râsete de copii, claxoane, clinchete de veselă manevrată în grabă, tropotelile mărunte ale cailor înhămați la trăsurile de ocazie, uși de mașină trântite unele după altele cu o energie demnă de o cauză mai bună și acum, o nouă repriză de muzică veche, obositor de dulceagă... dar oare toate acestea formează acum un peisaj de actualitate?... Îmi pare mai degrabă o întoarcere în trecut și gândul ăsta îmi dă, fără să pot înțelege de ce, o plăcere nemăsurată.

Ceea ce nu mă împiedică să conștientizez că e, de fapt, doar o întoarcere la mai vechile mele sentimente. Și mai realizez în final, că dacă renunț la această contemplare de atmosferă și încep să îmi amintesc cine sunt, ce știu, cărui statut istoric trebuie să mă conformez în realitate, voi spulbera pe dată întreaga vrajă.

Aș vrea să-ți mai povestesc doar că în ultima zi ne-a ajuns și aicea furtuna.

În timpul prânzului a plouat mai întâi cu grindină. Am văzut bucățile mari cât niște cuburi de zahăr, căzând ca o cascadă de pietre peste lac. O ploaie rece, impresionantă, dar totuși tristă. Pe seară însă, s-a preschimbat într-o adevărată furtună și pentru mine furtuna e deja o întâmplare caldă, familiară...

Cum nu mai pot ieși în peisaj, nu îmi rămâne decât să mă duc în camera de alături, unde s-au strâns între timp cu toții; ceva mai târziu o să facem acolo o mică petrecere nebună, nebună... iar mâine, cu siguranță, tot eu voi conduce pe drumul de-ntoarcere acasă.

M-am întors în cameră puțin amețită. Aș vrea să citesc puțin, dar mă îndoiesc că voi fi în stare să parcurg mai mult de două, trei pagini. Îmi e tare somn... îmi e tare dor... și mă bucur nespun că

astăzi o să adorm repede.

Acum că sunt acasă, nu găsesc nimic mai bun de făcut decât să mă vaiet puțin pe hârtia asta. Aici n-am găsit nici o scrisoare, la prietenul tău nu răspunde nimeni și am tot încercat vreme de o oră să sun la tine acasă - mai întâi mi-a răspuns o voce pe care n-am fost în stare s-o identific, așa că m-am pierdut cu firea și am închis fără să mai întreb nimic... apoi nu mi-a mai răspuns nimeni, deși am sunat de nu știu câte ori după aceea.

Mi-e pur și simplu scârbă de mine; sunt incapabilă să-mi mai găsesc locul, mă simt cu totul și cu totul secată de energie. Știi cum așteptam un cuvânt, un semn cât de mic de la tine?...

Nici eu n-am știut până acuma.

Și totuși, eu mi-am propus cu foarte mult timp în urmă să nu îmi mai acord niciodată dreptul de a aștepta în felul acesta. Pentru că în continuare nu mă pot abține, nu îmi rămâne decât să te rog să-mi ierți neseriozitatea. Sunt până la capăt un animal pretențios, nestăpânit și ridicol. Îți promit însă că o să încerc să fiu cuminte... până mâine când, bineînțeles, îmi voi relua cu forțe proaspete căutarea.

În după-amiaza asta am urmărit filmulețele făcute la mare și trebuie să recunosc că au ieșit destul de distractive. Aș spune că ar fi fost și mai distractive dacă nu mi-ar fi oferit cu atâta generozitate un subiect de reflecție care să mă îngrijoreze... Pentru că până azi nu mi-am făcut niciodată cu adevărat o problemă din aspectul meu fizic, însă la o astfel de confruntare directă, a trebuit să mă recunosc de-a dreptul nemulțumită.

Faptul că măcar acum știu care sunt defectele vizibile care mă incomodează cel mai tare la mine, nu cred că rezolvă nici în a suta parte problema. În schimb, am dobândit o însemnată revelație în

ceea ce privește sursa de umbră a variațiilor mele ambiții perfecționiste atât pe plan fizic cât și psihic. Am toată convingerea că ele nu ar fi atât de numeroase și nici atât de obsedante, dacă nu s-ar întâmpla să corespundă unei masive și diversificate mulțimi de defecte conștientizate. Așa se face că ceea ce am numit de atâtea ori cu emfază în mintea mea “perfecționism”, n-a fost de fapt la mine, decât un avântat și constructiv impuls spre cârpeală. Dar, la urma urmei, de ce nu m-aș resemna odată cu mine, cea care sunt și gata?... Oricum fac eforturi obositoare pentru a menține chiar și acest standard mărunț, lipsit de pretenții...

De ce să mai dau atenție, de ce să mă mai gândesc măcar la asemenea lucruri? De ce să te plictisesc și pe tine cu lamentațiile mele de un prost gust indiscutabil? Parcă am renunțat de mult la stilul patetic al plângerii de sine... și asta tocmai din cauză că am ajuns să mă îngrețșez prea amarnic de propria mea intimitate.

Recunosc, continuu să am încă o nemăsurată compasiune față de mine - mă gândesc că, inevitabil, te vei trezi și tu la un moment dat și că asta nu va pica deloc bine pentru biata mea mașină hormonală. Dar n-ai nici o grijă... o să încerc să îmi construiesc din vreme un refugiu din calea vanității, susținut pe pilonii altor ambiții și poate chiar izolat cu o spumă de altruism, metafizică...

De-ajuns acum. E timpul să iau încă o mică pauză binemeritată.

Prima ta scrisoare a ajuns în mod accidental la vecinii de dedesubt și cum ei au fost plecați în week-end, am putut să mă bucur de ea de-abia după trei zile. Dar fără nici o îndoială, a meritat din plin așteptarea.

E minunat de plăcută și de inspirată mica ta scrisoare pentru mine; am citit-o și recitit-o de vreo zece ori pe nerăsuflăte. Nu vreau să pun în discuție nici un singur cuvânt al ei, dar - îndrăznesc să spun - conținutul ei poetic, ușor malițios nu îmi oferă prea multe indicii despre felul în care gândești tu... mai precis, despre felul în care spui

lucrurilor pe nume atunci când te afli singur cu tine.

Nu ți-am mai scris nicăieri despre asta... Acum vreo săptămână am avut un vis din care n-am reținut nimic afară de micul amănunt că prezența ta avea darul de a mă paraliza de frică. Absurd, sinistru, o manifestare a unui instinct exacerbat de conservare sau o reacție “rațională” a subconștientului vis-à-vis de lipsa mea de cunoaștere?...

Chiar dacă îți las impresia că îmi protejez cu orice preț slăbiciunile, încearcă te rog să îmi scrii ceva despre felul în care privești tu relația noastră. Încearcă să îmi scrii nu pentru că te iubesc, ci pentru că îmi doresc să te pot cunoaște. Și pentru că celor de felul meu, numai cunoașterea le mai poate insufla răbdarea de a respecta pașii.

Ce trist e adevărul... eu nu îți cunosc privirea și nici arcuirea de taină a buzelor atunci când îmi spui “te iubesc”. Eu numai te simt, te aud, te închipui... și știi bine că nici tu nu poți face mai mult decât asta.

Pentru prima dată reușesc să conștientizez că întreaga istorie a întâlnirilor noastre nu face în total nici douăzeci și patru de ore. E mai degrabă o rezervă de potențial, decât istorie. De ce m-aș reține atunci să compar (măcar cronologic) faptul acesta cu o adevărată legendă care se-ntinde de-a lungul a opt ani de viață?... Dar cum de nu m-am gândit până astăzi la asta?... Ce fel de minte deviată trebuie să am ca să pornesc la drum fără a lua câtuși de puțin în serios această înșiruire imensă de amintiri și gesturi și sentimente, care după propriile tale mărturisiri, n-a încetat să te obsedeze?... Cum de-am putut să expediez cu atâta ușurință la coșul de gunoi al conștiinței, amintirea acelei seri de acum numai două luni când un prieten comun ne-a făcut cunoștință, iar tu ai vorbit emoționat despre ea ca despre... iubita ta care te așteaptă?

Ah, nu trebuie să-ți faci nici un fel de griji în privința asta - înțeleg foarte bine situația și sunt pregătită să mă retrag în orice clipă. Nu vreau să rănesc pe nimeni și mai ales, nu vreau să fac pe

învingătoarea doar pentru că ea se află la câteva mii de mile distanță și toată povestea pare să aibă un iz lustruit de album de familie, ieșit din actualitate.

Dar pentru că încă îmi mai răsună sufletul de bucuria scrisorii tale, retrag de pe hârtie femeiușca dezlănțuită și o dată cu ea, stilul ăsta romanțios și provocator. În cele din urmă, important e că am multă încredere în onestitatea ta și în șansa noastră și de ce nu... chiar și în forța mea de a-mi depăși complexele. De acum, pentru a ajunge totuși la un compromis minimal cu dorința mea nejustificabilă de a te plictisi cu vorbele mele în continuare, m-am hotărât să adopt în exclusivitate stilul micilor povestioare de exterior - nu prea am reușit până acum să mă realizez în domeniu, dar pun pariu că e o îndeletnicire de o sută de ori mai relaxantă decât această introspecție înăbușitoare.

Îți spun sincer că mă mănâncă palma să mai scriu ceva mic și patetic în josul aceleiași pagini sau măcar să rup ori să mototolesc hârtia, dar știi c-o să am puterea de a mă abține. De cele mai multe ori am această putere...

Exteriorul e trist, copleșitor, plin de secrete pe care ți-ai dori să nu le cunoști niciodată. Dar și sufletul meu e la fel de trist în căsuța lui de lut. Nici să privesc pe fereastră nu mă mai simt în stare. Pentru a nu știu câta oară ascult la radio o reclamă imbecilă cu incredibila halviță Torsion - "Plângeți copii... pentru ca părinții să vă cumpere minunata halviță roz, făcută cu glucoză românească și miere de albine americană...". Și culmea, de data asta, chiar îmi vine să plâng ca un copil. Dorința-mi rămâne însă, nedeslușită...

În urmă cu vreo oră, trecând cu plasele pline prin fața blocului meu, am fost oprită de glasul șovăitor al unui micuț care mă ruga să-i dau și lui puțină pâine. Vocea venea dintr-o cameră întunecoasă de la subsolul clădirii, fereastra era ușor întredeschisă mai înapoia unor gratii de fier forjat prăfuite și când m-am apropiat la câțiva pași de ea, am deslușit trei fețe mici, îngrămădite în dreptul deschizăturii. Două fete și un băiat, toți slăbuți, murdari și cu ochii albaștri; nici unul nu părea să aibă mai mult de opt ani.

Cel care a cerut era băiatul - un puști pistriuat, blonduț, cu vocea firavă. Mi-am îndreptat atenția asupra lui și l-am întrebat cu voce scăzută - "Sunteți singuri?" iar copilul mi-a făcut un semn din cap că așa este. Am scos imediat o pâine din sacoșă și în timp ce le-o întindeam printre gratiile ferestrei, am prins fără să vreau privirea ciudată a unui bărbat care mergea la vreo zece metri înaintea mea și acum se oprișe în loc pentru a urmări scena. M-am simțit jenată, așa că m-am întors rapid și mi-am văzut în grabă de drumul meu, fără să mai adresez nici un cuvânt de rămas bun micuților. Dar numai după câteva secunde, m-am auzit strigată încă o dată. M-am gândit că s-au decis să îmi mai ceară ceva și am ezitat, apoi m-am hotărât să mă întorc - în fond, aveam destule în plasă ca să le pot oferi mai mult decât o pâine... M-am apropiat din nou de casa lor părăginită și privind spre fereastra cu grilaj, am putut observa mânăța fragilă a unuia dintre copii, ținând pâinea afară, dincolo de pervaz, în timp ce striga cu glasul lui subțirel către mine... "Mulțumim, dar nouă ne ajunge numai jumate, tanti... Vă rugăm, luați înapoi o jumate!"

A fost ca o lovitură de bătă. O umbră grea mi s-a lăsat peste creier și o dată cu ea, am observat că mi s-au înmuiat brusc genunchii. Aș fi vrut să mai articulez ceva, însă n-am reușit... m-am gândit să mă întorc și să le dau tot ce aveam în sacoșă, să-ncerc poate să leg o mică discuție... și cred că numai o profundă lașitate m-a determinat să nu fac chiar nimica. Nici nu știu cum am ajuns în scară, apoi în lift, apoi în casă și m-am repezit în bucătărie unde am început să mă îndop în disperare, cum fac în mod aproape reflex atunci când sunt prea stresată pentru a mai găsi în vreuna din activitățile uzuale ale minții mele o consolare. Hazliu... cum se justifica pentru asta bunica octogenară a unei prietene - "de frica morții mănânc mamă, de frica morții...", doar că la mine și frica vieții e în aceeași măsură, stimulator!

La naiba cu toate!... De mai bine de jumătate de oră mănânc cu gesturi automate în fața caietului ăsta și mă gândesc la viețile pe care le duc copiii ăștia, mă gândesc la ei... trei copilași într-o cămăruță întunecată și nici o fărâma de veselie și nici o sclipire de copilărie în privirile lor albastre... Prin ce oare merită ei să trăiască astfel, în vreme ce eu și alții asemenea mie, cu mult mai puțin neajutorați înaintea vieții, ne permitem să râgăim satisfăcuți după o masă plină de delicatese, să privim relaxați cerul de la fereastră și să

ne înconjurăm trupurile moleșite de lene cu atâtea obiecte frumoase ieșite dintr-o trudă care nu ne aparține și pe care noi n-o s-o cunoaștem?

Să fie asta metafizica cea mai înaltă a destinului? Să fie asta misterioasa ecuație a compensațiilor terestre de-a lungul istoriei? Te rog să nu-mi amintești de karma - când te bucuri de privilegiu din vârful dealului e prea meschin să ții predici despre predestinare! Înțelegi tu, iubitele?... Eu stau în locul ăsta căduț și mă îndop până la limita greței, în vreme ce copiii ăia mănâncă pâine goală la mai puțin de cincizeci de metri de mine!...

Și nu pot decât să îmi imaginez, doar pentru o clipă să îmi imaginez cât de corect, cât de firesc, cât de uman ar fi dacă am schimba între noi locurile!

Ce noroc că societatea oferă părinți iubitori, legi pline de bun simț care să țină în frâu lucrurile și mai ales, iluzia plină de salvare că nu există altă alternativă decât să îmi târâi pe mai departe zilele în cuibul meu comod, fără măcar să-mi treacă prin cap că poate ar trebui să ofer și eu ceva la schimb pentru aceste daruri...

Da, ce să fac, sunt doar un copil mare, un inocent privilegiat al sorții, obișnuit să primească fără nici o condiționare... Am o familie protectoare, am câțiva prieteni la fel de răsfățați ca și mine, am animale care-mi alungă plictisul, am o cameră plină de cărți și de jucării interesante. Am un joc social pe care-l numesc slujbă, dar care nu e nici el decât o acoperire ceva mai oficială pentru operațiunea universală de pierdere a timpului. Mă bucur din plin de toate posesiunile mele și nu încerc în schimbul lor, nici un dram de recunoștință. Mă bucur de tine și nu las să însemne nimic gândul că ești, poate, mai mult decât mi se cuvine. Da, știi ceva? Mie totul mi se cuvine!... Am alungat cu succes până și îndoiala, pentru că rămăsese ultimul lucru care mă mai împiedica să mă simt bine.

Acum m-am liniștit și crede-mă, nu mă simt deloc ca și cum aș fi luat-o de-a dreptul prin bălărie... De altfel totul e-n ordine - ca de obicei, îți scriu tolănită în patul meu mare din burete, câinele doarme fericit într-unul din fotoliile albastre de pe hol, purcelușii sătului își fac siesta în colțuri opuse ale căsuței lor, papagalii la fel... totul e-n ordine cum îți spuneam, am scris și despre întâmplarea asta

pentru a mă elibera de ea ca de un vis urât, acum mă simt mult mai bine, trebuie doar să mă conving c-a fost chiar un vis urât și totul va fi din nou perfect ca o grădină de iasomie.

O să mai fac doar un mic exercițiu de respirație, apoi o să pun mâna pe telefon și-o să vorbesc în sfârșit... cu tine.

Cum n-am reușit timp de o oră să te găesc, mă paște pericolul să alunec pe nesimțite într-o nouă depresie. Mă și plictisesc puțin, așa că nu-mi mai rămâne decât să te contaminez și pe tine cu starea aceasta, povestindu-ți o altă întâmplare mai puțin obișnuită pentru mine, pe care mi-a fost dat s-o trăiesc astăzi.

După masă am ieșit să fac câteva cumpărături de-a lungul bulevardului și m-am decis să o iau și pe Michiko cu mine. O știi... e atât de cuminte și isteată că nu o scot niciodată în lesă; se oprește și mă așteaptă liniștită în fața magazinelor în care intru, iar când ne plimbăm pe stradă se-ntoarce mereu să se uite în urmă. Ca fost câine de stradă, moștenește din plin acel remarcabil talent al speciei care constă în a sta agățat de om, în orice împrejurare.

De data asta mi-a luat-o destul de mult înainte, când am strigat-o, nu s-a întors, probabil că nici nu m-a auzit, pentru că în stradă era la ora aceea o agitație infernală.

M-am hotărât totuși să intru într-o dugheană, judecând că o să se întoarcă singură de îndată ce o să observe că nu mai sunt în spatele ei, iar eu o să mă fac imediat remarcată, în vreme ce ea va trece din nou prin dreptul ușii deschise. Dar nu s-a întâmplat câtuși de puțin astfel... Am renunțat să mai stau la coadă și am ieșit repede din magazin, însă ea nu se vedea nicăieri. Am fluierat de câteva ori. Degeaba...

După câteva minute circulam ca teleghidată întrebând lumea din stațiile de troleibuz și tramvai, apoi muncitorii care lucrau la o porțiune din pavajul bulevardului, căutând pe străduțele dosnice din jur și încă o dată, pe drumul pe care venisem. Întrebând

oamenii... în toată zona nimeni nu văzuse nimic, nimeni nu observase picior de câine. Ridicol!... După vreo jumătate de ceas de chin, m-am decis să trec pe acasă și să îmi las sacosele, a căror povară îmi devenise aproape insuportabilă, urmând ca apoi, să îmi continui fără nici un răgaz căutarea.

Când am pătruns însă în scara blocului, gândul amar că nu voi mai revedea niciodată pe bietul meu câine, rățâcit exclusiv din pricina nesăbuiței mele, mi-a doborât orice urmă de stăpânire. M-am sprijinit de unul din ziduri și am început să scâncesc rar, gâfâit, fără lacrimi, ca o ființă înăbușită încetul cu încetul. Brusc, am simțit nevoia să mă așez și în timp ce mă aplecam din mijloc, spre imensa mea surprindere... am zărit-o! La numai un metru de mine și câteva trepte deasupra. Mă privea fix, măturând frenetic aerul cu coada și am simțit că pentru ea nu a existat deloc momentul acela de nebună perplexitate al pierderii. Nemaivăzându-mă, ea s-a întors să mă aștepte acasă, iar eu am venit - mai târziu, fără nici o îndoială, dar până la urmă tot am venit, confirmându-i credința. După regulile de existență ale acestei lumi binevoitoare, nu s-a întâmplat decât ce era de așteptat să se întâmple...

Am făcut doar un pas înainte și ea, la rândul ei, a deslușit imediat că se schimbase ceva în mine. În clipa următoare a sărit plină de entuziasm în brațele mele, cum să-ți explic?... nu să se joace, ori să se simtă ea alintată... ci numai atât: să mă iubească... să mă consoleze.

Cu siguranță, mi-am spus atunci, sunt câini (și sunt oameni), de care nu te poți pierde.

După ce am intrat în casă, m-am dus repede și am mai luat câteva plase noi, apoi m-am îndreptat iar spre ieșire. Cu părere de rău, căci mi se părea că o să fie de neînțeles ori poate chiar ca un fel de pedeapsă pentru ea faptul că o lăsam singură după toată agitația complice de mai înainte. În pragul ușii de la hol m-am întors încă o dată și am privit-o. Din spatele unuia dintre fotolii, ridicase și ea capul spre mine, întrebătoare, numai că ceva din expresia ei spunea clar că se aștepta mai degrabă să fie lăsată acasă. M-a impresionat resemnarea cu care-mi întâmpina intențiile... era dintr-odată, atât de serioasă!... Nu am putut decât să o chem la mine - vocea, ritmul, intonația au fost o chemare pornită din suflet, dar cuvintele erau

pregătite dinainte și n-am mai avut vreme să le schimb cu altele.

Am gândit “vino încoace, Michiko...” și cu surprindere m-am auzit spunând “stai acolo, Michiko...” Și n-am avut nici o umbră de îndoială că în ciuda acestor cuvinte, animalul meu inteligent o să mă înțeleagă. Ea însă a întors imediat capul și privirea, cu aerul acela înduioșător de vinovat pe care îl are de fiecare dată când mă decid să o pun pe liber. Apoi, în vreme ce încă mă mai uitam după ea, a ieșit fără nici o grabă din raza privirii mele.

Am ieșit și eu, rumegându-mi alene uimirea că, în pofida teoriilor care susțin că pentru câini este mai importantă intonația decât vorba spusă, și bieții de ei se mai lasă uneori înșelați de cuvinte, după pilda comună a oamenilor.

Au rămas ceva mai puțin de două zile. Ceva îmi spune că te-am obosit destul cu poveștile mele despre câini și peisaje, deci că e timpul să-mi iau mai în serios declarațiile cu privire la arta tăcerii. Aș fi totuși curioasă să știi... “destinul” înseamnă mai mult decât un simplu cuvânt pentru tine?

Iar dacă admiți că ar exista un domeniu al cauzelor în care hazardul să fie numai un accident posibil și nicidecum o condiție inevitabilă, poți crede că întâlnirea noastră este un eveniment care să îl excludă?...

Nu vreau să te influențez, dar în ce mă privește, o cred cu toată puterea inimii mele.

Cam asta a fost povestea. Țin să mai adaug că îți sunt recunoscătoare pentru răbdarea și poate, în plus, curiozitatea necesare pentru a merge până la capăt. Nu pot decât să te asigur că tu nu ai fost niciodată înșelat de cuvintele mele, căci insuficiențele lor nu mi-au fost în nici o ocazie, deliberate. Consider că sunt aici, în măsura fidelității cu care mă pot reda în afară, o parte din propriile mele gânduri. Cele care contează însă, sunt numai ultimele pe care le mai pun acum pe hârtie:

Te iubesc. Te aștept. Și de ce să nu recunosc... mă aștept să
fii bun cu această cunoaștere care ți-a devenit posesiune.

(august 1991)

*În toată strălucirea amiezei,
scufundată în dulcii eoni ai clipei
mă regăsesc o unică rază a celei
ce-am fost
într-o esențială dimineață a verii
când aeru-mi părea un porțelan
lichid, scăpat din vitrina eternității
și doar în cântecul fluvial al păsărilor
se mai prefigurau adâncimi viitoare
vibrând nesfârșit de o altă sublimă,
dar nesiinguratică frumusețe...*

*pe-atunci
închisă-n basorelief credeam
c-o dată cu mine chiar lumea întreagă
pierdută într-un vis ca o șoaptă,
ca pe un zeu cu o mie de aripi
te aștepta.*

26 ani – Reversul. Oglinda secreta

Nefericiri... momente în care te simți prea singur și văzând cum nimănui nu îi pasă de tine, începi să te bagi, puțin câte puțin, în seamă.

Și vezi ce? Spre exemplu, mersul șubred și împiedicat al gândacului... îi pasă cuiva că și el are un Dumnezeu?... Nici măcar lui însuși nu-i pasă. Înaintea lui e spațiul nesfârșit al frunzei de tamarin, groaznice abisuri și primejdii îl pândesc la tot pasul, ființa lui inconștientă cunoaște prea bine toate dezastrele care i-au zguduit specia, dar împotriva tuturor lașităților posibile, el merge și merge și merge mai departe! Este mecanismul sau este însuși Dumnezeu cel care îi asigură propulsia?...

Puțin contează. Mai important e că în răstimpul acesta, el visează la un moment dat că a pășit pe teritoriul înmiresmat al Arcadiei. Doar pentru uzul său inventează acest trecut până la cele mai fine detalii. Apoi, la fiecare nouă lovitură a sorții, se decide să spere că va mai ajunge măcar o singură dată, acolo...

Am avut un iubit care părea să aprecieze până și neîmplinirile mele visătoare... Îl iubeam doar de cinci zile, când el a trebuit pentru vreo trei săptămâni să plece. Mai înainte însă, mi-a cerut cu insistență să-i scriu într-un caiet câteva gânduri personale - orice am chef sau îmi face plăcere, dar nimic studiat ori elaborat dincolo de forma primară a trecerii sale prin minte.

I-am scris firește... am încercat chiar să-i respect clauza. Credeam sincer că în tainica lui înțelegere a firii, îmi va sorbi cuvintele dintr-o suflare, pentru a le face apoi (din dragoste pentru mine, fără îndoială) o parte a marelui său suflet!...

Oh, ce naivitate copilărească... Zemuța mea caldă, presărată cu mici întâmplări ne semnificative, nu l-a putut captiva decât în limita a zece pagini mici de caiet o dată. După câteva zile a închis caietul de tot și l-a pus cu grijă de-o parte. L-am descoperit vreo două luni mai târziu, cu semnul pus pe la jumătate, acolo unde elanul lui de cititor pasionat, îl părăsise probabil pentru eternitate.

Dar nu aș vrea să insinuez că ar fi vreo catastrofă în asta... n-a fost atunci, nu este nici astăzi. Oricum sunt obișnuită să pierd timpul în modurile cele mai diverse și nu mă plictisesc cu adevărat niciodată. Sunt ani întregi de când m-am învățat ca atunci când se nimerește să-mi fie mai rău, să-ncerc consolarea compunerii. E-adevărat că uneori și pe asta o fac cu o doză mai mare de orgoliu decât pot duce, dar ea rămâne totuși, o refulare valabilă. Deci, cum spuneam înainte?...

Aveam un iubit și scriindu-i, reușeam să nu mă mai simt singură... dar ciudat, asta mi s-a întâmplat și cu ceilalți, cu fiecare din ei. Mai degrabă, aveam un iubit și aveam încredere... dar și asta mi s-a întâmplat și cu ceilalți, desigur, cu fiecare din ei în parte. Nu știu

cum să mai spun...

Ei bine, aveam un iubit... Eu îl iubeam și el mă iubea sau cel puțin așa părea și chiar nu era pentru nici unul o glumă. Uneori îmi venea să zbor, să plâng sau să cânt cu un glas mai de dragoste doar pentru el, dar niciodată nu puteam face asta decât când el se afla suficient de departe și eu eram tristă. Ce păcat, totuși...

Avea ochi așa de frumoși iubitul meu că fiecare privire a lui pentru mine era imaginea unui paradis pierdut și apoi regăsit, spre nețărmuita mea încântare. Dacă nu l-aș fi iubit, felul lui de a arăta m-ar fi făcut să cunosc, fie și numai pentru o clipă, o senzație de frustrare. Așa însă, am încercat numai să mă arăt ca o oglindă a lui, sperând că pentru fericirea lui... ca o oglindă mai bună.

E clar că a fost încă de la-nceput o magie întreagă în jurul acestui om care știa într-un fel atât de fascinant să își cultive secretul... o amețală mult prea profundă pentru a mai avea o reacție clară la prima duritate disprețuitoare din voce ori la primul raționament brutal, obligatoriu, enunțat cu o fatalitate detașată.

Mult timp a trecut până când mi-am îngăduit pentru întâia dată să observ cât de rece se manifesta el în relația lui subiectivă cu lumea... entuziasmul vital se consuma exclusiv în aprecierea propriilor sale proiecte mentale, curiozitatea în orice alt domeniu în afara acestora fiindu-i din păcate limitată de un superficial sistem de gândire în sentințe; și pentru că nimic nu-l putea lăsa cu adevărat indiferent, era critic, amar, insista cu multă satisfacție pe greșelile și neajunsurile altora, pentru că numai la adăpostul acestora era capabil să uite și să lase pe mai departe propria-i slăbiciune să trăiască.

O dată conștientizate aceste lucruri, iubitul meu talentat îmi apărea tot mai des în chipul unui artist ratat, pasiv, suferind nu atât de complexul propriei sale lipse de voință, cât de o insuficiență profundă în receptarea sensibilă a lumii. Iar eu, în schimb, mă dovedeam incapabilă să înțeleg cum ar putea cineva să-și macine la o moară străină bolovanul aspru și sufocant din suflet.

În scurtă vreme, am constatat că eram dezorientată și oarecum depășită de ceea ce îmi apărea atunci drept o complicație neașteptată a relației noastre. La început am găsit de cuviință să tac...

Am înghițit în sec și am început încă o dată să scriu, însă scriam mai mult noaptea și mai mult pentru mine... din nou, un act de protecție.

A doua zi dimineață, el privea la repezeală rândurile neregulate, mângălite febril peste noapte, întorcea pagina... și dacă descoperea vreo continuare, puneă grijuliu hârtiile la loc pe masă. Puțin jenat, firește... poate ar fi fost mai de efect o răsfoire preocupată a textului, eventual o scurtă observație pe marginea acestuia, dar ce atâta risipă de vreme... uneori mai pierdea totuși câteva minute ca să mă consoleze, explicându-mi cu un aer de tulburătoare maturitate, că-i este cu totul suficient să citească primele câteva rânduri ale textului, ca să se lămurească perfect asupra problemei în cauză și în general, a întregii mele dizertații. În forul meu interior, nici eu nu conteneam să-i admir intuiția, experiența, puterea de pătrundere... adevărat că judecățile mele femeiești îmi apăreau și mie drept întrutotul previzibile pentru o inteligență atât de cuprinzătoare... Normal că unicul motiv pentru care nu reușeam să-i captez interesul, nu putea să rezide decât în nefericita banalitate a opiniilor mele.

Cu timpul însă, mi-a venit tot mai greu să înțeleg ce sentimente ar putea să-l anime pe omul acesta, pentru care firea și ideile și chiar raționamentele mele păreau să fie, în mod fundamental, obiecte ale respingerii. Nu prea fusesem până atunci obișnuită ca oamenii să fie nevoiți să se resemneze cu mine și vanitatea mai vechii mele perspective a avut darul de a mă împinge cu rapiditate, dincolo de ultimele praguri diplomatice ale răbdării. Am început din ce în ce mai des să pun întrebări incomode, iar el s-a simțit atacat, lezat în imperiala lui demnitate și prin urmare, dezlegat la rândul său... să atace. Am descoperit astfel că reproșurile pe care și le pot adresa doi oameni care se supun unui regim de conviețuire permanentă pot depăși cu ușurință orice aspect legat de relația propriu-zisă, extinzându-și amenințarea primejdioasă asupra celor mai profunde temelii psihice ale personalităților în cauză.

Și încă îmi pare de necrezut cât de natural se pot desfășura în intimitatea unei relații de iubire ostilitățile cele mai radicale... De

multe ori, discordia începe printr-o observație mărunță, o vagă tulburare a tonului ce-apare celuilalt ca o insidioasă și rece strecurare a șarpelui în grădină. Răspunsul îl apară, îl ascunde, este indiferent sau poate obraznic, iar cel dintâi se clatină la rândul lui, rănit în orgoliul de învingător al celui care lovește primul; căzut în genunchi, el se folosește cu viclenie de poziția sa pentru a-și umple cât mai bine pumnii cu țărână și a mai ataca încă o dată. Fiecare intuiește strălucit acel principiu ce ține de arta războiului cum că atacul este cea mai eficace apărare și deci, continuă să atace cu o deliberată încăpățănare. Schimbul de agresiuni reciproce devine mereu mai crud, mereu mai insuportabil, iar în final, cel puțin unul din doi se prăbușește în sine, lovit fără cruțare într-unul din punctele cele mai nevralgice ale legăturii sale cu lumea.

Aș adăuga aici că există și lovituri după care nu ne revenim niciodată cu desăvârșire. Când mai târziu, ne regăsim curajul de a arunca o privire înăuntru, descoperim înainte de toate, că ceva s-a schimbat ireversibil acolo. În bine, în rău... asta nu putem ști deocamdată. Dar ceva s-a schimbat fundamental în acest peisaj cu care ne obișnuisem și pe care îl consideram a fi în puterea noastră, ori asta e cu atât mai înfricoșător atunci când ai deja experiența marilor întorsături de destin la care asemenea nedeslușite mutații sufletești pot, la un moment dat, să conducă.

Sunt unele lovituri care trezesc asemenea unui duș rece, amintind cu bruschete oamenilor că există un nesfârșit domeniu al vieții care face totală abstracție de micile noastre vanități și orgolii și în general, de prea limitata noastră subiectivitate. Și lucrul cel mai de neînchipuit cu putință este că, în mod fatal, vine o vreme când ni se impune să integrăm și asemenea fapte de neconceput exact în această prea suverană a noastră subiectivitate.

Rememorând lecțiile propriului meu trecut, nici acum nu realizez dacă fără să regrez până la limitele cele mai de jos ale demnității umane, voi fi vreodată în stare să depășesc în intensitate acea înnebunitoare simțire a absurdului supraviețuirii - lucru care mi s-a întâmplat atunci când pe un ton măsurat și rece, iubitul meu mi-a explicat cu multă îngoare că duc "o viață de tot rahatul"...

Aveam douăzeci și cinci de ani, îl aveam pe el, aveam părinți care erau plecați în străinătate și de care îmi era dor, aveam un frate încă suficient de apropiat ca să ne mai împrumutăm din când în când cuvintele, câțiva prieteni la care țineam mult, un câine care mă iubea, o pisică simpatică, aveam un serviciu onorabil la care mă duceam mai mult de formă și chiar o mică afacere pe care o cam lăsasem în plata domnului de câteva luni bune; aveam acasă un calculator bunicel de care mă foloseam prea puțin și pe lângă o deloc neglijabilă lene intelectuală, o inapetență cruntă pentru munca în gospodărie; mai aveam încă o mie de vise și încă o mie de mici defecte ameliorabile, dar destinate să nu fie niciodată ameliorate; aveam o viață destul de fericită și, în mod cert, comodă în urma mea și un singur gol foarte dureros în această viață - pierderea celei mai bune prietene, cu mai puțin de un an înainte.

Asta era cam totul, așa că atunci când el mi-a aruncat fără nici o milă necruțătoarea lui apreciere, am fost instantaneu pătrunsă de senzația cutremurătoare că într-adevăr - această toropeală lipicioasă care era evoluția mea în decurs de mai bine de două nesfârșite decenii, nici nu ar fi putut să poarte alt nume... ori asta era un fapt atât de îngrozitor încât nu meritam să mai reflectez nici măcar o secundă asupra propriei mele persoane... dar nu atât de groaznic totuși, ca faptul că un alt om și pe deasupra, unul așa de intim apropiat mie, îmi poate arunca în față un adevăr care să mă îngrozească!

În ziua următoare, această amară aducere aminte a făcut ca în mod spontan să îmi revină în memorie o serie întreagă de dispute pline de tensiune pe care le-am avut de-a lungul timpului cu cei mai apropiați mie și care au avut nefericitul dar de a-mi zdruncina în mare măsură părerile prea optimiste pe care mi le făcusem în legătură cu relațiile noastre. Tot reflectând asupra acestora, am realizat cu tristețe ideea că este suficient să calci doar puțin oamenii pe bătăture pentru ca o apropiere inevitabilă de adevărata frescă a opiniilor lor cele mai personale în ceea ce te privește, în fine, să se producă...

E cât se poate de limpede că atunci când nervii ating un nivel mai critic de vibrație, puțini sunt capabili să-și țină la fel de sus mâștile. Câteva părghii de siguranță cedează și omul izbucnește,

scoțând fără să-și dea seama la iveală câte o surpriză din rezerva lui secretă de resentimente, prejudecăți și suspiciuni insidioase. Începi în sfârșit să înțelegi că nimeni nu e cu adevărat în stare să accepte pe de-a-ntregul fie și un singur semen al său... așa cum este; că până și cei în ochii și vorbele cărora ți s-a părut pentru o vreme că deslușești iubirea și aprecierea, nu au făcut nici ei decât să poarte pe chip o mască mai generoasă, o sită de grație, care să facă invizibile pentru tine aspecte ale relației pe care numai le tolerează, dacă nu cumva chiar le resping de-a dreptul, cu o resemnată și crudă neînțelegere, în forul lor cel mai intim; că în spatele celor mai complicate dansuri de societate, totul continuă de fapt să se conformeze regulilor extrem de simple și clare ale cererii și ofertei. Fiecare se dă mai bun și mai măreț decât este, cu scopul mai mult sau mai puțin conștientizat de a primi în schimbul unui rol interpretat îndeajuns de convingător, o imagine reflectată a propriei personalități, considerabil îmbunătățită, ca să nu mai vorbim și de alte complementare avantaje - posesiuni ținând de latura materială ori relațională a vieții.

Cui altcuiva decât felului nostru egocentrist de a vedea lucrurile i se datorează faptul îngrozitor că nici o legătură umană și nici măcar cea mai altruist devotată dintre ele, nu este capabilă să se sustragă complet acestui jalnic comerț de imagini trucate?... Și totuși, jocul acesta de oglinzi deformate este pentru noi un catalizator necesar al proceselor de socializare și, în general, de exercitare a funcțiunii biologice de supraviețuire. Cu un firesc care nu poate ține decât de domeniul necesităților speciei, ne învățăm de mici să ne oferim propria imagine societății, la niște parametri de calitate standardizată, mult “superiori” realității interioare, pe care, de altfel, ajungem cu timpul să nici nu o mai recunoaștem. Printr-o exclusivă și plină de credință folosire a facultăților noastre mentale uzuale, ne deprindem să ne identificăm în cea mai mare măsură cu imaginea pe care încercăm să o vindem lumii și, reciproc, învățăm să identificăm lumea întregă, în mod exclusiv, prin imaginile de suprafață pe care aceasta ni le oferă.

Motivele pentru care va trebui în cele din urmă să depășim această raportare superficială la existență, țin probabil de ascensiunea firească a spiritului omenesc. Compromisurile unei funcționări sufletești care nu se bazează pe sinceritate, apar din ce în ce mai acut în ziua de astăzi drept obstacole de netolerat în

dezvoltarea individualității umane.

„Desigur însă că principiul abstract nu-i poate împiedica pe oameni să “creadă cu plăcere ceea ce vor să creadă”, cum afirma cu mai bine de două mii de ani înaintea noastră, Iulius Cezar. Dar credința veritabilă nu se poate niciodată separa de spiritul omului și, de aceea, nu necesitatea vitală a credinței îmi pare a fi incriminată în sentința lui Cezar, ci numai atrofia de suflet care alimentează obstinația și lenea de gândire a minții, făcând astfel posibil ca individualismul feroce, meschin, comod și liber de idealuri să își înstăpânească domnia asupra întregii conștiințe a omului, să îi dicteze în mod tiranic ceea ce trebuie (în vederea satisfacerii sale stupide) să creadă și să facă.

Firește, oricărui ego bine crescut îi este plăcut gândul că noi suntem din toate punctele de vedere superiori strămoșilor noștri, c-avem un loc mai solid decât ei pe această lume și poate chiar un drept mai legitim de a pretinde ceva în plus de la viață. Tehnologiile prezentului, circulația liberă a informației au darul de a oferi un aer tot mai impersonal și obiectiv mișcării omului în această lume. Ne sprijinim cu disperare pe uimitoarele rezultate materiale ale științei actuale și astfel ne apare drept mult mai îndreptățită ideea că scopurile pe care ni le fixăm în existența noastră au un plus incomparabil de măreție și veridicitate față de obiectivele mai modeste ale trecutului. Ceea ce se întâmplă însă cu fiecare din noi în viețile noastre personale, în relațiile noastre cele mai intime cu familia și cu oamenii care ne înconjoară, acolo unde consolările tehnice ale civilizației nu prea mai au în cele din urmă nici o valoare, demonstrează că există, cu mare probabilitate, anumite planuri mai intime de ființare umană în care măsura în dezvoltare se poate considera aproape nulă.

De fapt, asemeni cu cei mai mulți din înaintașii noștri, noi continuăm să ne clădim cu avânt visele și relațiile și viețile înseși pe fundamentele ieftine, arătoase, dar pline de nisip ale iluziei și câtă vreme nici un miracol sau nici o nenorocire venită prin surprindere nu ne taie respirația, nimeni și nimic nu ne poate convinge cu adevărat să luăm în calcul vreo altă cale.

Și nu din întâmplare, aproape pentru fiecare din noi există o zi anume, însemnată cu roșu în cartea destinului, o zi în care ni se

dezvăluie fără menajamente câte un colțișor strategic de realitate, din ceea ce părea a fi sub forma unei ireproșabile aparențe, un reazem de neclintit pentru visurile omului. Dacă poți fi în locul și la momentul potrivit, dacă ochii minții îți sunt îndeajuns de deschiși, o felie din misterul aromat al vieții se poate transforma peste noapte într-un eveniment explicabil în teritoriul propriei rațiuni și neașteptat de crud în cel al fragilelor sentimente.

În ce mă privește, am avut până astăzi nu una, ci vreo patru asemenea experiențe. Una singură însă a fost de o asemenea natură paradoxală, încât a reușit să mă întoarcă cu o sută optzeci de grade, în contra tuturor perspectivelor mele de echilibrare cu lumea.

Pentru mine, surpriza cea mare s-a revelat sub forma câtorva pagini de caiet mototolite într-o grămăjoară minusculă, uitată mai apoi pe o măsuță de omul pe care-l iubeam și îl prețuiam mai mult ca pe oricine. Reflecțiile lui erau de ordin autobiografic și priveau strict perioada legăturii noastre, punând-o se pare, sub toate aspectele sale... într-o lumină originală.

Prima oară am parcurs textul cu o uimire dureroasă care mi-a pus un nod în gât și m-a făcut să mă opresc câteva secunde după fiecare frază. Apoi, imediat, l-am recitit în cea mai mare viteză, căutând parcă cu nervozitate ceva, fără să pot, totuși, conștientiza ce anume. A treia oară, l-am luat de la capăt încet, cu mai multă atenție, repetând fiecare frază de câteva ori și rememorând permanent scopul acestei disperate căutări ale mele...

Din nefericire, oricât de mult am scormonit în aceste rânduri după un cuvânt bun, un loc de speranță pentru un minim sentiment de atașament la cauza relației noastre, demersul meu s-a dovedit întrutotul zadarnic. În schimb, regretele în privința începerii și mai apoi continuării acestei relații, constatările aproape injurioase la adresa fizicului și personalității mele, înțepăturile disprețuitoare care vizau întreaga mea familie umpleau cu generozitate întreg spațiul acestui exercițiu secret de introspecție.

În consecință, după un obicei atât de familiar mie însămi, omul defula amarnic, plângându-și fără încetare de milă, învinuindu-se singur de un masochism bolnăvicios care îl trage neconținut într-o

prăpastie a desființării psihice și morale. Fiecare alegere în urma căreia începuse și mai apoi continuase legătura noastră era aici obiectul unor regrete atât de pătimăș exprimate, încât în pofida revoltei crunte care deja începuse să pună stăpânire pe mine, nu mi-am putut reprima un sentiment de reală compătimire... Biet copilaș care urmărindu-și inocentele scopuri, a sfârșit atât de curând în capcanele torționarilor!...

Căci ce altceva decât numai niște chinuitori de suflete puteam fi pentru o personalitate complexă, de o incomparabilă sensibilitate, eu și aceia apropiați mie... cu stilul nostru de a fi de o sinceritate indecentă, brutală, cu pretențiile și orgoliile noastre stupide de ființe neîmplinite, de parveniți ridicoli care se sumeșesc până la cer fără măcar să-și fi scuturat frunțile de țărână!... Desigur, cum l-am fi putut noi înțelege?!

Nici chiar în acel moment al adevărului, eu nu îl puteam pe deplin înțelege. Ceva însă tot mi se părea că întrezăresc în sfârșit, sub o formă credibilă, ca un fel de concluzie care mă privea direct în perspectiva neașteptată care de-abia mi se oferise...

Deși cu mintea mea proastă fusesem la o mie de ani lumină de a intui măcar, asemenea subtilități de perspectivă, mă găseam, după toate probabilitățile, în nenorocita situație de a avea fericirea, dacă nu chiar integritatea psihică a unui om iubit de mine, pe conștiință...

Dragostea care usucă pe om și-l distruge!... Era deci adevărat, iar eu, lipsită cum eram de bun simț și înțelepciune, continuasem să mă îndoiesc de asta până în ultima clipă!...

Categoric, nu îmi rămânea decât să mă plec înaintea fatalității relației noastre. Nu mai plângeam. Lovitura mă amortise într-un asemenea grad încât vreme de câteva nesfârșite secunde am trăit tulburătoarea senzație că mă aflu la un pas de desprinderea sufletului.

Când mi-am revenit, m-am dus să mă întind în pat și apoi m-am acoperit cu plapuma până deasupra capului. Acum prezentul nu-mi mai putea face rău, pentru că nu se mai afla câtuși de puțin în

domeniul de actualitate al conștiinței mele. Așteptam numai... nu știam ce, dar așteptam cu răbdare... și încet, cu o vrajă indescritibilă, au început să se prezinte înaintea mea, amintirile...

Mai întâi am deslușit cu o încântare de nedescris, primele noastre întâmplări împreună. Ciudat, dar cât de dulce a fost pentru mine acest început al nostru...

Îl cunoșteam de mai multă vreme și nu îmi inspira nici măcar o fărâmbă de încredere. Imprevizibil, neliniștitor de inteligent, tupeist, plin de sine. De cum ne-am întâlnit prima oară, m-a și cerut de soție, pe tonul cel mai degajat insolent cu puțință. Atunci a avut loc și prima noastră discuție, o lungă ciorovăială de surzi pe tema necesității revoluției și a semnificației sale ca factor de evoluție. Intuiția de moment mi-a sugerat aprecierea că această obositoare controversă n-a fost altceva decât o neașteptată ocazie de a-mi măsura forțele cu un nihilist exemplar, unul dintre acei însingurați asceți al vidului care își refuză nu doar orice vagă construcție în gândire, ci chiar cea mai elementară folosire cu scop a limbajului. Eram sigură că nu mă interesa asocierea cu un modelator de blocaje și cred că am reușit să fac lucrul ăsta suficient de vizibil...

Câțiva ani mai târziu, ne-am reîntâlnit la ziua unei cunoștințe comune și atunci, omul acesta de neînțeles ținea pe genunchi o femeiească trivială, inexpresivă și leneșă ca o pisică persană, iar în postura aceasta deloc încurajatoare, îndrăznea totuși să mă privească fix minute în șir și chiar - amănunt de-a dreptul de neînchipuit pentru mine - să o informeze calm pe dama din brațe că eu sunt viitoarea lui soție... ba, mai mult, la ironiile mele înțepătoare să răspundă pe același ton de nezdruccinat, că un singur gest al meu ar fi suficient pentru ca cealaltă să se trezească în stradă!...

Teatral ar fi prea puțin spus despre impresia mea din acea seară. Individul era într-un mod atât de firesc teatral, atât de serios implicat în mica lui reprezentație, cum numai un cabotin de geniu, ori un nesănătos mintal, ori un om cu adevărat superior ar fi putut fi capabil. Dar cel mai probabil, un comic de prost gust... m-am străduit să mă conving eu și cu un sentiment foarte confuz, am părăsit adunarea. Ce straniu îmi pare că după toate acestea, exact discursul lui plin de o inteligență sensibilă a reușit în cele din urmă să mă

subjuge!... În ziua următoare mi-a făcut o vizită, folosindu-se de asocierea cu un prieten mai vechi al nostru și mi-a adus în dar un buchet minunat de flori de pădure, înfășurat în foi de salată - hazlie și înduioșătoare atenție vizând micuții mei purcei de Guineea...

O săptămână mai târziu, l-am întrebat în glumă ce l-a apucat dintr-o dată să se îndrăgostească de mine. Era incredibil de serios și aproape că m-a șocat când mi-a spus... “mâinile tale urmează legile maternității - ele sunt făcute să mângâie și să protejeze... e-adevărat că mi-ai plăcut din prima clipă, dar m-am îndrăgostit de tine abia atunci când am observat felul în care țineai buchetul acela de flori, înconjurat de salată...”

Mi-am amintit privirile lui și unele din vorbele lui. Mi-am amintit cum râdeam împreună... Spunea:”un bărbat trebuie să facă trei lucruri esențiale pentru femeia lui: s-o protejeze, s-o facă să râdă și să o facă să se îndrăgostească de el în fiecare dimineață.” Mi-am amintit îmbrățișările noastre...

Mi-am amintit cu o emoție nealterată de trecerea timpului, seara aceea când ne-am văzut după aproape o săptămână de absență și am ieșit să facem cu mașina o plimbare de câteva ore în afara orașului.

La întoarcere se însera blând, cu nesfârșita prevenitoare duioșie a zilelor calde de iunie. Am rețrăit cu precizie momentele acelea când mi-am lăsat încet capul pe spate pentru a putea contempla mai bine formele pline de măreție ale norilor. Era ceva în acest peisaj care m-a făcut brusc conștientă de propriul meu echilibru interior și chiar mai mult... de o incredibil de profundă și plină de satisfacții pacificare a sufletului cu ceea ce îmi apărea mie atunci drept lumea întreagă - fără îndoială izvorâtă din starea de dragoste. De pe un fotoliu al mașinii, fără să privesc altceva decât tabloul pictural al cerului, simțeam în mine proiecția adorată a acestui om străin ca pe un nucleu de putere în jurul căruia gravita cotropit de extaz, propriul meu sine.

Într-o fulgerare paralelă, mi-a apărut cu toată claritatea impresia că nu voi mai putea niciodată să uit gustul de paradis regăsit al acestor clipe. Atât de mult mi-aș fi dorit să pot împărtăși cu el

minunata senzație, atât de mult... dar singurul lucru care mi-a apărut demn de a fi spus, a fost doar... “în fine, descopăr și eu că există un loc pentru mine pe această lume...”

Mi-am amintit noaptea în care a venit la mine târziu, obosit, deprimat, speriat parcă... și fără să spună un singur cuvânt, s-a prăbușit într-un fotoliu și m-a luat în brațe, ținându-mă strâns la piept timp de mai multe minute. Apoi, fără să se rupă câtuși de puțin din îmbrățișare, m-a întrebat șoptit dacă știu cât de tare mă iubește... și imediat mi-a mărturisit că n-a fost în stare să facă nimic în ziua aceea fără să se gândească clipă de clipă la mine.

M-am temut c-o să înceapă să plângă... avea un accent atât de straniu, de neobișnuit cu felul lui de a fi, în voce, încât am simțit dintr-odată cum se cutremură carnea pe mine. Am închis ochii și am tăcut amândoi pentru o vreme... apoi m-a sărutat încetișor pe frunte și mi-a spus că pentru prima dată și-a dat seama că dragostea noastră e cel mai important lucru care îl leagă de viață și că orice s-ar întâmpla între noi vreodată, se va întoarce totdeauna la mine...

Și nimic altceva nu mi-am mai amintit atunci, pentru că somnul a biruit repede peste starea mea de epuizare. Am dormit doisprezece ore și m-am trezit brusc, cu ideea fixă că trebuie să las viața să meargă înainte. Să uit, să mă detașez de toate amintirile mele și să las pur și simplu timpul să treacă...

În realitate, luni de zile după aceea, nu am făcut decât asta. Fără să schimb în aparență nimic din relațiile și vechiul meu stil de viață, fără să mă prefac, dar și fără să mă mai caut... Am lăsat deci fluviul să curgă, nu m-am obosit nici măcar să observ că energia mea se rezuma de acum la minimul necesar supraviețuirii, că trupul îmi devenise greoi și vocea inertă, lipsită de dorință, străină de orice expresie. Cu timpul, a devenit un exercițiu prea lent, prea dureros până și vechiul meu obicei de a mai deschide din când în când un ochi interior, pentru ca apoi să îmi scurg trăirile spre în afară, prin intermediul cuvintelor. Ce rost ar fi avut să continui să mă împăunez, atribuind faptelor acestei lumi sensuri accesibile minții mele?...

Eram pe deplin convinsă de superstiția că dacă voi continua să plutesc în felul acesta, fără să mișc măcar un deget, nimic prea rău și nimic prea bun nu mi se va mai întâmpla vreodată... Doar că într-una din zilele acelea cenușii ale toamnei, ceva neașteptat s-a întâmplat în această viață a mea: ceva nici bun, nici rău, dar care avea să schimbe în mod fundamental pentru mine, starea inerțială a faptelor.

Eram atât de plictisită de starea mocnită de insuportabil în care trăiam de atâta vreme, încât m-am hotărât, în sfârșit, să scriu. De ce n-ar fi ieșit ceva și de data asta?... În fond, algoritmul mărturisirii scrise îmi fusese de ajutor în nenumărate rânduri. Nutream încă o vagă speranță că mai există totuși o urmă de lumină în mine, dincolo de acea mlaștină nesfârșită de întuneric și de neputință în care mi-era din ce în ce mai greu să respir...

M-am pregătit de scris, apoi am așteptat câteva minute, în vreme ce teama blocajului începea, încă o dată, să mă cuprindă. Apoi, cuvintele au început să se înșire, parcă de la sine, pe hârtie.

“Am avut ce mânca, am avut ce face, am avut ce iubi și am avut pentru ce trăi. Un singur mare dușman mi-a chinuit fără încetare sufletul și acesta a fost tocmai orgoliul meu de ființă inteligentă - gândurile pentru care am luptat din simplul motiv că erau ale mele... Am ajuns să nu mai privesc decât propria mea reflexie, iar acum sunt disperată, sunt obosită și am pierdut sensul. Nu vă pot spune decât că pentru mine e mult prea trist să trăiești astfel.”

Am citit textul și m-am îngrozit. Ce însemna mesajul acesta?... Chiar vroiam eu oare să termin cu toate... sau era numai un semn că mă aflu în pragul hotărârii de a schimba ceva important în mine? Dar ce ar fi putut fi schimbat în acest dezolant peisaj interior al meu, ca eu să nu mă mai simt sufocată de oglindirea lui nesfârșită în conștiința mea?!...

Fără nici o ezitare, am realizat atunci că singurul lucru care a reușit să mă țină vreodată de gheață și urâtul acestei reflectări epuizante, a fost numai dragostea și că felul în care o scosesem în mod forțat din sistem, în loc să mă protejeze și să mă refacă, nu avea să izbutească în timp, decât să mă distrugă. Dar pentru Dumnezeu...

cine ar fi putut să mai spere că în lumea în care trăim, o întoarcere este încă posibilă?...

Eu, cel puțin, simțeam pe atunci cu toată puterea că zarurile vieții sunt în așa fel aruncate, încât nici un fel de întoarcere să nu fie posibilă. În mai puțin de doi ani de zile, fața binevoitoare a lumii întoarsă spre mine se schimonosise într-un rictus amar și rece. Omul care îmi cunoscuse toate secretele și căruia mă devotasem cu toate forțele mele, nu mă iubise, de fapt, niciodată. Prietena mea cea mai bună murise. La fel omul care îmi dăruise cea mai minunată și de neînchipuit mângâiere a vieții mele. În urma câtorva despărțiri neașteptate, grupul nostru de prieteni se risipise pentru totdeauna. Profesorul nostru de filozofie din liceu, singurul dascăl fără cusur pe care îl întâlnisem în șaisprezece ani de școală, renunțase înainte de vreme la carieră și își deschisese în curtea casei un mic magazin de antichități fără valoare. Copiii care vroiau odată să îmi înapoieze o bucată din pâinea ce le-o dădusem, deveniseră de câteva luni hoți de mărunțișuri și cerșetori la colț de stradă. Până și câinele pe care îl salvasem dăruindu-l prietenei mele, rămăsese în continuare șocat, inadapdat, mascându-și fricile nenumărate printr-o neobișnuită agresivitate.

În ce mă privea pe mine, mă resemnasem cu totul să plutesc în voia valurilor. Cum altfel?... Văzusem prea bine o parte însemnată din credințele cele mai fierbinți ale sufletului meu prăbușindu-se asemenea unor piese de domino, unele după altele. Pentru viitor păstram numai un exercițiu de respirație și îndoiala că voi fi vreodată capabilă să separ iluzia de starea de dragoste. Încă o dată îmi era dat să trăiesc acea stranie senzație că am răsucit și întors pe dos adevăratele sensuri ale tuturor lucrurilor care mi se întâmplaseră de-a lungul vieții. Textul era corect... Am tot lunecat și alunecat pe căile meșteșugite și avântate ale iluziilor inimii, iar în tot acest timp, drumul fluid al gândurilor mi s-a părut a fi cu sfințenie reprezentarea permanentă și fidelă a propriei mele esențe. Și totuși, acum resimțeam cu o indescriptibilă amărăciune că acesta nu este, totuși, unul din adevărurile finale ale existenței...

În această proaspătă deprimare pe care izbutisem să mi-o cauzez, hotărârea mea de a reînnoi legătura cu lumea chiar că nu mai

reușea decât să rămână o deviză, o altă iluzie bună să mai acopere pentru o vreme incapacitatea mea chinuitoare de înțelegere și de adaptare la existență.

Și cum nici rațiunea, nici cărțile mele preferate n-au reușit cătuși de puțin să mă scoată din starea aceasta, un înger bun s-a îndurat într-o noapte de mine și mi-a trimis cu generozitate... Visul.

Am visat că mă aflu într-o cameră necunoscută... împreună cu un bărbat fără chip, care-mi era iubit sau logodnic sau, oricum, ceva pe aproape... un om pe care îl simțeam însă blazat, ușor ostil, plictisit în mare măsură de această prea intimă relație a noastră. Eram deopotrivă nervoși după o oarecare dispută verbală, pe care nu am fost capabilă să mi-o mai amintesc cu precizie. Pentru început, fixam amândoi un borcan mare de sticlă, acoperit în dreptul gurii cu țiplă, după modelul acelora în care se pun de obicei murăturile pentru iarnă. Înăuntru erau vizibile trei corpuri lungi și solzoase de șopârlă, două cenușii, iar un al treilea de un surprinzător roz bonbon, perfect nemișcate, înghesuite unul într-altul ca niște sardine, cu spetele presate de sticla borcanului.

Cu o curiozitate voluntară care nu mi-ar fi stat deloc în fire într-o situație reală, i-am poruncit omului de lângă mine să desfacă învelitoarea borcanului și să scoată șopârlele ca să le putem observa mai bine. El a refuzat fără nici o ezitare și, pe un ton insolent, m-a invitat pe mine să fac treaba, dacă tot mi-o doream atât de tare. Furioasă, m-am repezit la borcan, i-am smuls învelitoarea dintr-o singură mișcare, apoi am aplecat borcanul cu gura în jos și am început să-l scutur cu toată puterea, ca nu cumva să fiu nevoită să trag cu mâna corpurile afară. Spre marea mea uimire, acestea au lunecat însă imediat și s-au prelins ca unse cu ulei pe pereții borcanului, iar când au ajuns jos, au început să vibreze încetitor, parcă încălzindu-se... O clipă doar mi-a trebuit ca să realizez cu stupoare că toate cele trei nu erau, așa cum îmi închipuisem eu, niște obiecte neînsuflețite... ci niște vietăți monstruoase, a căror ciudată ședere la borcan nu făcuse decât să le mențină inactive, să le ascundă de noi pentru o vreme!

Dar de departe cel mai uluitor aspect al întregii situații era faptul că ființele respective apăreau în momentul acesta, din cauze

neinteligibile pentru mine, ciuntite: celor două gri le lipsea câte o bucată mare din coadă, în vreme ce aceleia roz îi lipsea, pur și simplu, capul... Însă și ea era încă vie, ca dovadă că odată eliberată, începu dintr-odată să se miște precipitat, descriind un cerc din ce în ce mai strâmt cu corpul, pentru ca în decurs de numai câteva secunde să se oprească și să se răstoarne cu burta în sus, întreg corpul fiindu-i răsucit și atingându-și capetele, asemenea unui covrig gigantic. Numai cele patru piciorușe cu gheare continuau să mai zvâcnească oribil, simulând mersul.

Mi-am dat seama pe loc că asta trebuia să fie agonia acelei ființe care, așa cum corect îmi imaginasem mai înainte, nici nu avea cum să supraviețuiască în lipsa capului... dar înainte să mă pătrund mai bine de întreaga grozăvie a faptului, cele două șopârle cenușii care nu se mișcaseră aproape deloc în timpul spectacolului, s-au azvârlit cu ferocitate asupra celei care murea, devorând-o cu mare rapiditate. Și încă o dată, în ciuda argumentului că în realitate n-aș putea în nici o împrejurare să detest cu atâta înverșunare vreuna din creaturile naturii, m-am simțit cuprinsă de o revoltă îngrozitoare și, tremurând de mânie, am urlat către omul de lângă mine – « O sabie, dă-mi repede de undeva o sabie! Și monștrii ăștia trebuie să piară!... »

Imediat după aceea m-am trezit, cu o stare suspect de pașnică în inimă și am descoperit că mintea mea transcria cu o siguranță de necrezut, semnificația completă a visului.

Însoțitorul meu fără chip nu putea fi altcineva decât fostul meu iubit. Numai cu el disputam la nesfârșit aceleași vechi polițe, numai el ar fi reușit să mă sâcâie și să mi se opună astfel. Uneori aerul pe care îl împărțeam amândoi devenea pentru mine irespirabil și atunci mă repezeam să fac, ceea ce el, cu instinctele lui superioare, se ferea totdeauna să facă. Eu singură destupam borcanul mizeriilor noastre trecute - șopârlele amintirilor care crescuseră și care abia mai încăpeau înăuntru. Și tot eu, în momentele mele bune, reușeam să mai retez câte o parte din ele, doar câte o parte, după care obișnuiam să le pun cu grijă pe mai departe la păstrare, sperând ca ele să piară și nicidecum să mai evolueze în continuare.

Cea mai inofensivă, cea mai cabotină dintre șopârle își sacrificase într-una din luptele acestea, chiar capul. Prin urmare, când am încercat să o resuscitez, am observat imediat că ea își pierduse orice rațiune de a mai exista - agonia ei a fost scurtă și dezgustătoare. Din păcate însă, frații ei mai mari, cenușii, care purtau în ei poverile cele mai nenorocite ale sufletului, nu suferiseră decât o deteriorare lipsită de importanță a cozii. Ei nu numai că erau vii și construiți să se dezvolte nedefinit, asemenea mucegaiurilor, dar erau în plus atât de voraci încât ar fi înghițit orice rămășiță a vreunuia din ei, pentru a nu lăsa să se piardă răul și a-l folosi în scopul propriei creșteri.

Ceva din mine știa se pare toate aceste lucruri, atunci când m-am decis în final să îiucid cât mai repede și pe ceilalți. Pentru întâia oară mi s-a părut că am reușit să acced la o viziune coerentă asupra fenomenului de propagare a răului în lumea interioară a omului și am hotărât fără nici o ezitare că singura soluție reală în ce mă privește, este aceea de a încerca să îl stârpesc în întregime, prin distrugerea simultană a tuturor rațiunilor sale de existență.

Odată stabilit în mod conștient lucrul acesta, am adormit din nou și pentru prima dată după un mare număr de zile, cu adevărat împăcată.

Dimineața m-am trezit cu amintirea nealterată a visului și, totodată, a interpretării pe care i-o dădusem în timpul nopții. Aveam în sfârșit scopul care urma să-mi schimbe probabil întreaga viață, însă nu mă puteam lămuri deloc asupra căii pe care ar fi trebuit să-mi îndrept pașii.

Am hotărât că o abordare pur rațională, nu duce nicăieri în lipsa unor axiome primare. Să ne chemăm în ajutor voința, dacă nu capacitatea de judecată, pentru a ne impune pur și simplu să acordăm necondiționat iertarea, îmi părea să transforme acest imperativ moral într-un fel de “a patra lege fundamentală a roboticii”. Găseam că autoprogramarea are aceleași efecte pentru individ ca și programarea indusă, nefiind decât o formă ceva mai subtilă de manipulare. Cu totul altceva apare drept necesar pentru a naște hotărârea de a ierta dintr-o adevărată credință. Deci pe ce s-ar putea întemeia oare

aceasta din urmă?...

Reflectând asupra problemei, am descoperit că îndoiala era în continuare, singura mea certitudine. În mod dureros pentru mine, nu reușisem să găsesc pentru această credință, nici cel mai fragil punct de sprijin. Mă întrebam dacă nu cumva se ascunde o nuanță ușor forțată chiar și în multslăvita iertare creștină. De fapt, cine suntem noi să iertăm și cine sunt pentru noi, greșiiții noștri?... Sunt ei în mod real greșiiții noștri?... Cine suntem noi să judecăm la persoana a treia lumea întreagă, cine suntem noi să îi obligăm și pe alții să se implice în această subiectivă judecată a noastră? Nu cumva iertarea, ca și judecata sunt de o natură atât de spirituală încât nu pot ține de un domeniu care a pierdut legătura cu divinitatea?...

Continuând să caut un capăt de sens pentru frământările mele, răspunsul la problema credinței mi-a apărut pe neașteptate sub forma unui singur cuvânt și acesta a fost (încă o dată!) “iubire”. Dar nu era un cerc al naibii de vicios în toată povestea?... Un cerc părea: plecasem cu mult timp în urmă de la iubire, pentru a mă reîntoarce la ea, periodic și inevitabil. Numai că între timp, propria mea reflectare asupra subiectului se schimbase, ori drumul acesta se întindea, în realitate, exact între o primă și o ultimă reflectare.

În fine, aici era se pare, cheia tuturor rătăcirilor mele... Mă hotărâsem să redobândesc iubirea ca și când ea ar fi fost un obiect ca oricare altul, pe care îl pierzi din întâmplare, iar când în sfârșit realizezi pierderea, te aștepti să intervină dintr-un moment în altul un personaj cumsecade care să se prezinte înaintea ta și să ți-l returneze. Numai că iubirea, în oricare din formele ei posibile, nu poate fi cu adevărat adusă de nimeni în sufletul omului, pentru că e de neconceput ca oricare din stările sufletului să fie complet importate dinafară (fapt ce ar conduce în mod inductiv la o uniformitate perfectă de trăire a tuturor indivizilor). Misticii, teosofii și oamenii sfinți mărturisesc asta, prin cea mai directă cunoaștere. Iubirea nu poate fi adusă, pentru că ea este, în germenul său esențial, dintotdeauna acolo. Mai mult sau mai puțin manifestă, mai mult sau mai puțin limitată, mai mult sau mai puțin activă. De aceea, credința, de orice natură ar fi ea, este întotdeauna o formă de gând rezidentă, asociată aducerii în conștiință a iubirii. De aceea, iertarea fără iubire nu poate fi altceva decât o constrângere abstractă a minții; niciodată sufletul nu va răspunde în mod real la o asemenea constrângere. Și

de aceea, numai iubirea, o astfel de iubire extatică în stare să îmbrățișeze lumea întreagă poate, prin simpla ei existență, să facă posibilă iertarea și prin ea, nimicirea oricărei șopârle...

Odată ajunsă aici, am realizat imediat că n-avea nici un rost să merg prea departe cu ambiția. Realizam prea bine că astfel de culmi de ființare nu-mi sunt destinate în viața aceasta. Dar mai știam că din punctul în care tocmai izbutisem să ajung, nimic n-o să mă poată împiedica să tai în continuare cozile monștrilor și trupurile și în cel mai bun caz, capetele...

Și într-un mod în care n-o mai făcusem niciodată până atunci... m-am gândit în ziua aceea la dragoste.

Am reflectat mai întâi la acele momente stranii când orice formă a acestei lumi îmi este aproape... momente când sufletul meu simte că poate să umple oricare din ele, măreția celui mai minunat trup, deopotrivă cu umilința celui mai imperfect, mai lovit, mai insuficient supraviețuirii... Am re trăit senzația aceea uluitoare că nu este una pe care n-aș fi în stare să o integrez ca pe un dat vital al structurii mele, că sufletul meu se poate recunoaște pentru o clipă și în cei pe care i-am adorat și în cei pe care i-am disprețuit de-a lungul vremii... că nu e suferință, nu e teamă, nu e extaz, nu e mândrie, nu e rușine, nu e idealism, nu e lășitate pe care s-o fi simțit cu totul străină ființei mele...

Rezultanta acestei trăiri neașteptate mi-a apărut a fi o stare de incredibilă eliberare, o perspectivă din care începi, în sfârșit, să privești lumea întreagă în termenii propriei sale existențe. Mi-a revenit în memorie autobiografia lui Yogananda în care se descriu asemenea stări ca efect al unor practici spirituale. Mi-am amintit apoi de alți înțelepți care au afirmat că nu există nici o singură cale capabilă să elibereze omul de spectrele condiției sale de specie, care să nu treacă la un moment dat prin sentimentul de unificare cu lumea. Dintr-o dată, am realizat că dacă recunoști că totul, totul se află în tine, durerea din tine nu poate decât să se-aline, să se topească în dragostea lumii și chiar dacă nu dispare complet, devine imposibil să se mai reflecte în afară...

Fiecare om are esența întregii lumi în interiorul său, indiferent că e sau nu conștient de asta, iar măsura în care propria sa traiectorie prin viață îi apare drept chin și suferință, depinde exact de capacitatea sa de a conștientiza adevărul acesta. La limita inferioară, omul poate avea cu adevărat o mare durere și ea este una singură: atunci când e prea lovit, prea sensibil și prea necunoscător de sine, așa încât găsindu-se neputincios să le ofere celor din jurul lui dragostea sa, alege să își cultive în el ura - o operă de distrugere care începe inevitabil, cu propria lui persoană. Dar chiar și din vârful mormanelor de gunoaie ale umbrei sale, un suflet căzut simte că are ceva de oferit altora în această viață... și tocmai pentru că această nevoie este mereu frustrată datorită rătăcirilor sale, el nu ajunge să nu cunoască fericirea, nici pacea.

Cele care se pot dăruia cu adevărat lumii - blândețea, altruismul, duioșia, toate celelalte bune care cu timpul ajung să se manifeste în om - nu sunt altceva decât roadele iubirii pe care universul întreg ne-o poartă... un val gigantic de energie care emană prin punctul focal al sufletului, îl umple uneori până la sufocare... și apoi se revarsă.

Această nevoie arzătoare de dăruire este pentru noi dragostea în forma sa cea mai esențială, impulsul chistic despre care vorbește știința inițiativă. Pe căi mai bune sau mai rele, mai scurte sau mai ocolite, mai înțelese sau mai neînțelese, noi căutăm înfrigați de-a lungul întregii noastre existențe să găsim ocaziile pentru a dăruia într-un fel recolta aceasta, iar ceea ce primim în schimb, stimulează în continuare darul nostru divin și-l face să crească. Suntem atât de mult alimentați și susținuți de această iubire interioară, încât, chiar fără să o recunoaștem, urmărim în primul rând să o oferim altora... și abia apoi s-o primim din afară.

Toate insuficiențele de caracter, toate erorile de perspectivă se nasc din neîmplinirile și constrângerile pe care mintea creatoare de orgoliu le impune relației de iubire a omului cu lumea. Influențele celor ce se ocupă de educația noastră și, de fapt, toată această funcționare defectuoasă a societății ce promovează un sistem de gândire și de simțire care ne hrănește în mod esențial egoismul și comoditatea, ne determină să nu ne mai putem identifica dragostea aceasta fundamentală, să o ignorăm sau să o folosim prost, deformând-o, iar aceasta are drept urmare firească faptul că, în

confruntarea cu agresiunile vieții, ne descoperim cel mai adesea înspăimântați, incapabili să interpretăm ceea ce ni se întâmplă altfel decât în termenii extremi ai suferinței.

Un om care însă a ajuns să descopere această radiație de fond a ființei sale, nu mai are neapărată nevoie de confirmările de existență pe care le poate aduce iubirea exclusivă și adorația unei alte persoane. Iubirile exclusive se fac și se desfac după modelul tuturor lucrurilor, fără ca asta să diminueze prin ceva importanța lor coplesitoare pentru evoluția sufletelor umane. Forțele misterioase ale inimii îi adună cu mare ușurință pe oameni, însă algoritmii egotici ai minții se străduiesc (și reușesc de cele mai multe ori) să-i separe.

Cele mai nebunești iubiri, cele mai pătimase sunt poate amețitoare apropieri ale muritorilor temerari, asemeni lui Icar, de înălțimile cu aer tare rezervate doar zeilor. Contează oare așa de mult că zborul poate avea pentru noi doar o durată meschină?... De ce să lăsăm ca lăcomia extazului să înlăture din sufletul nostru lumea, în loc ca, din contră, să ne folosim de experiența acestor clipe pentru a învăța să iubim mai profund lumea întreagă?...

Mi-am amintit afirmațiile unei prietene mai în vârstă, care îmi destăinuia odată că este îngrozitor de dezorientată de faptul că tocmai relațiile în care ea a pus cel mai mult suflet au durat cel mai puțin, în schimb, cele care apăreau din start ca fiind mediocre, au avut darul să îi populeze viața de-a lungul unor nesfârșiți ani de zile. Vedea într-un fel comun, idealist, întâlnirea cu marea iubire ca pe o cursă pe care o alergi cu inima la gură, după care întorci numai capul, să te convingi că ai câștigat-o. Dar câți dintre cei care au iubit cu pasiune, nu au simțit la un moment dat cu acuitate că întreaga viața nu e altceva decât o alergare epuizantă, în care nu poți spune definitiv că ai câștigat, niciodată... Alergi să cunoști oameni, alergi la marea întâlnire cu dragostea, alergi apoi, din greu, pentru a reuși să o păstrezi mai departe în tine, alergi ca să uiți după o vreme, să întâlnești poate un nou colac de salvare...

Și în tot timpul acesta, iubirea din tine crește întruna și cere, într-o formă sau alta, să fie permanent dăruită. O mână nevăzută, mai taie însă din când în când cărțile, risipind oamenii pe cărare și construind neprevăzute obstacole... amintind fără cruțare fiecăruia că ceea ce pare a fi o cursă a alergătorului în pluton, rămâne în mod

fundamental, o dificilă aventură solitară. Și că dacă nu ierți, dacă nu încetezi să înapoiezi loviturile, dacă nu înveți să iubești pe toți oamenii drumului tău, pentru ceea ce sunt ei pentru ei înșiși, nicidecum pentru tributul de interes adus existenței tale, mai mult... dacă nu încerci să le sprijini evoluția prin fapte care să reflecte pe cât posibil natura sinceră și necondiționată a atașamentelor tale... alergarea ta pe acest pământ se dovedește, la urmă, doar o chinuitoare ratare.

M-am oprit brusc după această concluzie, căci am avut sentimentul că numai ea se apropia cu adevărat de sensul ultim al visului. Plină de curiozitate, m-am coborât apoi în adâncuri pentru a mai privi încă o dată oglinda mea de dragoste...

Nu reflecta nimic altceva decât o bucată de cer de o palmă și câteva raze de soare care pătrundeau prin frunzișul des al castanilor, până în interiorul umbros al camerei mele.

Dar mi s-a părut că niciodată n-a mai fost atât de clară.

(noiembrie 1995)

*să scriu acum despre îmbrățișare
ca despre Dumnezeu... un ocean nesfârșit
ce mă tot pierde ca parte
pentru a mă regăsi dintr-o dată
Întreg*

*nu-i rupere din îmbrățișare
să nu mă încredințeze din nou zbaterii
durerii programatice și speranței
de a muri
sau a mă întoarce*

39 ani – Imaginea din oglindă

Acum vreo zece ani mă obișnuisem foarte bine cu ideea că știu cam tot ce e mai important de știut despre iubire... După toate experiențele mele de până atunci, am simțit nevoia să trag niște concluzii și, bineînțeles, să-mi construiesc o temeinică reprezentare a ceea ce trăisem în relațiile mele. Am fost sigură că astfel voi ajunge la starea de pace, din care gustasem cu nesaț de câteva ori în viața aceasta...

Din contră însă, împotriva tuturor așteptărilor mele, înarmată fiind cu această imagine bine articulată, m-am trezit, încă o dată, în apa cenușie și rece a deprimării și lipsei de speranță. Pentru mine iubirea aceea era în trecut, numai în trecut, căci nu-mi venea câtuși de puțin să cred că ar mi-ar mai fi putut fi dat să trăiesc încă o pasiune de felul acelora care mă făcuseră atât de mult să sufăr.

Și totuși... chiar dacă îi cunoșteam foarte bine prețul, cât de mult mi-aș fi dorit să-i mai trăiesc o dată nebunia și arderea... măcar încă o singură dată!

Mi-era însă foarte clar că se putea trăi, și încă mult mai comod și mai sigur, în felul călduț și pragmatic al celor mai mulți dintre cunoscuții mei. Nu-mi lipsea nici suportul și nici o anumită conștiință a sensului existenței. Aveam un copil, prieteni, părinți, cu toții repere puternice și stabile ale inimii mele. În plus, aveam în antropozofie o învățătură complexă despre lume și viață, despre care nutream convingerea că m-ar fi putut susține până în ultima clipă.

Credeam cu adevărat că viața nu-mi va mai oferi niciodată un motiv să scriu ceva despre mine.

Și astăzi, sentimentul acela ciudat de teamă și risipă mai răzbate din când în când în sufletul meu, deși realizez foarte clar că el nu a prezis deloc corect ceea ce avea să se petreacă în continuare. Dar ce răbdare și ce curaj aș mai fi avut să trăiesc, dacă aș fi bănuیت câtă iubire, câtă zbatere, câtă pierdere, câtă înnoită, multiplicată suferință și, mai ales, câtă nesperată cunoaștere se va strânge într-un alt deceniu de viață !...

În fine... după toate încercările de până acum ale vieții mele, nu știu și nici nu încerc măcar să mai descriu în vreun fel iubirile pe care le-am purtat sau pe care le port în inimă. Am depășit pentru totdeauna orgolioasa și stupida convingere că aș putea să ating pacea, închizând în cadrele lipsite de viață ale minții mele, necuprinsul și viul absolut al dragostei.

Există însă în sufletul meu acum o anumită mărturisire a iubirii, pe care, spre deosebire de toate cele pe care le-am așternut vreodată pe hârtie, pentru nimic în lume nu aș vrea s-o țin numai pentru mine.

Drumul care duce la această iubire, nu are un moment clar de pornire. Îmi amintesc că nu aveam mai mult de șase ani când mătușa care avea grijă de fratele meu și de mine ne-a învățat să ne spunem rugăciunile de seară în genunchi, dinaintea unei mici icoane de perete, cu candelă. Obiceiul acesta m-a făcut să mă întreb de

multe ori de ce nici Dumnezeu cel atotputernic, nici Fiul, nici Duhul Sfânt și nici măcar preabuna Fecioară nu se arată deloc interesați să dea oamenilor un semn oarecare de viață. Ritualurile, obiectele de cult și rugăciunile învățate pe derost nu m-au convins deloc, nici măcar pe vremea aceea. Și pentru că răspunsul la întrebarea dinainte nu se arăta pentru mine decât a fi unul negativ, impresia mea a fost că Dumnezeu și toți cei asociați Lui nu erau - în ciuda tuturor încercărilor de reprezentare făcute de unii oameni - doar necunoscuți, ci și de neînțeles și chiar, datorită acestui ultim atribut, cât se poate de improbabil ca existență.

După terminarea facultății însă, câteva lecturi spirituale, care au culminat cu antropozofia, m-au făcut să admit cu mare încredere existența unei ființe divine, transcendente, creatoare a întregii naturi observabile. Raționamentele antropozofice erau consistente, porneau de la ipoteze plauzibile și interesante, iar asta m-a făcut să adopt destul de repede toate afirmațiile învățaturii respective. Această așa-numită știință inițiatică postula, printre altele, că viața continuă după moartea fizică, că omul este alcătuit din trup, suflet și spirit, că evoluția sa spirituală este continuă și iubirea are un rol fundamental în această evoluție, care, asemeni creației însăși, este rezultatul manifestării unei misterioase entități originare.

În vâltoarea entuziasmului redescoperirii noii mele condiții umane, spirituale și eterne, nici nu am observat că învățătura lui Steiner nu menționa deloc posibilitatea de a avea vreodată o relație personală cu această divinitate, care apărea drept omniprezentă, dar într-un fel, nesfârșit de îndepărtată de propria sa creație. Odată ancorată în perspectiva aceasta, mintea mea nu mai putea concepe ideea unei relații personale cu creatorul, decât cu titlul de maximă absurditate.

Prin urmare, deși trăiam deja cu o puternică încredere în existența lui Dumnezeu, nu mai simțeam nevoia, ca în copilărie, să îmi pun întrebări cu privire la Persoana Acestuia. Eram pe deplin convinsă că tot ce aș fi putut cunoaște vreodată era doar creația Sa și ordinea spirituală aflată la baza acestei creații. Desigur însă că mi se părea destul și atât... era foarte clar că niciodată în nesfârșita mea existență nu m-aș fi putut plictisi și nici nu aș fi putut epuiza o asemenea infinită cunoaștere.

Și totuși... în urmă cu trei ani de zile, fără să mi-o fi propus vreodată în mod conștient, fără să fi crezut nici pentru o clipă în posibilitatea producerii acestui eveniment... l-am descoperit pe Dumnezeu.

De fapt, după cum consider acum că stau lucrurile în spiritul adevărului, Dumnezeu Însuși a fost Cel care mi s-a dezvăluit, iar eu am ajuns astfel să Îl recunosc și să îl înțeleg mai apoi ca fiind iubirea însăși, care devenind conștientă de sine, a devenit și creatoarea tuturor lucrurilor...

Dacă însă firul vieții mele nu m-ar fi adus la operele Noii Revelații, adică la mesajele dăruite de Dumnezeu oamenilor prin intermediul lui Jakob Lorber și Gottfried Mayerhofer, doi oameni simpli care acum mai bine de sută de ani s-au îndeletnicit cu punerea pe hârtie a celor dictate lor de Vocea Sa, cel mai probabil că n-aș fi ajuns niciodată să am față de El o sinceră raportare a inimii și în nici un fel n-aș fi izbutit să mi-L reprezint în omul Isus Hristos. Prin urmare, față de orice om care și-ar fi afirmat iubirea în relația sa personală cu Dumnezeu, aș fi avut aceeași atitudine sceptică și superioară, pe care probabil că cei mai mulți cititori care nu au cunoscut sentimentul acesta, o au față de mine, după citirea paragrafului acesta.

Aș spune însă acum că această schimbare radicală de perspectivă nu a apărut nici ea pe un teren nepregătīt. Mult timp trecuse de când recunoscusem credința în iubire drept prima și cea mai importantă credință a vieții mele.

La douăzeci de ani am trăit pentru prima dată iubirea aceea care schimbă totul, care transformă un om întreg, într-un simplu atom vrăjit de presimțirea eternității. Experiența aceasta mi-a dăruit o convingere mai vie și mai puternică decât toate cele la care ar fi putut să contribuie imaginile minții mele. Într-adevăr, în iubirea aceasta magică am crezut cu toată puterea sufletului meu – ea a fost pentru mine mai clară decât orice altă trăire interioară cunoscută până atunci: a depins de un om și a purtat numele acestuia... Mai târziu, iubirea a suferit, apoi a ales să împrumute pentru o vreme numele unui alt om de care s-a atașat, iar apoi s-a retras iar, pentru a se atașa de altul... De fiecare dată când am trăit starea de respingere

și de rupere, în mintea aceasta slabă a mea a apărut gândul că pe undeva trebuie să fi comis eu o greșeală, trebuie să fi făcut vreo confuzie...

Și totuși, intuiția acestor subtile erori nu a contat aproape deloc pentru mine. O dată ce am gustat primul strop din iubirea cea mare, am știut că ea este lucrul care mă interesează mai mult decât orice altceva, în viața aceasta. Poate de aceea, am trăit fiecare relație pasională ca și cum ar fi fost prima și ultima mea dragoste, am brodat din substanța fiecăreia tot felul de chemări, speranțe și vise. Iată însă că, printr-o conjunctură a destinului care multă vreme mi-a apărut drept o fatalitate de neînțeles, nu am trezit în nici unul din cei care mi-au fost alături o iubire asemenea... Până acum nu mi-a fost niciodată dat să trăiesc o reală comuniune a sufletelor, iar în ce privește toate acele mesaje ale inimii mele, nu am primit, în replică, nici măcar o singură scrisoare de dragoste.

Cum aș fi putut eu să îmi imaginez că voi ajunge, în schimb, în cunoscutele condiții de existență, să primesc scrierile celei mai mari iubiri și că în ele voi găsi toate răspunsurile pe care nici n-am îndrăznit să sper că le voi cunoaște vreodată?...

Cum aș fi putut concepe atunci când am deschis pentru prima dată acea sfințită și fără asemănare "Mare Evanghelie a lui Ioan", că mă voi îndoi o vreme de ea, dar că apoi, printr-o copleșitoare reacție spontană de uimire, bucurie și recunoștință a inimii mele... o voi recunoaște?

Astăzi cred că înțeleg această mare schimbare a vieții mele interioare... pentru că am învățat că în fiecare om există un nucleu esențial al iubirii, înțelepciunii și bunătății divine care are aceeași natură cu cuvântul divin al iubirii, înțelepciunii și bunătății... și că această instanță profundă a omului, dacă nu e cu totul acoperită de pasiunile efemere ale realității fizice, este capabilă să transmită sufletului omenesc conștiința recunoașterii sale.

Cuvântul Noii Revelații ne spune că iubirea pentru Dumnezeu, care la rândul Său ne iubește pe fiecare din noi mai mult

decât pe Sine Însuși, nu e altceva decât viața reală, desăvârșită în fericire, a sufletelor omenеști - scopul etern pentru care suntem noi creați și susținuți în existență.

Cuvântul acesta ne spune și că există cu adevărat o oglindă de taină a inimilor noastre... și că ea însetează nesfârșit după o singură imagine, o singură reprezentare pe care grația supremă a întrupării de acum două mii de ani, învățătura mai veche și mai nouă a Domnului și bunăvoința faptelor noastre față de semeni, ne-o pot aduce în suflute... pentru totdeauna.

Care din noi va recunoaște însă, cu ușurință, în inima sa, Cuvântul acesta?

Rememorez un vis despre care am scris atunci cand l-am avut, cu șaisprezece ani în urmă... Era în el un om care venise să se așeze lângă mine în autobuz, după ce toți ceilalți coborăseră la o stație necunoscută. O vreme mi-a fost foarte frică de el și am evitat cu orice preț să îl privesc. Pe neașteptate însă, cedând unui impuls de neînțeles, m-am încumetat să o fac... iar în clipa următoare am fost copleșită de o emoție atât de mare, încât mi s-a părut că nu doar mintea, ci chiar fiecare celulă a trupului meu îi răspunde printr-o extatică recunoaștere. Tremuram violent când el m-a îmbrățișat cu o duioșie fără margini și nu-mi mai amintesc decât că gestul acesta mi-a dăruit o bucurie indescriptibilă, pentru ca trezirea din clipa următoare să mă scufunde apoi în cea mai amarnică dezamăgire.

Acesta nu a fost un vis oarecare... Niciodată nu mi-am dorit cu atâta ardoare să rămân în lumea sa minunată, niciodată nu am urât atât de tare trezirea de dimineață și niciodată nu am rămas după aceasta cu o urmă atât de puternică în inimă. Dorul care s-a născut în sufletul meu m-a chinuit mai apoi, luni și luni de zile.

Interesant este că, deși în vis l-am recunoscut pe omul acela, nici atunci, nici după ce m-am trezit n-aș fi putut să spun că îi știu numele... Nu mi-am putut aminti deloc trăsăturile feței sale. Totuși, pentru că îmi făcuse darul acelei îmbrățișări extraordinare, n-a fost o

problemă să mă conving rapid că el nu putea fi altul decât omul pe care îl întâlnisem în tren, cu câteva luni înainte... iar concluzia respectivă m-a făcut, desigur, să mă îndrăgostesc de acela și mai tare... Ciudat este că de el nu mi-a mai fost dat să mă bucur niciodată în viața aceasta: drumurile noastre s-au despărțit pe acel peron luminat de razele timide ale zorilor, pentru totdeauna.

Am rămas doar cu amintirea nopții din tren, care de atunci reprezintă pentru mine reperul celei mai uimitoare comunicări dintre două ființe umane și cu promisiunea unei îmbrățișări care și azi înseamnă pentru mine... experiența absolută a fericirii.

De la o vreme încoace însă, am ajuns să separ de omul cunoscut această promisiune a visului. Nu mai pot crede că visul în sine a fost doar un produs al imaginației mele și nu mai văd în eroul său pe nici unul din cei cunoscuți de mine în această viață. Oricât de absurd, orgolios sau de necrezut ar putea părea lucrul acesta unei minți sceptice, după tot ce-am aflat și văzut în ultimii ani de zile și după tot ce s-a construit în inima mea în timpul acesta... chiar nu mai pot concepe că îmbrățișarea aceea neasemuită ar fi putut aparține altcuiva decât Domnului.

Pe de altă parte, nu e deloc greu de observat că viața mea spirituală avea, în punctul acela, o asemănare ciudată cu ceea ce se întâmplase în vis.

Și cursul căutărilor mele ocolise drumul cel bun, exact după cum autobuzul pe care îl luasem în vis se îndepărtase de orașul cunoscut pentru a ajunge într-o zonă sălbatică și înfricoșătoare. Ca și în vis, în credința mea spirituală de atunci aveam, de la o vreme, experiența tristă a neînțelegerii și însingurării. Și totuși, așa cum se întâmplase cu acea rigidă cercetare antropozofică la care nu intenționeam să renunț vreodată, nici din autobuzul acela nu aveam de gând să mă dau jos, deși realizez că totul în jurul meu ajunsese să mă înspăimânte. Mă agățam în continuare de speranța, din ce în ce mai firavă, că voi ajunge, în cele din urmă, pe drumul acela ocolit și straniu, acasă... Scopul meu era numai acela de a ajunge acasă, adică acolo unde aparțineam, acolo unde aș fi trăit în adevărul cel mai profund al vieții mele.

Iar când, în cele din urmă, am rămas complet singură... și când cel mai puțin m-aș fi așteptat la aceasta... cineva a decis să vină la mine!... În vis, sub forma aceluia străin misterios și, mult mai târziu, în viața mea pustiită, sub forma învățăturii Sale care mi-a schimbat inima.

Știu foarte bine că nici revelația divină nu a avut parte de acceptarea mea din prima clipă când a ajuns la mine, așa cum nici pe El nu l-am putut accepta imediat, în visul acesta în care mi s-a așezat alături...

Și mai știu acum că singurul motiv pentru aceste două întâmplări rele ale mele, a fost acela că, în loc să-L privesc în față pe Dumnezeu, am ales să privesc cu obstinație, în direcția temerilor și prejudecăților mele.

De fapt, tot ce îmi pot explica mai clar din această ciudată traiectorie a vieții mele, este faptul că atât visul, ca și minunata învățătură, ca și un alt vis mai nou împreună cu multe, neașteptate, coincidențe care m-au făcut să am încredere în calea mea, au fost toate daruri de grație care mi-au fost oferite. A înțelege însă acest privilegiu fără seamăn, nu mai puțin ca și înțelegerea propriei mele creații și susțineri în existență, se află pentru totdeauna dincolo de puterile mele.

Realizez însă că iubirea cea mai fierbinte de care sunt eu, ca și oricare altul, capabili e doar o prea palidă și limitată reflectare a iubirii infinite pe care Creatorul tuturor lucrurilor o poartă fiecăruia dintre noi.

Răul acestei lumi, pe care mulți îl invocă în favoarea scepticismului lor, nu e nicidecum o probă a lipsei de iubire a lui Dumnezeu pentru oameni. La fel nici faptul că nu avem semne deplin clare ale existenței Sale... Oamenii sunt făcuți liberi, capabili să se manifeste independent de orice influențe, pentru a fi cu totul după chipul și asemănarea creatorului lor. De aceea ei nu sunt forțați în alegerile lor nici de minuni care să-i facă să conștientizeze automat existența și voința lui Dumnezeu și nici de vreo influență

subtilă a Sa, care să ducă la evitarea răului pe care ei îl produc cu atâta ușurință altora și lor înșiși.

De fapt, răul pe care toți oamenii l-au produs vreodată, ca urmare a alegerilor lor greșite, este mai puțin rău decât transformarea unei singure ființe umane destinate să ajungă întrutotul asemenea creatorului său, într-un automat care nu știe decât să facă voia Acestuia. În plus, pentru tot răul care se petrece pe acest pământ, Dumnezeu are cele mai bune măsuri de îndreptare pe lumea cealaltă... nimic nu rămâne necompensat de Iubirea divină. Ea elaborează neîncetat circumstanțele vieții în lumea materială și în cea spirituală, în așa fel încât toți oamenii să aibă cele mai bune șanse de a reveni la Dumnezeu, iar în această planificare desăvârșită, chiar și ceea ce ne apare nouă a fi drept mizeria cea mai abjectă al lumii, ajunge, mai devreme sau mai târziu, să servească scopul evoluției tuturor.

În cele din urmă însă, pentru a nu a mai exista suferința aceasta care le întârzie evoluția, atât victimele, cât și agresorii lor, trebuie să caute - iar o dată ce au găsit să învețe și, mai ales, să practice - adevărurile spirituale care au stat la baza creării și menținerii lor în existență.

În mod special, cei ce iubesc fără să fie în schimb iubiți... cei ce se lasă iubiți, dar în schimb nu sunt în stare să iubească... cei ce iubesc și sunt iubiți, dar îi pierd pe acei dragi ai lor... ar trebui să caute sensul și lecția durerilor care îi macină.

Toți cei care trăiesc suferințele iubirii sunt mai sensibili și, prin aceasta, mai apti să recunoască adevărul. Nici o asemenea suferință nu e lăsată să fie de Iubirea cea mare, dacă nu-i poate îndrepta pe cei născuți orbi față de adevăr, către demnitatea spirituală pentru care au fost creați... și cu toate că începutul acestei întoarceri este adeseori amar, consolarea este întotdeauna prezentă. Deși noi o putem prea puțin percepe în viața aceasta, ea nu respinge, nu abandonează și nu dezamăgește niciodată. Dacă ar putea face aceste lucruri pe care oamenii, în ignoranța lor, și le fac atât de ușor și de des unii altora, s-ar afla într-o fatală contradicție cu propria sa natură.

Această iubire supremă dăruiește sufletului care iubește sincer, detașându-se astfel de orgoliu și de plăcerile egoiste ale trupului, intuiția clară a faptului că nu are nici un rost să căutăm sensul existenței noastre cu mijloacele abstracte ale intelectului. Adevărul tuturor lucrurilor nu este niciodată prezent în mințile noastre, ci, întotdeauna, numai în profunzimile inimilor noastre.

Ce om ar putea să demonstreze, în mod rațional, că nu putem ajunge la adevărul acestei existențe care ne apare atât de scurtă și de lipsită de sens?... Cine poate să ne convingă cu argumente științifice că nu în iubire se află adevărul și viața reală a sufletului?

Dacă cineva este sau cunoaște un asemenea om, n-are decât să trăiască mulțumit de aceste concluzii moarte ale minții umane, pentru eternitate. Dar dacă nu acesta e cazul... dacă o ființă umană admite o posibilitate cât de mică de a ajunge la adevărul fundamental al vieții sale... atunci ea devine cât se poate de datoare față de sine însăși, să încerce să ajungă.

Noi trăim într-o lume în care nenumărate instituții religioase, școli de filozofie sau așa-numite învățături spirituale oferă oamenilor ceea ce ele consideră a fi adevărul ultim și astăzi, mai mult ca niciodată, se duce pe întreg pământul o mare bătaie spirituală. Cu toții avem nevoie să credem în ceva și încă în ceva care să ne confirme și să ne satisfacă... de aceea nici cea mai proastă ofertă cu puțință nu rămâne fără discipolii ei. Credința autentică nu este însă sentimentul care rămâne după ce mintea rațională a identificat un fapt drept credibil, ci acela care se naște după ce inima a dat un semnal clar minții care încă se mai îndoiește, că e imposibil ca adevărul să fie altul decât acela pe care ea l-a recunoscut.

Dar niciodată inima nu recunoaște pe de-a-ntregul și fără nici un fel de ezitare, altceva decât iubirea... orice copil, femeie sau bărbat care au trăit-o vreodată, își știu foarte bine această măsură absolută a inimilor lor. Prin urmare, o învățătură care nu promovează egalitatea fundamentală și iubirea dintre oameni și care nu leagă în mod esențial iubirea aceasta de cauza tuturor lucrurilor, nu poate fi o învățătură pe care cineva să o recunoască cu inima și conștiința sa...

ci numai cu mintea, care e atât de dependentă de orgoliul născut din iubirea de sine și de lucrurile efemere ale acestei lumi.

Învățătura corectă nu poate avea altă sursă decât Creatorul Însuși, singurul cunoscător al realității sau adevărului ultim care, în mod evident, este propria Sa existență. Ea este dată oamenilor pentru că e singura influență divină care, fără a-i constrânge cu nimic, poate să îi determine să o ia pe calea evoluției sale spirituale, aceea pe care apar fructele bune ale iubirii de oameni și Dumnezeu.

Numai în cunoașterea și manifestarea iubirii acesteia noi putem găsi înțelegerea tuturor pasiunilor, suferințelor, mizeriilor și beatitudinilor pe care le-am experimentat vreodată, iar apoi, dincolo de pacea indestructibilă a sufletului, fericirea fără sfârșit după care, chiar fără să ne dăm seama, însetăm neîncetat...

De fapt, această viață eternă de plenitudine pe care o putem numi fericire nu este un destin excepțional al unor privilegiați, așa cum am putea crede, ci este chiar scopul pentru care noi toți, ca ființe spirituale, am fost creați. Ne este însă dat să ajungem acolo numai în deplină libertate, după ce am reușit să trecem victorioși, după exemplul lui Dumnezeu Însuși, prin testul necesar al acestei existențe dure, oarbe și dramatice a materiei.

(noiembrie 2006)